

UKAZUJE SIĘ NA PODHALU, ORAWIE, SPISZU, W PIENINACH, W CHICAGO I TORONTO

ROZMOWA TP

Wygraliśmy kilka bitew

O tym, co udało się zrobić w walce o czyste Podhale i co jest jeszcze do zrobienia, rozmawiamy z Jolantą Sitarz-Wójciką z Podhalańskiego Alarmu Smogowego. str. 17

TATRY

Sabała, którego wzięło na włóczenie się po Tatrach

Gdy ludzie siedzą nad Smreczyńskim Stawem, to bądźmy z nimi nad tym stawem, a jak siedzą na Instagramie, to trzeba do nich dotrzeć również i tam - mówi Jan Krzeptowski Sabała, przewodnik, tatrzański edukator. str. 31

REPORTAŻ

Mariusz od bandziorów

Ludzie czasem pytają: a zabiłeś kogoś? Nie mam problemu, żeby o tym rozmawiać. Jak ktoś do ciebie strzela, to się nie zastanawiasz. Strzelasz do niego... str. 26

JABŁONKA

W imieniu tych, co nie mówią

Ponoć zwierzęta mówią ludzkim głosem jedynie w noc wigilijną, przez cały rok w ich imieniu mówi Maria Kuczkowicz, lekarz weterynarii. str. 22

ZAKOPANE

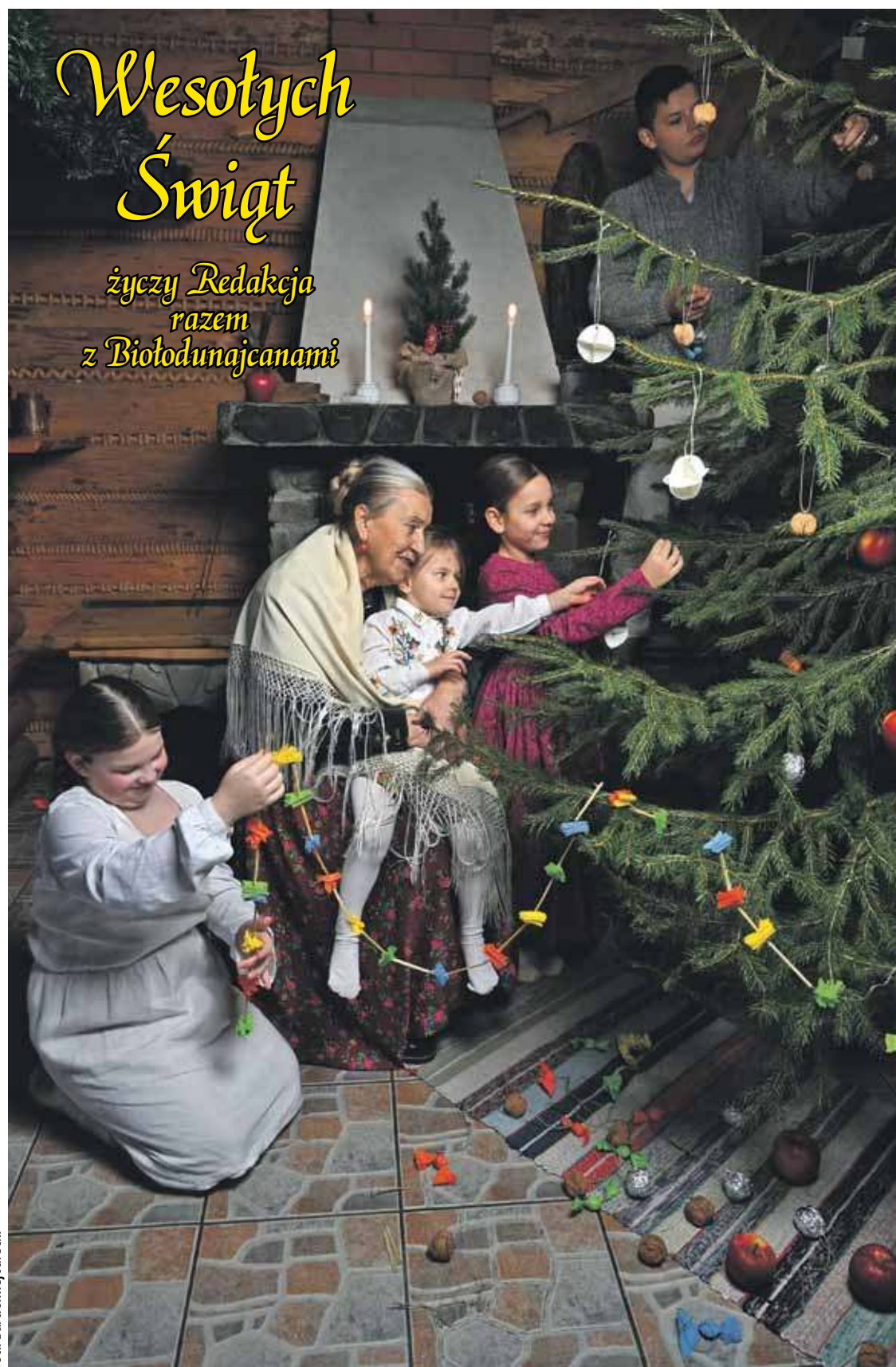
Rozbiórka dla dewelopera

Nadzór budowlany kontra inwestor apartamentowca z ul. Witkiewicza. str. 9

PODHAŁE

Jasiek milicjant manipuluje duszą

A jest ona niepozorna. str. 19

Fot.: Bartłomiej Jurecki

34 lata

Zapach drukarskiej farby znaleźmy z Wojtkiem Mrozem już w latach 80. Bywało, że trudno ją było zmyć z siebie po tym, jak w nocy pochylaliśmy się nad powielaczem na góralskim strychu w Dzianiszu. Zazwyczaj nad ranem, w drodze powrotnej do Zakopanego z wydrukowanym Biuletynem Podhalańskim, ja za kierownicą malucha, a Wojtek marzył. Może kiedyś założymy prawdziwą gazetę? Taką lokalną, potrzebną ludziom. Może kiedyś nie będziemy się bać zapachu farby w aucie? Po czerwcowych wyborach Wojtek, polonista z wykształcenia, złapał wiatr w żagle. Musimy to zrobić, przekonywał. Ja, inżynier po AGH, broniłem się. Dobrze nam wtedy szły hamburgery, które sprzedawaliśmy na Krupówkach, w drewnianym domku, obok naszego dzisiejszego biura ogłoszeń. Taki to obrazek zapamiętałem z tamtego czasu. Na parterze, w otoczeniu kolorowych reklam hamburgerów, kolejka po bułki z plasterem mięsa, plasterkiem sera i warzywami. Na pięterku Wojtek tłucze w klawisze maszyny do pisania, wyklepując kolejne zdania w białkowej matrycy, która potem wędruje do powielacza w Dzianiszu. Wojtek postawił na swoim. Nie wiedzieliśmy, czy zdążymy z wydaniem gazety na Boże Narodzenie. W starej szkole muzycznej na Placu Zwycięstwa (Dziś Niepodległości), naszej pierwszej redakcji, było nerwowo. W ostatniej chwili Wojtkowi udało się zdobyć pieczętkę od cenzora na Mysiej w Warszawie, a Maćkowi Krupie starannie spakować do tekturowej teczki teksty i ilustracje do nich, by tuż przed „deadlinem” trafiły do zecera w Krakowie. Pierwszy numer Tygodnika Podhalańskiego oddaliśmy naszym czytelnikom 24 grudnia 1989 roku. Dziś oddajemy Wam 1755. wydanie. I chyba nikt, nawet Maciej Pinkwart, znawca przed-i powojennej podhalańskiej prasy, nie mógł przewidzieć, że ta lokalna gazeta, ukazująca się na Podhalu, Orawie, Spiszu i w Ameryce, przetrwa tak długo. A przecież dziś, po 34 latach, to nie tylko papierowe wydanie, ale także portal z pięcioma milionami odsłon miesięcznie, prawie 290 tysięcy obserwujących nas na Facebooku. Twitter (teraz X), nasze okno na świat, obserwuje prawie 12 tysięcy osób z całego świata. Nie licząc YouTube, Instagram, Tik Toka, itd. Dziękujemy Wam, Drodzy Czytelnicy, za te wspólne 34 lata.

Jurek Jurecki

Zespół „Białodunajcanie” z Białego Dunajca zrzesza już kolejne pokolenia górali.

Więcej pociągów z Warszawy

W imieniu mieszkańców regionu Podhala bardzo się cieszę z zakończenia modernizacji linii kolejowych, łączących Kraków z Nowym Targiem i Zakopanem. Mamy nadzieję, że oznacza to nareszcie koniec przerw w ruchu pociągów, które przez ostatnie 7-9 lat były zimą podróżnych. Cieszy też krótszy czas przejazdu pociągów dzięki budowie łącznic w Krakowie, Suchoj Beskidzkiej oraz Chabówce - pierwszy raz w historii można dotrzeć z Warszawy do Zakopanego poniżej 5 godzin.

Niestety, nadal brak informacji o tym, czy Ministerstwo Infrastruktury planuje rozwój oferty pociągów dalekobieżnych w kierunku Podhala. Obecna oferta jest niezmiennie od lat, pociągi z Warszawy o 5, 7, 9 i 23. Bardzo niekorzystny jest fakt, że ostatnie dzienne połączenie ze stolicy kraju do Zakopanego odjeżdża po godzinie 9.

Tylko połączenie modernizacji linii kolejowych ze stworzeniem zadowalającej oferty połączeń pozwoli cieszyć się z efektów prac inwestycyjnych. Inaczej kolej będzie pełniła nadal marginalną rolę w podróżach w tym rejonie. Tymczasem powiat tatrzański i nowotarski to nie tylko miliony turystów odwiedzających polskie góry.

To również blisko 300 tysięcy mieszkańców. Chcieliby oni również mieć możliwość późniejszego powrotu ze stolicy niż godzina 9 rano. Dlatego bardzo proszę o rozważenie od najbliższego możliwego terminu o wydłu-

żenie relacji nw. pociągów o odcinek Kraków - Zakopane - Kraków:

IC Lubomirski, Warszawa 13:45 - Kraków 17:00 - (Zakopane około 19:20),

IC Lubomirski (Zakopane około 8:20) - Kraków 10:44-14:15,

IC Marszałek Piłsudski, Warszawa 16:00 - Kraków 18:45 - (Zakopane około 21:00),

IC Marszałek Piłsudski (Zakopane około 6:30) - Kraków 8:40 - Warszawa 11:40.

Powyższe połączenia pozwoliłyby nie tylko zwiększyć ofertę turystyczną w godzinach bardziej dostosowanych do pory dob hotelowych, ale również byłyby szansą dla mieszkańców Podhala, aby wybrać kolej w celu dojazdu do stolicy. Dlatego powinny kursować codziennie przez cały rok, a nie tylko w sezonie turystycznym.

Ponadto należałoby przeanalizować możliwość uruchomienia połączeń w innych kierunkach kraju, m.in. do Wrocławia, Poznania najszybszą trasą przez Kraków, kursujących przez cały rok. Obecnie na przykład między Wrocławiem a Zakopanem kursują codziennie 3 połączenia, obsługiwane przez firmę FlixBus, natomiast jedyny pociąg kursuje tylko w sezonie zimowym i letnim. Jest to zupełnie niedostosowane do potrzeb, ponieważ w Tatrach sezon turystyczny jest znacznie dłuższy i trwa od maja do października.

Sebastian Sucharski

Redakcja zastrzega sobie możliwość dokonywania skrótów w listach.

Cytat tygodnia

Jan Krzeptowski Sabala, przewodnik, o tym co zrobić, aby nawet w sezonie w Tatrach ominąć tłumy: - Otwieramy mapę, patrzymy, gdzie nie ma schroniska i kolejki, wychodzimy wcześniej rano i wtedy omijamy tłumy. Takim rejonem są na przykład Zachodnie Tatry po stronie słowackiej, okolice Liptowskiego Mikulasa. Są tam długie, piękne szlaki, a praktycznie tylko jedno schronisko.

Komentarze z internetu

do tekstu o budowie sceny przed Sylwestrem Marzeń na Równi Krupowej, która zwieńczona została małymi żagłami.

● Ależ bardzo adekwatnie do pomysłu inicjatora „sylwestra zdarzeń” w tym obolałym mieście. Odleciał, to i scenografia może odlecieć. Gdyby musiała, to najlepiej w kierunku Harendy. Oby tylko nikomu krzywdy po drodze nie zrobiła. O tym to już burmistrz nie pomyślał, bo i po co?! **Mieszkanie**

● Taki wielki koncert nie jest potrzebny Zakopanemu. Ten pierwszy, zorganizowany za

zebrał: pp

Liczba tygodnia

170

biegaczek i biegaczy wzięło udział w X Pucharze Kościeliska w biegach narciarskich. Relacja na str. 21.

NASI PRZEDSIĘBIORCY

Jan Żur

Na początku była wyrwiraczka

Po najstynniejszych rabczańskich wyciągach pozostało już tylko wspomnienie, a rodzinna stacja narciarska „U Żura” wciąż działa i całkiem nieźle sobie radzi.

Marek Kalinowski

Rabka - niegdyś była narciarską mekką. Amatorzy białego szaleństwa przyjeżdżali na Maciejową. Tu też stok był jednym z najciekawszych w okolicy. Później powstała również słynna, choć bardziej wymagająca Polczakówka. Na terenie gminy działało jeszcze kilka mniejszych wyciągów, między innymi rodzinna stacja narciarska „U Żura” w Chabówce.

Niestety, jakieś niewytłumaczalne fatum dopadło rabczańskie wyciągi. Po tych najstynniejszych pozostało tylko wspomnienie. Maciejowa upadła, bo pokłócili się właściciele działek położonych pod stoki. Działalność Polczakówki z czasem przestała być rentowna. Kilka innych małych wyciągów, działających w okolicy, też nie wytrzymało próby czasu. Pozostał tylko wyciąg w Chabówce. - To jakaś sugestia, że wykończyliśmy konkurencję - żartuje Janek Żur, który dziś w imieniu rodziny zawiaduje i rozwija stację narciarską w Chabówce.

Wspomina początki narciarskiego biznesu. W 1986 roku państwo Żurowie postanowili, że działalność sportowa i turystyczna była by świetnym uzupełnieniem dla prowadzonego od pokoleń gospodarstwa rolnego. Ojciec Janka, nieżyjący już Franciszek Żur, miał otwartą głowę, świetne biznesowe wyczucie i gospodarski zmysł. Nic dziwnego. Wszak nie było wielu w okolicy gospodarzy, mogących się pochwalić tytułem doktora zootechniki. Pan Franciszek był przede wszystkim gospodarzem, ale równocześnie nie zaniedbywał naukowej kariery, pozostając na etacie w Insty-

Fot.: Bartłomiej Jurecki

Gdy w 1986 roku działający w Rabce Ośrodek Sportu i Rekreacji postanowił wydzierżawić niepotrzebny już wyciąg narciarski, tak zwaną „wyrwiraczkę”, pan Franciszek nie zastanawiał się długo.

tucie Zootechniki Akademii Rolniczej w Krakowie, a ściślej - w stacji badawczej w Bielance.

Gdy w 1986 roku działający w Rabce Ośrodek Sportu i Rekreacji postanowił wydzierżawić niepotrzebny już wyciąg narciarski, tak zwaną „wyrwiraczkę”, pan Franciszek nie zastanawiał się długo. Gdy tylko spadł śnieg, wyciąg „U Żura” oficjalnie zainaugurował swoją działalność. Szybko też zyskał sobie klientów.

- Nasz wyciąg od zawsze był świetnym uzupełnieniem dla większych stacji narciarskich - Maciejowej i Polczakówki. U nas ludzie stawiali pierwsze kroki na nartach, a gdy już zaczęli sobie radzić - ru-

szali na poważniejsze stoki. Naszą klientelą były rodziny z dziećmi. Tu było po prostu bezpiecznie - Janek tłumaczy fenomen rodzinnej stacji. - Wbrew pozorom, wcale nie cieszymy się, że dziś zostaliśmy bez konkurencji. Bo gdy z mapy Rabki zniknęły te najstynniejsze stoki, narciarze po prostu przestali w nasze strony zaglądać. Paradoksalnie my też to dziś odczuwamy - zaznacza.

Sezon 1992-1993 był dla stacji przełomowy. Pocziwą „wyrwiraczkę” zastąpił słowacki wyciąg talerzykowy, dzielnie służąc narciarzom, aż do zeszłego sezonu. Zresztą konstrukcji wcale nie czeka emerytura. Wyciąg został nieco skrócony, przeniesiony na lewą stronę sto-

ku i będzie służył mniej wprawnym narciarzom. Z kolei główne miejsce zajął nowoczesny „orczyk” Sztokfisa - technologicznie bardziej zaawansowany, a przede wszystkim - wydajniejszy i wygodniejszy w użytkowaniu.

Nowa inwestycja pod względem formalnym była przygotowywana całymi latami i kosztowała gospodarza stacji, a szczególnie Janka - sporo zdrowia. - Większość prac wykonywaliśmy sami, systemem gospodarczym. Wiadomo, jakie czasy dziś mamy - trzeba liczyć każdą złotówkę - zaznacza Janek.

Obecny gospodarz stacji narciarskiej przyznaje, że często zastanawiał się nad fenomenem stworzonego przez swych rodziców interesu. Stacji pomogło przetrwać to, że stok jest położony w całości na gruntach należących do rodziny, nie trzeba niczego dzierżawić. - To faktycznie unikalna sytuacja w naszych stronach - taka jedna duża działka pozostająca w jednych rękach. Tak się już utarło w naszej rodzinie, że grunty nie były dzielone, przechodząc z ojca na syna. Zawsze powtarzam słowa pradiadka, że lepszy jeden dobry gospodarz niż 10 dziadów - uśmiecha się Janek.

To właśnie on dziś w imieniu rodziny zajmuje się zarówno wyciągiem, jak i gospodarstwem. Wyciąg działa zwykle kilka tygodni od świąt Bożego Narodzenia do końca ferii. Latem właściciele absorbują gospodarstwo, w którym nadal hodoje się konie rasy huculskiej. - Te dwa obszary się doskonale uzupełniają - podkreśla gospodarz.

Plany na przyszłość? Jankowi marzy się czwarty wyciąg - taśmowy. A to głównie z myślą o dzieciakach, które jeszcze nie radzą sobie na prawdziwym wyciągu, a także o saneczkarzach i chętnych do zjazdów na pontonach lub dętkach. Gdyby taki zjazd wyłożył igelitem - byłaby atrakcją również na lato. - To na razie dalsze palny. A te najbliższe... Ruszamy tradycyjnie dzień przed wigilią, już wszystkich zapraszamy - podkreśla gospodarz stacji narciarskiej w Chabówce.

Okiem reportera

Fot.: Bartłomiej Jurecki

Zachód słońca w Kościelisku.

Pod paragrafem

A co na to Jezus? To pytanie, które często lubimy sobie zadawać, nie próbując nawet szukać odpowiedzi.

ruszyła świąteczna cepelia. Okres świątełek, bombek, choinek, mikołajków, aniołków. Czas, gdy świątynią staje się supermarket, a kościół zamienia w sklep. Wrzucić pieniążka aniołkowi w szopce, kupić opłatki przed wigilią, a przed „trzema królami” kadzidło i kredę. Przyjmij księdza, daj koperkę. Nie zapomnij Jezuska w żłóbku potrząść po kolanku. Bóg Zapłać.

Sprzątasz dom, myjesz okna, gotujesz dania, by zastawić stół obficie na wieczerzę. A potem jeszcze przyjmowanie gości, rewizyta. Telewizor, flaszkę, śpiewy kolęd tym głośniejsze, im mocniej język się płacze. A potem padasz, umęczony świętowaniem, jak nigdy w ciągu roku.

A Jezus? Jaki znowu Jezus! - obruszasz się, denerwując kolejnym zarzutem, że czegoś tam nie dopilnowałeś. Boże Narodzenie to tradycja, pastorałki, sianko, jasełka, pusty talerz przy stole.

W wieczornych wiadomościach wysłuchasz debaty na temat in vitro

i aborcji. Jako katolik wierzysz, w co wierzysz, ale swój rozum masz. W zależności od preferencji, powiesz: ksiądz niech się nie wpier... Albo: lewactwo eksterminuje naród.

Może nawet weźmiesz w ręce różaniec Wojownika Maryi i pójdziesz w proteście z setkami innych wojowników omadlać sprawy. Słowa pacierza będziesz wykrzykiwał niczym wojenny okrzyk przed wyruszeniem w bój. Jak Bogurodzicę przed krwawą jatką pod Grunwaldem.

A Jezus? Jaki tam znowu Jezus! Słuchasz kościelnego kazania o tym, że katolik też ma prawo głosu. Więcej, obowiązek brać udział w życiu publicznym. I dbać o prawo - ludzkie i boskie. Ma się angażować w ustawy, by nie były sprzeczne z dekalogiem i nauczaniem Kościoła.

A Jezus?

Gdy otworzysz którąkolwiek Ewangelię, nie znajdziesz żadnego ustępu na temat praw obywatelskich, domagania się od ustawodawcy zmian,

paragrafów. Nie ma nawet nic o postulowaniu reform w świątyni, czy wyborach duchowego przywódcy. No, może poza jedną sceną, gdy Jezus bierze bicz do ręki i wygania ze świątyni handlarzy.

Choć z mesjaszem wiązano całym konkretnie nadzieje - że przyjdzie, wyzwoli spod rzymskiej niewoli, ustanowi nowe państwo, zasiądzie na tronie i będzie pasał swoje owieczki. Nic z tego. „Królestwo moje nie jest z tego świata” - ucina dywagacje na temat polityki. A gdy pytają o płacenie podatków, mówi krótko: „oddajcie cesarzowi, co cesarskie”.

Jezus był pierwszym i najzarliwszym zwolennikiem rozdziału państwa od religii. Jak zachowałby się dziś? Gdy politycy krzyczą, że wartości chrześcijańskie są „zagrożone”, a duchowni rozdierają szaty, domagając się ochrony przed obcymi ideologiami?

Zapewne milczałby i w tej kwestii. I nauczał. Bo wie, że duszy nie zmienia się paragrafami.

Zacheusz

Czas Godnych Świąt

Święty Mikołaj nie przynosił prezentów, muzyka rozbrzmiewała dopiero w karnawale. Wigilia była najlepszym dniem, by zabezpieczyć się przed złymi mocami przez najbliższy rok.

Ostatni dzień, w którym mogła rozbrzmiewać muzyka, to był 25 listopada - św. Katarzyny, nie tak jak dziś andrzejki. Mówiło się: „Na św. Katarzyny zdejmuję się z gęśli struny”. Wraz z nadejściem Adwentu górale rozpoczynali pościć.

- Adwent to był bardzo smutny okres, prawie jak żałoba. Nie można było nosić żadnych ozdób, zakładało się ciemne ubrania - opowiada Anna Trebunia-Wyrostek podczas spotkania w Walusiówce, poświęconego dawnym obrzędom i zwyczajom bożonarodzeniowym na Podhalu. To był czas wyciszenia i oczekiwania na czas Godnych Świąt, jak górale nazywali okres Bożego Narodzenia - od Wigilii do Trzech Króli.

Ważnym patronem w tym przedświątecznym okresie był św. Mikołaj, któremu poświęcony jest dzień 6 grudnia. - Dzieci na Podhalu nie dostawały jednak prezentów, co najwyżej słazowego cukierka. Mikołajem nas straszili, że nas weźmie do worka - opowiada Anna. Górale wierzyli, że św. Mikołaj strzeże przed wilkami.

13 grudnia dzień św. Łucji to następny dzień, którego nie można było przeoczyć. - Św. Łucja była patronką czarownic. W tym dniu zaczynano robić różne przedmioty, które miały osoby zajmujące się czarami zdemaskować. Na przykład stołek, zacząty wtedy, a skończony

w Wigilię, trzeba było zabrać na pasterkę. Jak się na nim stanęło, to widać było, która z kobiet jest czarownicą, gdyż były odwrócone tyłem do ołtarza. Z kolei wykonany w tych dniach bicz, którym uderzano o posadzkę w przedsionku kościoła pod dzwonami, miał spowodować, że zleć się do niego czarownice wijące się z bólu. - Oj, biedna była kobieta, która się przez przypadek napatoczyła - podkreśla góralka.

Wiele osób nadal od dnia św. Łucji aż do Wigilii obserwuje bacznie każdy z dwunastu dni, by przewidzieć, jaka będzie pogoda przez kolejne dwanaście miesięcy przyszłego roku.

21 grudnia to dzień, któremu patronuje św. Tomasz - patron furmanów i lasów. W tym dniu górale nie jeździli do lasu, wierzono, że „drzewo może przypuścić”. Od tego dnia zaczynano też robić sprząty pasterskie.

Bardzo trzeba było się pilnować w Wigilię 24 grudnia, bo taki jak ten dzień, był potem cały rok. Dzieci bardzo dbały, żeby nie dać rodzicom powodów do klapsa. Nie wolno było podnosić głosu ani się kłócić. Absolutnie tego dnia był zakaz szycia, przędzenia, nie wolno też było nic w tym dniu pożyczać. - Baby nie mogły chodzić po chałupach. Jak któraś do kogoś przyszła, to podejrzewano, że źle życzy domownikom. Za to dobrą wróżką było, jak przyszedł chłop - podkreśla Anna.

Kobiety przygotowały w tym dniu wieczerzę, chłopcy jeździli do lasu. Nie po choinkę, te pojawiły się powszechnie dopiero po wojnie. Przywozili gałązki drzew, które wieszali pod sufitem. Były to tzw. podłazniki. Z małych gałązek z kolei robili krzyżyki, które wtykali

za odrzwia izby, obory, wszędzie tam, gdzie były przejścia. Miało to domowników i zwierzęta zabezpieczyć przed złymi mocami.

Po kolacji wigilijnej panny na wydaniu wychodziły przed dom i sprawdzały, z której strony zaszczeka pies, z tej miał być przysły małż. Obejmowały też rękami jak największą liczbę

słomy i wieszowały „na scynście, na zdrowie...”. Potem było częstowanie się opłatkiem moczonym w miodzie, ale nie było składania sobie wzajemnie życzeń, gdyż te zastępowały „wieszowania”. - Jadło się z jednej miski. Zostawiano jedną łyżkę dla duszyczek zmarłych. Wierzono bowiem, że w tym dniu przy-

Mieszkańcy Gronia szli aż do Białki Tatrzańskiej, leśniczenie czy borzanie - do Szaflar.

Nie było zwyczaju chodzenia w Wigilię na podłazy. - Dawniej podłazy były dopiero w św. Szczepana i w Nowy Rok. Były to odwiedziny baców, gazdów. Miały często wymiar magiczny. - Gość składał życzenia,

rano, wstając z łóżka, postawić nogę na niej. To wróżyło zdrowie w przyszłym roku. Podobny cel miało przyniesienie o północy z potoku wody i wrzucenie do miski monety, a potem taką wodą obmycie się w Boże Narodzenie.

Kolejny dzień świąt - św. Szczepana był już dniem odwiedzin, sypania owsem i wieszowania. - Posiady odbywały się już ze śpiewem, ale nie wolno było jeszcze grać ani tańczyć - podkreśla Anna Trebunia-Wyrostek.

Nie obchodzono też sylwestra. Ważnym dniem był za to Nowy Rok, wtedy odwiedzało się swoich chrzestnych, od których dzieci dostawały „nowe latko” - kukielki, placki, wypieki.

Czas Godnych Świąt kończył się w Trzech Króli. W tym dniu należało poświęcić wodę i jałowiec, którym potem okadzano ludzi i zwierzęta, uważano taki dym za lekarstwo. - Trzech Króli to było też święto „pacholskie”, dzień godzenia służby. W domu, gdzie było dużo dzieci, oddawano je na służbę do bogatszych gazdów. Już małe dziewczynki pasły na służbie gęsi, chłopcy byli honielnikami na szafasie albo pomagali przy gospodarstwie.

Od Trzech Króli zaczynał się *niesopust*, czyli karnawał. Wtedy dopiero zaczynała rozbrzmiewać muzyka, można było tańczyć. Aż do Wielkiego Postu.

O bożonarodzeniowych zwyczajach i obrzędach na Podhalu Anna Trebunia-Wyrostek opowiadała podczas spotkania w Domu Kultury „Walusiówka” w Leśnicy, które odbyło się w ramach projektu „W Godne Świąta godnie wyodzieławani - tradycje bożonarodzeniowe na Podhalu”.

Tekst i fot.: **Beata Zalot**

Anna Trebunia-Wyrostek - góralka pochodząca z domu, gdzie obrzędy i zwyczaje góralskie były bardzo przestrzegane. Wokalistka i basistka w zespole rodzinnym Trebuniów-Tutków, absolwentka Wydziału Grafiki na krakowskim ASP i religioznawstwa na UI.

sztachetek, a potem liczyły. Parzysta liczba oznaczała, że panna wyjdzie za mąż w najbliższym roku, nieparzysta, że jeszcze będzie musiała poczekać. Podobnie można było sobie wróżyć „sajtami”, czyli kawałkami porąbanego drewna.

Z opłatków robiło się tzw. „światy”. Ozdobami były jabłka czy szyszki. - Gdy ja byłam dzieckiem w latach 70., pamiętam, że przez cały rok zbieraliśmy z czekolad sreberka, którymi potem owijaliśmy np. orzechy i wieszaliśmy na choince - wspomina prelegentka.

Przed samą wieczerzą wszyscy się odświętnie ubierali, gazda przynosił snopek siana albo

chodzą nasi bliscy, którzy zmarli - opowiada Anna.

Nie wolno było wszystkiego zjeść, bo resztki dostawały zwierzęta - krowy, konie, kury. Potem zapanował zwyczaj dawania kolorowego opłatka zwierzętom.

W niektórych domach, chociaż jadło się już z talerzy, nadal istniał zwyczaj w Wigilię jedzenia wieczerzy z jednej miski. Czasem wróżyło się z opłatka. Każdy z domowników przyklejał opłatek do szyby, jeśli w ciągu wieczerzy komuś się odkleił, miało to być zapowiedzią bliskiej śmierci.

Wszyscy starali się iść na pasterkę, choć dawniej były to częste wyprawy do sąsiedniej wsi.

były one bardzo długie, trzeba było wszystkich domowników wymienić, wszystkie zwierzęta, pominięcie kogoś było złą wróżbą. Przy tej czynności sypano owsem - podkreśla Anna.

Dziś podłazy mają głównie charakter matrymonialny. W Wigilię po pastercie kawalerzy odwiedzają panny, wobec których mają poważne zamiary.

Nic nie wolno było robić w kolejny dzień - w Boże Narodzenie. - Ani miotły wziąć do ręki, ani garnków umyć. Nie wolno było też używać siekiery czy młotka - wymienia Anna. - Ale położyć się też nie można było - dodaje. Zostawiano sobie pod łóżkiem siekiere, żeby

Sylwester w górach – powitaj nowy rok na stoku!

Zastanawiasz się jak przywitać nowy rok?

Niezależnie czy zechcesz sylwester przeżyć z bliską osobą, grupą przyjaciół czy rodziną warto spędzić go ciekawie! Dlatego jeśli lubisz niekonwencjonalne rozwiązania, postaw na aktywne powitanie roku w ośrodkach PKL na narciarskich stokach!

Jedni wybierają wykwintne restauracje, drudzy domówki, ale są i takie osoby, które marzą, by Nowy Rok przywitać aktywnie w górach. I to właśnie dla wszystkich miłośników sportów zimowych i aktywności na śniegu PKL przygotowały sylwestrowy skipass i dobrą zabawę na świeżym powietrzu! Nowy rok zamiast w butach do tańca przywitamy w butach narciarskich w ośrodkach PKL na Palenicy w Szczawnicy, Mosornym Groniu w Zawoi oraz Jaworzynie Krynickiej w Krynicy-Zdroju.

PKL Mosorny Gróń

– wjedź na nartach w nowy rok!

Sylwester na świeżym powietrzu w otoczeniu Beskidu Żywieckiego? Zdecydowanie takie atrakcje czekają na wszystkich zwolenników zimowego szaleństwa, którzy zechcą aktywnie przywitać nowy rok w ośrodku PKL na Mosornym Groniu w Zawoi! Tutaj przy doskonałej muzyce, o którą zadba DJ i z nartami na dobrze wyratrakowanej trasie o długości 1,5 km „wjedziemy” w nowy rok!

PKL dla zwolenników takiej aktywności przygotowały sylwestrowe skipassy w dwóch wariantach. Pierwszy z nich to całodzienny skipass, który pozwala szusować już od godziny 9:00 do godziny 00:30. Z kolei druga opcja pozwala na stoku spędzić sylwestrowy wieczór, ponieważ skipass obowiązuje w godzinach od 18:00 do 00:30.

PKL Mosorny Gróń w Zawoi

Oprócz muzycznych hitów na Mosornym Groniu, dostępna będzie również strefa gastro z pysznym jedzeniem, a o północy nie zabraknie tradycyjnej lampki szampana. Możemy być pewni, że atmosfera – pomimo zimowej aury – będzie gorąca!

Skipass dostępny jest w sklepie internetowym PKL w cenie 95 zł (normalny) oraz 79 zł (ulgowy). Można będzie go również zakupić 31 grudnia stacjonarnie w kasie w cenie 99 zł (normalny) oraz 85 zł (ulgowy).

Skipass sylwestrowy NonStop przy zakupie online dostaniemy za 165 zł (normalny) oraz 129 zł (ulgowy). W sylwestra ten skipass zakupimy także w kasie: 165 zł (normalny) oraz 135 zł (ulgowy). Skipassy wieczorne w dniu 31.12.23 nie będą sprzedawane.

Informacje na temat cen skipassów i ich dostępności znajdują się na stronie PKL.

Karnawał czas zacząć! Gdzie? Na Mosornym!

Nie tylko sylwester, ale i karnawał możemy spędzić na stoku. 6 stycznia narciarze w ośrodku PKL na Mosornym Groniu poszuszają wieczorową porą! Kolej czynna będzie do godziny 23:00, a każdy kto zdecyduje się rozpocząć karnawał na stoku otrzyma 2 godziny szusowania gratis. Skipassy w korzystnych cenach dostępne są online.

W ten dzień już od godziny 18:00, w karczmie przy górnej stacji, dostępna będzie regionalna kuchnia oraz góralska kapela z muzyką na żywo.

Sylwester na stoku w ośrodku PKL na Palenicy w Szczawnicy

Nowy Rok na stoku będziemy mogli również świętować w ośrodku PKL na Palenicy w Szczawnicy. Zdecydowanie tutaj czekać będzie na nas świetna zabawa połączona z sportową aktywnością! Na profesjonalnie przygotowanych trasach poszuszamy z sylwestrowym skipassem. Karnet dostępny jest w dwóch opcjach. Skipass NonStop, który pozwala na szusowanie w godzinach od 9:00 do 23:00 oraz do wyboru druga opcja – skipass sylwestrowy, dzięki któremu na stoku spędzimy czas od godziny 18:00 do 23:00.

W ośrodku PKL na Palenicy oprócz dobrze przygotowanych tras i sylwestrowych skipassów w Przystani Szafranówka – nowym regionalnym szałasie – czekać będzie na nas strefa gastro. Proponujemy zatem, spędzić cały dzień aktywnie na nartach, a w nocy po godzinie 23:00 dołączyć do zabawy na Placu Pod Kolejką organizowanej przez Urząd Miasta i Gminy Szczawnica. Sylwester w ośrodku narciarskim PKL na Palenicy zapowiada się gorąco!

Króluje na stoku w Trzech Króli!

To nie koniec niespodzianek, ponieważ ośrodek PKL na Palenicy już 6 stycznia zaprasza na wspólne szusowanie wieczorową porą i narciarskie rozpoczęcie karnawału. W tym dniu kolej czynna będzie do 23.00, a narciarze kupując skipass dostaną w prezencie dodatkowe 2 godziny (5 godzin jazdy w cenie 3 godzin). Oczywiście podczas szusowania nie zabraknie DJ, który zadba o doskonałą karnawałową muzykę.

Sylwester na stoku w ośrodku PKL na Palenicy w Szczawnicy.

Narciarski sylwester na Jaworzynie Krynickiej

Idealna propozycja dla aktywnych czeka również na Jaworzynie. Tutaj w sylwestra do dyspozycji będą dwie ozdobione kolorowym światłem trasy. Poszuszamy na trasie nr 1 oraz nr 6. Podczas sylwestrowego szusowania będziemy mogli posłuchać muzycznych hitów, o które zadba DJ i zrelaksujemy się w strefie ApreSKI. Na narciarzy oraz snowboardzistów czekać będzie również strefa gastro, a także grillowisko, na którym sami będziemy mogli usmażyć grillowe smakołyki.

Ale to nie wszystko! W ten wyjątkowy wieczór czekać będzie na wszystkich sylwestrowiczów sporo niespodzianek.

Skipass sylwestrowy to ponad 4 godziny szusowania (od 20:00 do 00:00) oraz dobrej zabawy w przygotowanej strefie ApreSKI. Karnet sylwestrowy można kupić w promocyjnej cenie z wyprzedzeniem (normalny - 130 zł; ulgowy - 100 zł).

Dla osób, które ostatni dzień roku chcą w całości spędzić na stoku, dostępny jest skipass sylwestrowy NonStop (09:00–00:00) w cenie 220 zł (normalny) oraz 180 zł (ulgowy). W dniu 31.12.2023 r. będzie można zakupić skipass sylwestrowy w kasach biletowych w cenach: skipass sylwestrowy – 140 zł (normalny) oraz 110 zł (ulgowy); skipass sylwestrowy NonStop – 230 zł (normalny) oraz 190 zł (ulgowy).

Sylwester retro na Górze Parkowej

Narciarzy wybierających się na Jaworzynę Krynicką oraz wszystkich turystów, którzy planują przyjazd do Krynicy-Zdroju zachęcamy do odwiedzin Góry Parkowej, gdzie również będziemy mogli powitać Nowy Rok.

Niespodzianką, którą PKL przygotowały na Górze Parkowej dla turystów jest wspólny Sylwester w stylu retro. Każdą osobę, która zdecyduje się w ten nietuzinkowy sposób powitać Nowy Rok, czeka muzyczna zabawa z DJ-em w rytmie największych przebojów z dawnych lat. Goście w muzyczną podróż wyruszą już od godz. 20:00. Punktualnie o północy uczestnicy retro sylwestra przywitają Nowy Rok pokazem sztucznych ogni oraz tradycyjną lampką szampana. W ten wieczór Parkowa Restauracja oraz Kawiarnia czynne będą przez całą noc, a w menu nie zabraknie smakowitych przekąsek oraz dań.

Jeśli jednak nie planujecie sylwestrowego wyjazdu, warto zadbać o dobry nastrój i spędzić ten wyjątkowy czas w miłej, muzycznej atmosferze. Tej z pewnością nie zabraknie podczas TOP audycji Radia 357, która nadawana będzie z Zakopanego i to prosto z Kasprowego Wierchu oraz z GWARDNO.

Jak widać w ośrodkach turystycznych Grupy PKL szykuje się niezapomniana zabawa! Dlatego jedynie o czym warto pamiętać, to wcześniejszy zakup skipassów lub biletu sylwestrowego, dobry humor oraz pozytywne nastawienie na ostatnie dni 2023 roku!

Nie zależnie czy zechcesz sylwester spędzić na stoku, czy w stylowym klimacie retro mamy nadzieję, że będzie to niezapomniany czas.

Ośrodek turystyczny PKL na Górze Parkowej.

Dziś wyrok w sprawie Podhalańki

Na dziś (21 grudnia) sędzia zapowiedział ogłoszenie wyroku w sprawie dyscyplinarnie zwolnionych pracowników nowotarskiej uczelni.

Już prawie dwa lata w Sądzie Pracy i wypłatę wynagrodzenia piątka dyscyplinarnie zwolnionych nauczycieli Podhalańskiej Państwowej Uczelni Zawodowej w Nowym Targu, w dym dwójka prorektorów. To Maria Zięba, Krzysztof Waśkowski, Krzysztof Trochimiuk, Małgorzata Wesołowska i Maciej Hodorowicz. To pokłosie sytuacji na uczelni, która ma początek w grudniu 2021 r., kiedy Robert Włodarczyk, ówczesny rektor Podhalańskiej Państwowej Uczelni Zawodowej w Nowym Targu, został odwołany ze swojej funkcji przez Kolegium Elektorów PPUZ.

Włodarczyk w następstwie zwolnił wtedy pięciu wykładowców. Wypowiedzenia te okazały się jednak nieskuteczne, zostały bowiem podpisane po jego odwołaniu, gdy nie był już pracodawcą. Osoby te w styczniu otrzymały jeszcze raz wypowiedzenia dyscyplinarne, tym razem od Bianki Godlewskiej-Dzioboń, która od tego czasu pełni obowiązki prorektora. Nie bez problemów, bowiem przez moment na uczelni były trzy osoby, które uważały, że to one - zgodnie z prawem - powinny zarządzać uczelnią - Maria Zięba, Bianka Godlewska-Dzioboń i Robert Włodarczyk.

Na początku ster próbowała przejąć Maria Zięba, która za Włodarczyka była prorektorem ds. studenckich i kształcenia. Jej przejęcie władzy wynikało ze statutu uczelni. Miała też poparcie senatu uczelni. W dniu odwołania rektora, wieczorem, usłyszała, że jest zwolniona dyscyplinarnie. Twierdzi, że Włodarczyk antydatował jej odwołanie z funkcji prorektora ds. studenckich i kształcenia, by uniemożliwić jej przejęcie władzy do czasu wyborów uzupełniających.

Zięba ogłosiła termin wyborów nowego rektora. Na początku lutego 2022 r. jednogłośnie została wybrana na rektora Anna Mlekodaj. Nowej pani rektor nie udało się jednak objąć władzy w PPUZ. Zapanowały rządy Bianki Godlewskiej-Dzioboń, która twierdziła, że dzień przed odwołaniem rektora miał on nie tylko odwołać Ziębę z funkcji prorektora, ale także powołać na jej miejsce właśnie ją - Biankę Godlewską-Dzioboń.

Środowisko uczelni, które doprowadziło do usunięcia Włodarczyka ze stanowiska, nie miało wątpliwości, że wszystkie te dokumenty powstały już po odwołaniu rektora. Dlatego zawiadomili prokuraturę o możliwości po-

pełnienia przestępstwa. Przekonywali, że mają niezbitę dowody na antydatowanie tych pism. Ministerstwo Edukacji i Nauki stanęło jednak po stronie Dzioboń. Nie uznało też lutowych wyborów.

Bianka Godlewska-Dzioboń zarządza do dziś uczelnią, do tej pory nie ogłosiła terminu wyborów rektora. Za to korzystając z przychylności ministra Czarnka, restrukturyzowała uczelnię, tworzyła nowe zakłady i instytuty po to, by do Kolegium Elektorów wprowadzić nowych ludzi i mieć przewagę podczas wyborów. Uchylała uchwały samorządu studenckiego, weszła też w konflikt ze związkami zawodowymi, których działalności nie uznawała.

Zwolniona piątka wykładowców walczy w nowotarskim sądzie o przywrócenie do pracy (z wyjątkiem Małgorzaty Wesołowskiej) i uznanie zwolnienia ich za bezprawne. - Przepracowałam na PPUZ 13 lat. To zwolnienie zniszczyło moje życie zawodowe - naukowe i dydaktyczne - powiedziała nam tydzień temu tuż przed kolejną rozprawą Maria Zięba, która za Włodarczyka była prorektorem ds. studenckich. Wykładała przedmioty medyczne na kierunku pielęgniarstwie. - Zostały przerwane moje badania, zostało nadszarpnięte moje dobre imię - mówi.

Małgorzata Wesołowska w momencie zwolnienia była przewodniczącą komisji wyborczej. Z wykształcenia jest biologiem, prowadziła zajęcia na turystyce i rekreacji. Przypłaciła to zwolnieniem ogromnym stresem i utratą zdrowia - przekonuje. - Po 13 latach pracy zawalił mi się świat, straciłam stabilizację zawodową - podkreśla. Jako jedyna z piątki wykładowców nie chce wracać do pracy na uczelnię. Walczy o dobre imię i zasądzenie wynagrodzenia za ten czas.

Strony nie skorzystały z możliwości zawarcia ugody. Mecenasa Monika Kozłowska, reprezentująca czwórkę wykładowców, przekonywała we wtorek 12 grudnia, że nie było żadnych przesłanek do zwolnienia jej klientów, nie było z ich strony próby siłowego działania, bezprawnych czynów.

- Na tym polega demokracja, że wyrażamy swoje opinie, głosujemy tak, jak chcemy, ale nie ma to żadnego wpływu na wykonywanie pracy - mówiła przed sądem. Reprezentujący uczelnię adwokat wnosił o oddalenie powództwa piątki wykładowców. Przekonywał, że jednak działania ich miały znamiona „siłowych”. Przypominał m.in., że Bianka Godlewska-Dzioboń, p.o. rektora, dwukrotnie miała problemy z wejściem do gabinetu.

Beata Zalot

Rodzina Woźniaków liczy, że Kalinka jeszcze w tym roku będzie miała szansę na operację w USA. To zależy jednak od hojności darczyńców.

Kalinka potrzebuje naszej pomocy

180 tys. zł brakuje jeszcze na operację rekonstrukcji ucha czterolatniej Kalinki Woźniak z Nowego Targu.

Kalinka urodziła się bez wykształconej małżowiny usznej i z zamkniętym kanałem słuchowym. Słyszy tylko na jedno ucho. Brak tej równowagi powoduje, że nie potrafi zlokalizować źródła dźwięku. - Gdy na przykład zawołałam ją w sklepie, gdzie jest więcej ludzi, słyszy mnie, ale nie wie, skąd dobiega dźwięk - tłumaczy Joanna Woźniak, mama czterolatki. - To jest niebezpieczne na przykład na ulicy. Nie wyobrażam sobie też jej funkcjonowania w szkole - mówi matka.

Kalinka źle znosi hałas, boli ją głowa, gdy jest w miejscu, gdzie jest głośno. - To dlatego, że zdrowe ucho pracuje „podwójnie”, jest bardziej wyczulone na dźwięk - tłumaczy mama.

Dużo pracy wymagało też, by dziewczynka zaczęła chodzić. Wywracała się na prostej drodze, nie potrafiła utrzymać równowagi, miała problemy z balansem - opowiada Joanna Woźniak o kolejnych skutkach mikrocji, czyli wrodzonego niedorozwoju małżowiny usznej. Dziś chodzi dzięki zajęciom ze specjalistami w „Chatce”.

Szansą dla Kalinki jest operacja w USA, w California Ear Institute. Podczas jednego zabiegu zostaną najpierw

otwarte kanały słuchowe, a potem zostanie zrekonstruowane też ucho. Będzie wykonane z metporu i obleczone jej własną skórą, pobraną z pachwiny. Kalinka dostanie ucho trochę większe niż ma teraz, bo będzie jej służyło także, gdy dorośnie.

- Byłam długo przekonana, że moja córeczka jest jedynym na świecie dzieckiem dotkniętym tą straszną chorobą. Aż trafiłam na grupę pomagania Mikrocjanie, do której należą rodzice takich dzieci jak Kalinka. Dowiedziałam się, czym jest mikrocja z atrezią - opowiada mama. Joanna usłyszała też, że mikrocja nie jest wyrokiem. Dostała od innych rodziców kontakt do kliniki w USA, która jako jedyna w świecie podczas operacji rozwiązuje obydwa problemy - odtyka kanały słuchowe i wykonuje rekonstrukcję ucha. - Dzięki temu skomplikowanemu zabiegowi trwającemu około 8-9 godzin, Kalinka będzie normalnie słyszeć i wyglądać. Będzie mogła chodzić do normalnej szkoły - podkreśla Joanna.

Po konsultacji z dr Josephem Robersonem z kliniki w Beverly Hills, Joanna usłyszała, że Kalinka jest idealną kandydatką do takiego zabiegu, będzie po nim normalnie słyszeć.

Taka operacja to koszt 105 tys. dolarów USD. Brakuje jeszcze 221 tys. zł. Jeśli uda się tę kwotę zebrać do czerwca, Kalinka będzie operowana we wrześniu. Jeśli się nie uda, termin operacji zostanie przełożony na 2025 r.

Kolejne koszty wiązać się z wyjaz-

dem do USA i miesięcznym pobytem w Kalifornii. Kalinki i jej mamy.

Wiele osób zaangażowało się w zbiórkę pieniędzy. Kalinka jest podopieczną nowotarskiej Fundacji im. A. Worwy. W Chicago zbiera dla niej pieniądze Fundacja Dar Serca. Pomóc można także poprzez siepomaga.pl/kalina-wozniak.

Jak operacja zmieni życie Kalinki? - Przede wszystkim będzie bezpieczniejsza - na ulicy, w szkole, gdziekolwiek. Ta operacja daje jej po prostu szansę na normalność - tłumaczy matka dziewczynki.

Nie ukrywa, że prośenie o pomoc jest dla niej bardzo trudne. - Spotykam bardzo dużo dobrych ludzi, ale też dużo zawiści - podkreśla. Tak było, gdy 16-letnia siostra Kalinki za pieniądze zarobione w wakacje kupiła sobie iphona albo, gdy po kradzieży samochodu i rozbiciu go, rodzina zmieniła pojazd. - Usłyszałam, że żyjemy ze zbiorów. Ludzie są czasem bezbożni - mówi. - Wszystkie zebrane pieniądze trafiają na konta obu fundacji, nie przechodzą przez nasze ręce - tłumaczy. - Staramy się jednak żyć w miarę normalnie, nie chcemy, by którekolwiek z naszych dzieci czuło się gorsze - dodaje.

Tekst i fot.: Beata Zalot

Jak pomóc?

Wpłaty można dokonywać na konto Fundacji A. Worwy
PL 53 1240 1574 1111 0010 3480 6570
z dopiskiem: Dla Kalinki Woźniak

REKLAMA

brutal

☎ 18 20 145 18

OWOCE / WARZYWA / NABIAŁ / MROŻONKI / NAPOJE / ART. SPOŻYWCZE / ZBOŻA CAŁE I GNIECIONE

CHOINKI PRAWDZIWE JUŻ W SPRZEDAŻY

Zatrudnimy na stanowisku:

KIEROWCA-MAGAZYNIER SPRZEDAWCA-FAKTURZYSTA

Tel. 18 20 145 18, 509 796 566, 506 019 014

Witolandia

- kolorowe dmuchające
- animacje dla dzieci
- malowanie twarzy
- wielkie bańki mydlane
- konkursy z upominkami
- możliwość zakupu dań z grilla

34-512 Witów 205d
tel. (+48) 18 20 760 36, kom. (+48) 608 405 145

WITOWIANKA

Świąt prawdziwie świątecznych,
ciepłych w sercu,
zimowych na zewnątrz,
jaśniejących pierwszą gwiazdką.
Niech z nut świątecznych zapachów
powstanie najpiękniejsza kolęda
i czarem swej melodii
spełni Wasze marzenia.

BIELA
— MARKET —

BIELA
STACJA DIAGNOSTYCZNA SERWIS

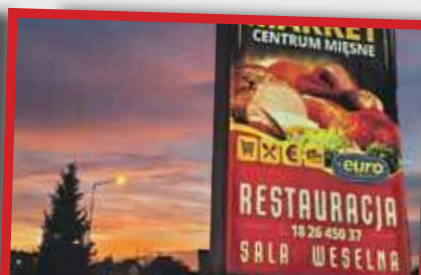
● ZAKŁADY MIĘSNE

- Ubojnia
- Rozbiór
- Transport Międzynarodowy
- Skup Żywca
kom. 509 032 742, tel. 18 26 47 141

● MARKET

- Market ● Centrum Mięśne
tel. 18 26 45 027
- Sala weselna ● Restauracja
- Pizzeria
tel. 727 400 390

● SALA WESELNA

- Imprezy regionalne
tel. 502 308 266

● STACJA DIAGNOSTYCZNA ● SERWIS

- Stacja Diagnostyczna
- Sprzedaż Części samochodowych
- Serwis Tachografów
tel. 18 26 55 900

To cud

Przyszedł do fundacji, zapytał, ile jeszcze brakuje pieniędzy na zakup kombinezonów, a chwilę później wyciągnął stertę setek - ponad 24 tys. zł.

Nie wierzę, po prostu nie wierzę - głos Doroty Halamy drży. Raz płacze, raz się śmieje. - Będę miała kombinezon - woła.

Gdy trzy tygodnie temu pisaliśmy o Dorocie i jej synku („35 tys. zł pilnie potrzebne”), zrzutka założona przez Fundację im. A. Worwy na zakup leczniczych kombinezonów stała w miejscu.

Dorota i jej 13-letni syn Damian mają tę samą genetyczną chorobę - paraperezę spastyczną. Dorota jest w stanie poruszać się po domu, podpierając się o ściany. Od trzech lat ma prawo jazdy. Dzięki barierce po zewnętrznej ścianie domu, jest w stanie dojść do samochodu, podjechać po syna do szkoły czy zawieźć ojca na zakupy. Od dwudziestu lat nie była na zakupach czy u kosmetyczki. Nie jest w stanie samodzielnie utrzymać równowagi. Rodzina nigdy nie była też na wakacjach.

Damian porusza się dzięki balkonikowi lub na wózku. Odwiedzenie kolegi w domu czy pójście z nim na lody jest już nierealne.

Dorota dowiedziała się, że ich sy-

tuację mógłby zmienić specjalny kombinezon, który prądem pobudza pracę mięśni. Spędzenie w nim godziny co drugi dzień powoduje, że poruszanie się na własnych nogach byłoby możliwe.

Jednak 35 tys. zł to kwota przekraczająca możliwości samotnej matki. Dlatego na pomoc ruszyła im Fundacja im. A. Worwy, której są podopiecznymi. Po artykule w Tygodniku Podhalańskim zbiórka nabrała tempa. Jedni wpłacali symboliczną złotówkę, inni nawet kilkaset złotych. W ciągu tygodnia kwota urosła prawie do 10 tys. zł. Brakowało jednak jeszcze wiele.

5 grudnia w nowotarskiej siedzibie fundacji pojawił się niepozorny mężczyzna. - Powiedział, że chce wpłacić dla Doroty i Daniela. Zaprosiłam go do biura i zapytałam, ile chce wpłacić. A on zapytał, ile brakuje. Z uśmiechem powiedziałam, że jeszcze ponad 20 tys. zł. „Ile dokładnie?” - zapytał. Sprawdziłam, że 24 tys. 400 zł - opowiada Ilona Klepczyńska. Na oczach zdumionej kobiety mężczyzna wyciągnął plik banknotów i odliczył dokładnie tyle, ile brakuje. Powiedział, że to od św. Mikołaja. Pani Ilona zdradza tylko, że to przedsiębiorca z Orawy, prosił bowiem o anonimowość.

- Nigdy jeszcze w historii naszej fundacji nie zdarzyło się coś takiego - mówi Jolanta Łapsa, która była jedną z założycielek Fundacji im. A. Worwy. Podobnie jak inni, nie kryje też wzru-

Kombinezony dla Doroty i jej syna dotarły do Nowego Targu w zeszłym tygodniu.

szenia. - Ta działalność zmusza nas do bycia ciągle świadkiem ludzkiego cierpienia, walki o życie, ale ciągle też zaskakuje ludzką dobrocią, empatią - podkreśla.

Gdy przyszło do zamówienia kombinezonów dla Doroty i Damiana, pojawiła się kolejna niespodzianka, tym razem niemiła. Okazało się, że cena za obydwa kombinezony i oprzyrządowanie nie wynosi już 35 tys. zł, ale 41. Na szczęście dzięki innym ludziom dobrej woli i z tym problemem udało się poradzić i w zeszłym tygo-

dniu kombinezony dotarły do Nowego Targu.

- Od razu nie zaczniemy chodzić - tłumaczy Dorota. To wymaga nie tylko zakładania co drugi dzień kombinezonów, ale także intensywnej rehabilitacji. - Mam ogromny zapał i motywację do tych ćwiczeń - podkreśla Dorota.

Ma już wiele planów, gdy znowu stanie na własnych nogach, czego jest pewna. - Pojadę na pierwsze wakacje z moimi synami - zapowiada. Na tej liście jest też kawa w jednej z nowotarskich kawiarni z dziennikarką, coś co jeszcze teraz nie jest w jej zasięgu.

- Dziękuję za każdą złotówkę - i temu Panu z Orawy, którego nazwiska nie znam i wszystkim, którzy nie byli obojętni na apel w artykule! Dla mnie, to, co się stało, jest w kategoriach cudu. Jeszcze miesiąc temu nie wierzyłam w to, że będziemy mieć te kombinezony - mówi Dorota.

Dorota i jej syn Damian nadal potrzebują naszej pomocy, teraz już tylko na rehabilitację. Za jakiś czas, gdy Damian wyrośnie z kombinezonu, będzie potrzebny kolejny.

Beata Zalot

**Można im pomóc, wpłacając na konto Fundacji A. Worwy
PL 53 1240 1574 1111 0010 3480 6570
z dopiskiem: „Dla Damianka i Doroty Halamy”
lub poprzez <https://zrzutka.pl/hr32rs> (Dla Damianka i Jego Mamy
- na kombinezon Exopulse Molli i dalszą rehabilitację)**

Nowa szczepionka

Na terenie powiatu nowotarskiego można się zaszczepić Nuvaxovid tylko w Przychodni Ziemiańskich w Rabce.

Odkąd w mediach pojawiła się informacja o dostawie do Polski szczepionki Nuvaxovid, zmodyfikowanej na podwariant koronawirusa XBB.1.5, zainteresowanie szczepieniami na Covid-19 gwałtownie wzrosło. Jak udało nam się ustalić, tylko w Rabce jest dostępna.

- Zaszczepiliśmy już ponad 200 osób - mówi Izabela Teliwa z Przychodni Ziemiańskich w Rabce, gdzie nowe szczepionki przeciwko koronawirusowi mają od 8 grudnia. - Chętnych jest bardzo dużo, przyjeżdżają do nas nawet z daleka - mówi.

Punkt szczepień znajduje się przy ul. Podhalańskiej 21d. Kolejek wielkich nie ma. Ci, którzy zgłosili się w poniedziałek, byli zaszczepieni już w czwartek. Zapisać się można przez internetowe konto pacjenta lub bezpośrednio w przychodni, telefonując na numer - 508264355 lub 182676915.

Nową szczepionką w placówkach Allmedica w ciągu dwóch tygodni zaszczepiło się prawie 300 osób, jednak lista oczekujących na Nuvaxovid cały czas rośnie. - Na dzień dzisiejszy nie mamy możliwości zamówienia kolejnych szczepionek dla wariantu XBB.1.5, ale jak tylko szczepionki będą ponownie dostępne, zostaną przez nas z pewnością zamówione - poinformowała nas Maria Dmowska z sieci przychodni Allmedica.

Na tę chwilę we wszystkich punktach jest możliwość zaszczepienia się szczepionką firmy Pfizer, dostosowaną do wariantu Omikron. Punkty szczepień Allmedica znajdują się w Zakopanem przy ul. Chyców Potok 26, w Nowym Targu przy ul. Kolejowej 31 oraz w Mszanie Dolnej przy ul. Władysława Orkana 10.

Beata Zalot

OGŁOSZENIE PŁATNE

Wigilia
dla osób bezdomnych i potrzebujących
Zakopane, ul. Piłsudskiego 2
Czwartek - 21.12.2023
12⁰⁰ - 17⁰⁰

Księstwo Góralskie

Nadmorskie włości Handicap

Niespełna dwadzieścia kilometrów od elektrowni jądrowej działać będzie przedszkole integracyjne i ośrodek rehabilitacyjny dla niepełnosprawnych sportowców.

Szlaban wjazdowy zamknięty. Na skoblu nowa, błyszcząca w grudiowym słońcu kłódka. Teren ogrodzony. Na płocie tabliczki przestrzegające przed wejściem. To teren budowy. Wstęp wzbroniony. Wita nas dworek w Borkówku na Kaszubach. Rzut beretem do Kopaliny, gdzie powstać ma elektrownia jądrowa. Za to do Zakopanego 750 kilometrów. Remontowanym dworem zarządza Fundacja Handicap. Prezesem jest Małgorzata Tłałka-Długosz, która wraz z mężem Piotrem Długoszem są jednocześnie fundatorami - założycielami zakopiańskiej fundacji.

O nadmorskich włościach fundacji zrobiło się głośno z początkiem grudnia. Ogólnopolskie media obiegrała wiadomość, że Daniel Obajtek, prezes koncernu paliwowego Orlen, przepisyje właśnie gros swych licznych nieruchomości na syna Piotra, w tym także dworek w Borkówku pod Borkowem Lęborskim. Niszczący od czasów wojny obiekt jest sukcesywnie remontowany. Od paru lat za publiczne, państwowe pieniądze. Dziś dzierżawi go na 30 lat Fundacja Handicap z Zakopanego.

Dlatego nasza redakcja zwraca się z pytaniem do władz fundacji, co ta zmiana dla nich oznacza i jak wpłynie na dalsze plany?

Uświęcona pontyfikatem

Zakopiańska fundacja po-

wstała w 2014 roku, dokładnie 27 kwietnia. To ważna data. Dzień kanonizacji Papieża-Polaka. „Idea organizacji i prowadzenia całorocznych treningów integrujących osoby o różnorodnych możliwościach psychofizycznych dojrzała 27 kwietnia 2014 roku, w dniu kanonizacji Największego Polaka Jana Pawła II” - czytamy na stronie fundacji. Inicjatorką powsta-

ła medale. Fundacja pozyskuje sponsorów, organizuje cykliczny, charytatywny Slalom Maraton w Zakopanem. W maratonie jednym z zawodników jest „pierwszy narciarz” - Andrzej Duda, prezydent RP. Fundacja zrzesza około stu osób, dzieci i ich rodziców, którzy kibicują młodym sportowcom w ich rozwoju fizycznym i intelektualnym.

Jesienią 2021 r. w wykupio-

kuły i relacje z dyskusji radnych miasta Zakopanego. Przypominajmy, że w 2019 roku Fundacja Handicap starała się o przejęcie budynku po dawnym Gimnazjum im. ks. Józefa Tischnera w Zakopanem. Miała tu mieć swą siedzibę, stworzyć integracyjne przedszkole i ośrodek rehabilitacji dla niepełnosprawnych sportowców.

Radni nie wydali zgodny, by

W tym czasie przewodniczącą rady fundacji Handicap była Lidia Kochanowicz, dyrektor finansowy w fundacji ojca Tadeusza Rydzika Lux Veritatis. Związków z Toruniem jest więcej. To Piotr Długosz, współzałożyciel Fundacji Handicap, pomagał tworzyć ojcu dyrektorowi Geotermię Toruń, która także należy do Fundacji Lux Veritas.

Fundacja fundacji

Gdy Prawo i Sprawiedliwość doszło do władzy, Handicap udało się pozyskać hojnych sponsorów. Jak ustalili dziennikarze „Gazety Wyborczej”, w 2018 roku Fundacja PZU przekazała Handicapowi 130 tys. zł. W roku 2019 było to już 215 tys. zł. Po rozpoczęciu współpracy z Danielem Obajtkiem w 2021 roku, Orlen przekazał Fundacji Handicap 200 tys. zł wsparcia. Fundacja Lotos przekazała 150 tys. zł. Było też wsparcie od Fundacji Tauron.

Prezes Handicapu przekonywała dziennikarzy, że do darowizn doszło jeszcze przed zawarciem umowy dzierżawy z prezesem Orlenu. „My nie robimy polityki - jesteśmy, żeby wspierać dzieci z niepełnosprawnościami, a do tego musimy pozyskiwać środki” - powtarzała w mediach Obajtki szefowa Fundacji Handicap.

Dworkiem w Borkówku wcześniej zarządzała Fundacja Pomocy i Więzi Polskiej „Kresy RP”. Ministerstwo Kultury przekazało na remont 800 tys. złotych z budżetu państwa na nowy dach i stolarkę okienną. Informował o tym 26 sierpnia 2021 r. portal „naTemat.pl”.

Te wszystkie dotacje to kropla w morzu potrzeb. Na remont dworku w Borkówku i stworzenie ośrodka rehabilitacyjnego z prawdziwego zdarzenia potrzeba od kilku, do kilkunastu milionów złotych. Czy strumień pieniędzy będzie płynąć równie hojnie po zmianach personalnych w rządzie i Orlenie? Czas pokaże. Niestety, szefowa Fundacji Handicap, mimo naszych prośb, nie odpowiedziała na zadane pytania.

rav

Stąd do Zakopanego jest 750 kilometrów. Do Kopaliny, gdzie powstanie elektrownia jądrowa, znacznie bliżej.

nia jest Małgorzata Tłałka-Długosz, była reprezentantka Polski w narciarstwie alpejskim. Olimpijka, wielokrotna mistrzyni Polski, Francji, zwyciężczyni Pucharów Europy, medalistka Pucharów Świata, Akademicka Mistrzyni Świata.

Od tego momentu fundacja organizuje zajęcia sportowo-rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. A także podejmuje działania integracyjne, rehabilitacyjne, organizuje wyjazdy kondycyjne. Jej podopieczni z coraz lepszymi wynikami startują w zawodach krajowych i międzynarodowych. Zdobywa-

nej przez Orlen „Obajtkowej” prasie przeczytać można wywiad z szefową fundacji. Identyfikacyjny materiał w kilku tytułach (Nowiny24, Express Ilustrowany czy Echo Dnia). Czytelnicy dowiadują się m.in., że to „agresywny atak” „Tygodnika Podhalańskiego” i „Gazety Wyborczej” (dziennik regularnie pisze o nieruchomościach, biznesach i powiązaniach Daniela Obajtka) spowodował zainteresowanie nadmorskim dworkiem.

Gimnazjum za dychę

Rzekomy „agresywny atak” to były nasze informacyjne arty-

budynek z nowo postawioną salą gimnastyczną, fundacja przejęła za bezcen. Nieruchomość wyceniona została wtedy na 12 mln zł. Radni w trakcie kilku sesji, w tym wyjazdowych, zastanawiali się, czy obiekt wydzierżawić, czy sprzedać. W tym czasie burmistrz Leszek Doruła przyszykował do podpisania bez przetargu umowę dzierżawy. Zaproponowano dziesięcioletni okres dzierżawy i czynsz wysokości 10 zł miesięcznie. Radni w trakcie kolejnych sesji nie zgodzili się na tak niskie opłaty. Podnieśli czynsz do 100 zł złotych miesięcznie!

Czy to czynsz był za wysoko, czy - tak jak tłumaczyła nam wtedy Małgorzata Tłałka-Długosz - z inwestycji wycofali się sponsorzy? A może oferta Daniela Obajtka okazała się bardziej interesująca? Dość powiedzieć, że po roku budynek po gimnazjum nadal świecił pustkami i nie się w nim nie działo. Na dodatek wybuchła pandemia, ogłoszono lockdown, a szefowa fundacji oznajmiła, że rezygnuje z budynku ofiarowanego przez Zakopane. Obecnie w dawnym gimnazjum urzęduje Szkoła „Kenara”. A Handicap inwestuje nad morzem.

REKLAMA

HURTOWNIA

GOBO

DROBIU, MROŻONEK I ART. SPOŻYWCZYCH

ZAPRASZA NA ZAKUPY ŚWIĄTECZNO-NOWOROCZNE

W ofercie karp polski, gęsi, kaczki, indyki, dziczyzna i jagnięcina.

Zakopane, ul. Bachledy 44

tel. 1820 134 88, 1820 135 88

Z okazji

Świąt Bożego Narodzenia

oraz zbliżającego się

Nowego Roku

pragniemy serdecznie

podziękować

za dotychczasową współpracę

oraz złożyć naszym

Klientom i Pracownikom

moc gorących życzeń,

zdrowia, szczęścia

i wszelkiej pomyślności

TYGODNIK Podhalański

OGŁOSZENIA DROBNE I REKLAMY

do Tygodnika Podhalańskiego w Czarnym Dunajcu przyjmuje codziennie

KANTOR „U BOBKA”

Usługi turystyczne

Czarny Dunajec, Rynek 7

Studio ORCHIDEA

Zapraszamy na zabiegi:

- Mezoterapia twarzy i skóry głowy osoczem bogatopłytkowym
- Radiofrekwencja mikroigłowa 3D - rozstępny, blizny, lifting twarzy
- Stymulatory tkankowe
- Mezoterapia witaminowa
- Laserowy peeling węglowy

Studio Kosmetyczne „ORCHIDEA”

Grunwaldzka 11 b, Zakopane

Tel. 600 801 792

OGŁOSZENIE KONKURSU NA STANOWISKO Prezesa Zarządu

Spółdzielni Mieszkaniowej „Pardałówka” z siedzibą w Zakopanem

Przedmiotem postępowania konkursowego jest wybór Prezesa Zarządu. Kandydat na stanowisko Prezesa Zarządu powinien spełniać następujące wymagania:

1. wykształcenie minimum średnie,
2. doświadczenie w organizowaniu i kierowaniu pracą podmiotów gospodarczych,
3. znajomość problematyki spółdzielczości mieszkaniowej,
4. korzystać z pełni praw publicznych oraz posiadać pełną zdolność do czynności prawnych.

Zgłoszenia kandydatów powinny zawierać:

- 1) CV, zawierające klauzulę „Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych dla potrzeb prowadzonego postępowania konkursowego” oraz informacje dotyczące telefonu lub/i adresu e-mail,
- 2) List motywacyjny,
- 3) Odpisy stosownych dokumentów potwierdzających spełnienie warunków, o których mowa w ust. 2,
- 4) Oświadczenie o korzystaniu z pełni praw publicznych, posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych.

Pisemne zgłoszenia do konkursu należy złożyć w zaklejonej kopercie z napisem

„Konkurs na Prezesa Spółdzielni Mieszkaniowej „Pardałówka”

Zgłoszenia będą przyjmowane w terminie do dnia 15 stycznia 2024 r., do godziny 15.00 w siedzibie Spółdzielni Mieszkaniowej Pardałówka, 34-500 Zakopane, osiedle Pardałówka 1/5a

Rozmowy kwalifikacyjne odbędą się w terminie wskazanym wawiadomieniu przekazanym telefonicznie lub drogą elektroniczną.

Rada Nadzorcza Spółdzielni Mieszkaniowej „Pardałówka”

Salon optyczny WIDZE WOS

Wszystkim klientom spokojnych, zdrowych i pogodnych Świąt Bożego Narodzenia oraz wszelkiej pomyślności w Nowym 2024 Roku

zyczy

Zakopane, ul. Chałubińskiego 1

WIDZE WOS Salon Optyczny

Rozbiórka dla dewelopera

Nadzór budowlany punktuje kontrowersyjną inwestycję przy ulicy Witkiewicza.

Wracamy na plac budowy w Zakopanem, którą sąsiedzi nazywają „ścianą płaczu”. Przed tygodniem nadzór budowlany wydał inwestorowi nakaz rozbiórki. - Decyzja nie dotyczy jednak całego budynku, który ma pozwolenie na budowę, ale tej jego części, która została wykonana po decyzji wstrzymującej prowadzenie dalszych prac - wyjaśnia Jan Kęsek, powiatowy inspektor nadzoru budowlanego w Zakopanem.

Przypomnijmy, że o budzącym poważne kontrowersje apartamentowcu alarmowaliśmy z początkiem listopada. Apartamentowiec buduje deweloper z Krakowa. Budynek jest prawie dwukrotnie wyższy i dużo większy od sąsiadującej z nim zabudowy. Nic dziwnego, że sąsiedzi rozpoczęli walkę o dostęp do światła słonecznego. Nowy apartamentowiec spowoduje praktycznie zacienienie całego ich domu.

Już po naszym artykule jego bohaterowie, państwo Dawczakowie, którzy sąsiadują z ogromną inwestycją, otrzymali pismo z Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego. Inspektor Jan Kęsek informuje o zatrzymaniu budowy na wniosek Miejskiego Konserwatora Zabytków. Mimo nakazu, prace na budowie szły pełną parą nadal. Inwestor Grzegorz Biś, wiceprezes zarządu Galinvest, wyjaśniał wtedy, że ze względów technologicznych nie

Fot.: Jurek Jurecki

Po wstrzymaniu prac przez nadzór, roboty budowlane szły pełną parą, teraz inwestor ma nakaz rozbiórki na części kolosa.

możliwym jest nagle całkowite wstrzymanie prac w trakcie wznoszenia konstrukcji. Podkreślał też, że dla bezpieczeństwa samego obiektu, jak i otoczenia, konieczne było zakończenie pewnych prac.

Innego zdania jest nadzór budowlany. - Uważamy, że inwestor przekroczył zakres prac porządkowych i zabezpieczających. Niestety, przepisy jasno tego nie precyzują. Jeszcze raz podkreślam, że nakaz rozbiórki nie dotyczy całego budynku, tylko części inwestycji wykonanych po wstrzymaniu prac budowlanych - podkreśla Jan Kęsek.

Przypomnijmy, że gdy latem ruszyła sporna budowa, inspektorzy nadzoru budowlanego dwukrotnie ją kontrolowali. Nie znaleźli powodu do wstrzymania prac, a jedynie drobne uchybienia. Krakowska firma Galinvest wyjaśnia, że całość prac prowadzona jest zgodnie z pozwoleniem na budowę, jakie wydał starosta powiatowy. Na nasze pytania, dotyczące po-

zwolenia, nie otrzymaliśmy od starosty żadnej odpowiedzi od listopada.

Starosta wydał zezwolenie na budowę w lipcu zeszłego roku. W tej chwili Małopolski Urząd Wojewódzki prowadzi postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności tej decyzji. Również z tego względu Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Zakopanem postanowił wstrzymać prace budowlane. Inwestor odwołał się od tej decyzji. Podobnie jak od nakazu rozbiórki.

- Już po tym, jak otrzymał od nas nakaz rozbiórki, inwestor przedstawił ekspertyzę, z której wynika konieczność takiego, a nie innego zakresu przeprowadzonych robót na budowie. Ale to już będzie badać druga instancja. Służby wojewody określają, czy miał do tego prawo. Sprawa także z pewnością będzie badana przez sądy administracyjne, dlatego trudno wyrokować w sprawie dalszych losów budowy - podsumowuje Jan Kęsek.

Inspektor kilkakrotnie podkreśla, że budowa apartamentowca w tym miejscu otrzymała pozwolenie na budowę. Mimo że dla tego terenu prowadzony jest przez konserwatora proces wpisania obszaru do rejestru zabytków. Co teoretycznie powinno uchronić sąsiadów przed tej wielkości zabudową.

◆
Każdy sobie rzepkę skrobie. Plany ochronne konserwatora z jednej, a prawo budowlane z drugiej strony. Na to nakładają się zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Tyle że przepisy wcale się nie uzupełniają, a momentami nawet jedno wyklucza drugie, co pozwala na dowolność interpretacji. Twardy orzech do zgryzienia dla sądu, co dopiero dla przeciętnych mieszkańców. Dlatego sąsiedzi apartamentowca patrzą bezsilni, jak za ich oknami miesiąc za miesiącem rośnie coraz wyżej betonowa ściana.

Rafał Gratkowski

Tony darów

Święty Mikołaj, ale nie ten z Laponii, wiezie na Ukrainę sprzęt, leki, ubrania i dwieście paczek z prezentami dla dzieci.

Święty Mikołaj nazywa się Wojciech Maleta. To już jego siódmy transport do ogarniętej wojną Ukrainy. Tym razem zmierza do Odessy i Chersonia. Część darów trafi praktycznie na linię frontu. Kilka dni temu rozpakował wraz ze swą ekipą potężnego TIR-a, który przywiózł podarki z Illinois. Do amerykańskiego transportu dołączyli paczki z pomarańczami i słodkościami licealiści z „Balzera”.

- Dzieci tam są bez rodziców, pod opieką sióstr zakonnych, jak tylko usłyszałem, żeby im ubarwić święta, to poinformowałem naszą młodzież. Odzew był natychmiastowy - podkreśla Marek Donatowicz, dyrektor Liceum Ogólnokształcącego im. Oswalda Balzera w Zakopanem.

Obecnie w szkole uczy się piętna Ukraińców. W pierwszej fazie wojny rosyjsko-ukraińskiej w tutejszej szkole utworzono dwa duże oddziały. - Część uczniów z Ukrainy skończyła naukę, część wyjechała czy to na Zachód, czy wróciła do domów - podsumowuje Marek Donatowicz.

- Busa z Chersonia już zapakowaliśmy i pojechał. W Chersoniu ludzie są zgromadzeni w czterech miej-

scach. Udało nam się zrobić 200 paczek. Stamtąd jedziemy do Odessy, mamy przydzielonego wojskowego opiekuna - wyjaśnia Wojciech Maleta. Dodaje, że potrzeby w walczącej Ukrainie są bardzo duże. Z pomocą Amerykanów i mieszkańców Zakopanego przygotował 40 palet ubrań, lekarstw, pampersów. W 85 procentach to nowe rzeczy, zakupione przez miasto Illinois. - Słyszeli, że jeżdżę i dzwonili do mnie. To jadę - dodaje „święty Mikołaj”.

Pytany, czemu tak ważna jest nasza pomoc, przypomina, że w warunkach frontowych nie ma wody, jedzenia ani ubrań. - Duch walki u nich ciągle jest. Ale jak im nie pomożemy, to mogą przegrać. A wtedy przed „Wielkim Bratem” nikt nas nie obroni. I nie wiadomo, czy nie zajmie Przemysła, Rzeszowa - mówi Wojciech Maleta. Dziękuje firmie MODOM, która udostępniła mu jeden z obiektów na magazyn, gdzie składowane są dostarczone dary.

- Cieszymy się, że możemy pomóc. Jestem dumny z moich kolegów, ze szkoły i Polaków, cały czas jesteśmy aktywni - podkreśla Szymon Faron, jeden z uczniów „Balzera”. Wtórkuje mu Zuzanna Ochalik. - Pomoc jest potrzebna. My w szkole pomagamy nie tylko potrzebującym na naszym terenie, w kraju. Ale także za granicą - dodaje uczennica.

Tekst i fot.:
Rafał Gratkowski

Wojciech Maleta (pierwszy z prawej) przyjechał po słodkie prezenty od „Balzera” dla Ukrainy.

Sprostowanie

Do tekstu „Uśpili jelenia” z 7 grudnia (nr 49/2023 TP).

Jednoznaczne stanowisko Starosty, dotyczące przebywania na terenach zabudowanych dzikich zwierząt, zostało przekazane UM Zakopane w dniu 21.11.2023 r., czyli przed opisanym zdarzeniem.

Sekretarz Powiatu Tatrzańskiego, inż. Marek Możdżeń

**Zdrowych i pogodnych
Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego
2024 Roku**

Najniższe ceny i
największy wybór
odśnieżarek w Polsce

Bezpłatny transport
Serwis gwarancyjny
i pogwarancyjny

Elmal

ZAKOPANE Oddział Bukowina Tatrzańska
ul. Tetmajera 2a, 34-500 ul. Długa 164
tel. 18201469, 600383852 tel. 182077008

DOŁĄCZ DO NASZEJ
SPOŁECZNOŚCI JAKO
Pielęgniarka/Pielęgniarz
stacji dializ DaVita
w Zakopanem

728 414 249

praca@davita.com

Informujemy, że administratorem Twoich danych osobowych w największym procesie rekrutacyjnym jest DaVita Polska, z siedzibą w: ul. Legnicka 48 bud. F, 54-202 Wrocław. Dane osobowe zawarte w zgłoszeniu rekrutacyjnym przetwarzane będą w celu prowadzenia rekrutacji na stanowisko w nim wskazane. Pełną informację o przetwarzaniu Twoich danych osobowych, w tym Twoich praw jako podmiotu danych, znajdziesz na: <https://www.davita.pl/kilka-slow-informacyjne>

BOŻE NARODZENIE 2023

Życzę Państwu radosnych
Świąt Bożego Narodzenia
 pełnych ciepła i miłości,
 a także wszelkiej pomyślności
 w nadchodzącym Nowym Roku.

Niech te świąteczne chwile
 spędzone w gronie najbliższych
 będą pełne spokoju
 i wzajemnej życzliwości...

Andrzej Gut-Mostowy
Andrzej Gut-Mostowy
 POSEŁ NA SEJM RP

Na Święta Bożego Narodzenia życzę dużo zdrowia, radości, szczęścia
 i pokoju. Niech ten wyjątkowy czas upłynie w serdecznej atmosferze,
 w gronie Rodziny i Przyjaciół.
 Błogosławionych Świąt Narodzenia Pańskiego!

 Witold Kozłowski,
 Marszałek Małopolski

Ta działka o wartości 12 mln zł nieść może spore ryzyko.

Przetarg pod gilotyną

Start w takim postępowaniu to dla firmy samobójstwo - mówią nowotarscy przedsiębiorcy.

Każda z tych działek na terenie byłego kombinatu NZPS Podhale, to łakomy kąsek dla biznesowych graczy. Szczególnie, gdy chodzi o dużą, bo dwu-hektarową parcelę. Jej największym atutem jest powierzchnia i przeznaczenie pod działalność produkcyjną czy usługową. Terenów o takiej wielkości w jednym kawałku nie sposób znaleźć w mieście. Trzeba też dodać, że po rewitalizacji teren Strefy Aktywności Gospodarczej, w którym ona się znajduje, jest w pełni uzbrojony. I jeszcze jeden atut - największa działka leży przy ul. Ludzmierskiej i właśnie będącej na ukończeniu nowej zakopianki, a więc przecięcia się dwóch najważniejszych dróg Podhala. Ale to jedna z trzech leżących w pobliżu działek. Kolejna z licytowanych jest niewiele mniejsza, bo liczy sobie 1,8 ha, a położona jest nieopodal, bo przy ul. Sądowej. Tu cena wywoławcza sięga 11 mln zł. Trzecia parcela leży przy ul. Szewskiej, ma 0,9 ha powierzchni i cenę wywoławczą „tylko” 5 mln zł.

Pozostaje kwestia otwarta, czy znajdą się chętni na wyłożenie tak dużej kasy na działkę, którą dopiero trzeba będzie za budować. Bowiem warunki, jakie miasto postawiło, zdają się z góry przekreślać szansę na to, że ktokolwiek w takim postępowaniu wystartuje. I nie chodzi tu nawet o astronomiczną cenę 12 mln zł, co daje 600 zł za metr.

Jest jeszcze coś, co rozpala wyobraźnię. To zapisany w regulaminie konkursu tzw. rygor 777. To paragraf Kodeksu Postępowania Cywilnego dotyczący postępowania egzekucyjnego. W tym przypadku regulamin jest tak sformułowany, że kupujący ma cztery lata od zakupu działki, na jej zabudowę i uzyskanie zgody na użytkowanie. Jeśli nie zdąży - miasto może naliczać kary umowne w wysokości 0,01% wartości, czyli aż 1200 zł za każdy dzień zwłoki. Co wię-

cej, samorząd ma też możliwość odkupu takiej nieruchomości za cenę sprzedaży powiększoną o poniesione przez przedsiębiorcę nakłady.

To jednak nie koniec kontrowersji, bo regulamin preferuje przy tym mikro, małych i średnich przedsiębiorców. W efekcie duża firma może wystartować, ale miasto musiałoby w takim przypadku zwrócić część otrzymanego dofinansowania, jakie otrzymało na stworzenie Strefy Aktywności Gospodarczej. Ile? Nawet naczelnik wydziału nieruchomości i gospodarki przestrzennej nie potrafi podać konkretnej stawki. - Ciężko to policzyć, tu wchodzi w grę różne kryteria, ostatecznie to jednostka dofinansowująca musiałaby wyliczyć całą kwotę - zauważa Paweł Maczek.

Tymczasem wiadomo, że chęć na taką działkę miałyby choćby Wiesław Wojaś, właściciel jednej z największych firm obuwniczych w kraju, która ma siedzibę po sąsiedzku. Ze względu na rozmiar firmy, już na starcie jest na straconej pozycji.

- Mam projekt centrum logistycznego, które mogłoby tam powstać. Niestety, warunki przetargu nas wykluczają. Poza tym, czteroletni okres na odbiór jest wysoce ryzykowny. Bo tu nie chodzi o zakończenie budowy, ale uzyskanie zgody na użytkowanie. A w każdej chwili może się okazać, że np. opóźni się uzyskanie zgody na wjazd i zjazd. Są różne sytuacje niebezpieczne dla cyklu inwestycyjnego. Podpisanie umowy w takim kształcie przez firmę to jak ułożenie głowy pod gilotyną - podsumowuje obrazowo.

Biznesmen zwraca też uwagę, że trudno będzie dostać kredyt na inwestycję obciążoną tak dużym ryzykiem, jakim jest rygor 777.

Paweł Maczek tłumaczy jednak, że obostrzenia wynikają z zobowiązań, jakie nakłada umowa na dofinansowanie SAG. Mają one także zabezpie-

czyć miasto przed biznesmenami, którzy traktują nieruchomości jako lokatę kapitału. Skupiają działki i budynki w atrakcyjnych częściach miasta i nie robią z nimi nic. Tymczasem SAG z założenia ma rozwijać przedsiębiorczość przez tworzenie nowych miejsc pracy. Dla miasta to także szansa na dochody z podatku od nieruchomości.

- Te cztery lata na dokończenie inwestycji wynikają z przepisów prawa. Obawy uważam za przesadzone. Oczywiście, jest pewne niebezpieczeństwo, ale te zabezpieczenia wynikają z założeń unijnego projektu i przepisów - przyznaje.

Jak przekonuje, kontrowersyjne zdaniem przedsiębiorców zapisy o odkupie działki przez miasto, dają jedynie taką możliwość, ale nie jest to obowiązek.

Piotr Steskał również jest dużym, nowotarskim przedsiębiorcą. I choć zauważa, że działki są atrakcyjne, to już sama cena jest wygórowana. Jednak zrezygnował z przetargu głównie dlatego, że inwestycja jest obciążona sporym ryzykiem. - Każdy, kto ma do zainwestowania 12 mln zł, zastanawia się najpierw, kiedy mu się one zwrócą. A tu trzeba dołożyć przynajmniej kolejne 10 mln zł, by chociaż postawić halę na wynajem o powierzchni 2 tys. m kw. To daje 22 mln zł na starcie! I nie ma co liczyć na bankowy kredyt - przyznaje.

Dodaje przy tym, że 4 lata na realizację inwestycji to bardzo mało. Trzeba wziąć pod uwagę, że same uzgodnienia i prace projektowe zajmują półtora do dwóch lat. Nawet mając gotową koncepcję na starcie i zabezpieczone pieniądze, to jest to czas „na styk”.

Jednak Paweł Maczek przekonuje, że teren objęty jest planem zagospodarowania, który określa możliwości zagospodarowania i zapewnia szybkie procedury. Nie trzeba uzyskiwać warunków zabudowy, co skracca cały proces. - Musimy przy tym zabezpieczyć interes miasta - podkreśla.

Tekst i fot.: Józef Figura

Wigilijny barszcz po nowotarsku

Prawie godzinny koncert młodych artystów ze Studia Piosenki Septyma, występ Małych Hyrnych i Hyrnych poprzedziły życzenia świąteczne i noworoczne podczas tegorocznej Wigilii w Mieście Związku Podhalań.

W imieniu gospodarzy, czyli nowotarskiego oddziału Związku Podhalań, powitał wszystkich w niedzielę prezes Wojciech Groń. Potem na scenę plenerową zapraszał poszczególnych młodych artystów ze Studia Piosenki Septyma. W ich repertuarze znalazły się tradycyjne koledy, a także i znane utwory muzyki rozrywkowej z tematyką świąteczną, m.in. niezastąpione Last Christmas.

Bożonarodzeniowe i noworoczne życzenia składał m.in. prezes ZP Wojciech Groń i burmistrz miasta Grzegorz Watycha. Nowotarzan pozdrowił także ks. Zbigniew Płachta, proboszcz parafii św. Katarzyny. Zaś kapelan ZP ks. Mieczysław Łukaszczyk poświęcił chałkę, którą tradycyjnie później rozdawa-

Podczas życzeń oczywiście trzeba skosztować chałkę nowotarską.

no przy składaniu sobie wzajemnie życzeń.

Nieco zziębnięci nowotarżanie po wszystkich występach, przemowach, życzeniach doczekali się na wigilijne dania, które

ugotowały gaździny ze Związku Podhalań. Czekwały na nich takie specjały jak: barszcz z fasolą, kapusta z grochem, łazanki i kompot.

Tekst i fot.: Jan Głabiński

Burmistrz odpalił

Sprzedawców i ich wytwory będzie można spotkać na nowotarskim Rynku do piątku 22 grudnia.

— ŻYCZENIA —

Nie masz pomysłu na prezent świąteczny? Albo nie chce ci się piec ciasta? Przyjdź na Jarmark Bożonarodzeniowy na nowotarskim Rynku.

Uroczyste otwarcie tegorocznego Jarmarku Bożonarodzeniowego odbyło się w piątkowe popołudnie 15 grudnia. Na wszystkich czekały stoiska handlowe, ozdoby świąteczne i choinki.

Przybył też św. Mikołajem. Była iluminacja świątecznej choinki, której dokonał burmistrz Grzegorz Watycha. Włodarz wjechał na specjalnym podnośniku i zawiesił ostatnią ozdobę świąteczną. Na plenerowej scenie pojawili się Mali Śwarni. Po centrum miasta przechadzały się alpaki.

Tekst i fot.: Jan Głabiński

**BEZPOŚREDNI IMPORTER
DACHÓWKI TILCOR
Z NOWEJ ZELANDII**

życzy

Wesołych Świąt

F.H.U. OKNO-DACH S.C.

TILCOR
ROOFING SYSTEMS

www.oknodach.com.pl

Czarny Dunajec

Grillowanie dyrektora

Dyrektor Gminnego Centrum Kultury wystartowała w wyborach parlamentarnych, czy przez to straci pracę?
- zastanawiają się radni z Czarnego Dunajca.

Do wydarzeń, do których podczas sesji nawiązała opozycja, doszło w końcówce kampanii wyborczej przed wyborami parlamentarnymi, w których z różnych ugrupowań wystartowali zarówno burmistrz Marcin Ratułowski, jak i Małgorzata Kulawiak, szefowa Centrum Kultury i Promocji Gminy Czarny Dunajec. Niedługo po ogłoszeniu swej kandydatury, dyrektor CKiP została wezwana na dywanik do burmistrza. Podczas rozmowy, w której brał udział również sekretarz gminy, burmistrz miał ogłosić, że stracił zaufanie do swojej podwładnej. Właśnie o okoliczności tej rozmowy dopytywali podczas ostatniej sesji radni opozycji.

- Chciałbym wiedzieć, dlaczego pan to zrobił i po co? Wezwał pan panią Kulawiak, ogłosił, że stracił zaufanie i wręczył wypowiedzenie z pracy - docie-

kał radny Bartłomiej Bukowski.

Burmistrz wyraźnie opierał się przed zdaniem pełnej relacji, sugerował, że to była standardowa rozmowa z pracownikiem. Dlatego radni poprosili o zrelacjonowanie przebiegu spotkania jej świadka - sekretarza. Michał Jarończyk potwierdził, że podczas rozmowy burmistrz zasugerował swej podwładnej, żeby w związku z utratą zaufania złożyła wypowiedzenie, i że miało to związek z udziałem dyrektorki w wyborach.

Marcin Ratułowski zapewnił, że sprawa nie miała politycznego podtekstu. Burmistrz postanowił porozmawiać z dyrektorką, gdyż ta, jego zdaniem, zaniedbywała swoje obowiązki. - Nie było jej w pracy, nie brała udziału w sesjach, a w tym samym czasie jeździła na spotkania wyborcze, o czym dowiadaliśmy się z mediów - przekonywał. Sugerował przy tym, że od września dyrektorka jest prawie cały czas nieobecna w pracy, nie wyznaczyła też swojego zastępcy, co skutkuje paraliżem pracy placówki.

- Mamy potężny problem w centrum kultury. Nie możemy się doczekać zawarcia umów na wydanie ważnych publikacji. Jest też okres składania wniosków

o dofinansowanie, które muszą być podpisane przez dyrektora. A to już powoduje brak ciągłości funkcjonowania centrum kultury. Dziś pani dyrektor też nie ma na sesji, chociaż szefowie gminnych placówek są do tego zobligowani. Nie poinformowała mnie o powodach nieobecności - zaznaczał Marcin Ratułowski.

Radni opozycji nie dowierzali w pozapolityczną genezę konfliktu. - Jak to jest, że ledwie miesiąc wcześniej przedłużył pan umowę pani dyrektor. Był pan z niej zadowolony. A później wystartowała kampania i taka diametralna zmiana - docieklili radni z opozycji.

Sama dyrektor CKiP niechętnie wraca do wydarzeń sprzed kilku miesięcy. - Fakt, byłam na dłuższym zwolnieniu, ale było ono spowodowane problemami zdrowotnymi. Niedawno wróciłam do pracy. Spotkałam się z burmistrzem, rozmawialiśmy i wydawało mi się, że wszystko zostało wyjaśnione. Centrum pracuje normalnie, nie ma żadnych problemów, wszystkie programy, w których ubiegamy się o pieniądze, są normalnie obsługiwane. Powiem szczerze, że jestem zaskoczona dyskusją na sesji - usłyszeliśmy od szefowej centrum.

mk

Dziewczynka z marzeniami

W niedzielę w Nosalowym Dworze mogliśmy oglądać premierę spektaklu zainspirowanego baśnią H. Ch. Andersena

„Dziewczynka z zapałkami”. Na scenie zaprezentowali się tancerze Frajdowej Akademii Baletu i Tańca.

Jednym z celów imprezy była także charytatywna pomoc. Chodzi o wsparcie dla małego Kubu Bachuli z Podsarnia. Walczy on z chłoniakiem anaplastycznym wielkokomórkowym.

pp

Fot.: Maciej Jonek

Trochę baletu, trochę tańca współczesnego, czyli „Dziewczynka z marzeniami” w Nosalowym Dworze.

Każdy może wesprzeć Kubusia, wpłacając pieniądze: <https://www.siepomaga.pl/kubusiowe-zycie>

Ulica bez koszy

To nie podrzuty były przyczyną usunięcia koszy w górnej części ulicy Grunwaldzkiej.

Buły podrzuty, to dlaczego nas wszystkich urząd ukarał? - pytają mieszkańcy z górnej części ulicy Grunwaldzkiej.

Już kilka tygodni temu kosze miejskie zostały zabrane. Zniknęły pojemniki m.in. spod pensjonatu „Iskra”, willi „Stylowej”, przedszkola „Kubuś Puchaty”. A problem podrzutów pozostał. W miejscach, gdzie dawniej stały kubły w betonowych obudowach, ktoś nadal podrzuca worki ze śmieciami. Zdesperowani

mieszkańcy zamontowali już kamery, by nagrać śmieciarza. I pytają, czy kosze zabrano nieodwrotnie, czy wrócą na swoje miejsce.

- Teraz, jak psa wyprowadzam, albo chcę papierka po hot dogu wyrzucić, to muszę iść albo na ulicę Makuszyńskiego, albo Grunwaldzką w dół aż do parku miejskiego - dodaje kolejny rozmówca.

Zapytanie o usunięte kosze przesłaliśmy do urzędu miasta. Okazuje się, że to nie podrzuty były powodem zabrania koszy z górnej części ulicy. - Przyczyną usunięcia koszy w górnej części ul. Grunwaldzkiej jest planowane przeprowadzenie ich kon-

serwacji - wyjaśnia Małgorzata Czopek z wydziału komunikacji społecznej urzędu miasta - czyli czyszczenie i usuwanie graffiti. Dodatkowo w związku z akcją zimowego utrzymania, umożliwi to dokładniejsze odśnieżanie przedmiotowej ulicy i chodników.

Urząd Miasta Zakopane informuje też, że na ulicach miasta mamy 502 kosze uliczne. Do tego należy dodać pojemniki na przystankach autobusowych oraz psie pakiety. Urząd na bieżąco weryfikuje także na bieżąco ilość odbieranych śmieci z koszy, w tym ilość podrzutów na poszczególnych ulicach.

rav

ODBIÓR ODPADÓW

na terenie Gminy Miasto Zakopane
W OKRESIE ŚWIĄTECZNO-NOWOROCZNYM

Burmistrz Miasta Zakopane oraz „TESKO” Tatrzńska Komunalna Grupa Kapitałowa Sp. z o.o. informują o istotnych zmianach w odbiorze odpadów komunalnych w okresie świąteczno-noworocznym.

Odbiór odpadów przypadający w dniach **od 25 do 29 grudnia 2023 r.** będzie prowadzony w następujący sposób:

ODPADY zmieszane i gromadzone selektywnie

- odbiór odpadów przypadający w dniu 25.12.2023 r. (świąteczny poniedziałek) - będzie realizowany w dniu 23.12.2023 r. (sobota)
- odbiór odpadów przypadający w dniu 26.12.2023 r. (świąteczny wtorek) - będzie realizowany w dniu 27.12.2023 r. (środa)
- odbiór odpadów przypadający w dniu 27.12.2023 r. (środa) - będzie realizowany w dniu 28.12.2023 r. (czwartek)
- odbiór odpadów przypadający w dniu 28.12.2023 r. (czwartek) - będzie realizowany w dniu 29.12.2023 r. (piątek)
- odbiór odpadów przypadający w dniu 29.12.2023 r. (piątek) - będzie realizowany w dniu 30.12.2023 r. (sobota)

Odbiór odpadów przypadający w dniach **od 1 do 5 stycznia 2024 r.** będzie prowadzony w następujący sposób:

ODPADY zmieszane i segregowane w workach (harmonogram nr 9)

- odbiór odpadów przypadający w dniu 1.01.2024 r. (noworoczny poniedziałek) - będzie realizowany w dniu 2.01.2024 r. (wtorek)
- odbiór odpadów przypadający w dniu 2.01.2024 r. (wtorek) - będzie realizowany w dniu 3.01.2024 r. (środa)
- odbiór odpadów przypadający w dniu 3.01.2024 r. (środa) - będzie realizowany w dniu 4.01.2024 r. (czwartek)
- odbiór odpadów przypadający w dniu 4.01.2024 r. (czwartek) i 5.01.2024 r. (piątek) - będzie realizowany w dniu 5.01.2024 r. (piątek).

ODPADY gromadzone selektywnie harmonogram nr 7

- odbiór odpadów przypadający w dniu 1.01.2024 r. (noworoczny poniedziałek) - będzie realizowany w dniu 2.01.2024 r. (wtorek)
- odbiór odpadów przypadający w dniu 2.01.2024 r. (wtorek) i 3.01.2024 r. (środa) - będzie realizowany w dniu 3.01.2024 r. (środa)
- odbiór odpadów przypadający w dniu 4.01.2024 r. (czwartek) - będzie realizowany w dniu 4.01.2024 r. (czwartek)
- odbiór odpadów przypadający w dniu 4.01.2024 r. (piątek) - będzie realizowany w dniu 4.01.2024 r. (piątek).

W TE RADOSNE ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA
PRAGNIEMY ZŁOŻYĆ SERDECZNE ŻYCZENIA.
NIECH JEZUS OBDARZY BŁOGOSŁAWIEŃSTWEM
I POMAGA W ROZWIĄZYWANIU TRUDNOŚCI.
NIECH WSKAZUJE DROGĘ DO SZCZĘŚCIA WIECZNEGO
ORAZ NIEUSTANNIE OBDARZA SWOJĄ MIŁOŚCIĄ.
NIECH BOŻE NARODZENIE UPŁYNIE
W ZDROWIU I SPOKOJU SERC

Z-ca Dyrektora
ds. Lecznictwa
dr n. med.
Małgorzata Czaplińska

Dyrektor
Szpitala Powiatowego
im. dr Tytusa Chałubińskiego
w Zakopanem
mgr Regina Tokarz

Rabka - Zaryte

Dopust kolejowy

- Zostaliśmy odgradzeni z każdej możliwej strony. Jak tu wypuścić dziecko do ogródka, jak wygnać owce albo kury, skoro tuż przy domu jeżdżą ogromne, 40-tonowe maszyny? - zachodzi w głowę Bogumiła Skawska, mieszkanka Zarytego.

W otoczeniu domu pani Bogumiły od kilku miesięcy trwają intensywne prace budowlane przebudowy linii kolejowej z Rabki do Nowego Sącza.

- Kilka dni temu dostaliśmy informację, że na naszej działce będą kotwy bić, żeby nasyp umacniać. Syn, który jest budowlanym, zobaczył pismo i mówi: „mamo, jak wy się zgodzicie, to przed dom zajedzie 40-tonowa maszyna. Jak tu zaparkuje, to razem z chałupą zjedziecie na tory”. Nie zgodziliśmy się, to zaczęli usypywać ogromny kilkunastometrowy nasyp tylko po to, żeby tam tę maszynę do palowania jednak ustawić. Nie wiem, ile kosztowała ta operacja, ale może i więcej niż cała nasza posesja razem z budynkami. I ja się zastanawiam, gdzie tu jakaś logika? Chcą nas tu zostawić jak na wyspie, między torami a drogami, i z uporem odmawiają wykupu. Jakby na złość - mieszkanka Zarytego bezzadanie rozkłada ręce.

To już drugie tak przykre doświadczenie w dziejach rodziny Skawskich. Ich pierwszy dom stał w sąsiedztwie działek, na których pod koniec ubiegłego wieku miasto pobydowało oczyszczalnię ścieków. Ludzie ze strefy bezpośredniej uciążliwości całymi latami walczyli, by miasto wykupiło ich posesje i domy. W końcu się udało. Nowy dom Skawskich powstał blisko drogi krajowej, tuż przy skrócie do wyciągu Polczakówka. Poniżej działki były tory, ale to nie była żadna dolegliwość. Przecież hi-

storycznym torowiskiem raz na kilka tygodni co najwyżej przejechał skład retro.

- Syn miał plany. Chciał wrócić z zagranicy i otworzyć warsztat samochodowy przy rodzinnym domu. Zaczęliśmy załatwiać formalności, żeby budynki gospodarcze przekształcić. Okazało się, że nie ma takiej możliwości, bo swoją inwestycję zaplanowały koleje - wspomina pani Bogusia.

Pierwsze bliższe informacje o planowanej inwestycji dotarły do rodziny w 2019 roku. Później wojewoda wydał decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji kolejowej. Tytuł dokumentu brzmiał zupełnie niegroźnie, jednak szybko okazało się, że to tylko pozory.

- Dostaliśmy informację o zajęciu części gruntów czasowo - na dwa lata i o przejęciu innych części działki - na stałe. W dodatku dowiedzieliśmy się, że rozbiorą nam płot i że odłączą gazociąg i wybudują drugi z innej strony. Czuliśmy się jak w jakimś matrixie. Z tym nic się nie dało zrobić - wspomina Bogumiła.

Oczywiście, gospodarze odwoływali się do samego końca. Cierpliwie pisali, że prowadzą gospodarstwo, że mają inwentarz, zwierzęta domowe, że w domu mieszka wielopokoleniowa rodzina z małymi dziećmi. Że po prostu nie ma możliwości, żeby żyć w ten sposób, choćby tylko przez dwa lata trwania inwestycji.

Argumenty gospodarzy nie przekonały PKP. Inwestor zde-

Pani Bogusia i czająca się w tle kolejowa inwestycja.

cydowanie odmówił wykupu działek. W piśmie, przesłanym pani Bogusi, można przeczytać, że „z analizy stanu faktycznego” wynika, że działka może być przez „wnioskodawców” wykorzystywana jak dotąd, czyli do celów rolniczych.

- Ukształtowanie terenu nie zmieniło się. Działka została pomniejszona o 42 metry kwadratowe w celu wybudowania konstrukcji oporowej. Brak jest podstaw do nabycia działki z uwagi na możliwość wykorzystywania jej na dotychczasowe cele - podsumował w swym piśmie zastępca dyrektora regionu PKP PLK.

Decyzja wojewody stała się prawomocna w ubiegłym roku, a to oznacza, że pani Bogusia nie ma już prawa do zajętych przez PKP działek. - W głowie mi się to pomieścić nie może. Jak do-

tych nie dostaliśmy ani złotówki. Nikt z nami nie rozmawiał. Ponoć jakiś rzeczoznawca oszacował to, co nam odebrali, ale nikt go nawet nie widział. A teraz mówią, że to, co moje... nie jest moje - zastanawia się gospodyni.

Zapowiada stanowczo, że ekip budowlanych na swoją ziemię nie wpuści. - Wiem, wiem, znam te papiery na pamięć i wcale się z nimi nie zgadzam. Nie wejda tu i kropka. Bez względu na konsekwencje. Jak oni sobie wyobrażają, że dzieci przez dwa lata będą się bawić na placu budowy, między koparkami, pod podkopanym z każdej strony i nieogrodzonym domem? A co z inwentarzem? Mam wszystko wybić do nogi? - pani Bogumiła znacząco zawiesza głos i skwapliwie zapewnia, że ani ona, ani nikt z rodziny nie jest przeciw-

ny rozwojowi infrastruktury kolejowej. - Jednak inwestor powinien przestać się zachowywać jak udzielny władca i przeanalizować położenie każdej konkretnej rodziny - ciekawe czy pan dyrektor by się ze mną zamienił? Czy chciałby na czas przebudowy zamieszkać z rodziną w Zarytem...

O przypadek rodziny z Zarytego i o to, czy koleje naprawdę nie widzą już możliwości negocjacji wykupu nieruchomości Skawskich, zapytaliśmy w biurze prasowym PKP Polskie Linie Kolejowe. Do chwili zamknięcia tego numeru Tygodnika nie otrzymaliśmy odpowiedzi. Gdy nadejdzie - niezwłocznie ją przedstawimy.

Tekst i fot.:
Marek Kalinowski

Apteka pod Gwiazdą

W Akademii Malarstwa na Szkle Muzeum im. Władysława Orkana odbyło się spotkanie inauguracyjne projektu pt. „Apteka pod Gwiazdą w Rabce”.

Ponad 120-letniej historii Apteki pod Gwiazdą, u zbiegu ulic Orkana i Zakopiańskiej w Rabce-Zdroju, będzie poświęcona wystawa w Muzeum im. Władysława Orkana, powstająca we współpracy z Małopolskim Instytutem Kultury. Jej otwarcie zaplanowane jest na maj przyszłego roku.

14 grudnia odbyło się spotkanie w Akademii Malarstwa na Szkle Muzeum im. Władysława Orkana, inaugurujące projekt badawczo-wystawienniczy. W ramach projektu odbędą się badania terenowe i akcje społeczne, np. „Podarować historie”, różne działania edukacyjne i prelekcje.

Podczas spotkania Leszek Świder, burmistrz Rabki, przybliżył ideę powstania muzeum Rabki, przychylił się też do pomysłu zlokalizowania przyszłej ekspozycji w jednej z zabytkowych willi Rabki. Barbara Stuszkiewicz zaprezentowała materiały archiwalne, m.in. receptę wydaną w 1844 r. i spis kosztów leczenia dziedzica rabczańskiego.

Wystawa nie byłaby możliwa bez Marii Miętus-Ciszewskiej, farmaceutki, która - jak podkreślają organizatorzy wystawy - przez lata była strażniczą pamięci i historii tego miejsca, skrupulatnie gromadziła materiały i artefakty z przeszłości.

Właścicielka apteki przekazała też w 2017 r. meble i wyposażenie apteczne Muzeum im. Władysława Orkana.

Projektantką przygotowywanej ekspozycji jest dr Anna Zabdyrska, która w latach 2009-2011 współpracowała z Muzeum Etnograficznym w Krakowie jako autorka wystaw i identyfikacji wizualnej festiwalu „Rzecz Małopolska. Etnodziejna festiwal”.

opr. bz

Chodnik ekspresowy

Ulica Zakopiańska zamknięta nie dla wszystkich - cwaniaczek przejedzie chodnikiem.

Niekłórz kierowcy nie przejmują się zakazami.

Ulica Zakopiańska przy granicy Rabki i Chałbówki jest zamknięta od ponad roku. Powód: bardzo groźne osuwisko. Gdy ziemia zaczęła pękać, a na asfalcie pojawiła się szeroka rozpadlina - nadzór budowlany zdecydował o natychmiastowym zamknięciu drogi. Główną przesłanką były względy bezpieczeństwa. Na drodze zostały ustawione znaki zakazu wjazdu i zapory. Widać, że tego rodzaju szykany nie dla wszystkich stanowią wystarczający argument, by zawrócić i pojechać objazdem. Zdjęcie przedstawia kierowcę osobówki, który bezceremonialnie wjechał na chodnik i nie przejmując się zupełnie zakazami - pojechał w kierunku centrum Rabki.

Tekst i fot.:
Marek Kalinowski

REKLAMA

ANTYKI I GALERIA
POD ŚWIĘTYM MIKOŁAJEM

3 piętro
SDH
Granit

Ogromna kolekcja antyków

Zapraszamy:
• pon. - piątek
od 10.00-18.00
• w sobotę
od 10.00-16.00

Zakopane
ul. Kościuszki 3
Tel. +18 20 64 406

Promocje Świąteczne

przy zakupie
2 sztuk

6,69
zł/l

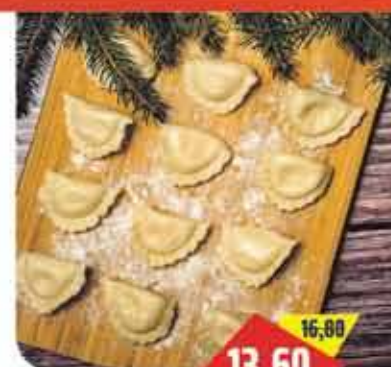
14,30
zł/kg

3,89
zł/l

13,99
zł/kg

13,60
zł/kg

4,79
zł/l

26,99
zł/kg

4,59
zł/l

Pełną ofertę znajdziesz na
www.pansteskal.pl
oraz w aplikacji Klubu Pana Steskala.

Oferta ważna w dniach 21-30.12.2023 r.
lub do wyczerpania zapasów.

Poeta trzech oper

Zmarł Franciszek Łojas-Kośla z Poronina, jeden z najwybitniejszych podhalańskich poetów piszących w gwarze.

Poeta z Poronina jest autorem nie tylko głośniejszej opery o Janie Pawle II, która była wystawiana m.in. w Teatrze Narodowym w Warszawie i w Watykanie, ale także opery o ks. Tadeuszu Juchasie (pisownia oryginalna), której właścicielem jest dziś miasto Zakopane, i najwcześniejszej - „Naski świat”. Wcześniej dał się poznać jako poeta gwarowy, twórca przyspiewek, autor tekstów publicystycznych, szkiców etnograficznych i tekstów scenicznych. Jego utwory były publikowane w różnych pismach literackich i gazetach - nie tylko w Polsce, ale także w USA i w Kanadzie.

Gdy spotkaliśmy się wiosną tego roku, pan Franciszek był już mocno schorowany - po trzech zawałach. Przez dwa tygodnie

był w śpiączce. Chorował na polineuropatię, cukrzycę, miał sparaliżowane ręce i nogi. Miał problemy z poruszaniem się i mówieniem.

Spotkaliśmy się w jego góralskim, pięknym domu w Poroninie. Opowiadał jak doszło do powstania jego najslawniejszej opery poświęconej papieżowi. Wspominał 2009 r., kiedy po kolejnym spektaklu „Naski świat”, podszedł do niego ks. Władysław Zarębczan i zaproponował, żeby taką operę napisał o Janie Pawle II.

- Powiedziałem, że to nie na moją głowę, ale na drugi dzień był u mnie i znowu namawiał. Wziąłem się za pisanie. On pilotował, dopingował. Przysłał mi z Watykanu materiały o papieżu. Niewiele z nich korzystałem, bo miałem własne wspomnienia i emocje związane z Janem Pawłem II - opowiadał. - Karol Wojtyła mnie bierzmował. Gdy już był papieżem, byłem na uroczystościach w Nowym Targu, Ludźmierzu, Zakopa-

nem - wspominał w marcu tego roku pan Franciszek. - A że urodziłem się w gwarze, bo ten dom nie znał pańskiego słowa, pisało mi się tę operę dobrze - dodaje. Pracował nad nią pół roku.

- Ta opera powstała z własnych przeżyć, wiedzy i szacunku dla papieża - mówił o najslawniejszym swoim dziele „Ojciec Święty Jan Paweł II na Podhalu”. Wspominał, że ks. Zarębczan chciał, żeby operę wystawił zespół Regle z Poronina, z którym pan Franciszek współpracował. Ten ostro się sprzeciwił, twierdząc, że w operze powinni wziąć udział górale z całego Podhala. Tak się też stało. Tekst został zaakceptowany przez ludźmierską komisję, do której należeli oprócz ks. Zarębczana, między innymi - prof. Stanisław Hodorowicz, Andrzej Skupień, dr Stanisław Trebunia-Staszczel. Jako aktorzy zostali wybrani najlepsi śpiewacy z podhalańskich zespołów.

Sukces przerósł oczekiwania twórcy z Poronina. Z dumą

Franciszek Łojas-Kośla w swoim domu w Poroninie w marcu tego roku.

opowiada o kilkunastu przedstawieniach tej opery - w Rzymie, Warszawie, Katowicach. Nie ukrywał żalu, że to nie on, a ks. Władysław Zarębczan otrzymał za operę o Janie Pawle II Markę Tatrzańską.

Kolejna opera powstała po śmierci ks. Tadeusza Juchasa, także z inicjatywy ks. Zarębczana. Prawa do niej wykupił od poety Leszek Dorula, burmistrz Zakopanego. - Nawet nie chciał wcześniej tej opery zobaczyć. Jedyny, co się poznał na moim dziele, wie, że ta opera może mieć kiedyś dużą wartość - mówił podczas naszej marcowej rozmowy. Miał jednak żal, że opera nie została do tej pory wystawiona.

Franciszek Łojas-Kośla był

jednym z nielicznych poetów, który miał odwagę dopominać się za swoją twórczość zapłaty. - To moja ciężka praca, mój talent. A wszyscy chcieliby, żeby poeta pisał za darmo, a potem inni zarabiali na spektaklach czy operach - mówił w marcu.

Dużo w tym jego racji. Jeszcze za czasów komuny poeci byli traktowani zupełnie inaczej. U uznawanych poetów zamawiano utwory, niektórzy żyli nawet ze spotkań literackich, krążąc od domu kultury do domu kultury. Dziś poezja nie sprzedaje się w księgarniach, rzadkością jest, by instytucje kultury, zapraszające poetę na spotkanie autorskie, płaciły honoraria.

Franciszek Łojas-Kośla miał odwagę mówić o tym głośno.

Wielu osobom się w ten sposób narażał. Nie był zresztą łatwy w kontaktach (o czym przekonała się autorka tego wspomnienia na własnej skórze). Niemniej z jego śmiercią odszedł - jak pisała o nim Stanisława Trebunia-Staszczel - „jeden z najwybitniejszych podhalańskich twórców piszących w gwarze, który od ponad 50 lat wygrywał na strunach swej poezji pieśń o góralskim świecie, pragnąc ocalić jego część dla potomnych”.

Za swoją działalność został odznaczony medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” oraz Nagrodą im. Oskara Kolberga za zasługi dla kultury ludowej.

Franciszek Łojas-Kośla zmarł 16 grudnia. Miał 77 lat.

Tekst i fot.: Beata Zalot

Nowy Targ - Buenos Aires

Góral z opłatkiem u siostry papieża

O. Jerzy Jacek Twaróg z Polskiej Misji Katolickiej w Buenos Aires spotkał się z siostrą papieża Franciszka - Marią Elenie Bergoglio i połamał się z nią polskim opłatkiem.

W spotkaniu wziął udział bp Wiesław Lechowicz, biskup Wojciecha Polskiego, który przebywał w Argentynie na zaproszenie ojców bernardynów, pracujących między innymi wśród Polonii argentyńskiej oraz środowiska Związku Harcerstwa Polskiego w Buenos Aires.

- Rozmowa z siostrą papieża wypełniona była wspomnieniami związanymi z osobą Ojca Świętego. Był też czas na świąteczne życzenia z tradycyjnym połamaniem się polskim opłatkiem - relacjonuje o. Jerzy Twaróg, bernardyn z Polskiej Misji Katolickiej w Buenos Aires, który otacza opieką duszpasterską rodzinę papieża Franciszka w Buenos Aires.

Podczas pobytu w Buenos Aires bp Lechowicz wręczył pamiątkowe ryngrafy Ordynariatu Polowego przedstawicielom ZHP w Argentynie oraz o. Olafowi Bochnakowi OFM, rektorowi Polskiej Misji Katolickiej w Argentynie, i o. Jerzemu Twarogowi OFM, którzy koordynują duszpasterstwo polskojęzyczne w ramach Polskiej Misji Katolickiej w Argentynie. O. Jerzy pochodzi z Nowego Targu, a o. Olaf z Sieniawy.

Zakonnicy prowadzą Muzeum Wojska Polskiego im. por. dr. Antoniego Sołowieja, żołnierza 2. Korpusu WP, które istnieje od 1968 r. Znajdują się tu mundury, odznaczenia wojskowe, dokumenty, przedmioty osobiste go użytku oraz obrazy o tematyce wojennej.

opr. jg

O. Jacek (z prawej) to rodowity nowotarzanin, który pracuje od wielu już lat w Buenos Aires. Przed świętami spotkał się z siostrą papieża Franciszka.

POLSKIE
KOLEJE
LINOWE

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia składamy wszystkim najserdeczniejsze życzenia.

Życzymy zdrowia oraz radości płynącej z rodzinnych spotkań, a także wszelkiej pomyślności oraz sukcesów zarówno w życiu prywatnym, jak i zawodowym.

Nowy rok niech obfituje w szczęście oraz przyniesie doskonałą formę i wiele niezapomnianych emocji!

Wesołych Świąt i wszystkiego dobrego w 2024 roku!

ŻYCZY ZARZĄD I PRACOWNICY GRUPY PKL

**ZAKOPIAŃSKIE CENTRUM
HURTU SPOŻYWCZEGO**

Zakopane, ul. Skibówki 4c
tel. 18 20 145 18

**Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia
oraz Nowego Roku, Wszystkim Klientom,
Współpracownikom i Przyjaciołom życzymy
pełnych miłości i spokoju Świąt Bożego Narodzenia.
Niech Nowy Rok przyniesie państwu tę odrobinę
szczęścia, która sprawi, że wszystkie podjęte działania
zakończą się sukcesem.**

**Właściciele i Pracownicy
Przedsiębiorstwa Handlowego „Brutal”
oraz Podhalańskiej Sieci Handlowej**

Zawsze tanio
brutal
Market

Zakopane, ul. Walkosze 4
tel. 18 200 17 08

Fot.: Bartłomiej Jurecki

Dziś w zespole śpiewa, tańczy i gra po góralsku 150 dużych i małych „Biołodunajcan”.

Biołodunajcanie

Grają, tańczą i śpiewają od dwudziestu z górą lat. Śmierć kolegi scalała ich na nowo, dziś „Biołodunajcanie” z powodzeniem kultywują wiekowe muzyczne tradycje rodzinnej wsi, która słynęła z muzykantów, tancerzy i śpiewaków na cały świat.

Dla mnie praca z młodzieżą i zespołem jest całym moim życiem - mówi Iwona Kiwacka-Majerczyk, była szefowa i założycielka, a dziś instruktorka „Biołodunajcan”. Podkreśla, że wychowała się na folklorze. Jej przygoda z regionalizmem zaczęła się w czwartej klasie podstawówki. W szkole w Jarosławiu, gdzie działało Państwowe Ognisko Baletowe.

- Baletowym było tylko z nazwy - przypomina Iwona Kiwacka-Majerczyk. - Głównie dbano o technikę tańca, elementy umuzykalniające i przekazywanie różnych elementów folkloru z wielu regionów Polski. Tam tańczyłam w zespole folklorystycznym. Tam potem stawiałam pierwsze kroki instruktorskie jako nauczyciel choreograf.

Tam też poznała swego przyszłego męża - górala. I Podkarpacie zamieniła na Podhale. Oczarował ją żywy folklor naszego regionu, bo w w Jarosławiu folklor trzeba było odtwarzać.

Zespół „Biołodunajcanie” działa od 2004 roku. Zrodził się z potrzeby chwili. Iwona Ki-

wacka-Majerczyk w Gminnym Ośrodku Kultury w Białym Dunajcu uczyła dzieci tańca i śpiewu. Gdy odeszła, kontakty się pourywały. Zostały odnowione przez nieszczęśliwy wypadek. Członek zespołu, jedenastoletni Krzysiek wraz z siostrą i koleżanką w ostatni tydzień wakacji w sierpniu poszedł nad Dunajec. Kąpiel skończyła się dla niego tragicznie. Chłopak utonął.

- Spotkaliśmy się na pogrzebie Krzysia. To był taki fajny chłopak. Postanowiliśmy, że będziemy już razem. Jako „Biołodunajcanie”. Było nas ze 20-30 osób. Nie mieliśmy swojego miejsca. Przygarnęli nas Zofia i Tadeusz Dzierżęga Myziura. To rodzice mojej wychowanki, Małgorzaty Rachwał, która jest teraz kierowniczką zespołu.

Pierwsze próby odbywały się tu, gdzie siedzimy. W sali pensjonatu „U Zofii” w Białym Dunajcu. Dziś „Biołodunajcanie” tańczy i śpiewają w GOK-u, w sali widowiskowej, na konkursach i festiwalach. I przywożą do rodzinnej miejscowości cenne nagrody. Jak „Złote Żywieckie Serce”, zdobyte w 2022 roku na Festiwalu Folkloru Górali Polskich w Żywcu, czy Srebrną Ciupagę z Międzynarodowego Festiwalu Folkloru Ziemi Górskich. Doceniono nietypowy program „Rukowanie”. Widowisko ukazuje okoliczności poboru młodych chłopców do cesarskiej, austro-węgierskiej armii w czasie I wojny światowej. Dobosz przynosi do wioski wiadomość kogo do-

tyczy werbunek. Wśród rodzin i bliskich rekrutów podnosi się lament. Wójt, którego syn też dostaje powołanie, urządza pożegnalną zabawę. Chłopcy tańczą, prezentując swe umiejętności, jakby to był ich ostatni w życiu taniec. Żegnają się z dziewczętami, które zostaną na kilka lat same. Tańczą taniec juhaski. Sygnał pociągu wzywa do odjazdu. Rodzice obdarowują chłopców jedzeniem, pakują ubrania do tobołków, dają łańcuszki, błogosławia. Młodzi jadą na wojnę.

- Przez te prawie 20 lat skład

ło setka w dwóch grupach dziecięcych. Maluszki, 4-5-latki nabierają ogłady, mogą zapatrzeć się w góralczyznę - przypomina Iwona Kiwacka-Majerczyk.

Zofia Mieszczak, instruktorka-nestorka „Biołodunajcan”, pamięta swe początki, gdy jako pięcioletnia dziewczynka śpiewała w zespole Zofii Solarzowej. - To były lata 50. Zaczynaliśmy w ciężkich warunkach. Dziś jest dużo lepiej, łatwiej. Ale jedno mnie boli. Boli, że gwara umiera. Nasze dzieci biołodunajckie nie mówią w domu gwara góral-

niż u nas. Udało się zaszczyć umiłowaniem do gwarowej mowy. Przecież gwara nasi uczeni ludzie mówić też potrafią, są lekarzami, inżynierami, aktorami jak Bronek Cudzych, sąsiad, co był lata temu aktorem w Teatrze Słowackiego - przypomina Zofia Mieszczak. Dziś ma już siódmy krzyżyk na karku, ale serce wciąż młode i rada z młodymi pracuje, by krzewić góralską gwara, śpiew i taniec.

„Biołodunajcanie” kontynuują bogate muzyczne tradycje rodzinnej miejscowości. - Jesz-

Państwowy Zespół Artystyczny „Biały Dunajec”. W kolejnych latach działały u nas zespoły imienia Andrzeja Skupnia Florka i im. Zofii Gracy. Teraz ich dzieło prowadzą „Biołodunajcanie”.

Helena Zachemska z Parów (1909-1980) to postać znana na całym Podhalu ze swej i męża działalności społecznej. Jako prymistka z ojcem i dwoma braćmi grała w słynnej muzyce Parów, którzy w roku 1936 reprezentowali Polskę na olimpiadzie w Berlinie. Powojenny Państwowy Zespół Artystyczny „Biały Dunajec” - ukochane dzieło Zofii Solarzowej (1902-1988) działał w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX wieku. Grupa wymieniana była jednym tchem obok „Śląska” czy „Mazowsza”. Przez dwadzieścia lat dali przeszło czterysta koncertów w Polsce i za granicą. Następczyni Zofii Solarzowej, Janina Sichelńska prowadziła w latach 70. zespół im. Andrzeja Skupnia Florka, a w latach 80. ubiegłego wieku Maria Porębska kierowała zespołem im. Zofii Gracy.

Wiekowi artyści, którzy w 2004 roku zebrali się w biołodunajckim ośrodku kultury, nagrali płytę CD „Starodowne casy kajsi sie podziały”.

Dziś „Biołodunajcanie” mogą się pochwalić swą płytą z kołędami „Witaj Jezu pod Tatrami”, czy „Przez rok z Biołodunajcanami”, na której prezentują ciekawy program na każdą porę roku.

Rafał Gratkowski

Fot.: Bartłomiej Jurecki

Najmłodszy chętnie uczestniczą w spotkaniach i szybko uczą się podhalańskiego folkloru.

nasz był przerwany, mieliśmy nawet dzieci dowożone z Klikusowej, z Kościeliska. Dziś grupa to ponad 150 osób w trzech grupach wiekowych. W młodzieżowej, najstarszej ponad 50. A oko-

ską. W Muzeum Tatrzańskim dyrektor zaproponował, żeby zająć z gwary prowadzić. Takie zajęcia w Spytkowicach prowadziłam. Rośnie serce, bo tam dziś dzieci lepiej po góralsku gadają

cze przed II wojną światową słynna była nasza muzyka Parów - przypomina Jacek Nowak, wójt gminy Biały Dunajec. - Po wojnie od 1952 roku, gdy przybyła Zofia Solarzowa, to mieliśmy

WYŻSZA SZKOŁA BIZNESU
NATIONAL-LOUIS UNIVERSITY

ŻYCZY

*Wesołych
Świąt*

CENTRUM BADAŃ
I PROGRAMOWANIA

INSTYTUT BADAŃ
I KOMERCJALIZACJI

RADA UCZELNIANA
SAMORZĄDU STUDENCKIEGO

INSTYTUT DIAGNOSTYKI, OPINIODAWSTWA
I POMOCY PSYCHOLOGICZNEJ

CloudA™

CENTRUM REKREACJI
OLIMP

WWW.WSB-NLU.EDU.PL

Jasiek milicjant manipuluje duszą

A jest ona niepozorna.

Dusza może się poluzować, a nawet spaść. A jest najważniejsza. To ona przenosi drgania. Te przechodzą najpierw ze struny na podstawki i dalej na płytę dyszną, przez duszę wędrują na płytę spodnią, a ta wyrzuca drgania na zewnątrz w postaci dźwięku. W zależności, w którą stronę przesunąć duszę, to dźwięk będzie jaśniejszy bądź ciemniejszy. I tę barwę dostosowuje się pod preferencje muzyka.

Dewizy, prostytutki i stolik w Jędrusiu

Jan Bator. Wysoki, postawny góral, wciąż przystojny, choć siwe włosy nie pozwalają zapomnieć o przekroczonej siedemdziesiątce. W PRL-u był w najmodniejszych restauracjach i dancinгах Zakopanego. Pijał wódkę przy specjalnym „żelaznym” stoliku w Jędrusiu, gdzie miał prawo pić Wojtek Fortuna, oni i ktoś z kryminalnej. Znał zakopiańskie prostytutki, a przede wszystkim cinkciarzy. Bo Jasiek Bator nocne życie stolicy Tatr poznawał służbowo. Jako nieformalny kierownik jednej z trzech w Polsce grup do zwalczania przestępczości dewizowej. Podobne działały jedynie w Sopocie i Warszawie. Przez lata śledził cinkciarzy i przekręty dewizowe na ogromną skalę. Wówczas nawet nie chodziło o dolary, ale węgierskie forinty. Proceder był dobrze zorganizowany. Na Łysą Polanę podjeżdżał samochód. Dwóch ludzi wsiadało do węgierskiego autobusu, wykupywali od pasażerów wszystkie forinty, jakie ci mieli, i to po rynkowej cenie, trzykrotnie przebijając tę oficjalną. Potem z walutą jechali do Budapesztu, gdzie wymieniali to na dolary, z nimi jechali do Wiednia, gdzie wymieniali na złote monety - czworaki i dukaty z austriackiej mennicy. Przywozili to w rulonach po sto sztuk. Jedna moneta kosztowała nawet 9 tysięcy.

Raz na jakiś czas przyjeżdżał milicyjny agent z Warszawy, by zatrzymać jakiegoś lokalnego bossa. Wynik był, trochę złotych monet udało się przejąć, wszyscy byli zadowoleni. Interes urwał się z powstaniem Solidarności. Rządy „bratnich państw socjalistycznych” ze strachu przed importem antykomunistycznych nastrojów - zakazały wyjazdu swym obywatelom do Polski. W tamtych czasach nie było to trudne, bo paszporty obywateli spoczywały w milicyj-

nych sejfach. I jak wspomina Jasiek - jakby z dnia na dzień cały interes upadł. Zniknęli cinkciarze, prostytutki i niemal cały zakopiański półświatek. Centrala zdecydowała - milicyjną grupę dewizową trzeba było rozwiązać.

Jasiek wrócił do codziennej roboty w nowotarskiej komendzie. Został szarym dzielnicowym. Do końca trwania systemu i jeszcze dwa lata dłużej. Choć ostatnie lata przechodził po lekarzach, by załatwić swoje zwolnienie. I tak do 1991 roku, gdy formalnie mógł przejść na emeryturę.

Służba w milicji, czy potem policji, nie była jego marzeniem. Myślał wciąż o skrzypcach. A właściwie ich tworzeniu. Od początku. Bo to nie jest zwykła stolarka. Instrument trzeba czuć, a materiał dobrać z najwyższą starannością.

Duszy nie można za mocno wcisnąć, ani za słabo. I trzeba ją regulować od czasu do czasu, aż drewno, z którego stworzone są skrzypce, stanie się „martwe”. A to się dzieje po około dwu-

w rękę, wówczas zespołów regionalnych było jak na lekarstwo.

Marzenia przy pilnowaniu Lenina

Nie mając pomysłu na siebie - do szkoły poszedł za namową ciotki, bardziej mając na myśli stolarstwo niż artystyczną pracę z duszą. Dobrze mu szło, zbudował dwa instrumenty narzędziami, które pożyczył mu słynny lutnik Franciszek Marduła. Jasiek miał dryg w rękach i cierpliwość do drewna oraz to, co najważniejsze - talent. Dyrektor szkoły zaproponował, że da mu referencje, by poszedł na studia. Ale Jasiek nie chciał. Potem żałował.

Po maturze wzięli go do wojska. Gdy po dwóch latach „w kamaszach” wrócił na Podhalę, kręcąc się po Nowym Targu, spotkał kolegę ze szkolnych czasów. Poszli na piwo na Ogrodową. Pogadali. Okazało się, że kolega pracuje w milicji.

Jeszcze będąc dzielnicowym, Jasiek zatęsknił za skrzypcami. Grać nauczył się jeszcze w technikum, choć nie było to wymagane. Teraz, stojąc na mrozie i pilnując tablicy Lenina przed kolej-

Jasiek jest jednym z tych lutników, co oprócz budowy skrzypiec potrafi na nich także grać.

dziestu pięciu latach od ścięcia drzewa.

Do technikum budownictwa instrumentów lutniczych Jan Bator trafił jako młody chłopak za namową ciotki z Nowego Targu. Gdy odwiedziła go w Mizernej, zapytała, co chce robić po podstawówce. Zaproponowała naukę zawodu, o którym on nie miał pojęcia. Skrzypiec nigdy wcześniej nie trzymał nawet

nią rocznicą rewolucji październikowej, planował sobie, jak zdobyć narzędzia. Dziadek Marduła dawno nie żył. Nawet zwykłe, stolarskie dłuta były niemal nie do zdobycia. Nie było co marzyć o specjalistycznych, służących wyłącznie w lutnictwie. Ale milicyjne znajomości przydawały się i na tym polu. Z czasem ktoś w NZPS-ie dorobił mu lilitkę - maleńki strug, potrzebny do wygładzania płyty dysznej. Potem wyniósł dłutko. Ja-

Jan Bator na wykonanie skrzypiec potrzebuje dwa miesiące codziennej, mozolnej pracy.

siek tylko pamiętał, by strażnikom na bramie przypomnieć, by nie interesowali się tym, co akurat teraz ten ktoś wynosi w plecaku z zakładu. Inne narzędzie Jasiek kupił. Też po znajomości, mimo że kosztowały horrendalną cenę, będącą równowartością trzech wypłat.

I tak skompletował wszystko, co niezbędne, by znów stworzyć instrument.

Lenina nie upilnował. Popijał kawę z kierowniczką muzeum, gdy „wrogi element” obrzucił tablicę wodzą rewolucji czerwoną farbą. Oficjalne czynniki sprawą się zajęły, wszyscy postawieni zostali na równe nogi, musieli stawić się do komendy. Było dochodzenie. Jasiek jakoś się wymigał, przysięgając, że pobiegł na Szaflarską, gdzie podejrzany element rozbraiał przed blokiem. Potem znajomy prokurator powiedział, że wszystko to robili „swoi”, czyli grupa działająca przy komendzie wojewódzkiej. Prowadzili taką „dywersję”, by winę zwałać na Solidarność.

Budowę skrzypiec Jasiek zaczyna w lesie, od poszukiwania właściwego drzewa. To podstawa, by otrzymać drewno rezonansowe. Niektórzy lutnicy kupują. On chodzi po lesie sam. Świerk musi rosnąć na wysokości 1000-1600 m n.p.m., koniecznie na stoku północnym. Najlepiej na Babiej Górze czy w Tatrach. Ale po stronie Słowackiej. Tam pozyskiwali drewno, u nas w parku nie było szans. Problem bywał na granicy, gdy nadgorliwy pogranicznik dopytywał o badania fitosanitarne. - Świerka? - denerwował się Bator, rzucając od niechcenia nazwisko przełożonego funkcjonariusza, który miał być jego dobrym kolegą... Działo.

Pierwsze po dwudziestolat-

niej przerwie skrzypce zrobił jeszcze w milicji, jakieś trzy lata przed końcem służby. Sprzedał je do Niemiec za porządne pieniądze. Kontakt załatwił mu muzyk, Polak, który w osiemdziesiątych latach uciekł za Odrę. Zamawiał u Jasika instrumenty, bo było taniej, a Jaśkowe skrzypce nieporównywalnie lepsze od tych sklepowych. Kolejne robił dla zespołów góralskich, które zaczęły powstawać jak grzyby po deszczu. Zwykle „po kosztach”.

Palce lewej ręki stracił przez nieuwagę. Klocek, który przecinał na automatycznej pile, przekręcił się, ręka poszła do przodu wprost pod brzościot. W karetce stracił przytomność gdzieś w okolicach Waksunda. Jego pierwszą myślą, gdy ocknął się w nowotarskim szpitalu było, czy da radę jeszcze kiedykolwiek utrzymać dźwięk. I smyczek. Palec wskazujący i serdeczny poszły na straty. Rok trwała walka o to, by kciuk się zrosł i nie stracił czucia. Udało się. Smyczek trzyma solidnie, grać potrafi. Podobnie i z drewnem sobie dobrze radzi.

Po ścięciu, trzeba drewno sezonować co najmniej przez sześć lat. Ważny jest odpowiedni przyrost słoju. Gdy Jasiek wybierze odpowiedni klocek, nie tnie go na deski, ale szczyt na ćwiartki i dalej uzyskuje coraz węższe kliny. Jak już są odpowiedniej grubości - skleja je szerszymi miejscami, tam, gdzie była kora. Później się to obrysowuje i ma kształt. Potem delikatnie, ręcznie struga, rzeźbi, by uzyskać odpowiednią formę. To trwa jakieś dwa miesiące, od rana do wieczora, codziennie. Teraz dookoła żłobi starannie rowek, by wcisnąć do niego specjalną taśmę. Producent tanich skrzypiec jedynie malują czarną obwódkę dookoła. Ale nie Jasiek.

Oprócz skrzypiec, altówek czy wiolonczeli ma w do-robku nawet kilka gitar Gibsona, które zamówił muzyk jazzowy. W swojej pracowni oprócz stolarskiego stołu i narzędzi, ma miejsce na dyplomy. Między innymi z włoskiej Cremony, gdzie lutnicy mają swoje mistrzostwa świata. A on, Jasiek Bator, emerytowany policjant z małutkiej Mizernej, tam się dostał.

- Kiedyś, jak już nie będę miał siły robić skrzypiec, to zrobię sobie w tej pracowni izbę pamięci narodowej - mówi, wybuchając śmiechem. I znajdują się w niej instrumenty, które już teraz nie są na sprzedaż. Te oglądamy w pokoju na piętrze. Instrumenty ozdobione są drobnymi malunkami kwiatów, wykonanych przez samego Jasika.

Na szczególnym miejscu znajduje się wiolonczela. Lutnik śmieje się, że zagrać na niej pozwoli jedynie pięknej blondynie z długimi włosami. Jak w październiku na Festiwalu Sztuki Lutniczej w Poznaniu. Choć tam zagrała brunetka. Jasiek pojechał tam z instrumentami dla całego kwartetu. Najbardziej muzykom spodobała się jednak altówka. Jasiek wrócił z kolejnym z wielu dyplomów, zdobycych teraz ściany domowych korytarzy. Niedawno był też w Krakowie, gdzie na zaproszenie Fundacji Marcinów, podczas uroczystej gali wystawił na licytację swoje skrzypce. Kupił je dyrektor szpitala w Prokocimiu za 15 tys. zł. Pieniądze poszły w całości na cel charytatywny.

Jan Bator nie miał żony ani dzieci. Jego życiową pasją pozostały skrzypce, które kochał, tworzył, porzucał, a potem znów wracał. W swej pracowni pokazuje mi jak naprawdę wygląda dusza.

Niepozornie.

Tekst i fot.: Józef Figura

Zakopianka

Bez przerwy

Na większości z realizowanych drogowych budów trwa trzymiesięczna przerwa. Jednak zima kontraktowa na zakopanie nie obowiązuje.

Zima to intensywny czas dla drogowców zajmujących się utrzymaniem tras. Przekonał się o tym na początku grudnia, kiedy podczas jednego, śnieżnego weekendu ekipy GDDKiA wyjeżdżały na drogi prawie 1,3 tysiąca razy i zużyły prawie cztery tysiące ton soli. Równocześnie to okres przerwy na budowach. Na większości z realizowanych kontraktów trwa ona trzy miesiące, od 16 grudnia do 15 marca.

Jak tłumaczy Kacper Michna, rzecznik prasowy krakowskiego oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, wykonawcy mają w umowach czas na tzw. przerwę zimową. Trwa ona przeważnie trzy miesiące. Wyjątek stanowią inwestycje realizowane w terenach górskich, gdzie ze względu na ostrzejszy klimat przerwa trwa 4 miesiące, od 1 grudnia do 31 marca. W Małopolsce taką budowę jest realizacja nowego przebiegu DK47 z Rdzawki do Nowego Targu.

- Jednak ta przerwa to pra-

Fot.: GDDKiA

Profilowanie poboczy i rowu w Klikuszowej.

wo, a nie obowiązek wykonawców. Wszyscy nasi wykonawcy deklarują, że w miarę możliwości związanymi z pogodą, będą w pewnym zakresie kontynuować prace - podkreśla rzecznik.

Budowa 16,1 km odcinka nowej trasy zakopianki trwa już trzy lata i jest zaawansowana w ponad 90%. Inwestycja jest realizowana w trudnym, górskim terenie. Tu zima - ta prawdziwa i kontraktowa - przychodzi wcześniej niż na pozostałych budowach. Teren jest też zdecydowanie trudniejszy, nowa zakopianka to najwyższej położona budowa drogi krajowej w Polsce. W okolicy budowanego węzła Obidowa prace odbywają się na wysokości 800 m n.p.m. Jedną czwartą nowej drogi biegnie po różnego rodzaju obiektach - mostach, wiaduktach i estakadach. Najdłuższy powstał w Klikuszowej, ma 687 m długości. Jezdnia biegnie na nim nawet 24 m nad ziemią.

Nowa trasa nie będzie, wbrew obiegowym opiniom, drogą ekspresową. Będzie to jednak wygodna, bezkolizyjna droga z dwoma pasami ruchu w każdym kie-

runku. Połączenie z innymi drogami będzie zapewnione poprzez cztery węzły drogowe - Obidowa, Klikuszowa, Nowy Targ Zachód i Nowy Targ Południe. Dzięki budowie tej trasy Kraków i Nowy Targ będą na całym odcinku połączone dwupasmową drogą.

Wszystkie konstrukcje 27 obiektów, zaplanowanych na tej trasie, są już gotowe. Do zrobienia pozostają prace wykończeniowe, m.in. montaż barier energochłonnych. Na połowie trasy położono już pierwszą warstwę asfaltu, a między węzłami Nowy Targ Zachód i Nowy Targ Południe są już wszystkie trzy warstwy. Trwają prace wykończeniowe na ul. Krakowskiej w Nowym Targu, która jest wylotówką z miasta w kierunku Zakopanego i gdzie kierowcy będą zjeżdżać z nowego odcinka na dotychczasową DK47.

- Wykonawca nie planuje zawieszać prac na budowie na czas zimy. Chce wykonywać te roboty, na które pozwolą warunki atmosferyczne - podkreśla Kacper Michna.

fig

Olimpijczycy kilku pokoleń spotkali się przy symbolicznym wigilijnym stole

Dyrekcja Zespołu Szkół Mistrzostwa Sportowego i Tatrzańska Rada Olimpijska zaprosiła olimpijczyków spod Tatr na przedświąteczne spotkanie, które odbyło się we wtorek 12 grudnia w ZSMS Zakopane.

To było wspaniałe spotkanie kilku pokoleń olimpijczyków wszystkich sportów zimowych, pełne wspomnień, pięknych osobistych historii z tras narciarskich, skoczni, stoków i hal lodowych. Wzięli w nim udział olimpijczycy od Cortiny d'Ampezzo 1956 - pan Józef Gąsienica-Sobczak - który w igrzyskach wziął udział cztery razy - po Pekin 2022 - Weronika Biela-Nowaczyk.

Swoją obecnością uświetniło spotkanie medaliści igrzysk: Kamil Stoch - trzykrotny mistrz olimpijski i brązowy medalista, oraz dwukrotna medalistka olimpijska Katarzyna Bachleda-Curuś.

- Głównym zamysłem tej inicjatywy było to, żeby nasi młodzi olimpijczycy poznali osobiście tych, którzy tworzyli historię sportów zimowych, a ci starsi poznali tych, którzy poszli ich śladem - podkreśla Zofia Kiełpińska, prezes Tatrzańskiej Rady Olimpijskiej.

Wśród obecnych na spotkaniu byli Józef Łuszczek, Stanisław Gąsienica-Daniel, Stanisław Łukaszczuk-Zbójnik, Wojciech Truchan, Aleksander Klimma, Zofia Kiełpińska, Krystyna Liberta-Stawarska, Krystyna Pałka-Guzik, a także wspaniałe biegaczki - Józefa Chromik, Michalina Maciuszek, Halina Nowak-Guńka i biegacz Jan Antolec, alpejki Agnieszka Gąsienica-Daniel, Aleksandra Kluś-

Spotkanie kilku pokoleń olimpijczyków, wszystkich sportów zimowych.

Zamiedzowy i alpejczycy Jerzy Woyna-Orlewicz i Bronisław Trzebunia, snowboardzistka Karolina Sztokfisz, skoczkowie Łukasz Rutkowski, Tomasz Pochwała, łyżwiarze Magdalena Cyszczon i Jerzy Dominik, a także hokeiści - Walenty Zięta, Józef Batkiewicz, Mieczysław Jaskierski oraz Jacek Szopiński.

Nie zabrakło mistrzyni Polski Jadwigi Guzik i Ludwika Marczałajtis oraz trenerów. Obecni byli również Barbara Sobańska - wieloletnia dyrektor SMS, a także Krzysztof Sobański, Andrzej Bielawa, Andrzej Kozak, Tadeusz Majoch, Dawid Szeliga.

- Spotkanie było pełne emocji, wrażeń, fantastycznych wspomnień. Ja jako prezes naszego stowarzyszenia jestem niezwykle szczęśliwa i wzruszona, że nasze spotkanie, które poniekąd było marzeniem, się ziściło, że nasi olimpijczycy skorzystali z nasze-

go zaproszenia i tak licznie stawili się na spotkaniu. Co istotne, z ust jego uczestników padły deklaracje kontynuowania tego typu spotkań w kolejnych latach. Podkreślali, że jest im niezwykle miło, że ktoś o nich pamięta i że mogą wciąż podzielić się z kimś swoimi historiami - dodała Kiełpińska.

Uczestnicy spotkania przekazali życzenia świąteczne dla pań Barbary Grocholskiej-Kurkowiak i Józefy Czerniawskiej, które ze względów zdrowotnych wzięły udział w spotkaniu online.

Dzięki zaangażowaniu dyrektora - pani Barbary Jachymiak i pracowników szkoły, a także członków Tatrzańskiej Rady oraz partnerów Rady - TZN, PKL, „Samanta” i „Brutal” - uczestnicy spotkania otrzymali świąteczne upominki z życzeniami, a koledzy dla olimpijczyków zaśpiewali uczniowie klasy czwartej SMS.

Maciej Zubek

Biegi narciarskie

Kawulok i Węgrzyn wygrywają w Kościelisku

Na trasach wokół stadionu biathlonowego w Kirach odbył się w niedzielę jubileuszowy X Puchar Kościeliska w biegach narciarskich. Wśród pań na dystansie 5 km zwyciężyła Aleksandra Kawulok z Jaworzynki, a wśród mężczyzn na 10 km Marcin Węgrzyn z Nowego Targu.

Na starcie głównego biegu stanęło ponad 170 biegaczek i biegaczy. Zawody odbywały się na dystansie 5 i 10 kilometrów na trasach wokół stadionu biathlonowego w Kirach. Dziesiąta, jubileuszowa edycja Pucharu Kościeliska poświęcona jest Józefowi Rysuli. To biegacz narciarski z Kościeliska, trzykrotny olimpijczyk, wielokrotny mistrz Polski, zmarły w 2020 roku.

KOBIETY:

1. Aleksandra Kawulok, Jaworzynka 21:34,3
2. Ewa Marszałek, Rzeszów
3. Marcela Macisz, Nowy Sącz
4. Zuzanna Kozik, Stefkowa
5. Jadwiga Gromkiewicz, Wojcieszów
6. Agnieszka Tkaczyk, Puławy
7. Katarzyna Węgrzyn, Nowy Targ
8. Joanna Soból, Nowy Targ

MĘŻCZYŹNI:

1. Marcin Węgrzyn, Nowy Targ 33:34,7
2. Rafał Potrzęsaj, Ciche
3. Stanisław Gąsienica, Kościelisko
4. Robert Gleń, Jedlicze
5. Grzegorz Legierski, Koniaków
6. Mateusz Mandziuk, Tomaszów Lubelski

PP

Fot.: Bartłomiej Jurecki

*Zrodzony na sianie, w półmroku stajenki,
śpi w ramionach Marii Jezus malusieńki.
Świątą noc złocista gwiazda opromienia.
Gromadzą się wokół przyjazne stworzenia.
Lulajże Jezuniu snem cichym, szczęśliwym.
Obdarz nas radością i szczęściem prawdziwym.*

*Z okazji Świąt Bożego Narodzenia
wielu radosnych przeżyć
oraz błogosławieństwa Bożego.*

*Mieszkańcom i Gościom
życzy
Jan Gluc, Przewodniczący Rady Miasta*

W imieniu tych,

Ponoć zwierzęta mówią ludzkim głosem jedynie w noc wigilijną, przez cały rok w ich imieniu mówi Maria Kuczkowicz, lekarz weterynarii, miłośniczka dzikich zwierząt.

Mówi w ich imieniu na Facebooku, YouTube, Instagramie, blogu, w szkołach podczas wykładów. A w Jabłonce, w swojej rodzinnej miejscowości, udziela poszkodowanym dzikim zwierzętom pomocy. - Teraz w wolierach się trochę przersedziło, część zwierząt wyjechała do ośrodków rehabilitacji dzikich zwierząt, część wróciła na wolność - opowiada Maria Kuczkowicz, która od lat zajmuje się dzikimi zwierzętami w Polsce i za granicą.

Marzenie o własnym ośrodku rehabilitacji

Marzeniem Marii jest stworzenie ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt na Orawie, gdzie udziela pierwszej pomocy poszkodowanym dzikim zwierzętom. Gdyby miała ośrodek, mogłaby przyjmować je na większą skalę. - Sama budowa ośrodka i zakup niezbędnego sprzętu to ogromny koszt, większym jednak problemem jest utrzymanie zwierząt - podkreśla. Już dziś co miesiąc Maria wydaje na swoich dzikich podopiecznych praktycznie wszystkie zaoszczędzone pieniądze. Część wydatków pokrywają patroni (PATRONITE).

Maria zarabia też na opiekę nad dzikimi zwierzętami, organizując edukacyjne wykłady. Z prelekcjami, połączonymi z prezentacją filmów i różnych rekwizytów, odwiedza szkoły w całej Polsce. Prowadzi też wykłady dla dorosłych.

Jest w trakcie pracy nad założeniem fundacji, która - jak liczy - pomoże jej w spełnieniu największego marzenia - otwarcia ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt.

Z miłością do zwierząt się urodziła

- Ponoć, gdy miałam cztery lata, powiedziała weterynarzowi, który do nas przyjeżdżał, że jak będzie stary, to go zastąpię - śmieje się Maria. Tę historię zna z opowieści mamy. W tym dziecięcym postanowieniu była jednak konsekwentna. Najpierw skończyła technikum weterynaryjne w Nowym Targu, potem kontynuowała studia o tym samym kierunku w Lublinie. Po trzecim roku studiów wyjechała na miesięczny wolontariat do ośrodka rehabilitacji żółwi morskich w Grecji. Tam ostatecznie zdecydowała, że w przyszłości chce pomagać dzikim zwierzętom.

Reklamówka w brzuchu żółwia

- Żółwie zmieniły mój sposób postrzegania rzeczywistości. Po tym doświadczeniu zapragnęłam zmienić swoje życie oraz podzielić się tym z innymi. Byłam świadkiem tego, jakie konsekwencje dla przyrody niesie nieprzemysłana działalność człowieka - podkreśla. - W Grecji wyciągałam reklamówki z brzuchów żółwi, które myliły plastik z meduzami. Ratowałam żółwie, którym sieci rybaccie, pozostawione w wodzie, odciły płuca. Opiekowałam się żółwiami, których skorupy zostały uszkodzone przez śruby łodzi turystycznych, pod wpływem zbyt blisko, po to tylko, by turyści mogli zrobić lepsze zdjęcia. Zrozumiałam, jak ważne są nasze codzienne decyzje, jaki wpływ mają na dzikie zwierzęta, mieszkające nawet w odległych kątach Ziemi. Po powrocie już nigdy nie wyniosłam ze sklepu reklamówki. Plastik dla mnie nie istnieje - podkreśla.

Także u nas reklamówki i inne śmieci są zjadane przez jelenie czy sarny, zaplatają się w nie jeże i inne zwierzęta, które mogą się w nich udusić, bądź umrzeć z głodu z powodu uwięzienia w nich głowy. - Śmieci pozostawione na plażach zabiera woda, zabijając morskie stworzenia, ale nawet te, pozostawione w lesie, wyrzucone do potoku na Orawie czy Podhalu, mogą dopłynąć do morza - twierdzi.

Słoń po traumie

W tym roku jej projekt obchodzi dziesięć lat swojego istnienia. - Gdy 10 lat temu wracałam z Grecji do domu, wiedziałam już, że będzie nosił nazwę „W imieniu tych, co nie mówią”. Wszystko zaczęło się od bloga o tej samej nazwie. Dzień po powrocie z Grecji napisałam pierwszy artykuł „Pułapki czyhające na żółwie morskie” - wspomina w wzruszeniem Maria. Do tej pory wypowiadała się w imieniu jeży, saren, płazów, jaskółek, susłów, słoń, niedźwiedzi i wielu innych gatunków zwierząt.

Jeszcze przed ukończeniem studiów wyjechała na kolejny miesięczny wolontariat do Tajlandii. W organizacji „Save the Elephant Foundation” zajmowała się resocjalizacją słoń po traumatycznych przejściach - tresurze do wykorzystywania ich w trekkingach, pokazach cyrkowych, czy ciężkiej fizycznej pracy, np. przy wyciąganiu pni drzew w lesie.

- Wróciłam z mocnym przekonaniem, że trzeba opowiedzieć o tym światu, że nie należy wspie-

- Ludzie bardzo słabo znają ptaki. Nie zdają sobie sprawy z tego, ile w tych małych istotach drzemie wola życia, uczuciowości i ile dobrego dla nas robią. Są inteligentne i pożyteczne - przekonuje Maria Kuczkowicz, która w czasie studiów pracowała jako wolontariusz w ośrodku rehabilitacji dzikich ptaków.

rać rozrywki z udziałem zwierząt. Zaczęłam też propagować oszczędzanie papieru - podkreśla.

Słoń azjatycki jest tylko jednym z wielu przykładów zwierząt, które giną lub nie mają szansy powrotu na wolność, z powodu dewastacji ich środowiska naturalnego, którym dla nich jest las. Są masowo utrzymywane w niewoli.

zwierzęta w niewoli przechodzą piekło, co wiąże się z ich wysoką inteligencją i poziomem wrażliwości. Słoń azjatycki jest dzikim zwierzęciem, na wolności zagrożonym wyginieciem - podkreśla.

Pomysł wykładów edukacyjnych, z którymi do dziś jeździ po szkołach, zrodził się właśnie po jej doświadczeniu w Tajlan-

„Pini” przyjechał do Jabłonki z Krakowa. Spadł z balkonu tak niefortunnie, że połamał górne siekaczki. Maria liczy, że kiedy zęby mu odrosną, wróci na wolność.

W samej Tajlandii wykarczowano już około 70% powierzchni leśnej. Słonie traktowane są jak tania siła robocza. - Są zmuszane do dewastacji swojego lasu, przez co problem ich „bezdolności” się pogłębia. Słoń azjatycki błędnie uznawany jest za zwierzę udomowione i robocze. Wiele ginie podczas ciężkiej pracy w lesie, przechodzi też drastyczną tresurę, zwaną łamaniem duszy. Te

dii. - Dzięki szkołom, które brały udział w moich edukacyjnych wykładach, mogłam zrobić porządne ogrodzenie dla mojej sarny i postawić dwie woliery, które cały czas mają jakichś lokatorów.

Niedźwiedź sierota

Przez pół roku Maria była wolontariuszką w Rosji, gdzie pracowała w sierocińcu dla niedźwiedzi brunatnych. - Opiekowałam

się niedźwiedziami, które straciły matki przez kłusowników i osoby nieodpowiedzialnie, głośno zachowujące się w lesie - tłumaczy.

Efektom tego pobytu jest jej film „Niedźwiedzia rodzina”, poruszający kilka ważnych tematów związanych z tymi drapieżnikami, m.in. nielegalny handel dzikimi zwierzętami, częściami ich ciała, zakłócanie spokoju w lesie, czy problem śmiecia.

- Ludziom trudno zrozumieć, że wyrzucenie nawet skórki od banana czy ogryzka jabłka powoduje, że dzikie zwierzęta szukają z nami kontaktu. Niedźwiedź zapamiętuje zapach ludzki na resztkach żywności, czy śmieci i potem szuka łatwo dostępnego pożywienia wśród ludzi - wyjaśnia Maria, namawiając, by do domu zabierać ze sobą wszystko. Oswojone dzikie zwierzę skazane jest na śmierć.

Inteligentne i pożyteczne

Jeszcze podczas studiów w Lublinie zaangażowała się w pracę w działającym przy uczelni ośrodku rehabilitacji dzikich ptaków.

- Wtedy zakochałam się w tych skrzydlatych istotach totalnie. Ludzie bardzo słabo znają ptaki. Nie zdają sobie sprawy z tego, ile w tych małych istotach drzemie wola życia, uczuciowości i ile dobrego dla nas robią. Są inteligentne i pożyteczne. Każdy jest wyjątkowy - przekonuje.

Maria jest przeciwniczką

wypuszczania domowych zwierząt (psów i kotów) samopas oraz rozmnażania ich bez kontroli. Polują wtedy niepotrzebnie na wiele gatunków ginących i chronionych prawem.

W pracy lwy i strusie, po pracy nietoperze i wiewiórki

Po studiach trafiła do przychodni weterynaryjnej „Salamandra” w Krakowie. - Trafiła tam dużo chorych jeży, które nauczyłam się leczyć. Pobierałam im krew, rozwiązywałam problemy stomatologiczne, operowałam - wymienia.

Przez kolejne trzy lata pracowała jako lekarz weterynarii w ogrodzie zoologicznym w Poznaniu. Tam nabrała kolejnych doświadczeń w leczeniu dzikich zwierząt. - Musiałam strzelać z palmera, by zaaplikować leki niebezpiecznym dzikim zwierzętom. Brałam udział w operacji słoń, któremu usuwaliśmy cios. Trzeba było też usunąć z przewodu pokarmowego lwa ciało obce - opowiada.

Pracując w zoo, Maria jednocześnie współpracowała z ośrodkiem rehabilitacyjnym dla jeży i wiewiórek oraz szpitalem dla nietoperzy. Nagrywała kolejne filmy i przygotowywała wykłady edukacyjne.

Ponad rok temu podjęła decyzję o powrocie do rodzinnej Jabłonki. Razem z nią przyjechała sarna Śliwka, zaczęli pojawiać się inni podopieczni.

co nie mówią

Śliwka - ambasadorka dzikich

„Śliwka” jest stałą rezydentką. To sarna, którą trzy lata temu potrafił samochód, gdy wbiegła na drogę za swoją matką. Jej życie zdawało się graniczyć z cudem. Miała pęknięte kości czaszki. Dziś „Śliwka” nie ma jednego oka, to jedyna pozostałość po tamtym traumatycznym dla niej wydarzeniu. Żyje w specjalnie stworzonym dla niej wybiegu i nie wróci już na wolność.

- Sarna, która nie widzi tego, co dzieje się po jednej stronie, szybko pada łupem drapieżników, myśliwych czy aut - tłumaczy Maria. Do dzisiaj wchodzi w przeszkody, których nie zauważa. - Jest oswojoną sarną, którą utrzymuję w pełni legalnie - zaznacza Maria. „Śliwka” pełni rolę ambasadorki zwierząt poszkodowanych na drogach. Całą jej historię (tytuł „Śliwka”) można obejrzeć na kanale YouTube - „W imieniu tych, co nie mówią”.

Wiewiórka czeka aż odrosną jej zęby

Pini przyjechał do Jabłonki z Krakowa. Utknął za nieszczelną siatką na balkonie. Gdy właściciel mieszkania próbował go złapać, spadł tak niefortunnie, że połamał górne siekacze. - Teraz musi zjadać miękką pokarm. Pini słabo przybiera na wadze, dlatego na czas leczenia zostaje u mnie. Gdy dojdzie do siebie, wyjedzie do zaprzyjaźnionego ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt, gdzie będzie miał towarzystwo, zdiczniejsze wśród innych wiewiórek i miejmy nadzieję szczęśliwie wróci na wolność.

Maria przyzwyczaiła się, że zwierzęta trafiają do niej nie tylko z Orawy, ale też z Podhala i innych, często odległych zakątków Polski. - W naszym regionie jestem chyba jedynym lekarzem weterynarii zajmującym się dzikimi zwierzętami. Jest to droga, rzadko wybierana przez lekarzy. Na studiach niewiele uczą nas o dzikich zwierzętach, pacjenci są trudni i często nie współpracują, dodatkowo nie posiadają właścicieli, więc pomaga się im zwykle z własnej kieszeni - przyznaje Maria.

Ogryzek i inne jeże

Pod swoją pieczęcią Maria ma obecnie siedem jeży. Stałym rezydentem jest „Ogryzek”, który zaklinował się w ogrodzeniu i trzeba było amputować mu łapę. Pozostała szóstka to jeże, które są w trakcie leczenia - z zapaleniem płuc albo jelit. - To przypadłość jesiennych sierot, które przyszły na świat za późno. Z powodu niedoboru naturalnego pożywienia (głównie owadów i innych bezkręgowców) oraz zimna,

cierpią z głodu i wychłodzenia. U mnie mają urozmaiconą dietę, a ich przysmakiem są drewnojady, które zamawiam w specjalnej hodowli - tłumaczy Maria Kuczkowicz.

Dlatego jeże (jak i inne dzikie zwierzęta) nie powinny być zimowane i przetrzymywane przez osoby prywatne. Po pierwsze są chronione prawem, po drugie trzeba mieć ogromną wiedzę na temat diety, sposobu utrzymywania oraz zdrowia poszczególnych gatunków, żeby nie zrobić im krzywdy.

Bystra i Bryzka - historia dwóch jaskółek

Najpierw trafiła tu „Bystra”. Młoda jaskółka tuż po wykluciu zaplątała się w sznurek do snopowiązałki, który rolnik zostawił w polach. Jej matka przyniosła i użyła go do budowy gniazda. - Taki jest efekt bezmyślnego pozostawiania przez ludzi śmieci, nawet tych najmniejszych gabarytowo - podkreśla Maria.

Sznurek doprowadził do samoamputacji kończyny ptaka. Bystra została znaleziona przez bawiące się na podwórku dzieci. Bez nóżki nie potrafiła odfrunąć. Maria wykonała dla niej małą protezę, z którą ptak żył ponad osiem miesięcy. - Radziła sobie dobrze. Gdy zauważyłam, że „Bystra” traci komfort życia i cierpi, podjęłam decyzję o jej eutanazji. To było dla mnie bardzo trudne - mówi.

Wcześniej, by zapewnić „Bystrej” towarzystwo, została do niej przywieziona druga kaleka jaskółka, która uderzyła w szybę i doznała urazu oka - „Bryzka”. - Szyby nie są widoczne dla ptaków, zwłaszcza gdy w ich odbiciu widoczne jest niebo lub drzewa. Ptaki próbują je wtedy przefrunąć. Co roku przez to giną tysiące - podkreśla Maria, namawiając, by na szklane powierzchnie naklejać specjalne kropki, które uchronią ptaki od takich wypadków. W Polsce ich dystrybucją zajmuje się „Fundacja Szkłane Pułapki”, którą poleca.

Orawskie centrum pomocy dzikim

Marii przybywa dzikich pacjentów. Marzy, żeby kiedyś zajmować się tylko nimi. Poza projektem ma jeszcze pracę, bo sama musi z czegoś żyć. - Pracuję praktycznie non stop, mam dwa etaty - podkreśla. Wstaje o piątej rano. Sprząta, karmi, aplikuje lekarstwa. Z pracy wraca o godz. 16, znowu zajmuje się swoimi pacjentami. Następnie siada do komputera, żeby stworzyć treści na swoje strony, szukać osób, które chciałyby wesprzeć jej inicjatywę. W międzyczasie ludzie przywożą zwierzęta, dzwonią po poradę.

„Śliwka” stała się ambasadorką dzikich zwierząt, które są ofiarami wypadków komunikacyjnych.

Adonia, żółwica rehabilitowana w Sea Turtle Rescue Center Archelon, po tym jak utknęła w pozostawionej w wodzie sieci. Przypięła to martwicą płetwy.

Jaskółka „Bystra” jako pisklę zaplątała się w sznurek do snopowiązałki, który rolnik zostawił w polach. Straciła nóżkę, Maria zrobiła dla niej protezę.

Nie ma wolnych weekendów. Nie pamięta już kiedy miała normalne wakacje. Cały urlop przeznacza na wykłady, z którymi jeździ po całej Polsce. Zapraszana jest do Krakowa, Poznania, Wrocławia. Na Orawie nie ma już praktycznie szkół, w której by nie była. - Na Podhalu jakoś nie mogę się przebić - mówi.

Jest coraz więcej dzikich zwierząt wymagających pomocy. Maria przekonuje, że ośrodek rehabilitacyjny dla nich w naszym regionie jest bardzo potrzebny.

Jako lekarz weterynarii może leczyć dzikie zwierzęta, ale bez ośrodka rehabilitacji nie może ich długo przetrzymywać. Dlatego każdorazowo dla swojego rezydenta stara się o specjalne pozwolenie z ministerstwa ochrony środowiska lub Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. - Kiedy powstanie tu ośrodek, takie zgody każdorazowo nie będą już potrzebne. Będę mogła w komfortie rehabilitować zwierzęta i przywracać je naturze w miejscach, w których zostały znalezione - tłumaczy.

Jak pomóc?

Fundacja projektu „W imieniu tych, co nie mówią”, która jest w trakcie tworzenia, ma prowadzić nie tylko ośrodek rehabilitacji dzikich zwierząt, ale rozwijać dalej działalność edukacyjną. Maria chce też pomagać zwierzętom za granicą. Liczy także, że będzie mogła zatrudnić osoby, które pomogą jej w codziennych obowiązkach.

Jak już teraz można wspomóc działalność Marii? Poprzez platformę Patronite, która pośredniczy w pomocy osobom z pasją w realizacji ich działań. Wsparcie można poprzez regularne wpłaty, nawet symbolicznych pięciu złotych miesięcznie. Teraz Marii pomaga w ten sposób ponad 60 osób. To częściowo pomaga jej utrzymać dzikich podopiecznych. W zamian Maria dla swoich patronów prowadzi prywatną grupę, gdzie przesyła informacje o swoich pacjentach, specjalne materiały, kulisy dalszych losów podopiecznych, rzeczy, których nie udostępnia publicznie.

Wspomóc jej działalność można, zapraszając Marię do poprowadzenia wykładów, z których dochód przeznaczany jest np. na inwestycje dla jej podopiecznych - woliery, ogrodzenia.

Kontakt z Marią można nawiązać poprzez mail (maria.kuczkowicz@gmail.com). Informacje o jej działalności, jej posty czy filmiki można znaleźć na YouTube („W imieniu tych, co nie mówią”, na blogu („W imieniu tych, co nie mówią”). Warto odwiedzić i polubić jej stronę na Facebooku („W imieniu tych, co nie mówią”) i Instagramie (wimieniu.tych.co.nie.mowia).

Beata Zalot

Fot. z arch. Marii Kuczkowicz, projekt „W imieniu tych, co nie mówią”

Opaczniok

Myślała, że jej przewisko z dziecięcych lat ma coś z opatrnością wspólnego.

Przez wagary musiała zmieniać szkołę. Jak sama przyznaje, nie była dzieckiem grzecznym. Gdy po maturze zapragnęła iść na polonistykę, spotykała się z raczej z powątpiewaniem nauczycieli niż gestem mobilizacji. Po studiach weszła do gabinetu prof. Karola Estreichera i bezceremonialnie poprosiła o pracę w Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Na drugi dzień zaczęła się jej wymarzona przygoda życia.

Jednak to marzenie zakiełkowało w niej znacznie wcześniej. Kiedy była małą dziewczynką. Wtedy to dziadek Antoni, który był miłośnikiem sztuki i miał w domu obrazy Fałata, Malczewskiego, Mehoffera czy Wyspiańskiego - zabrał ją na Wawel. Tam spotkał się z prof. Estreicherem, który sprowadził z Niemiec zabowany przez hitlerowców ołtarz Wita Stwosza. Wówczas słynne rzeźby były świeżo po zabiegach konserwacyjnych. Jeszcze nie trafiły do kościoła, były porożstawiane w wawelskiej sali. I ona, jako mała dziewczynka,

mogła pomiędzy nimi spacerować, podczas gdy dorośli zajmowali się swoimi sprawami. Czuła wzrok spoglądających na nią z góry figur świętych. Była zachwycona. Czy już wtedy zamarzyła, by w życiu pracować właśnie z takimi dziełami? Być może ten moment zdecydował, by po latach wtargnąć do gabinetu profesora. A ten usłyszawszy, że jest wnuczką Antoniego Bełtowskiego, zatrudnił ją bez wahania.

Tak zaczęło się jej zawodowe fascynujące życie kustosa muzeum Collegium Maius. Najśłynniejszą wystawą, za którą otrzymała nagrodę ministra kultury, były Skarby Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wówczas, szukając po różnych instytucjach uniwersyteckich, pomyślała, że ważną częścią UJ jest ogród botaniczny. W dwunastu lasach na dwóch piętrach pomieściła 120 gatunków roślin, w tym także dużych drzew, przewiezionych specjalnie z ogrodu botanicznego. Poprosiła, by zrobić stylizowaną bramkę, sadzawkę z wodotryskiem. Zachwycali się wszyscy.

Żmudne przygotowania i szukanie wiadomości też potrafią przynieść niespodziewane rezultaty. Badając życiorys Hugo

O tym, jak fascynująca jest praca muzealnego kustosa, przekonywała w Jatkach Lucyna Bełtowska.

Kołatąją przed poświęconą mu wystawą, znalazła i taką historię. W Krzyżanowicach Dolnych, gdzie był on przez pewien czas proboszczem, odbudowywał kościół po pożarze. Poprzednia świątynia miała spłonąć od uderzenia pioruna podczas pierwszej mszy, jaką tam sprawował. W nowym kościele pojawił się między innymi obraz Stworzenie Adama, w którym do głów-

nej postaci zapozował sam Kołłątaj. Nago! Intymne części zasłania jedynie jego kolano. Do dziś trudno sobie wyobrazić parafian modlących się przed obrazem nagiego proboszcza.

Ogromnym przeżyciem było dla niej spotkanie z angielską królową. A właściwie fascynacja królewskim płaszczem - pięknym, rozkloszowanym, w kolorze butelkowej zieleni. I gdy Elż-

bieta II z gośćmi wyszli na obiad, ona, sama w sali Komisji Edukacji Narodowej, w której były wieszaki, nie ustrzegła się pokusy.

- Na palcach podeszłam do wieszaka, zdjęłam delikatnie płaszcz i... przymierzyłam. A w sali jest przepiękne, ogromne, kryształowe lustro. Podeszłam, by się przejrzeć. I zaczęłam wirować, derwiszować, a poły tego płaszcza rozsua-

ły się w powietrzu. W pewnej chwili włożyłam ręce do kieszeni i dotarło do mnie - co ja robię? Przecież to naruszenie królewskiej prywatności, jeszcze wojnę z Anglią wywołam. Odłożyłam płaszcz na wieszak, ukloniłam się jak należy i wyszłam - wspomina ze śmiechem.

Zawodowa aktywność mieszkającej w Krakowie nowotarżanki nie pozwoliła jej odpoczywać na emeryturze. Szybko znalazła ujście swojej pasji w literaturze i malarstwie. Niedawno wydała książkę „Mona Lisę tanio sprzedam. Wybłyskosłówie”, a na druk czeka kolejna - „mAM wspomnienia, impresje, wymysły”. Swoje obrazy wystawiała między innymi w salach muzeum UJ, skąd trafiały do nabywców na całym świecie. Sama jednak do tego malarskiego sukcesu podchodzi z dystansem. - Dobrze się sprzedają, dlatego że wisiały w dobrym miejscu - podkreśla wieloletnia kustosz.

A co oznacza tytułowy Opaczniok? Nie ma tu nic wspólnego z transcendencją. W góralskiej gwarze to po prostu ktoś, kto robi wszystko na opak.

Tekst i fot.: Józef Figura

Przywracanie pamięci o Wacławie Geigerze

W nowotarżskiej szkole muzycznej odbył się koncert poświęcony pamięci Wacława Geigera. Wystąpiła Katarzyna Wiwer z The Time Quartet.

To już kolejne wydarzenie, które ma przypomnieć twórczość Wacława Geigera, kompozytora i pedagoga nieco zapomnianego. Warto też

pamiętać o jego związkach z Nowym Targiem. W tutejszej Państwowej Szkole Muzycznej był przez jakiś czas wicedyrektorem.

Podczas czwartkowego koncertu „A kie jo se zagrom” publiczność usłyszała pieśni do wierszy gwarowych, dopełnione muzyką kameralną Wacława Geigera. Zabrzmiały strofy m.in. Jana Mazura, Hanki Nowobielskiej, Anieli Gut-Stapińskiej,

a także Tadeusza Staicha.

Całość została zaaranżowana na kwartet smyczkowy, co dodało tej muzyce barw, szczególnie w miejscach oddających charakter muzyki góralskiej, bo sam kompozytor, zaznajomiony z nią w latach chłopięcych, idealnie oddał jej niuanse, komponując te pieśni w oryginale na w głos z towarzyszeniem fortepianu. Utwory kameralne, które

znalazły się w koncercie, zostały opracowane na podstawie rękopisów, znajdujących się w prywatnym archiwum córki kompozytora Joanny Geiger, przekazany do Biblioteki Narodowej w Warszawie. Spośród nich w programie znalazły się cztery utwory: Parafraza kołysanki góralskiej z wariacjami, Żal ze szczęściem, Szczęście oraz Valse Triste. Ale najważniejsze podczas tego koncertu były pieśni.

Żywiotowe wykonanie Katarzyny Wiwer i The Time Quartet (szczególnie rozbudowana pieśń „Taniec” do tekstu Hanki Nowobielskiej) sprawiło, że koncertu słuchało się z ogromną przyjemnością. Waleńca całemu przedsięwzięciu niewątpliwie dodawała opowiedziana w czasie koncertu historia związków Wacława Geigera z Nowym Targiem, słuchana z nie mniejszym zaciekawieniem, bo nieczęsto można posłuchać utworów kompozytorów nieco zapomnianych, a tak wrośniętych w naszą podhalańską ziemię.

Brawa należą się Fundacji Kulturalny Szlak, która niezamierzalnie od kilkunastu lat przynosi sporą dawkę różnorodnej muzyki do Nowego Targu, na Podhale, do Szczawnicy czy na barokowy Spisz.

Organizatorami koncertu była Fundacja Kulturalny Szlak wraz z Państwową Szkołą Muzyczną I i II stopnia im. Fryderyka Chopina w Nowym Targu. Projekt zrealizowano ze środków Województwa Małopolskiego oraz Miasta Nowy Targ.

Marcin Augustyn

Góralki uczestniczyły w kilku sesjach, których efektem są zdjęcia pokazane na wystawie „Cztery pory roku”. Oczywiście to tylko mała część fotografii.

Cztery pory roku nie tylko Vivaldiego

Vivaldi roztacza przed nami cudowną krainę dźwięku, a one - góralki zabierają nas w sentymentalną podróż w poszczególne pory roku. Z aparatem towarzyszył im Bartłomiej Świstek.

Przez cały grudzień w Chochołowskich Termach (w głównym lobby) można oglądać wystawę fotograficzną Koła Gospodyń Wiejskich wsi Witów pt. „Cztery Pory Roku” autorstwa Bartłomieja Świstka. Kilkanaście zdjęć ukazuje panie np. przy pracach polowych latem albo z pięknym uśmiechem przy krokusach.

- To była niezwykła przygoda i zarazem przyjemność móc towarzyszyć paniom z aparatem w ręku.

Koło Gospodyń Wiejskich w Witowie zostało zało-

żone w 2015 roku. Zrzesza panie w różnym wieku, które łączą chęć aktywnego spędzania czasu, rozwijanie swoich pasji i zainteresowań. Chętnie poznają nowe aktywności i czynnie uczestniczą w życiu społeczności lokalnej. Dały temu wyraz kolejny już raz, współtworząc wystawę „Cztery pory roku”.

Wernisaż, który odbył się 7 grudnia, uświetnił występ Martyny Kasprzyckiej z akompaniamentem Marcina Leśniaka. Artystka zaśpiewała kilka znanych koled i innych utworów świątecznych w bardzo ciekawej aranżacji.

Tekst i fot.: Jan Głabiński

Muzyka Wacława Geigera rozbrzmiała tym razem w Nowym Targu, z którym zapomniany pedagog i kompozytor także był związany.

Twórczy i (nie)obecni

W Galerii Hasiora w Zakopanem swe prace prezentują podhalańscy artyści.

Nie zginęli, nie zniknęli, pracują i są wciąż obecni pod Giewontem. A tworzą instalacje, obrazy, rzeźby, tkaniny, dzieła multimedialne i grafiki. Są „Obecni w Zakopanem”. Taki jest też tytuł otwartej w piątkowy wieczór w Galerii im. Wła-

dyśława Hasiora, filii Muzeum Tatrzańskiego wystawy prac artystów, którzy mieszkają i działają na Podhalu. Wraz z licznymi przybył na wernisaż publicznością zjawili się niespodziewany gość - Święty Mikołaj, który częstował twórców dużych i małych słodkościami.

Wystawa Związku Polskich Artystów Plastyków Okręgu Zakopiańskiego wpisuje się w tegoroczny program Muzeum Tatrzańskiego. A ma on za zadanie pokazać dokonania zakopiańskich twórców od XIX wieku

po czasy współczesne.

Ekspozycja u „Hasiora” jest okazją do poznania bardzo różnej twórczości. Tak tematycznie, jak i pod względem używanych technik. Swe prace wystawiają: Ewa Bartosz-Mazuś, Sylwia Biernacik, Zofia Bolechowska, Stanisław Cukier, Jerzy Jędrzyak, Bartosz Klamers, Małgorzata Kowalczyk, Stanisław Stoch, Małgorzata Majerczyk-Sieczka, Jolanta Podleśny, Anna Schumacher, Maria Podobińska-Kossowska, Anna Popowicz, Bogusław Popowicz,

Marek Rogowiec, Paula Solańska, Joanna Strączek-Bojda, Helena Sułkowska-Pawlik oraz Karol Szostak.

Kurator wystawy Julita Dembowska podkreśla, że wystawa jest szalenie różnorodna nie tylko ze względu na mnogość stosowanych przez twórców technik. Również ze względu na tematykę, jaką poruszają, odnosząc się do człowieka i jego otoczenia.

Sylwia Biernacik, szefowa zakopiańskiego związku, przypomina, że w tym roku Okręg Zakopiański obchodzi swe 110. urodziny. Z tej okazji artyści związani ze związkiem prezentowali swe prace na wystawach zbiorowych w całej Polsce. Zwieńczeniem jubileuszowych obchodów jest wystawa u „Hasiora”.

Jednak nie dla wszystkich. Przykry zgrzyt dotyczy pracy Moniki Stanisławskiej-Pitoń, którą w ostatniej chwili Związek Polskich Artystów Plastyków Okręg Zakopiański wycofał z wystawy.

Powodem było poparcie autorki, jakie wyraziła w mediach społecznościowych, dla akcji posła Grzegorza Brauna. Przypominamy, że poseł Konfederacji kilka dni wcześniej w Warszawie użył gąsienicy proszkowej i zgasił

Mnogość technik, mnogość tematów - to cechuje wystawę „Obecni w Zakopanem”.

Prace malarskie Anny Schumacher z cyklu „Cztery żywioły”

żydowską menorę, którą rozpalono w Sejmie z okazji rozpoczętych świąt Chanuka.

Monika Stanisławska-Pitoń informuje na swym profilu społecznościowym, że „w prezencie urodzinowym” dostała pismo ze Związku Polskich Artystów Plastyków, w którym poinformowano ją o usunięciu jej pracy z wystawy. A także zawieszeniu współpracy do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez sąd koleżeński. W piśmie przeczy-

tać można, że ZPAP Okręg Zakopiański kieruje się wartościami tolerancji, wolności, poszanowania zasad społecznych i prawa. A skoro artystka dała poparcie dla „skandalicznego, naruszającego wspomniane normy, bandyckiego wybrzydka, zmuszeni jesteśmy wyrazić sprzeciw i zdystansować się do propagowanych przez Panią działań” - napisały władze zakopiańskiego ZPAP.

Tekst i fot.:
Rafał Gratkowski

Święty Mikołaj wzywa Ewę Bartosz-Mazuś.

Jakub Staszal znowu na podium

Druga nagroda na Międzynarodowym Konkursie Skrzypcowym im. Grażyny Bacewicz w Łodzi - kolejny sukces młodego skrzypka - Jakuba Staszala.

Podczas 3. Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego im. Grażyny Bacewicz na Akademii Muzycznej w Łodzi, który zakończył się w sobotę 9 grudnia, zwyciężyła 18-letnia Marie Helling z Niemiec. Drugą nagrodę zdobył Jakub Staszal z Polski, trzecią - Koreanka Jelin Lee. Do Jakuba Staszala powędrowała także

nagroda specjalna Europejskiego Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego w Łusławicach dla najlepszego polskiego uczestnika.

Muzyków oceniało międzynarodowe jury, pod przewodnictwem prof. Łukasza Błaszczyka. Do pierwszego etapu konkursu przystąpiło 63 skrzypków z całego świata. Do finału zakwalifikowało się 19 muzyków z Japo-

nii, Korei Południowej, Niemiec, Polski i Włoch.

Podczas Koncertu Laureatów Jakub Staszal - laureat II nagrody, zaprezentował „Etiudę w formie walca” op. 52 nr 6 Camille'a Saint-Saënsa, w transkrypcji na skrzypce i fortepian Eugène'a Ysa'e'a (fortepian: Yang Xu-Czaja).

20-letni Jakub Staszal jest utytułowanym już studentem Akademii Muzycznej im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu w klasie prof. Marcina Baranowskiego. Uczestniczył w kursach muzycznych w klasach profesorów, takich jak np. prof. Gil Shaham, prof. Midori Goto, prof. Noah Bendix-Balgley, prof. Ning Feng. Brał udział w Międzynarodowych kursach Morningside Music Bridge. Mimo młodego wieku, ma już znaczącą listę osiągnięć, ostatnio we wrześniu tego roku zdobył III miejsce w prestiżowym Międzynarodowym Konkursie im. Karola Szymanowskiego w kategorii skrzypiec.

Jakub Staszal jest synem Stanisławy Trebuni-Staszal, pochodzącej z Białego Dunajca etnolog i regionalistki, wnukiem nieżyjących już regionalistów z Nowego Targu - Marii i Józefa Staszów. Choć rodzina Jakuba mieszka dziś w Krakowie, jest mocno związana z Podhalem.

bz

Jakub Staszal - zdobywca II miejsca w Międzynarodowym Konkursie Skrzypcowym im. Grażyny Bacewicz w Łodzi. Na zdjęciu z Yang Xu-Czaja, która podczas koncertu finałowego akompaniowała mu na fortepianie.

Poetycki wieczór w Astorii muzyką okraśli Jarosław Kąkol.

Wierszowane płatki śniegu

Poetyckie chwile ubarwione dojrzałymi dźwiękami gitary - to była prawdziwa uczta dla duszy.

Niedziela w willi „Astoria” upłynęła pod znakiem wierszy, tych gwarowych i pisanych literackim językiem. Pod Giewont zjechali twórcy z Podhala, Spisza i Orawy. Przybyli także goście z Krakowa, a nawet ze Szczecina. Wszystko w ramach „Poetyckiego Płatka Śniegu”, jaki zorganizował Podhalański Klub Literacki. Liczne przybyłych gości witała Dorota Pawłowska, szefowa Willi Literatów „Astoria”. Spotkanie prowadzili Joanna Słodyczka, poetka z Raby Wyżnej, i Zbigniew Tłaska, twórca z Mi-

łówki, który na stałe osiadł w Jabłonce.

Były wiersze obecnych na spotkaniu poetów, ale także teksty tych, którzy na opłatkowe spotkanie pod Giewont dotrzeć chcieli, ale nie mogli, oraz tych, którzy odeszli od nas, zostawiając po sobie piękną, poetycką spuściznę. Jak Jurek Tawłowicz. O tym, że właśnie zmarły w 2012 roku Jerzy Tawłowicz, tak jak nikt inny, potrafił łączyć twórcze grono poetów pod Giewontem, przypomnieli prowadząca spotkanie Joanna Słodyczka, Muzycznie niedzielny wie-

czór z poezją ubarwił swym głosem i gitarą Jarosław Kąkol. - Zawsze przypomina mi się, jak mój tato, już św. pamięci, tak po góralsku mi kiedyś powiedział: Jarek, nie przyjemność, ale satysfakcja. Bo przyjemność to jest na chwilę, a na satysfakcję trzeba się zapracować. To, że tu dziś z wami jestem, sprawia mi wielką przyjemność, na którą sobie nie zapracowałem - podkreślił z humorem Jarosław Kąkol, lider zespołu Małe Kino, wykonawca i twórca poezji śpiewanej.

Tekst i fot.:
Rafał Gratkowski

Mariusz od bandziorów

Ludzie czasem pytają: a zabiłeś kogoś? Nie mam problemu, żeby o tym rozmawiać. Jak ktoś do ciebie strzela, to się nie zastanawiasz. Strzelasz do niego...

Miał naprawiać samoloty. Sam dziś w to uwierzyć nie może. W jego przypadku pojęcie „ślepy los” odzyskuje swoje pierwotne znaczenie. Dlaczego po podstawówce trafił do liceum zawodowego kształcącego w profilu mechanik lotniczy? Pewnie dlatego, że takie było... Po czterech latach nauki, dzierząc maturalne świadectwo, wiedział, że mechanik od samolotów to żaden z niego nie będzie. Co miałby robić w życiu - tego dokładnie nie wiedział. Miał jednak jedno absolutnie podstawowe założenie, od którego nigdy nie odstąpił ani na krok: nie mogło być nudno.

Cztery pancerni i pies, i jeszcze... Mariusz

- Postanowiłem, że pójść do wojska. Ale nie do lotnictwa. Gdy się pojawiłem w WKU, akurat nie mieli dla lotników żadnych propozycji. Namawiali, aby wstąpić do oficerskiej szkoły wojsk pancernych, i namówili - Mariusz Wacław uśmiecha się do swych młodzieńczych wspomnień, siedząc na kuchennym blacie.

- Czy wytrzymałem w pancerniakach, a jak myślisz? - pyta retorycznie, a mina mówi wszystko. - Było nudno. A u mnie nie może być nudno - to zdanie brzmi jak jakaś mantra. Perspektywa reszty życia w trójkącie bermudzkiej poligonów (Żary, Żagań, Gubin) po prostu nie wchodziła w grę.

Policyjny wywiadowca

Była końcówka lat osiemdziesiątych, gdy niepraktykujący mechanik od samolotów, a zarazem nieskończony pancerniak złożył podanie o przyjęcie do policji. Tak formalnie to była jeszcze milicja - jej ostatnie tchnienie.

- Przyjąłem się do policji w Krakowie. Wylądowałem na ulicy, w patrolówce. Wreszcie przestało być nudno. Każdego dnia uczyłem się czegoś nowego - Mariusz z rozrzuconym wspomnieniem swojej nieporadności. Nieporadność młodego funkcjonariusza, podziwającego trochę starszych kolegów, którzy na mieście znali każdego. - Posłużysz z dwa lata, też będziesz tu wszystkich znał - usłyszał. To była święta prawda. Ale nie wszyscy starsi koledzy byli tacy święci. - Był i taki, który widząc włamanie do kiosku - odwracał głowę. Na szczęście nie musiałem z nim zbyt długo pracować - wspomina.

Mariusz nie miał już wątpliwości, nie minął się z powołaniem. Wybrał właściwy zawód. Szło mu coraz lepiej. Wkrótce trafił do zespołu wywiadowczego. Pracował na krakowskim Podgórzu. W połowie lat dziewięćdziesiątych komórka została zreorganizowana. Wszyscy wywiadowcy zostali przeniesieni do Komendy

ja wszedłem do tych kanałów. Zaraz natknąłem się na zwłoki jednego z bezdomnych. Drugi jeszcze dawał znaki życia. Wywlokłem go na zewnątrz. Przeżył...

Tandeta to było zwyczajowe miejsce, gdzie w latach dziewięćdziesiątych handlowało się w Krakowie bronią. Do stał w c a m i b y l i

dwójkę pijanych подростков. Napastnicy mieli po 15 lat i dosłownie zatłukli Michała, używając do tego baseballowego kija.

Nazajutrz po tym koszmarnej mordzie, Mariusz jechał Kapelanką. W pewnym momencie przed jego autem upadła butelka i roztrzaskała się o asfalt. Szkieł rzucał dwaj młodzi chłopcy ubrani w kominiarki. Stali na chodniku. Jeden miał przy sobie drewnianą pałkę. - Zatrzymałem auto kawałek dalej. Zadzwoeniłem do dyżurnego oficera. Poprosiłem o przysłanie patrolu. Nie czekając aż przyjedzie radiowóz, podszedłem do tych chłopaków. Krzyknąłem: policja. Jeden od razu się zerwał i zaczął uciekać. A tego drugiego z kijem - złapałem...

Jakieś dwa dni później Mariusz dowiedział się, że zatrzymał mordercę Michała Łyska. Drugi chłopak też został wkrótce zatrzymany. Ślady biologiczne, zabezpieczone na kiju, nie pozostawiały wątpliwości - to właśnie od ciosów tej pałki zginął genialny student. - Gdyby nie trafili na mnie, ale na jakąś inną postronną osobę... Ci chłopcy przecież nie wyszli na spacer... Mogli znów zabić...

Mariusz, będzie strzelane

Wowka - w połowie lat dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia ta mroczna postać wzbudzała prawdziwy postrach na krakowskich ulicach. Wowka był gangsterem, przebiegłym, inteligentnym, gotowym na wszystko o iście kozackiej fantazji. Może i nawet płynęła w jego żyłach kozacka krew, bo przecież pochodził z Ukrainy. Wowka specjalizował się w ściąganiu haraczy, miał na koncie brutalny rozbój i wyraźnie miał ambicję stać się numerem jeden rankingu krakowskich gangsterów. Zawsze chodził z gnatem za paskiem i bez namysłu sięgał po broń. Kilukrotnie wymykał się policji. Zawsze robił to z właściwym sobie wdziękiem. Potrafił uciec przez okno z budynku sądu, z komendy. Albo sprytnie wykpić się od policyjnej obławy. Posługiwał się różnymi tożsamościami, różnymi dokumentami.

Ślepy los czterokrotnie skrzyżował ścieżki Wowki i wywiadowcy Mariusza. Najpierw w pubie, gdzie gangster przychodził z grupką swoich żołnierzy. Innym razem w siłowni. Trzecie spotkanie było przełotne, na krakowskich Bagrach. Mariusz poszedł nad zalew po pracy, popływać. Wowka relaksował się w tym samym miejscu, o tym samym czasie. O próbie zatrzymania nie mogło być mowy, bo Mariusz był sam, a Wowce towarzyszył cały oddział goryli.

- Gdy powstała specjalna grupa poszukiwawcza, wciągnęli mnie do niej, bo okazało się, że jestem jedynym policjantem, który potrafił Wowkę bez trudu rozpoznać. Szukaliśmy go kilka miesięcy. Pracowałem już wtedy w Sekcji Zabójstw - wspomina były policjant.

Czwarte spotkanie okazało się dla Wowki ostatnim. - Jechaliśmy Wielicką, zobaczyłem

go na chodniku. Krzyknąłem do kumpli: Wowka! Koledzy byli sceptyczni. „Ty wszędzie widzisz Wowkę” - dokuczali. Kazałem się wysadzić, a kumple mieli się zatrzymać kawałek dalej. Tak szliśmy naprzeciw siebie: ja i Wowka. Rozpoznał mnie, wyjął pistolet i od razu zaczął strzelać. Ja też wyjąłem broń i strzeliłem. Totalny matrix - środek miasta, a gość do nas strzela. Zranił w tym dwie osoby - w tym policjanta.

Gangster zaczął uciekać przez osiedle. Po paru godzinach obławy został namierzony w jednym z pobliskich bloków. Policjanci cierpliwie przeszukiwali cały budynek - mieszkanie po mieszkaniu. W końcu zapukali do drzwi lokalu na szóstym piętrze, który - jak się okazało - wynajmował Wowka. Wewnątrz była tylko 19-letnia dziewczyna, Ukrainka. Policjanci zaczęli metodyczne przeszukiwanie. Jeden z funkcjonariuszy uchylił wieko wersalki, wtedy padły strzały. Strzelał Wowka. Policjanci odpowiedzieli ogniem. Strzelali wszyscy. Mariusz też. Okazało się, że w ciele martwego Wowki były 32 dziury po kulach. Sądowy medyk uznał, że co najmniej połowa - to były postrzały śmiertelne.

- Ludzie czasem pytają: a zabiłeś kogoś? Nie mam problemu, żeby o tym rozmawiać. Jak ktoś do ciebie strzela, to się nie zastanawiasz. Strzelasz do niego - Mariusz lakonicznie podsumowuje złożony temat. - Ludzie czasem gadają, że policjant kogoś zabił. A za chwilę, jak bandyta wymorduje Bogu ducha winną rodzinę, to znów pytają: gdzie była policja? Policjanci nie powinni się bać sięgać po broń.

Zbrodnie, o których nie śniło się nawet policjantom

Najstraszniejsze zbrodnie, najbardziej wstrząsające... Mariusz zastanawia się chwilę. - Najgorsze są te, w których ginie dzieciaki. Zapamiętałem szczególnie jedną taką sytuację. Małolat zabił matkę i dwójkę rodzeństwa. Zaplanował to w szczegółach. Nie było mowy o afekcie. Zabił z zadróżki. Młotkiem. Wykopał dół, żeby ukryć zwłoki. Z czasem do wielu spraw można się przyzwyczaić, ale nie do takich. Pewnych rzeczy po prostu nie da się odozbaczyć...

CBŚ - witamy w policyjnej ekstraklasie

Mariuszowi było całkiem dobrze w Komendzie Wojewódzkiej, nie narzekał na brak ciekawych spraw. Zwierzchnicy go doceniali i na całkiem dużo pozwalali. Pewne wątki śledztw wymagały jednak bardzo zaawansowanej pracy operacyjnej. Chodziło o poważne tematy produkcji i handlu narkotykami.

- Dostałem propozycję pracy w Centralnym Biurze Śledczym. Nie zastanawiałem się długo, bo to była jedyna możliwość, żeby dokończyć rozpoczęte już śledztwa - zaznacza.

Praca operacyjna zaprowa-

dził Mariusza na Podhale. Finał śledztwa: wykrycie i rozbicie bardzo dużej fabryki amfetaminy w Ponicach koło Rabki. CBŚ zabezpieczyło prekursorsy, gotową amfetaminę, zatrzymało kilka osób. Okazało się później, że ci sami ludzie prowadzili też kilka innych fabryk na Pomorzu, w Małopolsce, pod Radomiem. Przewozili autem całą linię technologiczną. Produkcja odbywała się też w Nowym Targu. Jeden z zatrzymanych dokonywał uprowadzeń dla okupu.

Podhale, tu też nie jest nudno

Mariuszowi spodobało się na Podhalu. Gdy policyjna „góra” zdecydowała o utworzeniu wydziału CBŚ w Nowym Targu - zgodził się nim pokierować. Dowodził 11-osobową grupą funkcjonariuszy. Zajmowali się rozpracowywaniem wyłącznie grubych tematów: handel bronią, narkotyki. Trzy lata później nadeszła kolejna reorganizacja i wydział został przeniesiony do Nowego Sącza. Mariusz jednak został na Podhalu, jako komendant komisariatu w Krościenku.

- Pamiętam początek swej pracy w Pieninach. Było lato. Pierwsza sprawa: niedopalone szczątki kobiety znalezione w piecu. Zatrzymaliśmy byłego policjanta. Przed sądem odpowiedział za nieudzielenie pomocy i zbezczeszczenie zwłok. Ustaliliśmy, kim była zmarła. Jednak poza kilkoma niedopalonymi kośćmi, reszty zwłok kobiety nie udało się odnaleźć. Większe kawałki ciała, spakowane w reklamówki, trafiły do śmieci i dalej - na wysypisko. Co tak naprawdę zaszło w mieszkaniu w bloku na szczawnickim osiedlu, nigdy nie udało się ustalić - wspomina Mariusz.

Stanowisko szefa nowotarskiej policji - to dla byłego policyjnego wywiadowcy nie była porównywalną perspektywą. Mariusz przyjął nominację, bo chciał zostać na Podhalu. Z regionem związał się także na gruncie prywatnym. Ale misja komendanta powiatowego wcale nie okazała się takim strasznym „zesłaniem”.

- Nowy Targ to w sumie spokojna okolica, dobre miejsce do zamieszkania. A tutejsza komenda to świetni ludzie. Naprawdę trafił mi się bardzo dobry zespół. Cały czas mam z nimi kontakt - podkreśla były komendant.

W oazie spokoju też nie brakowało ciekawych spraw. Napady, rozbój i podwójne morderstwo w Łudźmierzu, niewyjaśnione do dzisiaj.

Emerytura wywiadowcy

Po 30 latach służby, Mariusz cieszy się policyjną emeryturą. Ale prawdę mówiąc, z emeryturą jego życie nie ma za wiele wspólnego. Pojawiły się nowe wyzwania. Były policyjny wywiadowca odkrył kolejną życiową misję - pracę w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Tam też jest ciekawie... Wciąż mieszka w Nowym Targu. - Podhale to świetne miejsce do życia - podkreśla.

Tekst i fot.: Marek Kalinowski

SOBOTA • 23 grudnia		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2						
05:40 Balans bieli - magazyn	05:25 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy	05:40 Uwaga! - program interwencyjny	06:00 Nowy dzień z Polsat News	07:00 Co tu jest grane? Wydanie świąteczne - program muzyczny, 2005	06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.	05:00 Szkoła - program obycz.	06:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe
06:20 Janka - Licytacja - serial, Niemcy, Polska, 1989	06:30 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy	05:55 New Looney Tunes II - animacja	07:55 Artur ratuje Gwiazdkę - anim., familijny, USA, 2011	07:35 Tamte lata, tamte dni - Maja Komorowska - magazyn	06:05 Wiza na miłość: na odwrot - serial paradokmalny	06:05 Wiza na miłość: na odwrot - serial paradokmalny	06:05 Wiza na miłość: na odwrot - serial paradokmalny
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze	07:30 Pytanie na śniadanie	06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy	10:05 Ewa gotuje - program kulinarny	08:15 Informacje kulturalne - Dolce Tormento - koncert, Franc., 2020	07:00 Tom i Jerry Show - film animowany	07:00 Tom i Jerry Show - film animowany	07:00 Tom i Jerry Show - film animowany
07:40 Rok w ogrodzie - magazyn	11:55 Zrzućmy odbudowani - magazyn	07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn	10:35 Zawód święty Mikołaj - kom., familijny, USA, 2001	08:40 Philippe Jaroussky - koncert, Franc., 2020	07:30 Turbo - kom., USA, 2013. Niepozorny ślimak ulega wypadkowi, dzięki któremu zyskuje supermoc.	07:30 Turbo - kom., USA, 2013. Niepozorny ślimak ulega wypadkowi, dzięki któremu zyskuje supermoc.	07:30 Turbo - kom., USA, 2013. Niepozorny ślimak ulega wypadkowi, dzięki któremu zyskuje supermoc.
08:20 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych	12:30 Rytm Dwojki - widowisko muzyczne	11:35 Na Wspólnej Omnibus - serial obyczajowy, Polska	12:35 Kevin sam w domu - po raz czwarty - kom., familijny, USA, 2002	10:05 Wydarzenie aktualne - Wojna domowa	07:00 Kobra - oddział specjalny - Po niebezpiecznym posiedzeniu na autostradzie, Semir i Alex zatrzymują kierowcę, który przekroczył prędkość. Okazuje się nim 72-letni Johannes Stiller. Niestety starszy mężczyzna dostał podczas jazdy zawału i zmarł.	07:30 Kobra - oddział specjalny - Po niebezpiecznym posiedzeniu na autostradzie, Semir i Alex zatrzymują kierowcę, który przekroczył prędkość. Okazuje się nim 72-letni Johannes Stiller. Niestety starszy mężczyzna dostał podczas jazdy zawału i zmarł.	07:30 Kobra - oddział specjalny - Po niebezpiecznym posiedzeniu na autostradzie, Semir i Alex zatrzymują kierowcę, który przekroczył prędkość. Okazuje się nim 72-letni Johannes Stiller. Niestety starszy mężczyzna dostał podczas jazdy zawału i zmarł.
08:45 Najpiękniejsze dekoracje świąteczne - dokument, Wlk. Bryt., 2021	14:00 Familiada - teleturniej	13:35 Chata - obycz., USA, Kan., Hong Kong, 2017. Missy, najmłodsza córka Matta, zostaje porwana. Wszelkie dowody wskazują na morderstwo, choć ciała nie udało się odnaleźć.	14:10 Księga dżungli - przygod., USA, Wlk. Bryt., 2016. Mowgli, chłopiec wychowany w dżungli przez watah wilków, musi opuścić jedyną znaną mu dom.	13:00 Pan Tadeusz - dramat historyczny, Polska, Franc., 1999	07:00 Kobra - oddział specjalny - Po niebezpiecznym posiedzeniu na autostradzie, Semir i Alex zatrzymują kierowcę, który przekroczył prędkość. Okazuje się nim 72-letni Johannes Stiller. Niestety starszy mężczyzna dostał podczas jazdy zawału i zmarł.	07:30 Kobra - oddział specjalny - Po niebezpiecznym posiedzeniu na autostradzie, Semir i Alex zatrzymują kierowcę, który przekroczył prędkość. Okazuje się nim 72-letni Johannes Stiller. Niestety starszy mężczyzna dostał podczas jazdy zawału i zmarł.	07:30 Kobra - oddział specjalny - Po niebezpiecznym posiedzeniu na autostradzie, Semir i Alex zatrzymują kierowcę, który przekroczył prędkość. Okazuje się nim 72-letni Johannes Stiller. Niestety starszy mężczyzna dostał podczas jazdy zawału i zmarł.
09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny	15:15 Szansa na sukces. Opole	16:25 Charlie i fabryka czekolady - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2005	16:30 Tylko mnie kochaj - kom. romant., Polska, 2006	15:40 Camerimage - Rodrigo Prieto, 2023	10:00 Lombard. Życie pod zastaw - 16-letnia Roksana zaczyna młody mężczyzna. Jacek, bo tak ma na imię, mówi jej, że są rodzeństwem rozdzielonym piętnastu lat temu. On został w domu dziecka, a ona - roczna wtedy dziewczynka - wyznacza ich do przeprowadzenia ważnej misji.	10:00 Lombard. Życie pod zastaw - 16-letnia Roksana zaczyna młody mężczyzna. Jacek, bo tak ma na imię, mówi jej, że są rodzeństwem rozdzielonym piętnastu lat temu. On został w domu dziecka, a ona - roczna wtedy dziewczynka - wyznacza ich do przeprowadzenia ważnej misji.	10:00 Lombard. Życie pod zastaw - 16-letnia Roksana zaczyna młody mężczyzna. Jacek, bo tak ma na imię, mówi jej, że są rodzeństwem rozdzielonym piętnastu lat temu. On został w domu dziecka, a ona - roczna wtedy dziewczynka - wyznacza ich do przeprowadzenia ważnej misji.
10:40 Ojciec Mateusz - serial obyczajowy	17:45 Słowo na niedzielę	19:00 Fakty	18:50 Wydarzenia - program informacyjny	16:10 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Książę Rektor Paweł Ptasznik - rozmowa	10:00 Lombard. Życie pod zastaw - 16-letnia Roksana zaczyna młody mężczyzna. Jacek, bo tak ma na imię, mówi jej, że są rodzeństwem rozdzielonym piętnastu lat temu. On został w domu dziecka, a ona - roczna wtedy dziewczynka - wyznacza ich do przeprowadzenia ważnej misji.	10:00 Lombard. Życie pod zastaw - 16-letnia Roksana zaczyna młody mężczyzna. Jacek, bo tak ma na imię, mówi jej, że są rodzeństwem rozdzielonym piętnastu lat temu. On został w domu dziecka, a ona - roczna wtedy dziewczynka - wyznacza ich do przeprowadzenia ważnej misji.	10:00 Lombard. Życie pod zastaw - 16-letnia Roksana zaczyna młody mężczyzna. Jacek, bo tak ma na imię, mówi jej, że są rodzeństwem rozdzielonym piętnastu lat temu. On został w domu dziecka, a ona - roczna wtedy dziewczynka - wyznacza ich do przeprowadzenia ważnej misji.
11:35 Gwiazdy w południe - Rozgrywka - western, USA, 1973	18:00 Panorama - program informacyjny	19:25 Sport	19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Guzy	16:45 Dokument tygodnia - Hiszpańskie lata Ayv Gardner - dok., Franc., 2017	10:00 Lombard. Życie pod zastaw - 16-letnia Roksana zaczyna młody mężczyzna. Jacek, bo tak ma na imię, mówi jej, że są rodzeństwem rozdzielonym piętnastu lat temu. On został w domu dziecka, a ona - roczna wtedy dziewczynka - wyznacza ich do przeprowadzenia ważnej misji.	10:00 Lombard. Życie pod zastaw - 16-letnia Roksana zaczyna młody mężczyzna. Jacek, bo tak ma na imię, mówi jej, że są rodzeństwem rozdzielonym piętnastu lat temu. On został w domu dziecka, a ona - roczna wtedy dziewczynka - wyznacza ich do przeprowadzenia ważnej misji.	10:00 Lombard. Życie pod zastaw - 16-letnia Roksana zaczyna młody mężczyzna. Jacek, bo tak ma na imię, mówi jej, że są rodzeństwem rozdzielonym piętnastu lat temu. On został w domu dziecka, a ona - roczna wtedy dziewczynka - wyznacza ich do przeprowadzenia ważnej misji.
13:15 Z pamięci - Tadeusz Rolke - felieton	18:20 Va Banque - teleturniej	19:35 Pogoda	19:45 Uwaga! - program interwencyjny				
13:30 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny	18:45 Akadgowa 38 - serial kostiumowy	19:45 Uwaga! - program interwencyjny					
							
14:00 Vabank II, czyli riposta - kom. sens., 1984	19:35 Informacje kulturalne	20:00 Holiday - kom. romant., USA, 2006	20:00 Dawid i elfy - familijny, Polska, 2021. Skąd w kralinie świętego Mikołaja bierze się magiczna moc? Elf Albert wierzy, że daje ją miłość ludzi, która bierze się z wdzięczności za prezenty.	17:55 Retro kino - Czarny Tulipan - film kostiumowy, Franc., Hiszp., 1964	20:00 Akt zemsty - akcja, USA, 2017. Gdy zostają zamordowane jego żona i córka, Frank Valera postanawia się zemścić.	17:55 Siódmy syn - przyg., Chiny, Kan., USA, Wlk. Bryt., 2014. Kiedy królowa złych czarownic zabija ucznia łowcy potworów, ten rekrutuje młodego Thomasa, aby ją pokonać.	09:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny 10:00 Inf. dnia 10:15 Retrospekcja 10:20 Sekrety mnichów 10:35 Słowo życia 10:40 Polski Punkt Widzenia 11:00 Kropelka radości 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Warto zauważyć... 12:40 Nuty nadziei 12:50 Siódmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Święty na każdy dzień 14:45 Jak wygrał małżeństwo? 15:00 Wyznani 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Adwent na serio 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jessego z Oficjariem 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia
15:55 Listy do Ojca Jana Góry - koncert, 2023	20:00 Uwierzyć w Świętego Mikołaja - koncert, 2020	22:50 Skok na kasę - kom., USA, 2008. Podobno pieniądze szczęścia nie dają, ale wszyscy wiemy, że ich brak mało kogo nastraja do śmiechu. Kiedy więc trafia się ku temu okazja, czemu by nie wyciągnąć ręki po naprawdę dużą gotówkę?	22:15 Pretty Woman - kom. romant., USA, 1990	20:00 Bilet do kina - Teoria wszystkiego - dramat, Wlk. Bryt., 2014	21:50 Next - akcja, SE, USA, 2007	20:00 Listy do M. - kom., Polska, 2011	12:40 Nuty nadziei 12:50 Siódmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Święty na każdy dzień 14:45 Jak wygrał małżeństwo? 15:00 Wyznani 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Adwent na serio 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jessego z Oficjariem 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia
17:00 Teleexpress; Pogoda	21:10 Riwiera dla dwojga - kom., Wlk. Bryt., Franc., 2013. Richard i Kate są rozwiedzeni, ale nadal żyją w przyjacielskiej. Bankructwo funduszu emerytalnego połączy parę jeszcze bardziej.	01:05 Pacific Rim - przyg., USA, 2013	00:55 Death Race: Wyścig śmierci - USA, Niemcy, Wlk. Bryt., 2008. Największe emocje budzą wyścigi samochodowe, organizowane w więzieniach - przestępcy nie cofają się przed niczym, gdy nagrodą jest wolność.	22:40 T. Love - 10 lat. Koncert jubileuszowy	23:50 Jeniec: Tak daleko jak nogi poniosą - dramat, Niemcy, 2001. Oparta na książce Josefa Martina Bauera wzruszająca historia żołnierza, który przemierzył tysiące kilometrów, aby powrócić z dalekiej Syberii do rodziny.	22:30 Godziny szczytu - sens., USA, 1998. Jackie Chan wcielił się w postać komisarza Lee, który musi ocalić córkę chińskiego konsula z rąk porywaczy.	12:40 Nuty nadziei 12:50 Siódmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Święty na każdy dzień 14:45 Jak wygrał małżeństwo? 15:00 Wyznani 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Adwent na serio 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jessego z Oficjariem 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia
17:35 Ojciec Mateusz - serial	22:55 Greenland - fab., USA, 2020. W kierunku ziemi niebezpiecznie zbliża się potężna kometa, co nieuchronnie spowoduje globalny kataklizm.	03:50 Rzeczy, których nie nauczyłem się ojciec - serial, Polska	03:10 Świat według Kiepskich - serial komediowy	23:45 Lombardzista - dramat, USA, 1964	02:15 Menu na miarę - program kulinarny	00:30 Detektywy - miniserial, USA	12:40 Nuty nadziei 12:50 Siódmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Święty na każdy dzień 14:45 Jak wygrał małżeństwo? 15:00 Wyznani 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Adwent na serio 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jessego z Oficjariem 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia
18:25 Kulisy serialu Ojciec Mateusz - felieton	01:05 Był sobie chłopiec - fab., Wlk. Bryt., USA, 2002	04:20 Recepta na stary dom - program edukacyjny	04:40 Disco Gramy	01:55 Galeria sztuki na ekranie - Słoneczniki - dok., Wlk. Bryt., 2021	02:55 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.	01:50 Aquaman - kulis produkcji filmu	12:40 Nuty nadziei 12:50 Siódmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Święty na każdy dzień 14:45 Jak wygrał małżeństwo? 15:00 Wyznani 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Adwent na serio 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jessego z Oficjariem 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia
18:40 Jaka to melodia?	02:50 Tęskniowie - kom., Niemcy, USA, 2003	04:50 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy	05:25 Telezakupy TV Okazje	03:00 Kino nocne - Wszystko będzie dobrze - dramat obyczajowy, 2007	03:45 Z archiwum policji - program kryminalny	03:50 Zbrodnia w sąsiedztwie - program krym.	12:40 Nuty nadziei 12:50 Siódmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Święty na każdy dzień 14:45 Jak wygrał małżeństwo? 15:00 Wyznani 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Adwent na serio 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jessego z Oficjariem 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia
19:30 Wiadomości	04:35 Jaka to melodia?	05:15 Kto was tak urządził - program poradnikowy		04:55 Wydarzenie aktualne	04:45 Dyżur - serial medyczny		12:40 Nuty nadziei 12:50 Siódmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Święty na każdy dzień 14:45 Jak wygrał małżeństwo? 15:00 Wyznani 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Adwent na serio 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jessego z Oficjariem 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia
20:05 Pogoda; Sport	04:35 Rodzinka.pl - serial kom.			05:30 Tamte lata, tamte dni - Maja Komorowska - magazyn			12:40 Nuty nadziei 12:50 Siódmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Święty na każdy dzień 14:45 Jak wygrał małżeństwo? 15:00 Wyznani 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Adwent na serio 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jessego z Oficjariem 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia
20:15 ALARM! - magazyn				05:55 Jeszcze więcej kultury			12:40 Nuty nadziei 12:50 Siódmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Święty na każdy dzień 14:45 Jak wygrał małżeństwo? 15:00 Wyznani 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Adwent na serio 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jessego z Oficjariem 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia
20:35 Hit na sobotę - Sonata - fab., 2021							12:40 Nuty nadziei 12:50 Siódmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Święty na każdy dzień 14:45 Jak wygrał małżeństwo? 15:00 Wyznani 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Adwent na serio 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jessego z Oficjariem 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia
22:45 Kogel-Mogel - kom., 1988							12:40 Nuty nadziei 12:50 Siódmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Święty na każdy dzień 14:45 Jak wygrał małżeństwo? 15:00 Wyznani 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Adwent na serio 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jessego z Oficjariem 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia
00:40 Miłość bez przymiarki - kom., Kan., USA, 2019							12:40 Nuty nadziei 12:50 Siódmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Święty na każdy dzień 14:45 Jak wygrał małżeństwo? 15:00 Wyznani 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Adwent na serio 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jessego z Oficjariem 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia
02:10 Józef i Maryja - dramat, Kan., 2016							12:40 Nuty nadziei 12:50 Siódmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Święty na każdy dzień 14:45 Jak wygrał małżeństwo? 15:00 Wyznani 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Adwent na serio 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jessego z Oficjariem 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia
03:45 Jaka to melodia?							12:40 Nuty nadziei 12:50 Siódmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Święty na każdy dzień 14:45 Jak wygrał małżeństwo? 15:00 Wyznani 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Adwent na serio 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jessego z Oficjariem 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia
04:30 Z pamięci - Tadeusz Rolke - felieton							12:40 Nuty nadziei 12:50 Siódmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Święty na każdy dzień 14:45 Jak wygrał małżeństwo? 15:00 Wyznani 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Adwent na serio 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jessego z Oficjariem 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia

NIEDZIELA • 24 grudnia		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2						
05:10 Arktyczna przygoda - obycz., USA, 2014 06:55 Słowo na niedzielę 07:00 Transmisja Mszy Świętej 08:00 Tydzień 08:30 Chwała na wysokości, a pokój na ziemi - koncert 08:40 Kołędowo - Stanisława Celińska i Goście - koncert 10:00 Chwała na wysokości, a pokój na ziemi - koncert 10:50 „Gdy się Chrystus rodzi...” - koledy na Jasnej Górze 11:30 Welon, fura i brawura 11:55 Między ziemią a niebem 12:00 Anioł Pański, Watykan 12:15 Między ziemią a niebem 12:50 Płyn Kołęd! - wielki koncert kołed - 2017 13:55 Rodzinne kołędowanie na Jasnej Górze - koncert 15:15 Wielkie kołędowanie w Chicago - koncert, 2022 15:50 Wigilia wileńska	05:40 Mikołaj i spółka - film familijny, Francja, 2017 07:30 Pytanie na śniadanie 12:20 Święta o smaku miłości - obyczajowy, USA, 2021 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Kolo fortuny - teleturniej 15:15 Postaw na milion - Odcinek Świąteczny - teleturniej 16:15 Bella i Sebastian 2 - film familijny, Franc., 2015. Gdy Sebastian dowiaduje się, że awionetka wraz z jego przyjaciółką na pokładzie zaginęła w górach, postanawia wyruszyć na poszukiwania. 18:00 Panorama - program informacyjny 18:20 Gwiazdka z północnego nieba - fab., Kan., 2021 20:00 Święta z M jak miłość - serial obycz., 2023	05:40 Uwaga! - prog. interwenc. 05:55 Tom i Jerry Show - anim. 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - mag. 11:35 Restauracja z gwiazdami - program kulinarno-rozrywkowy 12:40 Ekspres polarny - przyg., USA, 2004. Późnym wieczorem w wigilię Bożego Narodzenia, kiedy całe miasteczko pogrąża się we śnie, mały chłopiec wybiera się w podróż tajemniczym podziemiem. 14:50 Fred Claus, brat świętego Mikołaja - kom., USA, 2007 17:15 Grinch - kom., USA, Franc., Japonia, Chiny, 2018 19:00 Fakty 19:25 Sport; Pogoda 19:45 Uwaga! - prog. interwenc. 20:00 Wspólne kołędowanie	06:00 Nowy dzień z Polsat News 07:25 Smery: Opowieść wigilijna - anim., USA, 2012 07:50 Świętastyczne kołędowanie - anim., USA, 2010 08:00 Pingwiny z Madagaskaru: Miśja świąteczna - anim., USA, 2005 08:10 Było sobie studio 08:20 Dziadek do orzechów i cztery królestwa - familijny, USA, Kan., 2018 10:35 Dawid i elfy - familijny, Polska, 2021 12:55 Wielkie Kołędowanie z Polsatem, 2023 16:35 Wielkie kołędowanie z Polsatem na Podhalu 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda	07:00 Informacje kulturalne 07:25 Urodzeni artyści - Marta Fiedler i Paweł Koncewoj - reportaż 08:00 Nabożeństwo ewangelickie w Białymstoku 09:05 Caravaggio, król światła i cienia - dok., Franc., 2016 10:20 Vanille - anim., Franc., 2020 11:05 Rawhide - Incydent z uzbrojoną damą - western, USA, 1959 12:10 Trzeci punkt widzenia 12:50 Klasyczna literatura i kino - Romantyczna miłość - dok., Wlk. Bryt., 2000 13:55 Teoria wszystkiego - dramat, Wlk. Bryt., 2014 16:05 Wydarzenie aktualne 16:45 Wojna domowa - serial 18:25 Zaginiono-odnaleziono - Michał Gorstkin - Wywiłski „Chata w śniegu” - magazyn 18:55 Koledy na szlaku Kolberga - koncert, 2017	05:50 Dyżur - serial medyczny 06:15 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 07:25 Gotowi na święta - kom., 2019 09:10 Agentka na królewskim dworze - kom., USA, Kan., Belgia, 2022. Przed Bożym Narodzeniem, funkcjonariuszka MI5 Claire Champion udaje się pod przykrywką do Pałacu Kensington jako Królewska Niania, aby chronić najmłodszych następców tronu. 10:50 Legenda Zorro - przyg., USA, 2005 13:20 BFG: Bardzo fajny Gigant - przyg., USA, Indie, Wlk. Bryt., 2016 15:45 Królewna Śnieżka - familijny, USA, 2012 17:50 Asterix i Obelix kontra Cezar - kom., Franc., Niemcy, Włochy, 1999	05:00 Szkoła - Monika Stachowicz, uczennica licealnej 3 d, zadłużyła się w firmie pożyczkowej na 15 tysięcy i szuka sposobu, by spłacić dług. Wpada na pomysł, że za 50 tys. ... 06:05 Wiza na miłość: na odwrot - serial paradokmalny 07:00 Tom i Jerry Show - film animowany 07:30 Dom - kom., USA, 2015. Kiedy Oh, uroczy odmieniec z innej planety ląduje na Ziemi, zaprzyjaźnia się z nastolatką o imieniu Tip. Postanawiają wyruszyć w największą podróż wszechczasów, podróż do „domu”. 09:15 Magia Świąt - program świąteczno-kulinarny 09:20 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:00 Magia Świąt - program świąteczno-kulinarny	06:00 Zagadki Starego Testamentu - USA, 2010 07:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe 09:05 Jasio Fasola radzi 09:20 Flintstonowie: Niech żyje Rock Vegas! - kom., USA, 2000 11:15 Szybszodzie o Morgan? - kom. romant., USA, 2009 13:25 Artur ratuje Gwiazdkę - anim., USA, 2011 15:30 Święta Last Minute - kom., USA, 2004 17:35 Jumanji: Przygoda w dżungli - fantasy, przygod., USA, 2017 20:00 Krampus. Duch świąt - fantasy, horror, USA, 2015 22:00 Kursk - dram., Francja, Belgia, 2018 00:25 Zmartwychwstały - dramat biblijny, USA, 2016 02:50 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje
							
17:00 Teleexpress; Pogoda 17:30 Koncert kołed 18:55 Wiadomości 19:20 Orędzie Arcybiskupa Stanisława Gądeckiego 19:25 Uroczysta pasterka z Watykanu z udziałem Papieża Franciszka 21:30 Święta noc. Koledy z Bazyliki Mariackiej w Krakowie 22:40 Koncert kołed w Bazylice Katedralnej w Pelplinie 23:55 Pasterka z Bazyliki Ojców Franciszkanów w Katowicach 01:25 Szopka Betlejemka 01:50 Gwiazdy kołędują w Zakopanem - koncert, 2020 02:35 Sonata - fab., Polska, 2021 04:30 Wielkie kołędowanie w Chicago - koncert, 2022	21:05 Ślubne wojny - kom., USA, 2009. Czy rywalizacja w organizacji własnych uroczystości weselnych urozeczyścił poróżnionych przyjaciół? 22:45 Powiedz tak - kom. romant., USA, Niemcy, 2001. Młoda dziewczyna (Jennifer Lopez), pochodząca z włoskiej rodziny, która marzy o prawdziwej, romantycznej miłości. 00:45 Człowiek w żelaznej masce - film przygodowo-historyczny, USA, Wlk. Bryt., 1998 02:55 Święta jak marzenie - obycz., USA, 2017 04:20 Gwiazdka z północnego nieba - fab., Kan., 2021	21:45 Miłość jest wszystkim - kom., Polska, 2018 00:20 Pasażer 57 - sens., USA, 1992. Na pokładzie samolotu lecącego z Florydy do Los Angeles rozgrywa się dramat. Kontrolę nad lotem przejmują terroryści. 02:05 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy 03:35 Nastolatki rządzą... kasą - program obyczajowy 04:35 Uwaga! - program interwencyjny 04:50 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy, Kanada 05:15 Nauka jazdy - w programie zobaczymy perypetie kandydatów na kierowców.	20:00 Kevin sam w domu - kom., familijny, USA, 1990 22:15 Rodzinny dom wariatów - kom. romant., USA, 2005. Najstarszy syn przywozi na święta do domu narzeczoną, by przedstawić ją swym rodzicom, braciom i siostram. Ekscentryczni Stoneowie nie godzą się z wyborem syna, postanawiają dać uprzykrzoną dziewczynie nauczkę, na jaką ich zdaniem zasługuje. 00:40 Pretty Woman - kom. romant., USA, 1990 03:10 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje	20:00 Zakochana Jane - kostium, Irlandia, Wlk. Bryt., 2007 22:10 Trzeci punkt widzenia 22:50 Marc-Antoine Charpentier - koncert, 2017 00:45 Noc krótkich filmów - Rodzina 2 - dok., 2019 01:25 Scena muzyczna - Angelika Korszyńska-Górny - Koledy trzech narodów - koncert, 2020 02:20 Kino nocne - Emanuel Schlechter. Szlagworthy niezapomniane - dok. 2021 03:20 Tanie Dranie - Kłopotowski i Moroz komentują świat - talk-show 04:00 Kronos - magazyn kulturalno-społeczny 05:20 Podróże z historią - Historia wśród fal - dok. 05:55 Jeszcze więcej kultury	20:00 Asterix i Obelix: Miśja Kleopatra - kom., Franc., Niemcy, 2002 22:15 Książę w Nowym Jorku - kom., USA, 1988. W swoje 21. urodziny książę Akeem (Eddie Murphy) z małego afrykańskiego królestwa Zamundy zgodnie z tradycją ma poślubić kobietę, której nigdy wcześniej nie widział. 00:45 Terminator 2: Dzień sądu - akcja, USA, 1991 03:40 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 04:40 Nash Bridges - serial krym.	14:05 Wakacje w krzywym zwierciadle - kom., USA, 1983. W drodze na wakacje Griswoldowie postanawiają odwiedzić kuzyna Eddiego na jego farmie. 16:00 Gorce Święta - film rodzinny, USA, 2012 17:40 Zimowa opowieść - film melodramat, USA, 2014 20:00 Listy do M. II - kom., Polska, 2015 22:00 Godziny szczytu II - sens., USA, 2001 23:50 Kod dostępu - sens., USA, 2001 01:45 Nagi instynkt przeobrażenia - reality show 02:45 Zbrodnia w sąsiedztwie - program krym. 03:45 Zabójcy królów piękności - serial krym.	09:00 Prymas Stefan Wyszyński 09:10 Spotkanie z Magdaleną Buczek 09:15 Manna z Nieba 09:30 Msza święta 10:35 Przegląd Tyg. „Niedziela” 10:40 Kuźnia Redemptorsysty 11:30 Granica Nadziei 12:00 Anioł Pański z Ojcem Św. Franciszkiem 12:15 Papież Polak do Rodaków 12:55 Samotnie pod prąd 15:00 Nowo nawrócenie 16:00 Inf. dnia 16:10 Koncert życia 16:45 Żyć wg. Świętego Jana Pawła II 17:00 Europejska perła baroku 17:25 Adwent na serio 17:30 Sól Ziemi 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Pastorałka dla pokoju 19:20 Zyczenia Bożonarodzeniowe Pasterzy Kościoła Katolickiego w Polsce 19:25 Drzewo Jessego z Oficjariem 19:30 Msza Święta Pasterka 21:00 Apł Jasnogórski 21:20 Zyczenia Bożonarodzeniowe Pasterzy Kościoła Katolickiego w Polsce

PONIEDZIAŁEK • 25 grudnia		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2						
05:15 W pustyni i w puszczy - przyg., Polska, 1973 07:00 Transmisja Mszy Świętej 08:00 „Ej maluchy...” - z koleją u cudzołuchów - widowisko 08:25 Święta noc. Koledy w stylu dawnych mistrzów z Bazyliki Mariackiej w Krakowie - koncert, 2023 08:50 Potop Redivivus - fab., Polska, 2014 11:55 Urbi et Orbi - transmisja błogosławieństwa papieskiego z Watykanu 12:40 Pójźmy wszyscy do stajenki - koncert koled z Niepokalanowa z udziałem Pary Prezydentki 13:05 „Gdy się Chrystus rodzi...” - koledy na Jasnej Górze - koncert, 2020	05:50 Święta w rytmie walca - fab., USA, 2020 07:15 Oredzie Arcybiskupa Stanisława Gądeckiego, Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski na Boże Narodzenie 07:30 Święta z M jak miłość - serial obycz. 08:30 K-9: Pies, który uratował święta - famil., USA, 2013 10:05 Święta w Maple Creek - fab., USA, 2020 11:40 Człowiek w żelaznej masce - film przygodowo-hist., USA, Wilk. Bryt., 1998 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Kółko fortuny - teleturniej 15:20 Szansa na sukces. Odcinek Świąteczny - program muzyczno-rozrywkowy	05:45 Uwaga! - program interwencyjny 06:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 07:00 Restauracja z gwiazdami - program kulinarno-rozrywkowy 08:00 New Looney Tunes II - animacja 08:50 Historia Kopciuszka - kom., USA, Kan., 2004 10:55 Podróż do wnętrza Ziemi - przyg., USA, 2008 12:55 Wspólne koledowanie 14:35 Starcie Tytanów - przyg., USA, 2010. Perseusz, rusza na wyprawę by pomóc swoim bliskim. 16:45 Kot w butach - kom., USA, 2011 18:30 Pada Shrek - kom., USA, 2007 19:00 Fakty 19:25 Sport; Pogoda 19:45 Uwaga! - program interwencyjny	06:00 Nowy dzień z Polsat News 07:35 Kevin sam w domu - po raz czwarty - kom., familijny, USA, 2002 09:30 Księga dżungli - przygod., USA, Wilk. Bryt., 2016. Mowgli, chłopiec wychowany w dżungli przez watahę wilków, musi opuścić jedyną znaną mu dom. 11:45 Kopciuszek - familijny, USA, Wilk. Bryt., 2016. Ella po śmierci swego ukochanego ojca jest skazana na łaskę okrutnej macochy oraz jej nieznośnych córek. 14:10 Kraina lodu II - anim., familijny, USA, 2019 16:30 Kevin sam w domu - kom., familijny, USA, 1990. Rodzina McAllisterów wyjeżdża Święta Bożego Narodzenia, zapominając zabrać ze sobą ośmioletniego Kevina (zakończył Macaulay Culkin)...	07:00 Święta cisza - koledy gra Włodek Pawlik, 2005 08:00 Niedziela z... 08:55 Czarny Tulipan - kostium., Franc., Hiszp., 1964 11:00 Rawhide - Incydent z uzbrojoną damą - western, USA, 1959 12:00 Koledy z Mazowszem - koncert, 2014 12:50 Klasyczna literatura i kino Niezapomniane przygody - dok., Wilk. Bryt., 2000 13:50 Szopka oczami Wilkonia - dok., 2022 14:30 Od ucha do ucha - Vanille - anim., Franc., 2020 15:15 Wydarzenie aktualne 15:55 Koledy Śląska - koncert, 2016 17:00 Hugo i jego wynalazek - fab., USA, 2011 19:20 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny	05:40 Rodzinny interes - serial obyczajowy 06:25 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 08:40 Narzeczona dla księcia - familijny, USA, 1989 10:45 Paddington - kom., Franc., Wilk. Bryt., USA, 2014. Miś o imieniu Paddington przybył do Londynu aż z Peru, ale ta podróż to dopiero początek przygód niezwykłego zwierzątka. 12:40 Wesoły Świąt - kom., USA, 2006 14:35 Asterix i Obelix kontra Cezar - kom., Franc., Niemcy, Wilochy, 1999 16:45 Hobbit: Niezwykła podróż - przyg., USA, 2012. Bilbo Baggins postanawia odzyskać utracone królestwo krasnoludów Erebor, które dawno temu zostało podbite przez smoka Smauga.	05:00 Szkoła - prog. obyczajowy 07:00 Tom i Jerry Show - film animowany 08:00 W krzywym zwierciadle: Witaj Święty Mikołaju! - kom., USA, 1989 09:55 Magia Świąt - program świąteczno-kulinarny 10:00 Jack Frost - film rodzinny, USA, 1998 12:10 Młodość na zamówienie - program lifestyleowy 12:40 Shrek ma wielkie oczy - kom., USA, 2010 13:10 Kung Fu Panda: Święta, święta i Po - kom., USA, 2010 13:45 Kosmiczny mecz - film rodzinny, USA, 1996 15:25 Maverick - western, USA, 1994. Dawno temu na Dzikim Zachodzie można było spotkać Breta Mavericka (Mel Gibson), czarującego oszusta i wyjątkowego gracza.	06:00 Benny Hill 06:40 Baśń o sześciu łabędziach - Niemcy, 2012 08:40 O psie, który wrócił do domu - familijny, Chiny, USA, 2019 10:40 Obcy na poddaszu - przygod., SF, USA, Kan., 2009 12:30 Medalion - fantasy, kom., Hongkong, USA, 2003 14:25 Polowanie na Czerwony Październik - sens., USA, 1989 17:05 Opancerzony - thriller, USA, 2009 19:00 Nasza niania jest agentem - kom., akcja, USA, 2010 21:00 Morderstwo w Orient Expressie - krym., USA, 2017 23:15 Kursk - dram., Francja, Belgia, 2018 01:50 Śmierć na 1000 sposobów 02:50 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami 03:50 Trans World Sport, 2023 04:55 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami 05:30 Telezakupy TV Okazje
							
14:05 Józef i Maryja - dramat, Kan., 2016 15:25 Pójźmy wszyscy do stajenki - koncert, 2023 17:00 Telexpress; Pogoda 17:25 Jaka to melodia? 18:15 Święta noc. Koledy z Bazyliki Mariackiej w Krakowie - koncert, 2023 18:35 Edyta Górnica świątecznie - koncert, 2023 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:20 Rolnik szuka żony 21:35 Filip - dram. woj., Pol., 2021 23:40 Głowa rodziny - dramat, USA, Kan., 2016 01:35 Kolej na miłość - obycz., Kolumbia, Polska, 2020 03:00 Jaka to melodia? 03:45 Uwierz w Świętego Mikołaja - koncert, 2020	16:25 Zapisane w gwiazdach - fab., USA, 2019 18:00 Panorama 18:20 Miłość pod choinkę - obycz., USA, Kan., 2022 20:00 Teraz albo nigdy - kom., USA, 2018 21:55 Gambit, czyli jak ograć króla - kom., USA, 2012 23:30 Riwiera dla dwojga - kom., Wilk. Bryt., Franc., 2013. Richard i Kate są rozwiedzeni, ale nadal żyją w przyjaźni. Bankructwo funduszu emerytalnego połączy parę jeszcze bardziej. 01:15 Greenland - fab., USA, 2020 03:15 To właśnie miłość - kom., Wilk. Bryt., USA, 2003 05:25 Święta o smaku miłości - obycz., USA, 2021	20:00 Całe szczęście - kom., Polska, 2019 22:25 Ocean's Eleven: Rzyżownia gra - sens., USA, 2001 00:45 Poszukiwany - sens., USA, 1997. Skazany na śmierć Dunn ma przystąpić do sił specjalnych i zabić na zlecenie władz. Jeśli zgodzi się, jego wyrok zostanie odroczone. 02:45 Dowody zbrodni - serial krym., USA 03:50 Uwaga! - program interwencyjny 04:10 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy, Kanada 04:40 Kto was tak urządził - program poradnikowy 05:10 Nauka jazdy	18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Boże Narodzenie z Rodziną Bocelli - koncert 20:00 MEGA HIT - Wyprawa do dżungli - fantasy, przygod., USA, 2021. Miłośniczka nauki Lily udaje się w podróż z Londynu do Amazonii. 22:55 Święta Last Minute - kom., USA, 2004. Erik i Nora decydują się wykupić wycieczkę na Karaiby i tam spędzić święta Bożego Narodzenia. Nie wszystko pójdzie zgodnie z planem... 01:05 Rodzinny dom wariatów - kom., USA, 2005 03:25 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje	20:00 Francuski pocałunek - kom. romant., USA, Wilk. Bryt., 1995 22:00 Kronos - magazyn kulturalno-społeczny 22:45 Dziką rzeką - akcja, USA, 1994. Z okazji 10. urodzin syna Gail i Tom planują spływ jedną z dzikich rzek stanu Kolorado. Wyprawa zmienia się w piekło... 00:50 Galeria sztuki na ekranie - Słoneczniki - dok., Wilk. Bryt., 2021 01:50 Zakochana Jane - kostium., Irlandia, Wilk. Bryt., 2007 03:55 Bóg się rodzi. Wigilia wileńska - widowisko 04:55 Koledy Śląska - koncert, 2016 05:40 Afisz kulturalny 05:55 Jeszcze więcej kultury	20:00 Bodyguard i żona zawodowca - akcja, USA, 2021 22:15 Szeregowiec Ryan - akcja, USA, 1998 01:35 Dzielnica strachu - serial kryminalny 02:45 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 03:20 Menu na miarę - program kulinarny 04:35 Z archiwum policji - program kryminalny 05:00 Nash Bridges - serial krym. 05:00 Menu na miarę - program kulinarny 05:35 Z archiwum policji - program kryminalny	17:50 Nie kłam, kochanie - kom., Polska, 2008 20:00 Listy do M. III - kom., Polska, 2017 22:20 Godziny szczytu III - sens., USA, Niemcy, 2007. Detektyw Carter (Chris Tucker) z policji w Los Angeles i chiński inspektor Lee (Jackie Chan) łądzą w Paryżu z zamiarem powstrzymania przez białą bogatą rodzinę. Zaczyna robić karierę w sporcie. 02:45 Trzy noce z duchami - serial parodokumentalny 03:45 Zbrodnia w sąsiedztwie	10:35 Święty na każdy dzień 10:40 Stan Bezpieczeństwa Państwa 10:50 Boże Narodzenie w Krainie Jezior. 11:15 Granica Nadziei 11:45 Koledy i pastorałki 12:00 Błogosławieństwo, Urbi et Orbi 12:20 Zyczenia Bożonarodzeniowe 12:30 Motywy Bożego Narodzenia zawarte w sztuce Bazyliki Santa Maria Maggiore w Rzymie 13:10 Zyczenia Bożonarodzeniowe 13:20 Żywe Betlejem z gwiazdami. Koledowanie w Głuszyca 14:50 Zyczenia Bożonarodzeniowe 15:00 Boże Narodzenie w Skawie 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Koncert zyczeń 16:45 Zyczenia Bożonarodzeniowe 17:00 Świątkowie 17:30 Powstanie Wielkopolskie 17:45 Koledy i pastorałki 17:55 Poczet Wilk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Koncert Koledowy 19:40 Król Chwały 19:50 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec
WTOREK • 26 grudnia		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2						
05:20 W pustyni i w puszczy - przyg., Polska, 1973 07:00 Transmisja Mszy Świętej 08:00 Szopka Betlejemka. Kontemplacja Wcielenia - reportaż 08:20 Pójźmy wszyscy do stajenki - koncert koled z Niepokalanowa, 2023 08:45 Janosik - film przygodowo-hist., Polska, 1974 11:00 Płyni Koledo! - wielki koncert koled - 2017 11:55 Rodzinne koledowanie na Jasnej Górze - koncert, 2019 13:10 Fenomen Fogga - dok., 2023 14:05 Święta noc. Koledy z Bazyliki Mariackiej w Krakowie - koncert, 2023 15:05 Kogel-Mogel - kom., 1988 17:00 Telexpress; Pogoda	07:10 Bella i Sebastian 2 - Film familijny, Franc., 2015 08:55 Święta pachnące miłością - obycz., Wilk. Bryt., 2019 10:35 Święta jak marzenie - obycz., USA, 2017. Laura ma nadzorować remont sali, w której dawno temu tańczyła z ukochanym... 12:05 Hrabina z Hongkongu - kom., USA, 1967 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Kółko fortuny - teleturniej 15:20 Tak to leciało! - teleturniej muzyczny 16:15 Królowa Gwiazdka z corgim - obycz., USA, 2022. Pragnąc zdobyć miłość matki, księżę Edmond podarowuje jej psa rasy corgi. Zatrudnia również Cecyli, trenerkę psów... 18:00 Panorama	05:45 Uwaga! - program interwencyjny 06:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 07:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 08:00 New Looney Tunes II - animacja 08:45 Kopciuszek: Roztańczona historia - kom., USA, Kan., 2008 10:30 Podróż na tajemniczą wyspę - przyg., USA, 2012 12:35 Gniew Tytanów - przyg., USA, Hiszp., 2012 14:40 Kosmiczny mecz II: Nowa era - przyg., USA, 2021 17:00 8-bitowe święta - film rodzinny, USA, 2021 19:00 Fakty 19:25 Sport 19:35 Pogoda 19:45 Uwaga! - program interwencyjny	06:00 Nowy dzień z Polsat News 06:40 Dziadek do orzechów i cztery królestwa - familijny, USA, Kan., 2018 08:50 Kraina lodu II - anim., familijny, USA, 2019 11:15 Święty Mikołaj z 34 Ulicy - USA, 1994. Kris Kringle zostaje zaangażowany w markecie w charakterze świętego Mikołaja i przyczynia się do podwojenia obrotów, dzięki niekonwencjonalnym pomysłom. 13:35 Kopciuszek - familijny, USA, Wilk. Bryt., 2015 16:05 Wyprawa do dżungli - fantasy, przygod., USA, 2021 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda	07:00 Rozrywka Retro - Koledy Retro - widowisko rozrywkowe, 2016 08:00 Wydarzenie aktualne 08:40 Hugo i jego wynalazek - fab., USA, 2011 11:00 Lalka - Pierwsze ostrzeżenie - serial, 1977 12:30 Koledy z Mazowszem - koncert, 2014 12:50 Klasyczna literatura i kino - Zbrodnia i kara - dok., Wilk. Bryt., 2000 13:50 Cinecitta, tworząc historię - dok., Franc., 2021 14:55 John Williams - Koncert z Berlina - koncert, Niemcy, 2021 16:30 Morderstwo w Orient Expressie - fab., Wilk. Bryt., 1974 18:50 Stawka większa niż życie - serial sensacyjny 20:00 Wywiad z Erikiem - Emmanuelem Schmittem	06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 08:20 Legenda Zorro - przyg., USA, 2005. Zamaskowany bohater Zorro powraca, by uratować ludzi z Kalifornii i pomóc im uzyskać obywatelstwo Stanów Zjednoczonych. 10:50 W 80 dni dookoła świata - przyg., USA, 2004. Barwna adaptacja powieści Juliusza Verne'a pod tym samym tytułem. 13:15 Królowa Śnieżka - familijny, USA, 2012. Czy będą żyli długo i szczęśliwie? W nowej, zabawnej odsłonie kultowej baśni z Julią Roberts w roli złej królowej wszystko jest możliwe! 15:30 Asterix i Obelix: Misja Kleopatry - kom., Franc., Niemcy, 2002 17:45 Książę w Nowym Jorku - kom., USA, 1988	05:00 Szkoła - prog. obyczajowy 07:00 Tom i Jerry Show - film animowany 08:00 Ukryta prawda 09:00 Narodziny - obycz., USA, 2006 11:05 W krzywym zwierciadle: Europejskie wakacje - kom., USA, 1985 13:00 Elf - kom., USA, 2003 15:00 Świat według T.S. Spiveta - przyg., Franc., Kan., Australia, 2013. Spivet nie jest zwyczajnym dzieckiem. Od najmłodszych lat fascynuje go kartografia, nauki ścisłe i niezwykle maszyny, które sam konstruuje. 17:15 Bardzo Dzikie Zachód - western, USA, 1999. West (Will Smith) i Gordon (Kevin Kline) są agentami rządowymi. Prezydent Stanów Zjednoczonych wyznacza ich do przeprowadzenia ważnej misji.	06:00 Królowa śniegu - Niemcy, 2014 07:55 Jas Fasola 08:35 Artur ratuje Gwiazdkę - USA, 2011 10:35 Flintstonowie: Niech żyje Rock Vegas! - kom., USA, 2000 12:30 Prada albo nic - dram., USA, 2011 14:45 Jumanji: Przygoda w dżungli - fantasy, przygod., USA, 2017 17:20 Medalion - fantasy, kom., Hongkong, USA, 2003 19:00 Święta Last Minute - kom., USA, 2004 21:05 Opancerzony - thriller, USA, 2009. Bohaterem filmu jest młody strażnik, transportujący pieniądze w opancerzonej furgonetce bankowej, który... 23:00 Morderstwo w Orient Expressie - kryminalny, USA, 2017 01:25 Śmierć na 1000 sposobów 02:50 Trans World Sport, 2023 03:55 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami 05:30 Telezakupy TV Okazje
							
17:25 Jaka to melodia? - program muzyczno-rozrywkowy 18:25 Rolnik szuka żony - wydanie specjalne - reality show 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Sport 20:20 Kobieta sukcesu - kom. romant., Polska, 2018. 22:15 Czas na miłość - kom., Wilk. Bryt., 2013. Tim Lake, który właśnie kończy 21 lat, dowiaduje się, że ma nadprzyrodzone zdolności... 00:25 Centralne biuro urodzenia - kom. sens., USA, 2008 02:05 Filip - dram. woj., Polska, 2021 04:10 Jaka to melodia?	18:20 Święta w rytmie walca - fab., USA, 2020. Clare wyjeżdża do Anglii, do swojej córki Bridget, która mieszka w starej, zabytkowej posiadłości. W jej życiu pojawia się przystojny historyk, Liam... 20:00 Edyta Górnica świątecznie - koncert, 2023 21:10 To właśnie miłość - kom., Wilk. Bryt., USA, 2003 23:35 Ślubne wojny - kom., USA, 2009 01:15 Powiedz tak - kom. romant., USA, Niemcy, 2001. Młoda dziewczyna (Jennifer Lopez) marzy o prawdziwej, romantycznej miłości. 03:00 Gambit, czyli jak ograć króla - kom., USA, 2012 04:25 Rodzinka.pl - serial kom.	20:00 Fantastyczne zwierzęta: Tajemnice Dumbledora - przyg., USA, Wilk. Bryt., 2022. 23:05 Ocean's Twelve: Dogrywka - sens., USA, Australia, 2004. Słynna jedenastka Danny'ego Ocean (George Clooney) zgarnęła ponad 160 milionów dolarów i znikła bez śladu... 01:35 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy 03:05 Dowody zbrodni - serial krym., USA 04:05 Uwaga! - prog. interwenc. 04:25 Rzeczy, których nie nauczyłeś mnie ojciec - serial, Polska 04:50 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy	20:00 Król Lew - anim., USA, Ukraina, RPA, 2019. Pośród afrykańskiej sawanny przychodzi na świat jej przyszły król. Mały Simba uwiela swojego ojca, króla Mufasę. Jednak nie wszyscy mieszkańcy królestwa cieszą się z jego narodzin... 22:30 Last Christmas - dram., kom., Wilk. Bryt., USA, Chiny, 2019. Kate na co dzień pracuje jako elf w jednym ze sklepów. Swoim pechem mogłaby obdarować co najmniej kilka osób. 01:00 Przypyły wiary - biograf., dram., USA, 2018 03:35 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje	20:20 Teatr Telewizji - Małe zbrodnie małżeńskie - spektakl teatralny, 2006 21:40 Proxima - fab., Niemcy, Franc., 2019 23:35 Francuski pocałunek - kom. romant., USA, Wilk. Bryt., 1995 01:40 Dziką rzeką - akcja, USA, 1994 03:40 Rozrywka Retro - Koledy Retro - widowisko rozrywkowe, 2016 04:30 Kronos - magazyn kulturalno-społeczny 05:00 Podróż z historią - Rozmowy z Wartburgiem - dok., 2015 05:35 Afisz kulturalny 05:50 Kultura 2 - Jeszcze więcej kultury	20:00 Joker - akcja, USA, 2015. Kiedy przyjaciółka Nicka Wilda (Jason Statham) zostaje pobita przez sadyistycznego bandytę, syna potężnego szefa mafii, Nick pomaga jej w przygotowaniu zemsty. 21:50 Gliniarz z Beverly Hills 3 - kom., USA, 1994 23:50 Porachunki - akcja, Wilk. Bryt., 1998. Pewnego dnia Eddie wpada na pomysł, by ograbić potężnego gangstera. Do współudziału namawia trzech najlepszych przyjaciół. 02:05 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:05 Dyżur - serial medyczny 03:45 Menu na miarę - program kulinarny 05:35 Z archiwum policji	19:25 Madagwiazdka - kom. anim., USA, 2009 20:00 Listy do M. IV - kom., Polska, 2020. Świat Mela, Szczepana, Kariny i Wojciecha znów stanie na głowie... 22:20 Testosteron - kom., Polska, 2007 00:45 Rekin wojny - kom., USA, 2016. Prawdziwa historia dwóch dwudziesto-paroletników, którym udaje się wykorzystać rządowy, pozwalający niewielkim firmom brać udział w przetargach na kontrakty dla amerykańskiej armii. 03:05 Trzy noce z duchami - serial parodokumentalny 04:00 Duchy Alaski - serial o zjawiskach paranaturalnych	09:30 Msza Święta 10:30 Zyczenia Bożonarodzeniowe 10:45 Zew natury 11:05 Mocni w Wierze 11:35 Koledy i pastorałki 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Święty na każdy dzień 12:00 Anioł Pański z Ojcem Św. Franciszkiem Jezior. Część II 12:50 Zyczenia Bożonarodzeniowe 13:00 Dzisiaj w Betlejem... 13:30 Rzeźbiarz Wielkiego Króla 13:45 Zyczenia Bożonarodzeniowe 14:00 Pierwsza Gwiazdka nad Trzebiną 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem mamą 16:25 Przyroda w Obiektywie 16:40 Zdrowie z Bożej Apteki 16:55 Sekrety mnichów 17:10 Prosto o gosp. 17:30 Zostań Żołnierzem RP 17:45 Koledy i pastorałki 17:55 Poczet Wilk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Zyczenia Bożonarodzeniowe 18:25 Boże Narodzenie w Beskidzie Wyp. 19:15 Koledy

ŚRODA • 27 grudnia		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2						
05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Zrównowagi odbudowani - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:35 Gra słów. Krzyżówka 09:00 Ranczo - serial obycz. 09:50 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:30 Korona królów. Jagiellonowie 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:30 Rok w ogrodzie Extra 12:45 Pszczoły - niewidzialny mechanizm - dok., Hiszp., 2022 13:40 Fascynująca Szwajc. - Rzeka Aare - dok., Niemcy, 2019	05:05 Na sygnale - serial fabularyzowany 05:35 M jak miłość - serial 06:25 Posługa biskupa - reportaż 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie 10:50 Panorama 10:55 Pytanie na śniadanie 11:30 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 12:10 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy 12:40 Kolo fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział - serial	05:35 Uwaga! - program interwencyjny 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:35 Szpital - program obycz. 15:40 Doradca smaku - Placki z owocami - program kulinarny 15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 17:55 Zapisane w gwiazdach - parodokument 19:00 Fakty 19:40 Sport; Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny	06:00 Nowy dzień w Polsat News 08:05 Król Lew - USA, Ukraina, RPA, 2019 10:40 Dlaczego ja? - serial parodokumentalny 11:40 Gliniarze - serial parodokumentalny 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial parodokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial parodokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obycz.	07:00 Muzyczne poranki 07:25 Podróże z historią - Śląsk nieoczywisty - dok., 2017 08:05 Wędrowiec Polski - Święta u podnóża Tatr - rep. 08:45 Morderstwo w Orient Expressie - fab., Wlk. Bryt., 1974 11:00 Lalka - Władzadło - serial, 1977 12:40 Muzyka - Wojciech Kilar - reportaż 13:50 Stawka większa niż życie - serial sensacyjny 15:15 ...a miłość największym jest darem... - widowisko muzyczne, 1981 15:45 Opowieści Hoffmana - fab., Wlk. Bryt., 1951 18:10 Księga Przechlewni - Dachy opiekuńcze 18:45 Tędrzy po sztuce - Jan Lebenstein - magazyn 19:00 Scena muzyczna - Bum Orkestar - koncert, 2020	06:00 Nash Bridges - serial krym. 07:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 09:00 Nash Bridges - serial krym. 10:00 Zbuntowany anioł - serial 12:00 Kurierzy - W „Twojej paczce” pojawia się niecodzienna, wibrująca przesyłka. Szybko staje się tematem do żartów dla pracowników - wszyscy podejrzewają, że to jakaś erotyczna zabawa. 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - W lombardzie pojawia się Boguś, kolega Zefla, z którym miał się spotkać podczas swojej podróży przez Polskę. 16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - 60-letnia Izabela Kocowska to zniszczona życiem kobieta, która zamienia życie swojej córki Wandy w piekło.	05:00 Szkoła - Kuba Grzesiak próbuje przypomnieć o swojej byłej dziewczynie, Roksanie. Udaje mu się to za sprawą Patrycji Sewery. 06:55 Szpital - program obycz. 07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 10:45 Zagadki losu - program obyczajowy 11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 12:50 Szpital - Pacjentami doktor Anny Nowickiej jest dwoje 22-latków pogryzionych przez psa. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Tajemnice miłości - serial parodokumentalny 16:55 Szpital - program obycz. 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy	06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 08:00 Nasz Nowy Dom - prog. rozrywkowy 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej 10:50 Policjanci i Policjanci - serial parodok. 12:55 Gliniarze - serial parodok. 13:55 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 14:25 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 16:00 Policjanci i Policjanci - serial parodok. 17:00 Sekrety rodziny - prog. obycz. 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjanci i Policjanci 20:00 Uroczysko - serial 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:40 Hanna - thriller, USA, Wlk. Bryt., Niemcy, 2011 23:55 Królestwo - USA, Niemcy, ZEA, 2007 02:10 Pełna chata 02:25 STOP Drogówka - serial policyjny 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów
14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 15:00 Wiadomości; Pogoda 15:15 ALARM! - magazyn 15:30 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 18:00 Ojciec Mateusz - serial 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:30 Wdowy - fab., USA, 2018 22:45 Złodziej tożsamości. Historia prawdziwa - fab., USA, 2015 00:35 Brigitte Bardot, buntownicza nie bez powodu - dok., Franc., 2019 01:30 Powrót na wyspę - serial 02:55 Głowa rodziny - dramat, USA, Kan., 2016	16:00 Kolo fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy 19:35 Barwy szczęścia - serial obyczajowy 20:10 Córka prezydenta - kom. romant., USA, 2004 22:05 Moja jedyna miłość - obycz., Kan., 2020 23:40 Teraz albo nigdy - kom., USA, 2018 01:30 Bolivar - serial kostium. 02:20 Taka historia - dokument, 1999 03:25 Za marzenia - serial, 2019 04:10 Rodzinka.pl - serial komediowy	20:10 Doradca smaku - Wierpżowina słodko-kwaśna - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:35 Macho - obycz., USA, 2021 23:40 Matrix Rewolucje - SF, USA, 2003 02:20 Dowody zbrodni - serial krym., USA 03:20 Uwaga! - prog. interwenc. 03:40 Nauka jazdy 04:15 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:45 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy, Kanada 05:10 Kto was tak urządził - program poradnikowy	18:50 Wydarzenia 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:10 Hancock - fantasy, akcja, USA, 2008. Są na świecie bohaterowie... superbohaterowie... i jest Hancock (Will Smith). 22:05 Pitch Perfect - kom., muzycz., USA, 2012. Świeżo ulepiona studentka pierwszego roku przyłącza się do szkolnej grupy wokalne Bellas... 00:40 Zła kobieta - kom., USA, 2011 02:25 Moja macocha jest kosmitką - kom., SF, USA, 1988 04:45 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje	20:00 Na wschód od Hollywood - Chińczyk na wynos - obycz., Hiszp., 2011 21:40 Informacje kulturalne 22:10 Próba niewinności - serial, Wlk. Bryt., 2018 23:05 Tanie Dianie - Kłopotowski i Moroz komentują świat - talk-show 23:50 Więcej niż fikcja - Philip Roth - spotkanie z pisarzem - dok., Franc., 2015 00:55 Jazz.pl - Rodzina Pospieszalskich - koncert, 2023 02:40 Proxima - fab., Niemcy, Franc., 2019 04:40 Teledyski 05:00 Podróże z historią - Zamek czy lepianka - dylematy średniowiecza - dok., 2015 05:40 Afisz kulturalny 05:55 Jeszcze więcej kultury	20:00 Uniwersalny żołnierz - akcja, USA, 1992. W ramach tajnego eksperymentu armii USA, żołnierze polegali w Wietnamie są przywracani do życia pod postacią bezwzględnych cyborgów. 22:10 Wykijajło - akcja, USA, 1989. Patrick Swazey wcielił się w rolę mistrza karate, który podejmuje pracę ochroniarza w małym mieście technologicznej dyskoteki. Co z tego wyniknie? 00:25 Legionista - akcja, USA, 1998 02:25 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:20 Dyżur - serial medyczny 04:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dyżur - serial medyczny	20:00 Twarz - obycz., Polska, 2017. Historia chłopaka, który podczas budowy pomnika Chrystusa, uległ poważnemu wypadkowi i powrócił do żywych po przeszczepie twarzy. 21:50 Złe Mamuśki II: Jak przetrwać święta - kom., USA, Chiny, 2017. Złe mamuśki muszą stawiać czoła swoim własnym matkom, które odwiedzają rodziny z okazji świąt. 23:55 Szczęki: Zemsta - sens., USA, 1987 01:50 Trzy noce z duchami - serial parodokumentalny 02:50 Duchy Alaski - serial o zjawiskach paranormalnych 03:50 Zabójcy królów piękności - serial krym.	09:30 Sanktuarium polskie 09:50 Święty na każdy dzień 10:00 Audycja Generalna Ojca Św. Franciszka 11:00 Życie wg. św. Jana Pawła II 11:15 Koledy i pastorałki 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gosp. 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Polskie dziedzictwo 12:50 Narodzenie Chrystusa - nadzieja ludzkości 13:15 Kantata „Cicha noc” 13:30 Msza święta 14:20 Koledy 14:30 Dobrze ześ się Jezu pod Giewontem narodził 15:00 Pokój dla niepodległej 15:45 Święty na każdy dzień 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Filmowe życiorysy 17:00 Po stronie prawdy 17:50 Koledy i pastorałki 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Opowieści z Księgi Cnot 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna

CZWARTEK • 28 grudnia		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2						
05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Pełnia Wiary - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:35 Gra słów. Krzyżówka 09:00 Ranczo - serial obycz. 09:50 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:30 Korona królów. Jagiellonowie. Taka historia 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:30 Magazyn Rolniczy 12:45 Urodzeni w Górach Skalistych - dok., Austria, 2020 13:40 Fascynująca Szwajc. - Gryzonia zimą - dok., Niemcy, 2019 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 15:00 Wiadomości; Pogoda	05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany 05:30 M jak miłość - serial 06:20 Czas w las - Zancuzy w lesie - magazyn 06:50 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie 10:50 Panorama 10:55 Pytanie na śniadanie 11:30 Narodził się Bóg przedwieczny - reportaż 12:05 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy 12:40 Kolo fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział - serial 16:00 Kolo fortuny - teleturniej	05:35 Uwaga! - program interwencyjny 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:35 Szpital - program obycz. 15:40 Doradca smaku - Wierpżowina słodko-kwaśna - program kulinarny 15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 17:55 Zapisane w gwiazdach - parodokument 19:00 Fakty 19:40 Sport 19:45 Pogoda	06:00 Nowy dzień w Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial parodokumentalny 11:40 Gliniarze - serial parodokumentalny 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial parodokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial parodokumentalny	07:00 Muzyczne poranki 07:35 Księga Przechlewni - Dachy opiekuńcze 08:20 Tędrzy po sztuce - Jan Lebenstein - magazyn 08:35 Opowieści Hoffmana - fab., Wlk. Bryt., 1951 11:00 Lalka - Wiekie rozrywki - serial, 1977 12:30 Doktor z Żeromskiego - dokumentalny, 2021 13:10 Robert Mitchum, buntownik w Hollywood - dok., Franc., 2018 14:15 Scena muzyczna - Bum Orkestar - koncert, 2020 15:10 Informacje kulturalne 15:45 Idiota - fab., Franc., 1946 17:30 Wędrowiec Polski - Święta u podnóża Tatr - rep. 18:10 Kabaret Jeszcze Starszych Panów. Wieczór ósmo wspomnień. Niespodziewany koniec lata. - widowisko 20:00 Czwartkowy klub filmowy - Gospoda świąteczna - kom., musical, USA, 1942 21:55 Informacje kulturalne 22:25 Officer - Dowódca - serial 23:35 Na wschód od Hollywood - Chińczyk na wynos - obycz., Hiszp., 2011 01:20 Kino nocne - Dzień świra - komediodramat, Polska, 2002 03:05 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Książę Rektor Paweł Ptasznik - rozmowa 03:50 Kronos - magazyn kulturalno-społeczny 04:35 Teledyski 05:00 Podróże z historią - 320 metrów pod ziemią - dok., 2015 05:30 Afisz kulturalny 05:45 Jeszcze więcej kultury	06:00 Nash Bridges - serial krym. 07:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 09:00 Nash Bridges - serial krym. 10:00 Zbuntowany anioł - serial 12:00 Kurierzy - Mama Justyny postanowiła zmienić strategię w stosunku do Romana. Teraz wyraźnie próbuje kupić jego względy. 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument fabularny 16:00 Rodzinny interes - serial sądowy 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - Do lombardu przychodzi Klientka Alina, pyta o wycenę w domu unikalnego mebla, który chciałaby sprzedać. 20:00 Za jakie grzechy, dobry Boże? - kom., Francja, 2014 22:05 Bodyguard i żona zawodowca - akcja, USA, 2021	05:00 Szkoła - program obyczajowy 06:55 Szpital - program obycz. 07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 10:45 Zagadki losu - program obyczajowy 11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 12:50 Szpital - Doktor Dominika Gajda przyjmuje na oddział 19-latkę, która zasłabła na imprezie studenckiej. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Tajemnice miłości - serial parodokumentalny 16:55 Szpital - Pacjentami dr Piotra Wójtowicza jest młode małżeństwo, które miało wypadek samochodowy. 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy	06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 08:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej 10:50 Policjanci i Policjanci - serial parodok. 12:55 Gliniarze - serial parodok. 13:55 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 14:25 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 15:25 Uroczysko 16:00 Policjanci i Policjanci - serial parodok. 17:00 Sekrety rodziny - program obyczajowy 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjanci i Policjanci - serial 20:00 Uroczysko 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Krym. 21:40 Polowanie na Czerwony Październik - sens., USA, 1989 00:15 Krampus. Duch świąt - USA, 2015 02:25 STOP Drogówka - serial policyjny 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów
15:15 ALARM! - magazyn 15:30 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 18:00 Komisarz Alex - serial krym. 18:55 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:30 Ojciec Mateusz - serial 21:30 Sprawa dla reportera 22:25 Mag. śledczy Anity Gargas 22:55 Ocaleni - reality show 23:55 Tanie Dianie - talk-show 00:35 Resortowe Dzieci 01:05 Lokatorka II - serial 01:50 Powrót na wyspę - serial 02:35 Mag. śledczy Anity Gargas 03:00 Centralne biuro uwożenia - kom. sens., USA, 2008	16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy 19:35 Barwy szczęścia - serial obyczajowy 20:10 Postaw na milion - teleturniej 21:10 Ponad wszelką wątpliwość - film kryminalny, Wlk. Bryt., 2009 23:10 Sztokholm - fab., USA, Kan., 2018 00:50 Bolivar - serial kostiumowy 01:45 Córka prezydenta - kom. romant., USA, 2004 03:35 Rodzinka.pl - serial kom.	19:55 Uwaga! - prog. interwenc. 20:10 Doradca smaku - Placki z owocami - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 22:40 Zły Mikołaj - kom., USA, Niemcy, 2003 00:30 Skok na kasę - kom., USA, 2008 02:35 Szpital - program obycz. 03:35 Uwaga! - program interwencyjny 03:55 Nauka jazdy 04:25 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:55 Jak to jest zrobione?	18:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:00 Sztuka zrywania - kom., obycz., USA, 2006 22:15 Obsesja - dram., USA, 2009 00:45 Faworyta - biograf., hist., Irlandia, Wlk. Bryt., USA, 2018. Początek XVIII wieku. Anglia jest w stanie wojny z Francuzami. Na dwór przybywa nowa służąca Abigail (Emma Stone)... 03:40 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:45 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje	20:00 Czwartkowy klub filmowy - Gospoda świąteczna - kom., musical, USA, 1942 21:55 Informacje kulturalne 22:25 Officer - Dowódca - serial 23:35 Na wschód od Hollywood - Chińczyk na wynos - obycz., Hiszp., 2011 01:20 Kino nocne - Dzień świra - komediodramat, Polska, 2002 03:05 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Książę Rektor Paweł Ptasznik - rozmowa 03:50 Kronos - magazyn kulturalno-społeczny 04:35 Teledyski 05:00 Podróże z historią - 320 metrów pod ziemią - dok., 2015 05:30 Afisz kulturalny 05:45 Jeszcze więcej kultury	00:20 Instrukcji nie załączono - kom., Meksyk, 2013. Wino, kobiety i śpiew - to beztroskie życie wiecznego kawalera Valentina (Eugenio Derbez). Niestety pewnego dnia wszystko się zmienia. Była kochanka Julia (Jessica Lindsey) podzuca mu dziecko i znika. Valentin nie ma wyjścia i musi sobie jakoś poradzic. 03:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny 04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 05:00 Nash Bridges - serial krym.	20:00 Rekin wojny - kom., USA, 2016. Prawdziwa historia dwóch dwudziesto-paroletków, którym udaje się wykorzystać rządowy, pozwalający niewielkim firmom brać udział w przetargach na kontrakty dla amerykańskiej armii. 22:20 Królowa przetrwania - reality show 23:20 Wierciznowa - kom., USA, 2018. Aby zdobyć przyzwoitą pracę, Teddy (Kevin Hart) musi ukończyć szkołę wieczorową. Na drodze do sukcesu stoją dwie przeszkody... 01:30 Trzy noce z duchami - serial parodokumentalny 02:35 Duchy Alaski - serial o zjawiskach paranormalnych	09:00 Na zdrowie 09:20 Opowieści z Księgi Cnot 09:45 Święty na każdy dzień 09:50 Koledy 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Myśląc Ojczyzna 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Anioł Dobroci 13:20 Przegląd Tyg. „Niedziela” 13:30 Msza święta 14:20 Koledy 14:30 Słudzy Boga i człowieka. Aniołowie 15:00 Bóg się rodzi na Podlasiu 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat 16:35 Regal 17:05 Akademia pro-life 17:15 Koledy 17:30 Odpowiedzialni za Kościół 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apeli Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia

Sabała, którego wzięło na włóczenie się po Tatrach

Gdy ludzie siedzą nad Smreczyńskim Stawem, to bądźmy z nimi nad tym stawem, a jak siedzą na Instagramie, to trzeba do nich dotrzeć również i tam - mówi Jan Krzeptowski Sabała, przewodnik, tatrzański edukator, z którym Paweł Pełka rozmawia o tłumach turystów w Tatrach, genach słynnego gawędziarza i o tatrzańskiej przyrodzie.

- Jan Krzeptowski Sabała to bardziej przewodnik, leśnik, miłośnik Tatr, pracownik Tatrzańskiego Parku Narodowego czy autor przewodników po górach?

- W tej chwili jestem głównie przewodnikiem, bo od dwóch lat nie pracuję na etacie w TPN-ie, a tylko współpracuję z Parkiem, świadcząc usługi edukacyjne. Mam dzięki temu więcej czasu na moją największą pasję, jaką jest przewodnictwo. Leśnictwo studiowałem po to, aby zdobyć jak najwięcej wiedzy przyrodniczej. To studia z wieloma praktycznymi zajęciami i człowiek poznaje las od podszewki.

- To specyficzne przewodnictwo, można je nazwać przyrodniczym?

- Tak, oprowadzam malutkie grupy. Zabieram turystów wcześniej rano, często na mniej uczęszczane szlaki. Moi klienci idą z lornetkami, teleobiektywami. Staramy się wspólnie wypatrzyć jakieś zwierzęta. Turystów prowadzę na szlaki, w pobliżu których nory mają świstaki, gdzie pojawiają się kozice. Można takie wycieczki nazwać ekoturystyką.

- Nie dajesz jednak gwarancji, że w czasie wycieczki uda się podglądać na przykład niedźwiedzia?

- Tatry to nie ogród zoologiczny. Niedźwiedź to nieprzewidywalne zwierzę. Przez kilka dni przebywa w jednym rejonie, a później nagle znika. Pamiętam, że kiedyś skontaktowałem się ze mną właściciel biura podróży z Hiszpanii, który organizuje takie foto-safari. Był w Krakowie na konferencji i dowiedział się, że w Tatrach są niedźwiedzie. Bardzo chciał je zobaczyć. Wyjechaliśmy na Kasprowy, schodziliśmy bardzo powoli szlakiem przez Myślenickie Turnie, gdzie dzień wcześniej kręciła się niedźwiedzica i niestety jej nie spotkaliśmy. Następnego dnia, gdy gościa z Hiszpanii już nie było, niedźwiedzicę można było obserwować z wagonika kolejki. Od września do listopada jest zresztą najlepszy okres do obserwowania niedźwiedzi, bo przenoszą się one - w poszukiwaniu borówek, brzoźnic - z lasu nieco wyżej, w kosówkę, na otwartą przestrzeń. Są tacy turyści, którzy bardzo boją się niedźwiedzi, ale są też tacy, którzy chcą je zobaczyć. Na to jednak nawet Sabała nie daje gwarancji.

- W przewodnictwie przydaje się dar gawędzenia, opowiadania, który pewnie odziedziczyłeś po Janie Krzeptowskim Sabale, słynnym XIX-wiecznym przewodniku, gawędziarzu, ale i myśliwym?

- Mielśmy w rodzinie Józefa Krzeptowskiego Jasinka, który rozpracował genealogię rodu i rzeczywiście słynny Sabała był moim praprapradziadkiem. Większość mojej rodziny zajmuje się ciesielką. Budują domy, a mnie jakoś wzięło na włóczenie się po Tatrach, opowiadanie o nich i poznawanie ich przyrody. Poluję również, ale już nie z flintą, z aparatem wyposażonym w teleobiektyw, aby „ustrzelić” nim jakiegoś świstaka czy orła.

- Po górach chodziłeś od dziecka?

- Mieszkam w Kościelisku na Chotarzu, więc mam bardzo blisko do Małej Łąki i Kościeliskiej. Tata zabierał nas na wycieczki po dolinach, później startowałem w konkursach o gminie Kościelisko. Wygrałem w jednym z nich przewodnik Józefa Nyki, którego później nauczyłem się na pamięć. Gdy uczyłem się w Starym Sączu w Technikum Leśnym, braliśmy udział ze szkolną drużyną w konkursach wiedzy o Tatrach. Wtedy też starsi koledzy wciągnęli mnie w taternictwo jaskiniowe, zrobiłem kurs w Spiełoklubie Tatrzańskim. Jeszcze w szkole średniej zacząłem kurs przewodnicki, który ukończyłem po pierwszym roku studiów.

- Jak zapatrujesz się na zwiększającą się liczbę turystów w Tatrach? Teraz po polskiej stronie jest to już 5 milionów osób rocznie. Co robić, aby Tatry ostały się w niezmiennym stanie dla następnych pokoleń. Zamykać je, ograniczać wejścia, edukować?

- Sama edukacja nie rozwiąże wszystkich problemów, ale trzeba ją oczywiście prowadzić i bezpośrednio na szlakach, i w mediach społecznościowych, które mają wielką siłę w docieraniu do wielu osób. Oprócz edukacji ważna jest infrastruktura. Jeśli szlak jest dobrze zrobiony, szeroki, wygodny, to ludzie nie będą z niego schodzić. Jeśli będą to ludzie nie pójdą załatwiać się do lasu. Ważny jest też nadzór nad turystami. Gdy na szlaku znajduje się pracownik TPN, turyści rzadziej tamią parkowe za-

Jan Krzeptowski Sabała radzi, co zrobić, aby nawet w sezonie nie spotkać w Tatrach wielu turystów: - Otwieramy mapę, patrzymy, gdzie nie ma schroniska i kolejki, wychodzimy wcześniej rano.

sady. Ważną rolę odgrywają także wolontariusze, którzy na przykład sprzątają Tatry Zachodnie.

- Turyści chcą się edukować?

- Sami nie. Gdy powiemy im przyjdźcie do nas, bo jest wykład na dany temat, to prawie nikt się nie pojawi. Trzeba docierać do nich w inny, bardziej atrakcyjny sposób. TPN realizował w tym roku akcję „PoSzlaki”. W siedmiu popularnych miejscach o danej porze pojawiali się edukatorzy, którzy kilka razy dziennie opowiadali o górach, o przyrodzie. Trzeba po prostu wychodzić naprzeciwko turystom. Gdy ludzie siedzą nad Smreczyńskim Stawem, to bądźmy z nimi nad tym stawem, a jak siedzą na Instagramie, to trzeba do nich dotrzeć również tam.

- Czyli pomysły zamykania Tatr, ograniczania liczby turystów są trafione?

- To wyrządziłoby więcej szkody niż pożytku. Jeśli ustalimy limit 10 tys. osób na asfalcie do Morskiego Oka, to w szczycie sezonu będzie tam ciut luźniej. Dla przyrody te kilka tysięcy mniej na tej drodze nie będzie miało jednak znaczenia, bo ci turyści mają po drodze to i to, nie schodzą z asfaltu. Wtedy powstanie pytanie, gdzie pójdziesz 5 tysięcy, którym zabronimy wejścia nad Morskie Oko. Pójdzie w inne miejsca, gdzie o wiele łatwiej coś rozdeptać. Być może to błogosławieństwo dla przyrody, że mamy taką asfaltową drogę, którą moż-

na dotrzeć w przepiękne miejsca. Dzięki temu na przykład w Dolinie Starorobociańskiej nie ma turystów. Taka sztuczna relokacja turystów nie ma sensu.

- Gdy idziemy w Tatry w sezonie, co zrobić, by nie spotkać wielu turystów? Jest jeszcze taka możliwość?

- Otwieramy mapę, patrzymy, gdzie nie ma schroniska i kolejki, wychodzimy wcześniej rano i wtedy omijamy tłumy. Takim rejonem są na przykład Zachodnie Tatry po stronie słowackiej, okolice Liptowskiego Mikulasza. Są tam długie, piękne szlaki, a praktycznie tylko jedno schronisko. Jest takie miejsce, bardzo duża Dolina Jałowiecka, gdzie w 1959 roku po wielkim opadzie deszczu urwało drogę i do tej pory jej nie naprawiono. Nie wjechał więc tam od tego czasu ani jeden traktor, samochód. To według Słowaków najbardziej dzikie miejsce w całych Tatrach, a być może nawet w Karpatach. Nie ma się jednak co oszukiwać, nawet na tych mniej popularnych trasach w końcu kogoś spotkamy. Słowackie Tatry ogólnie również odwiedza coraz więcej osób, tam procentowy wzrost liczby turystów jest nawet o wiele większy niż u nas. Gdy nie lubimy spotykać innych na szlaku, jedźmy w Beskid Niski.

- Wiele osób chyba temat tłumów w Tatrach nieco demonizuje?

- Z pewnością to temat, który bardzo dobrze sprzedaje się w mediach. Pokazywane są w nich największe ekstrema i na tej podstawie ludzie wyrabiają sobie opinię, a przecież w czerwcu, w środku tygodnia w Tatrach nigdy nie będzie tłumów, bo większość osób siedzi w pracy. Tak naprawdę przez prawie 300 dni w Tatrach nie ma tłumów. Jest to związane z kalendarzem i pogodą. Nawet u przyrodników spotykałem się z opinią, że nie ma już po co w Tatry iść. Zawsze muszę im tłumaczyć, że to tylko taka przypięta nam łątka za deptanego miejsca, a rzeczywistość jest inna.

- Czy zwiększona liczba turystów ma wpływ na populację zwierząt?

- Patrząc na monitoring kozic, świstaków, niedźwiedzi ich populacja wcale się nie zmniejsza wraz ze wzrostem liczby turystów. Trzeba pamiętać, że kiedyś niedźwiedź został w Tatrach prawie wytępiony, spotkania z tymi zwierzętami zapisywano w kronikach i były czymś nadzwyczajnym. Później zaczął się odradzać, a teraz są badania, że w sezonie obszar TPN penetruje nawet 55 osobników. Podobnie ma się sytuacja z kozicą, która też była na skraju wymarcia, na przykład po II wojnie światowej, gdy w Tatrach na porządku dziennym było kłusownictwo. Niepokojącym zjawiskiem są niestety oswojone jelenie w centrum Zakopanego. Doprowadziło do tego dokarmianie dzikich zwierząt. Są już przypad-

Fot.: Bartłomiej Jurecki

ki, że turyści dokarmiają świstaki. To jest bardzo złe następstwo zwiększonego ruchu turystycznego w Tatrach.

- Zimą w Tatrach też przybywa turystów, a szczególnie narciarzy.

- Skituring ułatwia poruszanie się po Tatrach i również schodzenie ze szlaków. Gdy wszystko jest przykryte puchem, można łatwiej zejść ze szlaku. To chyba jedno z największych wyzwań stojących przed TPN-em, jak poradzić sobie z dzikim narciarstwem, a jest ono bardzo trudne do upilnowania. Pytanie, czy model, gdy szlaki letnie w zdecydowanej większości są otwarte zimą dla narciarzy, nie powinien zostać zmodyfikowany. Szczególnie chodzi o wiosnę, gdy na przykład cietrzew jest bardzo wrażliwy na obecność ludzi.

- Od czasu do czasu turyści, widząc świerki powalone przez wiatr, zniszczone przez kornika, pytają, co dzieje się z tatrzańskim lasem?

- Ten las się naturalizuje. To jest pozytywny proces. Gdy popatrzymy nie na górę, na kikuty świerków, a na dół, to zobaczymy pełno rosnących buków, jaworów, jodeł. Tak jest chociażby w Dolinie Kościeliskiej, gdzie po wiatrolomach sprzed 10 lat zasadzono nowy las i zaczyna on już być widoczny. Gdy podrośnie, zostanie tam utworzona strefa ścisłej ochrony i nikt w ten las nie będzie już ingerował. Pamiętajmy, że kiedyś regiel dolny porastały drzewa liściaste. Wyrąbano je w XIX wieku na potrzeby przemysłu, wyrąbali je później Niemcy. Następnie zasadzono świerka, który rośnię łatwo na otwartych przestrzeniach. Wiadomo było, że kiedyś zastąpią go buki i to się dzieje właśnie teraz. Świerk nie jest odporny na kornika, na wiatr, bo ma płytkie zakorzenienie. Drzewa liściaste są odporne. Te zmiany drzewostanu już są widoczne na przykład jesienią, bo w reglu robi się coraz bardziej kolorowo. W kolejnych latach drzew liściastych będzie przybywać, ale pamiętajmy, że cykl wymiany drzewostanu trwa dziesięć lat, nawet setki lat. Do roli parku narodowego należy dbanie o naturalną przebudowę drzewostanu i to się właśnie dzieje.

- Wyobrazasz sobie życie poza Tatrami, a jeśli tak, to gdzie?

- Trudno to sobie wyobrazić. Musiałoby to być ciekawe przyrodniczo miejsce. Kiedyś w lipcu pojechałem na Islandię i zobaczyłem, że rosną tam setki tych samych kwiatków, co w Tatrach. Pomyślałem, że mógłbym tam prowadzić wycieczki, nauczyłbym się tylko nazw tamtejszych ptaków i niektórych innych gatunków. Później przyszła jednak myśl, że Tatry są taką perełką, której nigdy na nic innego nie chciałbym zamienić.

Wydarzenia pod patronatem TP

Ostatnie dni Jarmarku

Jarmark Bożonarodzeniowy w Mieście zaczął się już w piątek 15.12, a potrwa również do piątku - 22.12.

Jeśli zatem macie jeszcze jakieś prezenty, które trzeba kupić, albo brakuje wam czegoś w świątecznych dekoracjach, przejdźcie się na nowotarski Rynek. Tu, od 10 do 18, czekają na was stoiska z bożonarodzeniowymi różniczkami, na ostatnie przedświąteczne zakupy jak znalazł.

Nadto w czwartek i piątek 21-22.12 przy Ratuszu pojawi się zagroda św. Mikołaja z reniferami. Dla młodszych, ale i tych starszych, którzy nadal wierzą w Świętego, to nie lada gratka.

an

Spotkajmy się w muzeum

Muzeum Tatrzańskie zaprasza do gmachu głównego w piątki 22.12 i 29.12.

W tych dniach, w cenie biletu, po wystawie stałej w gmachu głównym Muzeum Tatrzańskiego przy ul. Krupówki 10 w Zakopanem oprowadzał będzie Wojciech Szatkowski.

W piątek 22.12 o godzinie 15 zabierze was na "Spotkanie z zimą". Będzie to super okazja, by spędzić pierwszy dzień zimy, delektując się fascynującymi opowieściami o niej i o Tatrach. Z kolei 29.12, również o godzinie 15, przewodnik opowie wam "O tatrzańskich szczytach i ludziach", ich zdobywcach.

an

No Brothers świątecznie

Duet No Brothers nie pierwszy już raz wystąpi w zakopiańskiej Karczmi Pod Gontem.

Tym razem charakterystyczną wokalistkę Bożenę Górecką-Tokarczyk i energetycznego gitarzystę Artura Kmiecika usłyszymy w Zakopanem w sobotę 23.12. W trakcie koncertu, który rozpocznie się o godzinie 19, wykonają m.in. kompozycje z autorstkich płyt, zapewne też utwory Edyty Bartosiewicz, które mają w repertuarze. Na kolejny koncert Karczma pod Gontem (ul. Kasprowicza 1a) zaprasza już w nowym roku. W czwartek 4.01 zagra go Piotr „Lupi” Lubertowicz.

an

Świąteczne jabłko

W drugi dzień świąt 26.12 Teatr Rozrywki RZT Szymbarkowa w Zakopanem zaprasza na wyjątkowy koncert.

„Świątecznym jabłkiem” przed publicznością wystąpią: wokalistka Hanna Zbyryt, Wojciech Wachulka - piano i aranżacja muzyczna, Zofia Kulisiwicz - wiołonczela, oraz Tomek Kulisiwicz - skrzypce. W ich wykonaniu usłyszymy nie tylko przepiękne, klimatyczne koledy, ale i świąteczne przeboje, tak polskie, jak i zagraniczne. Będzie i wspólne koledowanie.

Początek koncertu - godzina 19.

an

Siła tęsknoty

„Siła tęsknoty” to tytuł nowej wystawy, którą oglądać będziemy w zakopiańskiej kawiarni Kmicic.

Autorką prac prezentowanych na ekspozycji jest urodzona w Zakopanem Anna Kopczyńska. Artystka ukończyła Technikum Budownictwa Regionalnego i to wykształcenie pozwoliło jej docenić wyjątkowość architektury drewnianej Podhala. Prywatnie losy rzuciły ją wraz z rodziną w zupełnie odmienne stylistyczne klimaty, bo aż do Rzymu. Wrodzona miłośniczka do gór ojczyźnych i tęsknota pchnęły ją do wzięcia pędzla, ołówka i farb, i przeniesienia z wnętrza na zewnątrz tego, co jej w duszy gra.

Na wernisaż wystawy prac Anny Kopczyńskiej zapraszamy do kawiarni Kmicic przy ul. Staszica 11a w Zakopanem w środę 27.12 o godzinie 18.

an

Kolędujemy w Zakopanem

Miasto Zakopane oraz parafie zakopiańskie zapraszają na Festiwal Kolęd, Pastorałek i Pieśni Bożonarodzeniowych „Dobrze, żeś się Jezu pod Giewontem zrodził...”.

C o roku, od piętnastu lat, miasto Zakopane i parafie zakopiańskie organizują koncerty koładowe, aby przybliżyć tajemnicę narodzin Chrystusa. W trakcie Festiwalu Kolęd, Pastorałek i Pieśni Bożonarodzeniowych „Dobrze, żeś się Jezu pod Giewontem zrodził...” w zakopiańskich kościołach brzmiać mają najpiękniejsze polskie koledy, góralskie pastorałki i najnowsze, współczesne kompozycje.

Koledowanie rozpocznie się tradycyjnie w niedzielę 24.12 koncertem Parafialnego Regionalnego Zespołu „Giewont” z Olcy. Sanktuarium Matki Bożej Objawiającej Cudowny Medalik w Zakopanem wypełnia radosne pieśni bożonarodzeniowe i rozmaite góralskie pastorałki, które wprowadzą słuchaczy w magię świąt Bożego Narodzenia.

W trakcie tegorocznej edycji będzie można posłuchać nie tylko artystów związanych z Podhalem, ale i tych z całej Polski. Wystąpią między innymi: Olga Bończyk, Agnieszka Przekupień, Warszawska Orkiestra Sentymalna, Krywań, Kapela Hanki Wójciak, Hanna Zbyryt, Zespół Regionalny im. Klimka Bachledy, Parafialny Regionalny Zespół „Giewont” oraz zespoły Jedla, Zyngry i Tatrzańskie Smyki.

an

Kolędownie ze Świętym Mikołajem

O tej akcji pisaliśmy już w poprzednim wydaniu, ale ona ciągle trwa.

Dzięki akcji „Św. Mikołaj w Rabie Wyżnej” nie tylko udało się odwiedzić ok. 75 dzieci ze 150 upominkami w Sieniawie, Bielance i Rabie Wyżnej, ale też zebrać różne potrzeby osób mieszkających po sąsiedzku i realnie pomóc pierwszej rodzinie.

Akcja kontynuowana jest z grupą wsparcia na Facebooku „Przełącz prezent do św. Mikołaja”. Tam jej organizatorzy zbierają anonimowo potrzeby oraz darczyńców odpowiadających na nie. Można też wysłać wiadomość na adres: napisz@domikolaja.pl. Ta część trwa do 23.12.

Po przekazaniu potrzeb, najpierw w Rabie Wyżnej, a docelowo w różnych częściach Podhala, Orawy i Spisza, odbędzie się charytatywne koledowanie ze zbórkami, po góralsku, z czego dochód poświęcony zostanie na zakupy dla potrzebujących. Koledowanie rozpocznie się 26 grudnia i potrwa do 6 stycznia. Więcej informacji znajdziecie na profilu FB: fb.com/domikolaja.

an

Wielkie damy polskich nart

W czwartek 28.12 Muzeum Tatrzańskie zaprasza na spotkanie górskie zatytułowane „Wielkie damy polskich nart.”

Spotkanie rozpocznie się o godzinie 16 w gmachu głównym Muzeum przy ul. Krupówki 10. Poprowadzi je Wojciech Szatkowski.

W zaproszeniu czytamy: „Będzie to opowieść historyczna o kilkunastu Polkach jeżdżących na nartach. Zaczniemy w XIX wieku, od pionierek narciarstwa, Marii Smoluchowskiej i Kazimierzy Małachowskiej, które na długich, dwumetrowych, drewnianych nartach z trzcinowymi wiązaniami eksplorowały, w towarzystwie mężczyn, góry Pokucia i Czarnohory w Karpatach Wschodnich. Opowiemy oczywiście o pierwszych narciarkach zakopiańskich: Julii Zembatowej, Adzie Loriovej, Wandzie Gentil-Tippenhauer. Opowieść będzie dotyczyć także czołowych zawodniczek okresu międzywojennego: Elżbiety Michalewskiej-Ziętkiewiczowej, Broni Staszek-Polankówny, Zofii Stopka-Olesiak i legendarnej kurierki i narciarki Heleny Marusarzówny. Po II wojnie światowej Polki wróciły na krajowe i międzynarodowe trasy. Przybliżymy postaci: Zofii Gluzińskiej, Barbary Grocholskiej-Kurkowiak, Marii Szatkowskiej, Anny i Ewy Bujak, biegaczek z Kościeliska i innych mistrzyń „białego szaleństwa” sprzed lat.”

an

Zagórzański koncert

Zagórzański koncert świąteczno-noworoczny w piątek 29.12 w Mszanie Dolnej.

To wyjątkowe wydarzenie, które gromadzi wielu miłośników muzyki i tradycji regionalnej. Wystąpi Orkiestra Dęta z Mszany Górnej oraz solistki i soliści: Adrianna Albrzykowska, Sara Kurek, Małgorzata Natanek, Zuzanna Potoniec, Aleksandra Wachała, Piotr Brożek, Tomasz Jarosz i Bogusław Nawara. Również chór parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Mszanie Dolnej i kwintet smyczkowy. Na scenie pojawi się zatem imponująca liczba osiemdziesięciu muzyków ubranych w tradycyjne stroje zagórzańskie, tworząc unikalną orkiestrę symfoniczną z chórem. W ich wykonaniu usłyszymy koledy i pastorałki z regionu zagórzańskiego, ale też muzykę rozrywkową i filmową.

Na koncert wespół z organizatorami zapraszamy do kościoła pw. św. Michała Archanioła w Mszanie Dolnej w piątek 29.12 na godzinę 19.

an

Muzyczny przełom roku

Koniec 2023 i początek 2024 roku to oczywiście kolejne koncerty w Muzycznej Owcarni w Jaworkach.

W środę i czwartek 27-28.12 zagra tu grupa Cheap Tobacco. W ich muzyce energetyczny vintage rock przeplata się z zadymionymi balladami. Piątek 29.12 należy będzie do Kraków Street Band, który w swoich kompozycjach zgrabnie balansuje między nowoczesnym folkim, jazzem i blusem. W sobotę 30.12 na scenie w Jaworkach pojawi się Mili Morena i grupa Fortet. To najlepsze możliwe połączenie tradycyjnej muzyki kubańskiej, i w ogóle latynoamerykańskiej, z autentycznym, pełnym energii podejściem do tego miku muzyków z jazzowym rodowodem. To z nimi również przywitacie kolejny rok w Muzycznej Owcarni - koncert sylwestrowy oczywiście 31.12.

Pierwsze noworoczne koncerty w Jaworkach zagra Nigel Kennedy QUINTET. To w środę i czwartek 3-4.01.

an

Koncert kolęd w Szczawnicy

Zapraszamy do Szczawnicy na koncert kolęd „Gloria in excelsis Deo”.

Odbędzie się on w sobotę 30.12 w kościele parafialnym pw. św. Wojciecha, a rozpocznie o godzinie 18. Przed zebrańnymi wystąpi Strażacka Orkiestra Dęta działająca przy OSP Szczawnica. Gościnnie także schola parafialna ze Szczawnicy oraz uczniowie Państwowej Szkoły Muzycznej w Jaworkach.

an

Zakończenie roku z The Beatles

Na scenę Dworku Gościnnego w Szczawnicy wraca wyjątkowa grupa The Backwards. Koncert zagrają w sobotę 30.12.

The Backwards to czołowy na świecie zespół odtworzący pełną twórczość grupy The Beatles. Robią to tak dobrze, że w zasadzie w trakcie występu ma się wrażenie przeniesienia w czasie i uczestniczenia na żywo w koncercie legendarnej czwórki z Liverpoolu. Panowie występują bowiem, jak piszą organizatorzy wydarzenia, („...”) z dokładnie takimi samymi gitarami używanymi zgodnie z historyczną dokładnością w poszczególnych utworach (w sumie widzimy ich kilkanaście), z basistą grającym lewą ręką jak Paul McCartney, w strojach będących wiernymi kopiami oryginalnych ubiorów muzyków, w perukach zmierzających stosownie do wyglądu Johna, Paula, George’a i Ringo w poszczególnych latach, a przede wszystkim z żywą muzyką w każdym detalu do złudzenia wiernie oddającą brzmienie zarówno instrumentów, jak i partii wokalnych.”

Musicalowe show „Beatles legends” rozpocznie się w Dworku Gościnnym w Szczawnicy o godzinie 19.

an

I lodowiska

ogłoszenie płatne

■ **LODOWISKO GUGU** zaprasza od stycznia! Przy ul. Piłsudskiego w Zakopanem - codziennie od 10:00 do 22:00. Weź łyżwy i poczyj magię zimy! Więcej informacji na www.lodowiskogugu.pl.

kina i teatry

ZAKOPANE

■ **KINO „GIEWONT” REAL 4K**, ul. Kościuszki 4, 18 201 53 04, kinogiewont.pl
 ● **20.12, 12.00** Życzenie (2D/dubbing), 13.45 Trolle 3, 15.30 i 17.45 Wonka (2D/dubbing), 20.00 PREMIERA! Aquaman i zaginione królestwo (2D/dubbing)
 ● **22.12, 14.15** Kicia Kocia pod choinkę (2D/dubbing), 15.15 Życzenie (2D/dubbing), 17.00 Wonka (2D/dubbing), 19.15 Aquaman i zaginione królestwo (2D/dubbing)
 ● **23.12, 15.15** Życzenie (2D/dubbing), 17.00 Wonka (2D/dubbing), 19.15 Aquaman i zaginione królestwo (2D/dubbing)
 ● **24.12** KINO NIECZYNNIE
 ● **25.12, 16.15** PREMIERA! Wyfrunięci (2D/dubbing), 18.00 PREMIERA! Akademia Pana Kleksa, 20.15 Aquaman i zaginione królestwo (2D/dubbing)
 ● **26-27.12, 11.30 i 17.45** Akademia Pana Kleksa, 13.45 Wyfrunięci (2D/dubbing), 15.30 Wonka (2D/dubbing), 20.00 Aquaman i zaginione królestwo (2D/dubbing)
 ● **28.12, 13.45** Wyfrunięci (2D/dubbing), 15.30 Wonka (2D/dubbing), 17.45 Akademia Pana Kleksa, 21.00 TATRZAŃSKA NOC HIMALAJSKA - w programie trzy filmy: „Nepal - zaginione królestwo LO”, „Na granicy życia” i „Wyprawa na Everest Wojciecha Kukuczki”

■ **KINO „SOKÓŁ” DIGITAL 3D**, ul. Orkana 2, 18 20 140 40, kinosokol-z-ne.pl
 ● **21.12, 12.00 i 16.15** Trolle 3, 18.10 Wonka
 ● **22-23.12, 16.00** Wonka, 18.15/dubb. i 20.30/nap. PREMIERA! Aquaman i Zaginione Królestwo
 ● **26-28.12, 11.40** PRZEDPREMIERA! Wyfrunięci, 13.30 PRZEDPREMIERA! Akademia Pana Kleksa. Część 1, 16.00 Wonka, 18.15/dubb. i 20.30/nap. Aquaman i Zaginione Królestwo
 ● **29-30.12, 11.20** Wyfrunięci, 13.15 Wonka, 15.30 Akademia Pana Kleksa. Część 1, 18.00/dubb. i 20.15/nap. Aquaman i Zaginione Królestwo
 ● **31.12, 18.00** KONCERT SYLWESTROWY TATRZAŃSKIEJ ORKIESTRY KLIMATYCZNEJ: VIVA LA MUSICA, VIVA L'AMORE! gwiazdy wieczoru: Mariola SIEPAK/sopran, Tomasz ŚWIERCZEK/tenor, TATRZAŃSKA ORKIESTRA KLIMATYCZNA, soliści: Karolina Szymbarka, Janusz Miryński, AGNIESZKA KREINER - dyrygent

■ **2-4.01, 15.45** Wonka, 18.00/dubb. i 20.15/nap. Aquaman i Zaginione Królestwo
 ■ **KINO „MIEJSCE”** (sala studyjna kina „Sokół”), ul. Orkana 2
 ● **21.12, 15.00** 20 000 gatunków pszczoł, 17.30 Koliber, 20.00 Napoleon
 ● **22-23.12, 13.20** Kicia Kocia pod choinkę, 14.30 20 000 gatunków pszczoł, 17.00 Napoleon, 20.00 Koliber
 ● **26-28.12, 14.00** Kicia Kocia pod choinkę, 15.15 Napoleon, 18.20 PREMIERA! Vika!, 20.00 Koliber
 ● **29-30.12, 13.00** Napoleon, 16.00 Vika!, 17.40 Koliber, 20.15 PREMIERA! Dream scenario
 ● **2-4.01, 16.00** Vika!, 17.40 Koliber, 20.15 Dream scenario

■ **TEATR IM. ST. I. WITKIEWICZA**, ul. Chramcówki 15, bilety on line: witkacy.pl. Kasa czynna wt.-sob. 10-14 (info: 600 00 15 14).
 ● **27.12, 19.15** Z cyklu: Tatrzańskie. Część III: SPI-SKI - Hej! wg Wojciecha Kuczoka/Scena Witkacego
 ● **28.12, 19.15** CCY - WITKAC-Y Menażeria wg Juweniliów St. I. Witkiewicz/Scena A. Bazakbala, Kawiarnia Witkacy
 ● **29.12, 19.15** Antoni Czechow WIŚNIOWY SAD/Scena Witkacego
 ● **30.12, 19.15** Scena Propozycji Aktorskich - TRAKTAT O ŁUSKANIU FASOLI/Scena A. Bazakbala, Kawiarnia Witkacy
 ● **31.12, 18.15** Witold Gombrowicz OIPERETKA - spektakl sylwestrowy/Scena Witkacego
 ● **1.01, 21.15** DEMONIZM ZAKOPIAŃSKI (variétés) St. I. Witkiewicz/Scena A. Bazakbala, Kawiarnia Witkacy
 ● **4.01, 19.15** AKT PRZERYWANY czyli TEATR Nie-konsekwencji wg tekstów Tadeusza Różewicza/Scena Witkacego

■ **TEATR ROZRYWKI RZT Szymbarkowa**, ul. Szymbarkowa 1
 ● **26.12, 19.00** KONCERT ŚWIĄTECZNY: Świąteczne jabłko
 ● **27.12, 19.00** KONCERT ŚWIĄTECZNY: Trebunie-Tutki

Wieczór sylwestrowy

Na wieczór sylwestrowy i powitanie Nowego Roku zaprasza Krościenko nad Dunajcem.

Spotykamy się w niedzielę 31.12 na tutejszym Rynku. Wspólne świętowanie rozpocznie się o godzinie 21 od DJ Show. W planach na wieczór również dwa recitale - Wiktorii Koziellec i Karoliny Mikłusiak.

Nowy Rok przywita pokaz sztucznych ogni i Bie-siada Góralska.

■ **TEATR ROZRYWKI RZT Szymbarkowa**, ul. Szymbarkowa 1
 ● **26.12, 19.00** KONCERT ŚWIĄTECZNY: Świąteczne jabłko

NOWY TARG

■ **KINO „TATRY”**, ul. Jana Kazimierza 17, kino.nowy-targ.pl. 18 26 626 24, kinotatry@nowy-targ.pl
 ● **21.12, 15.00** Kicia Kocia pod choinkę, 15.45/dubb. i 18.00/nap. Wonka, 20.15 Aquaman i zaginione królestwo/nap.
 ● **22.12, 14.15** Trolle 3, 16.00/dubb. i 20.30/nap. Aquaman i zaginione królestwo, 18.15 Wonka/dubbing
 ● **23.12, 12.30** Życzenie, 14.15 Trolle 3, 16.00/dubb. i 20.30/nap. Aquaman i zaginione królestwo, 18.15 Wonka/dubbing
 ● **26.12, 13.00** Wyfrunięci, 14.45 Wonka/dubbing, 17.00 Akademia Pana Kleksa, 19.15 Aquaman i zaginione królestwo/dubbing, 21.30 Gra w opętanie
 ● **27.12, 11.15** Trolle 3, 13.00 Wyfrunięci, 14.45 Akademia Pana Kleksa, 17.00 Wonka/dubbing, 19.15 Gra w opętanie, 21.00 Aquaman i zaginione królestwo/napisy
 ● **28.12, 11.45** Kicia Kocia pod choinkę, 12.30 Trolle 3, 14.15 Wyfrunięci, 16.00 Akademia Pana Kleksa, 18.15 Wonka/dubbing, 20.30 Aquaman i zaginione królestwo/napisy
 ■ **KINO MCK**, Al. Tysiąclecia 37
 ● **21.12, 17.00** Napoleon, 20.00 Świątynoc
 ● **22.12, 19.00** KINO SPECJALNE: Śnieżne Boże Narodzenie z Andre Rieu
 ● **27.12, 17.30** Niedźwiedzie nie istnieją, 19.30 Napoleon
 ● **29.12, 17.10** To właśnie miłość (z 2003 r.), 19.30 Napoleon
 ● **31.12, 19.00** KINO SPECJALNE: Śnieżne Boże Narodzenie z Andre Rieu

RABKA-ZDRÓJ

■ **KINO ŚNIEŻKA**, ul. Nowy Świat 8, kino.rabka.pl, tel. 18 544 74 72
 ■ **TEATR LALEK „RABCIO”**, ul. Orkana 3C, 18 26 77 648, rabcio.pl
 ● **30.12, 17.00** PREMIERA! Makbet

SUCHA BESKIDZKA

■ **Centrum Kultury i Filmu im. Billy'ego Wildera**
 ● **27-28.12, 15.30** Najpiękniejsze święta/dubb., 17.30 Uwierz w Mikołaja, 20.00 Noc Dziewczynienia
 ● **3-4.01, 15.30** Szczęśliwe święta/dubb., 18.00 20 000 gatunków pszczoł

wydarzenia

ZAKOPANE

■ **Mediateka**, ul. Chramcówki 35A
 ● **21.12, 15.30-16.30** BIBLIOTEKA DLA WSZYSTKICH: Szopka Bożonarodzeniowa. Zajęcia plastyczne
 ● **28.12, 15.30-16.30** BIBLIOTEKA DLA WSZYSTKICH: Historia choinki i bombki. Zajęcia z robotem Photon
 ■ **Muzeum Tatrzańskie im. Dra Tytusa Chałubińskiego**, ul. Krupówki 10, gmach główny. CZYNNY: poniedziałek-środa 12-20, w pozostałe dni 10-18. muzeumtatrzańskie.pl. Gmach muzeum to cenny zabytek architektury w stylu zakopiańskim, zbudowany w latach 1913-1922 wg planów St. Witkiewicza (elewacja) i Fr. Mączyńskiego (projekt techniczny). Wy-stawa stała: etnograficzno-historyczna i przyrodnicza. Wystawa czasowa: TATRZAŃSKIE YETI (do 29.02.24).
 ● **22.12, 15.00** SPOTKANIE Z ZIMĄ: oprowadzanie po wystawie stałej w cenie biletu - przewodnik Wojciech Szatkowski opowie o tatrzańskich szczytach oraz ich zdobywcach
 ● **28.12, 16.00** WIELKIE DAMY POLSKICH NART - spotkanie górskie
 ● **29.12, 15.00** O TATRZAŃSKICH SZCZYTACH I LUDZIACH: oprowadzanie po wystawie stałej w cenie biletu - przewodnik Wojciech Szatkowski opowie o tatrzańskich szczytach oraz ich zdobywcach
 ■ **Karczma Pod Gontem**, ul. Kasprowicza 1A
 ● **23.12, 19.00** ŚWIĄTECZNY KONCERT: No Brothers
 ● **4.01, 19.00** KONCERT: Piotr „Lupi” Lubertowicz
 ■ **Sanktuarium Matki Bożej Objawiającej Cudowny Medalik**, ul. Piszczory 13
 ● **24.12, 23.15** XV FESTIWAL KOLĘD, PASTORAŁEK I PIEŚNI BOŻONARODZENIOWYCH „Dobrze, żeś się Jezu pod Giewontem zrodził”: koncert kolęd i pastorałek góralskich w wykonaniu Parafialnego Regionalnego Zespołu „Giewont”; po koncercie msza - pasterka o godz. 24
 ■ **Kawiarnia Kmicic**, ul. Staszica 11a
 ● **27.12, 18.00** WERNISAŻ WYSTAWY: Siła Tęsknoty - prace Anny Kopczyńskiej

KOŚCIELISKO

■ **Gminny Ośrodek Kultury Regionalnej Kościelisko**, Nędzia-Kubińca 136. CZYNNY: pn.-pt. 9-16. Wy-stawa czasowa: Z JEDNEJ CHAŁUPY. Prace rodziny Gładczanów (do 5.01.24).
 ● **Do 28.12** KIERMASZ ŚWIĄTECZNY (pon.-pt. 10-16, sob. 10-13.30)

DZIANISZ

■ **Budynek Wielofunkcyjny**, Filia Gminnej Biblioteki Publicznej
 ● **29.12, 19.00** KONCERT ŚWIĄTECZNY: Trebunie-Tutki

JABLONKA

■ **Orawskie Centrum Kultury**
 ● **21.12, 16.00** KIERMASZ ŚWIĄTECZNY
 ● **21.12, 18.00** ORAWSKI OPLATEK - w programie: zaproszenie do wigilijnego stołu, modlitwa, życzenia świąteczne i symboliczne dzielenie opłatkiem, wręczenie statuetek „Człowiek Człowiekowi”. Koncert kolęd w wykonaniu Orawskiej Samorządowej Szkoły Muzycznej i stopnia w Jablonce
 ● **28.12, 11.00** KOPYTA W GÓRĘ - mikolajkowy spektakl teatralny - Teatr Kulturska

an

NOWY TARG

- Rynek
- **21.12, 17.00 OTWARCIE MOBILNEGO LODOWISKA** - w programie: pokaz żywiarstwa figurowego - Podhalański Klub Żywiarstwa Figurowego Zwyrnany, pokaz hokeja na lodzie - MMKS Podhale Nowy Targ; 18.00 bezpłatna dyskoteka na lodzie
- **Do 22.12 JARMARK BOŻONARODZENIO-WY** - stoiska handlowe, ozdoby choinkowe, choinki, iluminacja świątecznej choinki, spotkanie ze Świętym Mikołajem
- **26-30.12 i 1.10, 17.00-21.00 DYSKOTEKA NA LODZIE** z DJ'em
- Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st., ul. Parkowa
- **21.12, 18.00 BÓG SIĘ RODZI** - koncert Młodej Podhalańskiej Filharmonii
- Miejskie Centrum Kultury, Al. Tysiąclecia 37
- **28.12, 18.00 USKRZYDLAJĄCE KOLEĐOWANIE Z DUO PERFORMANCE**
- **30.12, 17.00 KONCERT „Z KOLEĐĄ PRZESKŁĘ ŚWIAT”** - zaprasza Miejski Chór Gorce, w programie również jasełka w wykonaniu uczniów SP nr 5
- Spółdzielczy Dom Kultury, ul. Kopernika 12. Wystawa czasowa: Z NAJLEPSZYMI ŻYCZENIAMII! Kartki świąteczne pani Anny i pani Aleksandry z grupy plastycznej seniorek, działającej przy SDK (do 31.01.24).

OCHOTNICA DOLNA

- Targowisko
- **22.12, 7.00-14.00 OCHOTNICKI JARMARK BOŻONARODZENIO-WY**

KROŚCIENKO N.D.

- Kościół pw. Chrystusa Dobrego Pasterza
- **29.12, 10.00 KONCERT ŚWIĄTECZNY: ZAGRAJMY RAZEM!** - wystąpią uczniowie i pedagodzy Szkoły Muzycznej w Krościenku nad Dunajcem wraz z zaproszonymi gośćmi
- Rynek
- **30.12, 11.00-15.00 JARMARK ŚWIĄTECZNO-NOWOROCZNY**. Stoiska Kół Gospodyń Wiejskich, artystów i rękodzielników
- **31.12 WIECZÓR SYLWESTROWY I POWITANIE NOWEGO ROKU NA RYNKU**: 21.00 rozpoczęcie DJ Show, 22.00 recital Wiktorii Koziellec, DJ Show, 23.00 recital Karoliny Mikłuskiej, powitanie Nowego Roku z góralami, życzenia noworoczne, pokaz sztucznych ogni, Biesiada Górska, 1.00 zakończenie

SZCZAWNICA

- Miejski Ośrodek Kultury, ul. Główna 6
- **21.12, 16.00 KOLEĐUI Z NAMI** - warsztaty koled regionalnych dla dzieci, prowadzenie: Agnieszka Stopka, Zbigniew Przychodzki
- Dworek Gościenny, Park Górny 7
- **22.12, 19.00 KONCERT**: Powroty - Piotr Doma-gała/gitara, Ewa Boreczko/spiew, Oleg Dyyak/akordeon
- **27.12, 19.00 KONCERT**: Ładne Kwiatki „Muzyka bez granic”
- **30.12, 19.00 BEATLES LEGENDS** - musicalowy show w wykonaniu grupy The Backwords
- Kościół parafialny pw. Św. Wojciecha
- **30.12, 18.00 KONCERT KOLEĐ „GLORIA IN EXCELSIS DEO”** w wykonaniu Strażackiej Orkiestry Dętej przy OSP Szczawnica, gościnie wystąpią: schola parafialna ze Szczawnicy, uczniowie Państwowej Szkoły Muzycznej w Jaworkach
- Palenica
- **31.12, 18.00-23.00 SYLWESTROWY WIECZÓR NA NARTACH** - strefa gastro i muzyka
- Plac przy kolejce linowej Palenica
- **31.12 SYLWESTER** - 21.30 DJ Camelot, 22.00 Pogwizdani, o północy pokaz fajerwerków

JAWORKI

- Muzyczna Owczarnia, ul. Biała Woda 13, 18 262 22 66, 530 434 883
- **27-28, 20.00 KONCERT**: CHEAP TOBACCO
- **29.12, 20.00 KONCERT**: KRAKÓW STREET BAND
- **30.12, 20.00 KONCERT**: FORTET & MILI MORENA
- **31.12 KONCERT SYLWESTROWY Z POSIŁKIEM**: MILI MORENA & FORTET
- **3-4.01, 20.00 KONCERT**: NIGEL KENNEDY QU-INTED

MAKÓW PODHALAŃSKI

- Makowskie Centrum Kultury, ul. 3 Maja 51
- **22.12, 16.30 KONCERT ŚWIĄTECZNY - JEDYNA TAKA NOC** - zaprasza Głosownia
- **30.12, 17.00 KONCERT KOLEĐ** z zespołem regionalnym Zbyrcok

RABKA-ZDRÓJ

- Amfiteatr, ul. Chopina 17
- **31.12, 23.00 PLENEROWE POWITANIE NOWEGO ROKU**: noworoczne życzenia burmistrza, koncert zespołu Elvis'56, pokaz sztucznych ogni, zabawa taneczna

MSZANA DOLNA

- Kościół pw. Św. Michała Archanioła
- **29.12, 19.00 ZAGÓRZAŃSKI KONCERT ŚWIĄTECZNO-NOWOROCZNY** - wystąpią: Orkiestra Dęta Mszana Górna, solistki: Adrianna Albrzykowska, Sara Kurek, Małgorzata Natanek, Zuzanna Potoniec, Aleksandra Wąchała, soliści: Piotr Brożek, Tomasz Jarosz, Bogusław Nawara, chór z parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Mszanie Dolnej, kwintet smyczkowy
- Folwark Stara Winiańska, ul. Ogrodowa 2
- **29.12, 20.00 KONCERT**: Elvis'56
- **1.01, 20.00 NEW MARKET JAZZ BAND** - KONCERT NOWOROCZNY

ZAWOJA

- Babiogórskie Centrum Kultury, Zawoja Centrum, tel. 33 877 50 66
- **21.12, 17.00 KONCERT UCZNIÓW** nauki gry na instrumentach BCK
- **28.12, 10.00 KINO ŚWIĄTECZNE**: Opowieść wigilijna Myszkii Miki
- **29.12, 17.00 SZYDEŁKOWA SZOPKA BABCI KLARY** - spektakl teatralny dla dzieci
- Kościół, Zawoja Centrum
- **24.12, 24.00 GÓRALSKA PASTERKA**

SKAWA

- Kościół NMP Wspomożenia Wiernych
- **24.12 IX GÓRALSKA PASTERKA Z MAŁĄ ARMIA JANOSIKA** - msza o północy
- **SUCHA BESKIDZKA**
- Muzeum Miejskie - Zamek. CZYNNE (do 30.04): wtorek-sobota 9-16, niedziela i poniedziałek nieczynne. **Dział Etnograficzny „Domek Ogrodnika”** NIECZYNNY do odwołania. Z powodu prowadzonych prac technicznych Park Zamkowy zamknięty do odwołania; 33 874-26-05, muzeum@sucha-beskidzka.pl. **Wystawy stałe**: 1. Najstarsze osadnictwo w Dolinie Skawy, 2. wystawa ze zbiorów Marii i Emila Zegadłowiczów: Miłość do człowieka - miłość do sztuki - miłość do natury, 3. malarstwo nowożytne i broń myśliwska z Kolekcji Habsburskiej, 4. Sucha na starej fotografii. **Galeria Sztuki - Zamek**. Wystawa czasowa: MARIAN BUCAŁA - PRZESZŁOŚĆ ZAKŁĘTA W DEWNIE (do 30.04.24).
- **31.12, 21.30 XX KONCERT NOWOROCZNY** - soliści i Orkiestra Królewska - po koncercie toast noworoczny i powitanie nowego 2024 roku/Sala Rycerska
- Centrum Kultury i Filmu im. Billy'ego Wildera. Galeria „Pół żartem, pół serio”.
- **1.01, 17.00 XX KONCERT NOWOROCZNY**: soliści i Orkiestra Królewska

muzea i zabytki

ZAKOPANE

- Muzeum Styłu Zakopiańskiego im. Stanisława Witkiewicza w „Kolibie” (Oddz. M. Tatrzańskiego), ul. Kościeliska 18, 18 26 37 065. CZYNNE: wt.-niedz. 10-18 (ostatnie wejście pół godziny przed zamknięciem). Pierwszy dom w stylu zakopiańskim wybudowany wg projektu i pod nadzorem Stanisława Witkiewicza. Budowa datowana jest na lata 1892-1893. Po remoncie udośćpniono wnętrza w najstarszej części obiektu, które zaaranżował Władysław Hasiór na początku lat 90. XX wieku. **Wystawy w skrzydle zachodnim**: na parterze - poświęcona powstaniu i rozwojowi stylu zakopiańskiego na tle sztuki europejskiej; na poddaszu - poświęcona twórcy pierwszego polskiego stylu narodowego Stanisławowi Witkiewiczowi. Wystawy czasowe: MNIEJ ZNACZY WIĘCEJ - ARCHITEKTURA MODERNISTYCZNA NA PODHALU (do 6.01.24).
- Muzeum Kornela Makuszyńskiego (Oddz. M. Tatrzańskiego), ul. Tetmajera 15, 18 201263. CZYNNE: wt.-pt. 9-17, sob. 10-18 (ostatnie wejście pół godziny przed zamknięciem filii). Muzeum biograficzno-literackie w willi „Opolanka”.
- Muzeum Styłu Zakopiańskiego - Inspiracje im. Marii i Bronisława Dembowskich - Chałupa Gąsieniców Sobczaków (Oddz. M. Tatrzańskiego), Droga do Rojów 6. CZYNNE: wt.-niedz. 10-18 (ostatnie wejście pół godziny przed zamknięciem). Chałupa położona nieopodal słynnej zabytkowej zabudowy ul. Kościeliskiej, to jeden z najcenniejszych zabytków budownictwa ludowego w Zakopanem.
- Muzeum Jana Kasprowicza na Harendzie, 18 20 68 426. CZYNNE: wt.-niedz. 10.15-15.15. Pamiętki po poecie i jego rodzinie. Wnętrza mieszkalne pozostawione w takim stanie, jak przekazała je zmarła w 1968 r. Maria Kasprowiczowa. Dostępne dla zwiedzających mauzoleum Jana Kasprowicza w parku przylegającym do muzeum. Wystawa czasowa: MODLITWA. SACRUM WTWORCZOŚCI WŁADYSŁAWA JAROCKIEGO. Wystawa prezentuje w głównej mierze prace Władysława Jarockiego, wyklesponowane są również pozostawione po nim pamiętki, takie jak malowanki na szkłe czy ceramika (do 3.04.24).
- Zespół Dworsko-Parkowy, Kuźnice 1.
- Muzeum Karola Szymanowskiego w willi „Atma”, ul. Kasprusie 19. CZYNNE: wt. (dzień bezpłatnego wstępu) i sob. 10-17, śr.-pt. i niedz. 10-16, codz. 13-13.30 przerwa techniczna. Ekspozycja: Informacje o życiu i twórczości kompozytora, zachowane po nim rzeczy osobiste, rekonstrukcja gabinetu. WYSTAWA CZASOWA: dwa monumentalne diela pt. *Pochód dzieci góralskich i Pochód góralek* Jana Rembowskiego po niespełna stu latach znowu zawitały na Podhale. W Atmie można je oglądać do 24.03.24.
- Cmentarz na Pękowym Brzyzku i kościół pw. św. Klemensa, ul. Kościeliska. Na zakopiańskim starym cmentarzu spoczywa m.in. pierwszy proboszcz zakopiański ks. Józef Stolarczyk, muzyk Jan Krzep-towski Sabala, pisarz Kornel Makuszyński.
- Muzeum Harcerskie im. Olgi i Andrzeja Małkowskich, willa Czerwony Dwór, ul. Kasprusie 27, CZYNNE: soboty 10-16. W innych terminach i godz. tel. 608 438 794.

CHOCHOŁÓW

- Zagroda Bafiów. Muzeum Powstania Chochołowskiego (Oddz. M. Tatrzańskiego), Chochołów 75. CZYNNA: śr.-niedz. 10-14 (ostatnie wejście pół godziny przed zamknięciem). W zabytkowej chałupie należącej niegdyś do zamożnego gospodarza Jana Bafia.

ORAWKA

- Kościół św. Jana Chrzciciela. Najstarszy kościół katolicki na Górnej Orawie. Parafiaorawka.pl. CZYN- NY - zwiedzanie tylko z przewodnikiem: sob. 9.30-17.30, niedz. 11.30-16, w pozostałym czasie możliwe w grupach powyżej 15 osób po wcześniejszym (przynajmniej jednodniowym) zgłoszeniu: 691 204 504, orawka.kosciol@gmail.com.

NOWY TARG

- Muzeum Podhalańskie im. Czesława Pajerskiego, Rynek - ratusz (I p.), 18 26 67776. CZYNNE: pon. 10-18 (bezpłatne zwiedzanie wystaw stałych), wt.-pt. 9-17, sob. 9-14, facebook.com/muzeum.podhalskie. Wystawy stałe ze zbiorów muzeum: „Nowy Targ na przełomie XIX i XX wieku, miasto którego już nie ma” i „Jan Paweł II - Miasto Nowy Targ; przeszłość i obecność”.

- Muzeum Drukarni, ul. Sobieskiego 4. CZYNNE: wt. 9-16, śr.-pt. 8-16, sob. 9-14. W muzeum otworzono dawną oficynę drukarską na wzór prowadzonego od 1898 roku zakładu Ignacego Borka, z oryginalnymi maszynami. Wystawy czasowe: WALERIAN OSTROWSKI. NOWOTARSKI MISTRZ SZTUKI Drukarskiej, PATRIOTA, SPOŁECZNIK, WŁAŚCICIEL Drukarni Podhalańskiej - w ramach 5-lecia Muzeum Drukarni (do 31.12).

- Budynek Wieży Wodnej, obok dworca kolejowego, ul. Kolejowa 164. Wstęp wolny. Ekspozycja poświęcona historii linii kolejowej Nowy Targ - Królewian. CZYNNY: pn.-pt. 8-16.

- Izba Pamięci Zimnej Wojny i Komunizmu „Izwis”, Urząd Miasta, ul. Krzywa 1. Kontakt z oprowadzającym: 18 26 112 78, 795 591 442.

ŁOPUZNA

- Dwór w Łopusznej (Oddz. M. Tatrzańskiego). CZYNNY: śr.-niedz. 10-16 (ostatnie wejście pół godziny przed zamknięciem). Dawna siedziba szlacheckich rodzin Lisickich, Tetmajerów i Lgockich. Dwór wybudował ok. 1790 r. Romuald Lisicki, konfederat barski.
- Izba Pamięci ks. prof. Józefa Tischnera przy GOK-u. CZYNNA: wt.-pt. 10-17, sob. 10-16. Ostatnie wejście pół godziny przed zamknięciem.

CZARNA GÓRA

- Zagroda Korkoszów (Oddz. M. Tatrzańskiego), Za Górą 86. CZYNNA: środa-niedziela 10-16. Drewniana zagroda należąca niegdyś do tutejszej zamożnej rodziny Korkoszów.

JURGÓW

- Zagroda Sołtysów (Oddz. M. Tatrzańskiego), Jurgów 215. CZYNNA: środa-niedziela 10-16 (ostatnie wejście pół godziny przed zamknięciem). Ubogie gospodarstwo spiskie. Zagrodę Sołtysów wybudował w 1861 r. pradziad ostatniego właściciela, Jakuba Sołtysa.

NIEDZICA

- Muzeum - Zespół Zamkowy w Niedzicy, Stowarzyszenie Historyków Sztuki, tel./fax 18 26 29 480, 26 29 489, 26 29 473, zamkniedzica.pl. CZYNNE: wtorek-niedziela 9-16 (ostatnie wejście 15.30). Zachowany historyczny układ i charakter obiektu. We wnętrzach: meble, obrazy, bibeloty z XVII-XX w., grafiki i fotografie z XIX-XX w. oraz przedmioty z badań archeologicznych.
- Wozownia. CZYNNA. Pawilon w pobliżu zamku. Ekspozycja zabytkowych pojazdów konnych z lat 1900-1939.

CZORSZTYN

- Zamek Czorsztyń. Zachowane i częściowo utrwalone ruiny zamku średniego i górnego, renesansowa Baszta Baranowskiego i Zieleniec. Wystawa o historii zamku i starostwa czorsztyńskiego, niewielkie lapidarium. CZYNNY: codziennie 10-15.

ZUBRZYCA GÓRNA

- Muzeum-Orawski Park Etnograficzny. CZYNNE: codziennie 9-15 (poniedziałek jest dniem bezpłatnym, możliwe jest zwiedzanie bez wnetrz). Ekspozycje obrazują życie różnych warstw społecznych na Orawie na przestrzeni XVIII-XX w., wiejskie zakłady przemysłowe: olejarnię, folusz, tartak i kuźnię. Kościół pw. Matki Boskiej Śnieżnej.

SIDZINA

- Park Etnograficzny. W górnej części Sidziny - Bińkównce. Ekspozaty związane z historią i etnografią regionu. CZYNNY: rezerwacja odwiedzin: 501597208, skansensidzina@interia.pl.

RABKA-ZDRÓJ

- Kościółek Muzeum im. Władysława Orkana, ul. Sąddecka 6, 18 2676747, muzeum-orkana.pl. CZYNNE: 9-16 (w poniedziałki nieczynne). Drewniany kościół pw. św. Marii Magdaleny to jeden z ciekawszych zabytków Rabki. Ekspozycja muzealna: garncarstwo, pasterstwo, strój i dawna rzeźba ludowa.
- Muzeum Górali i Zbojników - Muzeum Gorczańskie Jana Fudali, ul. Sąddecka 4. CZYNNE: środa-sobota 10-17, niedziela 13-17, tel.: 795 222 925, muzeum-zbojnikow.pl. Muzeum interaktywne w chałupie góralskiej wpisanej do rejestru zabytków, z unikalnymi kasetonami. Malarstwo na szkłe Jana Fudali, mini skansen, szlak humoru góralskiego Zygmunta Pytlika.

PORĘBA WIELKA

- Orkanówka - Muzeum Biograficzne Władysława Orkana. CZYNNE: wt.-pt. 9-17. 608 731 557. Wiele przedmiotów należących do pisarza i jego rodziny. W pobliżu domu znajdują się oryginalne zabudowania gospodarce tzw. wironka i boisko.

CHABÓWKA

- Skansen taboru kolejowego w Chabówce. Skansenchabowka.pl. CZYNNE: pon.-niedz. i święta 8-15. Ekspozycja: parowozy, lokomotywy elektryczne i spalinowe, wagony oraz tabor specjalny taki jak żurawie, pługi śnieżne itp.

SZLACHTOWA

- Muzeum Pienińskie im. Józefa Szalaya, ul. Łemkowska 37, 18 262 22 58, CZYNNE: wt.-czw. i sob.-niedz. 10-16 (ostatnie wejście na ekspozycję 15.15), piątek 10-16 (ostatnie wejście na ekspozycję 15.15). Ekspozycja prowadzi szlakiem przeszłości regionu pienińskiego.

ZAWOJA

- Skansen budownictwa regionalnego im. Józefa Żaka na Markowych Równienkach, Zawoja 155, 33 877 50 66. Najstarszym i najcenniejszym budynkiem w skansenie jest „kurna chałupa” z 1840 r. W skansenie odbywają się zajęcia, warsztaty i gry edukacyjne - stale i sezonowo. CZYNNY: tylko rezerwacje grupowe, terminy ustalane telefonicznie i mailowo.

galerie

ZAKOPANE

- Galeria Władysława Hasióra (Oddz. M. Tatrzańskiego), ul. Jagiellońska 18b. CZYNNA: wt.-niedz. 10-18 (ostatnie wejście pół godziny przed zamknięciem), **18.12 CZYNNE W GODZ. 8-12**. Autorska galeria prac artysty. Znalazły tu swoje miejsce sławne sztandary, kompozycje przestrzenne i rzeźby, tworzone z różnorodnych materiałów. Wystawa czasowa: OBECNI W ZAKOPANEM. Wystawa Związku Polskich Artystów Plastyków Okręgu Zakopiańskiego - obrazy, grafiki, rzeźby oraz instalacje artystów mieszkających i pracujących współcześnie na Podhalu. Prace: Ewy Bartosz-Mazuś, Sylwii Biernackiej, Zofii Bolechowskiej, Stanisława Cukra, Jerzego Jędrzyaka, Bartosza Klamersa, Małgorzaty Kowalczyk, Stanisława Stocha, Małgorzaty Majerczyk-Sieczki, Jolanty Podleśny, Anny Schumacher, Marii Podobnińskiej-Kossowskiej, Anny Popowicz, Bogusława Popowicza, Marka Rogowca, Pauli Solańskiej, Joanny Strączek-Bojdy, Heleny Sułkowskiej-Pawlik i Karola Szostaka (do 3.03.24).
- Galeria Sztuki XX wieku w willi Oksza (Oddz. M. Tatrzańskiego), ul. Zamoyskiego 25, 692 029 817. CZYNNA: wt.-niedz. 10-16 (ostatnie wejście pół godziny przed zamknięciem). Willa jest trzecim dziełem powstałym wg projektu St. Witkiewicza, twórcy stylu zakopiańskiego. Budynek wznosiłi góralscy cieśle pod kierunkiem Wojciecha Roja i Jana Obrochty w latach 1895-1896. Wystawa czasowa: URZECZENI. TRADYCYJNY PEJZAŻ TATRZAŃSKI. Prace artystów od połowy XIX do XXI wieku (do 5.05.24).
- Galeria Sztuki na Koziańcu (Oddz. M. Tatrzańskiego), Droga na Kozinie 8. Siedziba naukowo-administracyjna Muzeum Tatrzańskiego pon.-pt. 8-16, Galeria Kobierców Wschodnich - otwarcie wkrótce, biblioteka i archiwum fotograficzne wt.-pt. 8-15, archiwum naukowe wt.-pt. 8-14. Muzeum prosi o ustalanie terminów kwerend mailowo lub telefonicznie.

- Zakopiańskie Centrum Kultury - Miejska Galeria Sztuki im. Wł. hr. Zamoyskiego, ul. Krupówki 41, 18 2012792, galeria.zakopane.pl. CZYNNA: wt.-sob. 10-17. Wystawa czasowa: ARTYŚCI ZAKOPIAŃSCY 2023 - artyści: Grzegorz Barański, Ewa Bartosz-Mazuś, Dorota Bąk, Sylwia Biernacka, Piotr Bies, Zofia Bolechowska, Aneta Chruścińska, Ewa Fortuna, Bożena Francizek, Krzysztof Frys, Magdalena Gądek, Czesław Jałowiecki, Janusz Jędrzejowski, Monika Kałityńska, Patryk Knapczyk, Małgorzata Kowalczyk, Sebastian Króliszewski, Wiesław Kwak, Konsule Madejska-Turska, Katarzyna Masny, Emilia Nesterek, Katarzyna Obara, Katarzyna Piątek, Teresa Ratułowska, Jadwiga Rogowiec, Ewa Maria Romaniak, Lidia Rosińska, Małgorzata Rosińska, Paula Solańska, Adam Soroczyński, Stanisław Stoch, Karolina Szafran, Arkadiusz Waloch, Magdalena Wanat-Drobisz, Tomasz Wiktor, Natalia Wirmańska, Marzena Władysław, Ireneusz Wrzesień, Agnieszka Żalotyńska, Aneta Zielińska i grupa Renbar Mosaics (do 30.12).

- Willa Czerwony Dwór - Centrum Kultury Rodzimej, ul. Kasprusie 27. CZYNNA: pn.-sob. 10-17 (oprócz środy). Malarstwo na szkłe zakopiańskich artystów - wystawa stała, Galeria Sztuki Ludowej. Wystawa czasowa: BEZ PATOSU. Anna Buńda-Dorula - malarstwo na tkaninie i Janusz Tycner - grafika i malarstwo (do 17.02.24).

- Galeria Stacja Kultura Zakopane- Zakopiańskie Centrum Kultury, ul. Chramcowski 35, tel. 18 26 370 79. CZYNNA: pon.-pt.12.00-16.00. Wystawa czasowa: WOJCIECH KORFANTY. CZŁOWIEK W MELONIKU.

- Galeria Sztuki Współczesnej „YAM”, ul. Krupówki 63, 18 2066984.
- Galeria „Pod Makiem”, Pasaż Handlowy, ul. Krupówki 29/11L, 18 20 12044. Prace Wójcika, Fortuny, Karaska, Wątor, Popowicz, Kowalczyk, Kłosowskiego i inne, oraz rękodzieło.
- Krupówki, przy „oczku wodnym”. Wystawa plenerowa: TURYSI I KURACJUSZE. OPOWIEŚĆ O DWÓCH MIASTACH. ZAKOPANE - Sopot (do 31.12).
- Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Wystawa czasowa: MNIEJ ZNACZY WIĘCEJ - ARCHITEKTURA MODERNISTYCZNA NA PODHALU (do 31.12).

CHOCHOŁÓW

- Termy Chochołowskie. Wystawa czasowa: CZTERY PORY ROKU - fotografie Bartłomieja Świszta - promocja kalendarza przedstawiającego tradycję góralską, do zdjęć pozowały panie z Kola Gospodyń Wiejskich w Witowie (do 30.12).

NOWY TARG

- Małopolskie Biuro Wystaw Artystycznych Galeria „Jatki”, ul. Kościuszkiz 4, 18 2669482. CZYNNA: pon.-pt. 10-17, sob. 10-14. Ostatnie wejście 15 minut przed zamknięciem. Wystawa czasowa: PAPIER, KOLOR, FORMA - wystawa interdyscyplinarna, artyści: Giovanni Bartolozzi, Magdalena Kacperska, Jagoda Krajewska, Ewa Latkowska-Zychska, Silvio Pozzatti, Agnieszka Wasiak.

RABKA-ZDRÓJ

- Galeria MOK „Pod Lilianną”, ul. Nowy Świat 1, 18 267 66 26. W jednej z najstarszych rabczańskich willi „Lilianna” (1880 r.) mieści się galeria twórców ludowych, którzy zapraszają na wystawę i warsztaty. Galeria Pogotowie Sztuki, ul. Orkana 20

SZCZAWNICA

- Galeria Pijalni Wód Mineralnych, plac Dietla, szczawnica-galeria.pl. Ekspozycja przybliża ponad 200-letnią historię Uzdrowiska oraz historię rodu Stadnickich. CZYNNA: wt.-niedz. 9-17.
- Mała Galeria - Englander Caffé, ul. Zdrojowa 1
- Galeria „Krzywa Jabłonka”, ul. Pienińska 4, krzywajablonka.pl. Sztuka artystów pienińskich. Kontakt: 608 154 522

ZAWOJA

- Galeria na Uciechę, Zawoja 1008, naucieche.pl. CZYNNA pn.-sob. 9-16. Kontakt: 696 818 211

galerie autorskie

ZAKOPANE

- Galeria Antoniego Rząsy, ul. Bogdańskiego 16 (codz. po umówieniu: 182066969, 695482204). Czynną od lipca 1976 r. Po śmierci artysty w 1980 r., prowadzi ją syn, rzeźbiarz Marcin Rząsa. Wystawa czasowa: DESZCZ W GRUDNIU - malarstwo i grafika Kamila Targosza.
- Galeria Rzeźby Jerzego Popielaka, ul. Dr. do Walczaków 19 (pon.-pt. 13-17).
- Galeria Grzegorza Pecucha - rzeźba, ul. Kasprówicza 31a, pecuch.art.pl (pon.-pt. 13-16).
- Galeria malarstwa Rudolfa Krzyżaka, ul. Krupówki 35a (codz. 12-19).
- Galeria autorska Arkadiusza Walocha, ul. Kościuszkiz 12 (pon., śr., czw. 16-18).
- Galeria Anny i Eugeniusza Boguckich - malarstwo na szkłe, rzeźba w drewnie, ul. Smrekowa 11 (codz. 10-13, 15-18, w innych terminach: 18 20 142 74).
- Galeria Marii i Jerzego Gruszczyńskich, ul. Skibówki 26, 18 20 634-34
- Orski Gallery, galeria autorska Ryszarda Orskiego, ul. Broniewskiego 4, 18 20 17 171
- Izba Twórcza Adama Doleżuchowicza - rzeźba, szachy regionalne, świętki, malarstwo na szkłe, ul. Za Strugiem 30a (pon., śr., pt. 10-15)
- Galeria „Seba”, malarstwo, rzeźba Sebastiana Króliszewskiego, ul. Tetmajera 7c (pon.-sob. 10-17)
- Galeria Autorska Lidii Rosińskiej, Kościeliska 31D.Wt.-śr., sob.-niedz. 15-19. Ceramika, rysunek, malarstwo.
- Galeria malarstwa Ryszarda Budnika, ul. Zamoyskiego 3a,

Przewodnicy wysokogórscy IVBV obradowali i świętowali

Do wieloletniej tradycji przewodników górskich należą spotkania integracyjne, które odbywają się w listopadzie lub grudniu. Przeważnie połączone są walnymi zebraniem, podsumowującymi mijający rok.

Polskie Stowarzyszenie Przewodników Wysokogórskich (PSPW) zrzesza aktualnie 46 przewodników z międzynarodowymi certyfikatami UIAGM/IVBV, z których większość mieszka pod Tatrami, a kilkunastu w innych rejonach Polski. W okresie sezonu przewodnickiego, niektórzy z nich pracują w Alpach lub innych górach, jednak dla większości głównym terenem ich pracy są Tatry - szczyty, na które nie wiodą znakowane szlaki turystyczne, zarówno po polskiej, jak i słowackiej stronie. Dlatego ważne są bliskie, przyjacielskie kontakty z przewodnikami słowackimi zrzeszonymi w Narodnej Asocjacji Horských Vodcov SR, która zrzesza 75 międzynarodowych przewodników z legitymacjami UIAGM.

Kiedy PSPW zostało przyjęte w 2000 roku w Chambéry na stałego członka UIAGM/IVBV, wzajemne kontakty przewodników z obu stron Tatr zacieśniły się. Przewodnicy PSPW uczestniczą w corocznym święcie Horských vodcov, które odbywa się na rozpoczęcie sezonu letniego, zwykle w Smokowcu, a z kolei przewodnicy słowaccy są zapraszani na zakończenie sezonu przez przewodników PSPW, a także uczestniczą w naszych jubileuszowych obchodach.

W tym roku odbyło się takie integracyjne spotkanie blisko granicy, bo w gościnnym schronisku w Roztoce, które prowadzą Anna i Stefan Krupowie. Ponieważ warunki były już zimowe, nie wszyscy, szczególnie z dalszych rejonów Polski, zdecydowali się na przyjazd w Tatry.

Świętowanie rozpoczęło się od dwóch wydarzeń. Do grona międzynarodowych przewodników został przyjęty Andrzej Bargiel, któremu odznakę IVBV przypiął Piotr Konopka, pierwszy prezes PSPW i inicjator założenia tego stowarzyszenia, w obecności obecnego prezesa PSPW Jana Gąsienicy Roja II. Umiejętności narciarskie Andrzeja Bargiela są powszechnie znane, natomiast, by uzyskać certyfikat IVBV, Andrzej musiał dorobić w Alpach wielowyciągowe drogi wspinaczkowe.

Drugim wydarzeniem była prezentacja niżej podpisanego pt. „Od przewodnictwa tatrzańskiego po przewodnictwo w górach świata”, ilustrowana 440 slajdami. Był to pokaz zdjęć ze skromnym komentarzem, gdyż czas był ograniczony, a kolacja już czekała.

Do Roztoki przyjechało kilkunastu Słowaków - przewodników z osobami towarzyszącymi, których większość jeszcze przed północą powróciła do domu, gdyż do Łysej Polany było blisko. Niektórzy z przewodników nocowali w Roztoce, bo w następnym dniu czekało ich jeszcze coroczne walne zebranie PSPW w Zakopanem.

Uczestnicy walnego zebrania

Odbyło się ono 11 grudnia w Centrum Edukacji Przyrodniczej TPN i było podsumowaniem całorocznej działalności zarządu PSPW. Prowadził go, tak jak w ubiegłym roku, Jakub Radziejowski, a uczestniczyła połowa przewodników zrzeszonych w stowarzyszeniu. Zebranie było prawomocne, gdyż rozpoczęło się w drugim terminie. Przebiegało sprawnie, a prawie wszyscy brali udział w dyskusji nad poruszonymi tematami. Protokółował go Krzysztof Korn. Rozpoczęło się tradycyjnie chwilą ciszy, którą uczcili pamięć Roberta Janika, taternika, przewodnika IVBV i tatrzańskiego oraz byłego naczelnika TOPR, który odszedł z ich grona na za-

wsze w tym roku.

Jan Gąsienica Roj junior od ubiegłego roku jest prezesem PSPW. Złożył sprawozdanie z całorocznej działalności zarządu, wymienił trudności, na jakie napotkał w czasie pełnienia tej funkcji, i zwrócił się do kolegów z prośbą o aktywne włączenie się do dalszych prac, szczególnie dotyczących spraw legislacyjnych, związanych w nowelizacją ustawy o przewodnictwie. Prace nad nią posuwają się w żółwym tempie. Teraz, po wyborze nowego rządu, trzeba będzie zainteresować tym problemem nowego ministra turystyki i sportu.

Sytuacja finansowa stowarzyszenia jest dobra, a na co zostały

wydatkowane pieniądze w mijającym roku, przedstawił na podstawie dokumentów księgowej Jakub Radziejowski. Pod nieobecność Przemysława Wójcika, przewodniczącego komisji technicznej PSPW, szczegółowe sprawozdanie sporządzone przez niego odczytał Rafał Mikler. Obejmowało ono m.in. sprawozdanie z reprezentowania PSPW na kongresach UIAGM i posiedzeniach komisji technicznej, a także z postępu szkolenia nowych przewodników w ramach kursu i zaliczania przez nich egzaminów oraz ocenę ich pracy w okresie aspiranckim. Pozytywnie do prac zarządu odniósł się w swym sprawozdaniu przewodniczący komisji rewizyjnej Piotr Konopka, a do występujących mankamentów zasugerował zalecenia.

Oddzielnym punktem programu zebrania było zapoznanie uczestników ze szczegółową analizą wypadku ze skutkiem śmiertelnym Andrzeja Sołowskiego i jego żony Roksany Knapik na Staroleśnym Szczycie, który miał miejsce 21 września 2022 roku. Ocenę tego wypadku, w oparciu o rozmowy ze świadkami i analizę materiałów dowodowych, przeprowadziła kiluosobowa komisja PSPW, a jej wyniki przedstawił na walnym zebraniu Ludwik Wilczyński, jej przewodniczący. Uczestnicy zebrania dzielili się również swoimi spostrzeżeniami i przemyśleniami, by

w przyszłości uniknąć podobnych tragicznych zdarzeń. Zaleca się również, by do komisji technicznej docierały informacje dotyczące zdarzeń w pracy przewodnickiej, które zakończyły się szczęśliwie, a mogły być poważne lub tragiczne.

W ostatnim punkcie programu niżej podpisany wystąpił z wnioskiem do walnego zebrania o nadanie godności członka honorowego PSPW Piotrowi Konopce, inicjatorowi założenia tego stowarzyszenia w latach 90. i jego pierwszego prezesa, którą to funkcję piastował przez 10 lat. W uzasadnieniu przedstawił zasługi Piotra dla przewodnictwa tatrzańskiego, a przede wszystkim międzynarodowego, wysokogórskiego. Bogaty wykaz jego działalności taternickiej w różnych górach świata, a także w zakresie narciarstwa wysokogórskiego są dostępne na jego stronie przewodnickiej. Wniosek został przyjęty przez aklamację, po czym prezes i prowadzący zebranie wręczyli Piotrowi Konopce prezenty i na tym walne zebranie zakończono.

Warto również wspomnieć, że w dniu poprzedzającym spotkanie w Roztoce Andrzej Mikler, który uprawnienia przewodnika IVBV uzyskał w 2010 roku, zaprosił przyjaciół i swoich stałych klientów na 50. urodziny do karczmy „Biały Potok” w Zakopanem.

Sabrina z Warszawy, która ze swoim partnerem są stałymi klientami Andrzeja Miklera, powiedziała: „Lubimy chodzić z Andrzejem w Tatry. Jest profesjonalistą w swoim fachu i ma coś, co pozyskuje mu klientów. Na przewodnickiej turze, której celem jest zwykle jakiś wysoki szczyt, potrafi się zatrzymać, opowiedzieć o kwiatku czy o jakimś zjawisku przyrodniczym, zachwycić się wschodem słońca czy przewalającymi się nad granią chmurami. Nauczył nas też wspinaczki po lodospadach. Już samo przebywanie z nim sprawia nam zawsze ogromną przyjemność, dlatego przyjechalśmy na jego jubileusz.”

Dojechali nie tylko klienci z Warszawy, ale również znanad morza, Poznania, a także z pobliskiego Nowego Targu.

Apoloniusz Rajwa

Piotr Konopka przypina odznakę IVBV Andrzejowi Bargielowi.

Rafał Mikler gratuluje Piotrowi Konopce członkostwa honorowego PSPW, z prawej wnioskodawca.

Uczestnicy integracyjnego spotkania w Roztoce

PO STRONIE POLSKIEJ

- **NUMER RATUNKOWY W GÓRACH** - 601 100 300; numer alarmowy - 985
- **TOPR (Tatry)** - Zakopane, Piłsudskiego 63 a; stacja centralna 18 20 63 444. **Idziesz w góry? Pobierz specjalną aplikację „Ratunek”**. Aplikacja połączy cię z ratownikami górskimi i wysle twoją lokalizację. Wejdź na: ratunek.eu.
- **GOPR (Gorce, Pieniny, Beskid)** - Rabka, Al. 1000-lecia 1; stacja centralna - 18 26 768 80; stacje ratunkowe (całoroczne): Turbacz - schronisko PTTK 18 266 77 80, Nowy Targ Kowaniec - dyżurka 18 266 59 80, Szczawnica - dyżurka 18 262 26 80

PO STRONIE SŁOWACKIEJ

- **NUMER RATUNKOWY W GÓRACH** - 18 300
- **HZS (Horska Zachranna Služba)** - Rejon Vysoké Tatry - Starý Smokovec 52 442 28 20, Rejon Slovenský Raj 53 449 11 82, Rejon Nizke Tatry (północ) - Jasna 44 559 16 78, Rejon Orava 43 586 31 04, Rejon Malá Fatra - Vrátne 41 569 52 32, Rejon Veľká Fatra - Donovaly 48 419 97 24, Rejon Západné Tatry (południe) - Žiarska Dolina 44 558 62 18, Rejon Nizke Tatry (południe) - Tále 48 619 53 26

**TELEFONY
ALARMOWE**

HOROSKOP na najbliższy tydzień

21 marca - 20 kwietnia

Otwórz się na otoczenie. Przed świętami warto rozejrzeć się i sprawdzić, czy na pewno wszyscy wokół będą mogli włożyć do ust odkruszone kawałki oplatka. Pamiętaj, nieprzełamany oplatek jest najbardziej tragicznym symbolem bezgranicznej samotności.

21 kwietnia - 21 maja

Wykorzystaj ten wolny czas na zasłużony odpoczynek. Wyluzuj i ciesz się każdą święteczną niespodzianką. Nie możesz jedynie oczekiwać, że o północy karp z wigilijnego stołu przemówi do ciebie ludzkim głosem.

22 maja - 21 czerwca

To jedyna taka okazja w roku, więc powinienes z niej skorzystać. Święteczny nastrój sprzyja szczeremu dzieleniu się zarówno szczęściem, jak i kłopotami. Może właśnie łamanie się z najbliższymi oplatkiem pomoże ci wyjść z tegorocznego załamania.

22 czerwca - 22 lipca

Niestety w najbliższym czasie będziesz zmuszona znieść tych, których nie znosisz. Powściągnij niechęć, szczególnie przy składaniu świętecznych życzeń. Niedobrze, gdyby ci się wyrwało, czego im życzyć naprawdę.

23 lipca - 22 sierpnia

Nigdy tak do końca nie wiadomo, czy ktoś w ogóle usiądzie na tym dodatkowym, zostawionym dla gości krześle. Ale nawet gdyby puste miejsce przy wigilijnym stole zajął diabełek, ugość go serdecznie, by cię na długo zapamiętał i potem omijał z daleka.

23 sierpnia - 22 września

Pojawienie się pierwszej gwiazdki oznacza, że rozpoczął się czas zgody i pokoju. A to znakomity moment na wzajemne wybaczenia. W tym roku, już bez wykrętów, dołącz śmiało do rodzinnego chóru. Brak słuchu i głosu nie gra roli, bo koledzy najpiękniej można wyśpiewać sercem.

23 września - 23 października

W najbliższych dniach musisz być czujny i rozważny, wszystko analizuj, nie ulegaj emocjom, myśl racjonalnie. Spokojnie planuj najbliższą przyszłość. W sprawach rodzinnych będzie nerwowo. Postaraj się wyciszyć i ustabilizować sytuację.

24 października - 22 listopada

Święta to taki okres ogólnego pojednania, nawet jeżeli jest ono nie do końca szczerze. Schowaj więc na ten czas głęboko do kieszeni wszelkie urazy i uprzedzenia. Powitać powinienies uśmiechem te wszystkie czarne owce, które pojawiają się na pastercie.

23 listopada - 21 grudnia

Sprawdzając, czy pojawiła się już pierwsza gwiazda, rozejrzyj się uważnie po niebie. Wytych wzrok, a może zobaczysz krążące nad twoim domem utkane z gwieźdnego pyłu skrzydlate postaci. Nie wystrasż ich, bo to będą święteczne anioły, które zwykle zwiastują dobre nowiny.

22 grudnia - 20 stycznia

Świąteczna radość płynąć powinna wprost z serca. A podzielić się nią z innymi powinienies też w najbardziej radosny sposób. I tu warto zapamiętać raz na zawsze, że do tego, by śpiewać pastorałki, nie musisz mieć pastorału, ani nie musisz być pasterzem.

21 stycznia - 20 lutego

Nie możesz czuć się tak do końca spokojna. Jak wiadomo, w tę magiczną noc, o północy, zwierzęta mówią ludzkim głosem. Możesz więc liczyć tylko na to, że twój kot nie spotka nikogo, komu mógłby wyjawiać twoje sekrety.

21 lutego - 20 marca

Pamiętaj, że wszystkie bożonarodzeniowe zwyczaje mają swój głęboki, metafizyczny sens i rodowód. Dlatego też, zostawiając zwyczajowo puste miejsce przy wigilijnym stole dla niespodziewanego gościa, raczej nie rygluj drzwi wejściowych.

Pytia

51-52/2023

TYGODNIK
Podhalański

Książki

Strzały strachu

Pamiętacie pisarza Henryka Zamroza, bohatera „Strzygonia” Artura Żurka? Właśnie powraca w drugiej części cyklu zatytułowanej „Łucznik”.

Zamroza, lekko już zapomniane go i od dawna niedocenione go pisarza poznaliśmy, gdy zaszły się gdzieś na wschodnich rubieżach Polski, w Przybagniu, w pensjonacie „Strzygoń”, od najbliższej natomiast cywilizacji oddalonym o kilka kilometrów. Zamierzał tu dokończyć powieść, która przywrócić mu miała miniony blask i miejsce na literackich salonach. Jednak małżeństwo letników, których zupełnie się tu nie spodziewał, samą swoją obecnością skutecznie odciągało go od pisania. Dziwna z nich była para i „piśmienik”, jak go określała zapewniająca wikt i opierunek w pensjonacie Polina, unikał ich jak ognia. Nie dał rady jednak uniknąć morderstwa, tym bardziej, że dokonano go niemal za sąsiednimi drzwiami. Zamroz, jako autor kryminałów, próbował rozwiązać tę zagadkę. Nie wiedział jednak, że nie tylko on skrywa przed resztą pewne tajemnice.

Trzeba przyznać, że udał się Żurekowi ten debiut nowego bohatera, z fabułą skrojoną na miarę Agaty Christie - z mroczną, burzową atmosferą, i ziemi, które czyhało dosłownie wszędzie. I tym realnym, i tym żywym wyjętym z ludowych podań. Jaki w tym kontekście będzie „Łucznik”? Z pewnością inny, i choć akcję tej powieści Żurek osadził w zimowej, pełnej ludzi Warszawie, zadbał o to, by mimo siarczystego mrozu nieraz robiło nam się gorąco w trakcie czytania. Przede wszystkim od udzielającego się, duszącego strachu.

„Na placu Zamkowym leżało co najmniej kilkanaście ciał. Zwłoki w obszernych zimowych płachtach wyglądały jak worki na śmieci rzucone w krwiste kałuże rozlane na nieskazitelnej bieli. Pomiędzy tymi powiększającymi się plamami z obłędem w oczach biegali przerażeni ludzie. Wydawali się krzyczeć, ale z szeroko otwartych ust nie wydostawał się żaden dźwięk. Co kilkanaście sekund kolejna osoba trafiona długą strzałą padała bezwładnie na biały puch.”

Zasypana śniegiem i skuta mrozem Warszawa sparaliżowana została przez mordercę z łukiem, który pozostawia po

sobie jedynie strzały i martwe ciała. Nikt nie jest bezpieczny, a każdy krok na ulicy może być ostatnim. Nie znający dnia ani godziny mieszkańcy muszą jednak czasem wyjść z domu, przemykają więc chyłkiem, zabezpieczając się na różne sposoby. Niemniej łucznik ma swój plan i realizuje go z bezwzględną konsekwencją. Przybywa trupów, a policja zupełnie nie radzi sobie z tą sytuacją.

Zamroz początkowo funkcjonuje trochę jakby obok tych zdarzeń. Przeszedł na literacką emeryturę, bo dość miał nerwówki i goniących terminów, zdrowie też już nie to. Jedną z niewielu rozrywek, jakie ma, są partyjki szachów rozgrywane z poznanym kilka miesięcy wcześniej psychologiem Markiem Krawcem. Może nie znają się najlepiej, ale świetnie im się rozmawia, mają podobne poczucie humoru, no i zawsze tym spotkaniom towarzyszy jakiś zacny trunek. Owszem, mówią też czasem o łuczniku, wszak tym żyje miasto. Raz nawet zdążyła się dziwna sytuacja, która wpędziła Zamroza na chwilę w spiralę pytań i niepewności, jednak odsunął od siebie ten temat. Do momentu, w którym strzała łucznika niemal nie pozabawiła życia jego gospośnię Marię. Musiał wkroczyć w wir wydarzeń. Co było dalej? Czy ktoś był w stanie połączyć wszystkie elementy i znaleźć sprawcę? Sami się przekonajcie.

an

Od wydawnictwa INITIUM mamy 3 egzemplarze książki. Otrzymają je osoby, które jako pierwsze napiszą do nas w środę 27.12 o godz. 17 na adres: konkurs@24tp.pl. W treści prosimy podać imię, nazwisko i adres, a w tytule maila wpisać: Łucznik.

Katalizator postępu

Nowa biografia autora takich tytułów, jak „Steve Jobs”, „Leonardo da Vinci”, „Innowatorzy” i „Kod życia”. „Elon Musk” pióra Waltera Isaacsona, to intymna historia najbardziej fascynującego i kontrowersyjnego innowatora naszych czasów.

Dzieciństwo, to słowo kojarzy nam się z czymś dobrym i bezpiecznym. Jednak nie w przypadku Muska. Dla niego i jego brata Kimbala było to przede wszystkim doświadczanie fizycznej przemocy ze strony rówieśników. Zwłaszcza Elon, który przez długi czas był najmłodszym i najmniej uczniem w klasie, a do tego kiepsko radził sobie z odczytywaniem społecznych sygnałów, często padał ofiarą ich brutalnych napadów. Konfrontacje z prześladowcami nierzadko kończyły się dla niego ciosem pięścią w nos. Pewnego dnia zakończyły się brutalnym pobicie, po którym trafił do szpitala.

Ale fizyczne bliźny i tak mniej bolały od emocjonalnych, które w jego psychice pozostawił ojciec - inżynier, charakterystyczny drań i fantasta. Errol był jak doktor Jekyll i pan Hyde. „Bywał serdeczny, ale chwilę później potrafił przez godzinę lub dłużej zapamiętałe mieszać syna z błotem. Na zakończenie nigdy nie omieszczał mu przypomnień, że uważa go za nieudacznika. Elon miał obowiązek wysłuchiwać takich tyrań na stojąco.” To była forma psychicznych tortur.

Wpływ ojca na życie Muska jest widoczny do dziś. Elon stał się twardym, lecz jednocześnie wrażliwym mężczyzną o infantylnym charakterze, podatnym na nagłe wahania nastroju. Jak zauważyła jego druga żona Talulah Riley: „(...) wciąż jest tak, jakby jakaś część jego osobowości zatrzymała się na etapie dzieciństwa. Jest mężczyzną, który skrywa w sobie dziecko - dziecko, które nadal stoi przed swoim tatą”. Jednocześnie, jak pisze Isaacson, to dzieciństwo uczyniło go na wskroś ludzkim - twardym, a zarazem bezbronnym chłopcem, który zapragnął podejmować wielkie wyzwania, prawdziwym wizjonerem z autentycznym poczuciem misji.

Bagaż doświadczeń z dzieciństwa sprawia, że Musk bywa bezduszny i impulsywny, co wpływa na jego nieprzećiętnie wysoką tolerancję ryzyka. Z jednej strony kalkuluje na chłodno szanse

na sukces, rzuca się impetem w wir realizacji karkołomnych planów, z drugiej miewa skłonności do teatralnych spięć i błazenady. Na początku 2022 roku, po tym, jak firma Space X wystrzeliła na orbitę 31 rakiet, a Tesla sprzedała milion samochodów - Musk, najbogatszy wówczas człowiek na Ziemi, z żalem mówił o swoim wewnętrznym przymusie wywoływania dramatów: „Powiniennem wyłączyć tryb kryzysowy, w którym mój umysł pozostaje nieprzerwanie od czterech lat, a może nawet przez całe moje życie.” Była to jednak li tylko refleksja, bo w tym czasie już przejmował Twittera.

Przez dwa lata Isaacson obserwował Muska, uczestniczył w jego spotkaniach, przechadzał się po fabrykach, przeprowadzał wywiady z Elonem, jego rodziną, przyjaciółmi, współpracownikami i przeciwnikami. Tak powstała ta niezwykła, zakulisowa biografia, ujawniająca wiele nieznanych faktów, pełna opowieści o triumfach i życiowych zawruchach Muska, starająca się odpowiedzieć na kluczowe dla zrozumienia go pytanie - czy demony, którego go napędzają, są niezbędne, by katalizować innowacyjność i postęp?

an

Od wydawnictwa INSIGNIS mamy 2 egzemplarze książki. Otrzymają je osoby, które jako pierwsze napiszą do nas w środę 27.12 o godz. 17 na adres: konkurs@24tp.pl. W treści prosimy podać imię, nazwisko i adres, a w tytule maila wpisać: Musk.

KRZYŻÓWKA

POZIOMO: 1. pajęczak przenoszący boreliozę 6. bezpośredni podział komórki 10. urządzenie portowe do podnoszenia statków 11. gafa towarzyska 12. szerokie u kultury 13. model Nissana 15. smutny utwór liryczny 19. wystrzeliana z łodzi podwodnej 22. stolica Bahamów 23. kraj muzułmańskiego władcy 24. chryja, draka 25. specjalne, uatrakcyjniają współczesne filmy 26. bryła wulkaniczna 29. przednia strona budynku 31. z niebiesko-czarno-białą flagą 32. dziwak, ekscentryk 33. przerażenie.

PIONOWO: 1. indiańska łódź 2. krótkie rozprawki literackie 3. ostrzegawcze przy drodze 4. kraina historyczna w Jugosławii 5. Christian, dyktator mody 6. wypoczynek w gospodarstwach wiejskich 7. kiedyś Smyrna 8. plony sadów 9. zespół Marka Grechuty 14. opracował szczepionkę przeciw wściekliznie 16. reżyser „Dwunastu gniewnych ludzi” 17. w nim samochód 18. nowela Prusa 20. mówić komuś po imieniu 21. król drzew 26. dawne narzędzie żniwiarza 27. leśna głusza 28. ... Morricone, kompozytor muzyki filmowej 29. wyuczony zawód 30. wojsko Tuhaj-Beja.

HASŁO - PRZYŚŁOWIE POLSKIE - z ponumerowanych pól od 1 do 34 wraz z kuponem prosimy przesyłać na adres: Tygodnik Podhalański, Zakopane, ul. Krupówki 54 lub mailem na adres: konkurs@24tp.pl (w tytule nr kuponu) w terminie do 10 dni od ukazania się numeru. Wśród osób, które nadesłały prawidłowe odpowiedzi, rozlosujemy nagrodę.

Rozwiązanie krzyżówki nr 47/2023 Hasło: **IM WIĘCEJ PRAW TYM WIĘCEJ ZŁODZIEI**. Nagrodę niespodziankę wylosowała pani JADWIGA KRÓL z Nowgo Targu. **Rozwiązanie krzyżówki nr 48/2023** Hasło: **DOBRA GOSPODINI DOM WESOŁYM CZYNI**. Nagrodę niespodziankę wylosowała pani MALWINA SZWEDA z Zakopanego. Gratulujemy! Prosimy o kontakt z biurem TP, ul. Krupówki 54 w terminie dwóch tygodni.

Wszystkim naszym Klientom
dziękujemy
za udaną współpracę
oraz życzymy Wam
zdrowych, wesółych,
spokojnych i radosnych
Świąt
Bożego Narodzenia!

MARIMEX

NÓWY TARG, UL. KRAKOWSKA 7, Tel: +48 18 264 88 82
KRAKÓW-LIBERTÓW, UL. GÓRA LIBERTOWSKA 12, Tel: +48 12 270 55 04
MYŚLENICE, UL. SOBIESKIEGO 44, Tel: +48 12 274 14 80
marimex.com.pl
opel@marimex.com.pl

Serdeczne życzenia wielu radosnych doznań z okazji
Świąt Bożego Narodzenia,
wszystkiego co najlepsze
w każdym dniu nadchodzącego 2024 Nowego Roku
życzy...

KIA

WADOWSKI

Zapraszamy do salonu w Nowym Targu, ul. Szaflarska 135

Wygraliśmy kilka bitew, ale wojna wciąż trwa

Jakość powietrza w Zakopanem znacznie się poprawiła, ale do wymiany zostało jeszcze 500 starych pieców. O tym, co udało się zrobić w walce o czyste Podhale i co jest jeszcze do zrobienia, z Jolantą Sitarz-Wójcicką z Podhalańskiego Alarmu Smogowego rozmawia Paweł Pełka.

- Skąd wzięło się u pani zainteresowanie ekologią?

- Od dziecka mieszkam w Zakopanem i jak daleko sięgam pamięcią, to zawsze interesowałam się ekologią. Wtedy praktycznie nikt o tym nie mówił. Pamiętam, jak na początku szkoły podstawowej pilnowałam, żeby gasić światło, nie zużywać za dużo wody, zbierałam śmieci w lesie. Z tego co pamiętam, równieśnicy niezbyt się tym interesowali. Oczywiście, gdy na grzybach zbierałam śmieci, to moi towarzysze też to robili, ale na tym się kończyło.

- Gdy w tamtych czasach patrzyła pani na dym z kominów, wydobywający się na każdym kroku, jakie były pani myśli?

- Od dziecka jeździłam na nartach. Pamiętam, gdy chodziłam na Kasprowy, to widać było nad Zakopanem czarną chmurę smogu. Kontrastowała ona z białym śniegiem. Wiedziałam, że to coś złego, bo jest czarne, brzydkie i śmierdzi. To było na początku lat 90. Poruszyło mnie to wtedy do żywego, a nikt o tym nie mówił. Gdy pytałam dorosłych, odpowiadali, że tak po prostu jest. Wszyscy palą w piecach i jest dym. Wszystkie duże budynki, osiedla miały swoje koksownie. Sytuacja była dramatyczna. Wtedy zaczęłam myśleć, że trzeba coś z tym zrobić, że dalej tak być nie może.

- Co zadecydowało, że zaczęła pani bardziej formalnie walczyć ze smogiem w ramach Podhalańskiego Alarmu Smogowego?

- Gdy osiem lat temu urodził mi się syn, byłam na urlopie macierzyńskim, utknęłam z tym małym dzieckiem na ponad tydzień w domu. Był po prostu taki smog, że nie chciałam z nim wychodzić na zewnątrz, żeby się nie rozchorował. Pamiętam, że byłam wtedy wściekła. Nie wiedziałam, co robić. Nie miałam oczyszczacza powietrza. Bałam się otwierać okna, a naczytałam się już o negatywnym wpływie smogu na ludzi. Tę złość przekułam na konkretne działania.

- Wtedy o smogu już się mówiło?

- Tak, wówczas powoli większość z nas zdawała sobie sprawę z zagrożenia. Informacje zaczęły pojawiać się w mediach. Zaczął działać Podhalański Alarm Smogowy. Odezwałam się do nich przez Facebooka i próbowałam zmienić sytuację.

- Zakopane to specyficzne miasto. Tu wiele osób uważa, że u siebie może robić, co chce. Wierzyła pani, że się uda?

- Wiedziałam, że będzie bardzo trudno, ale potrzebny jest oddolny ruch, który pomoże zmienić sytuację.

- Trzeba było przekonać z jednej strony urzędników, a z drugiej mieszkańców, z których część wciąż uważa, że globalne ocieplenie i jego wpływ na środowisko to spisek.

- Jest taka grupa ludzi, na szczęście są oni w mniejszości. Przez te osiem lat, od czasu, gdy do-

łączyłam do Podhalańskiego Alarmu Smogowego, a po odejściu kolegów z Zakopanego przejęłam jego działalność, widać ogromną zmianę. Mentalność urzędników i mieszkańców zmieniła się. Z pomocą przyszła nam w Zakopanem też ekonomia, bo okazuje się, że ogrzewanie geotermalne jest najtańsze.

- Osiem lat temu przekroczenia norm zanieczyszczenia powietrza były wręcz niewyobrażalne.

- Zdarzały się przekroczenia o 500 czy 700%! Wyszło się na pięciominutowy spacer i całe ubranie było tak przesiąknięte dymem, jakbyśmy wracali z wędzarni. Teraz znacznie się poprawiło, ale nie czas na otwieranie szampa. W zeszłym roku mieliśmy bardzo dobrą zimę, tylko 24 dni z nieznacznymi przekroczeniami zanieczyszczeń. Tak dobrze nie było od lat, chociaż pomagała nam też pogoda, bo nie było wielu bezwietrznych wyzów z bardzo niskimi temperaturami. Wygraliśmy kilka bitew, ale wojna wciąż trwa.

- Co to były za wygrane bitwy?

- Najważniejsza rzecz, którą udało się osiągnąć, jest zmiana ekologicznej świadomości mieszkańców Zakopanego i okolicznych gmin. Bez chęci zmiany sytuacji wśród ludzi i świadomości, że jakość powietrza zależy od każdego z nas, nic byśmy nie osiągnęli. Ludzie zrozumieli, że zanieczyszczone powietrze wpływa na ich zdrowie, zdrowie ich dzieci, rodziców, a także na biznes. Turyści też zaczęli brać pod uwagę smog, wybierając miejsce na spędzenie ferii. Świetna była też akcja Tygodnika Podhalańskiego, który rozdawał tabliczki z napisem „nie palę byle czym”. Do tej pory widzę ich bardzo wiele w Zakopanem i uśmiecham się. To oznacza, że właściciele kwater chcieli pokazać turystom, że dbają o powietrze. Urzęd-

- Urzędnicy w Zakopanem przestali bagatelizować problem, a do jakości powietrza bezpośrednio przyczynił się rozwój sieci geotermalnej - mówi Jolanta Sitarz-Wójcicka.

nicy przestali bagatelizować problem, a do jakości powietrza bezpośrednio przyczynił się rozwój sieci geotermalnej. Podłączenie geotermii to duże koszty, ale są programy, które pomagają w uzyskaniu dofinansowania.

- Często dostajemy również zdjęcia od ludzi, którzy fotografują dymiące kominy.

- Kiedyś tych kominów było wiele w jednym miejscu. Teraz od czasu do czasu zdarza się jeden tylko taki komin, chociaż i on potrafi potężnie zadymić całą okolicę. Na szczęście te stare, bezklasowe piece po prostu przestają działać ze starości. W sukurs przychodzi nam też uchwała antysmogowa, która w Małopolsce wejdzie w pełnym zakresie w życie 1 maja. Bardzo na nią czekamy. Zabrania ona korzystania z pieców bezklasowych. Mam nadzieję, że to wyeliminuje ostatnie stare kotły. Do tych starych pieców można wrzucić wszystko, również śmieci i ten problem wciąż w Zakopanem istnieje. Do kotłów nowej generacji już śmieci nie wrzucimy, bo po prostu się nie da.

- Poza walką ze smogiem, którą wygrywamy, to czy Zakopane staje się czystszy miastem pod względem na przykład dzikich wysypisk?

- Z pewnością również w tym względzie zmieniła się świadomość. Nadal jednak w lasach czy potokach znajdują się dzikie wysypiska. Ciągłe widać, że wyrzucając śmieci do lasu, sami robimy sobie krzywdę. W gminie nieopodal Zakopanego ktoś wyrzucił do lasu kilkadziesiąt dużych worków z odpadami. Urzędnicy przeszukali te śmieci. Znaleźli paragon ze sklepu. W tym sklepie poprosili o nagranie z monitoringu. Sprawdzono godzinę, o której ktoś robił tam zakupy i znaleziono winowajczynię. Była to bogata kobieta z Krakowa, która robiła remont w swoim domu. Zapłaciła 5000 zł kary. Jeszcze gorszą karą był wstyd dla tej kobiety, bo przecież wiele osób dowiedziało się, że wyrzuciła śmieci do lasu. Zachęcam, aby zgłaszać takie rzeczy. Jeśli nie będziemy na takie przypadki sami reagować, nie zadzwonimy na straż miejską, nie zrobimy zdjęcia, to ten proceder nigdy się nie skończy.

- Młode pokolenie jest bardziej wrażliwe na ekologię?

- Zdecydowanie. Jako Alarm Smogowy zajmowaliśmy się organizacją różnych wydarzeń, prelekcji dla młodych. Sama młodzież też się edukuje i jest w tym względzie o wiele bardziej uświadomiona niż dorośli. Pod koniec listopada z moim przyjacielem Władysławem Bętkowskim założyliśmy fundację Podhale na Zielono. Podhalański Alarm Smogowy to była grupa trochę nieformalna, a fundacja jest konkretną pozarządową organizacją. Planujemy działania informacyjne, edukacyjne dotyczące nie tylko smogu, ale także zmian klimatu. Chcemy organizować warsztaty, pikniki na temat czystego powietrza, wody czy recyklingu śmieci.

Pierwsza pomoc w górach

Takiej książki jeszcze w Polsce nie było.

Spotkanie z autorami w STRH Bistro Art Cafe przy Krupówkach w piątkowy wieczór poprowadził Bartek Dobroch.

„Pierwsza pomoc w górach” to książka wydawnictwa Bezdroża. Jej autorami są medycy i ratownicy TOPR: Andrzej Górka, Łukasz Migiel, Maciej Mikiewicz, Przemysław Gancarczyk i Adam Ubych. Do tej pory podobnej pozycji nie było w Polsce. Sprawy związane z udzielaniem pomocy, bezpieczeństwem w górach zajmowały najwyżej jeden, dwa rozdziały w książkach poświęconych Tatrach i innym górcom.

- Udało nam się wypatrzyć taką niszę. Były książki tłumaczone na polski, ale dotyczy-

Na spotkanie w STRH Bistro Art Cafe przyszła cała piątka autorów książki.

ły gór wyższych, odległych terenów. Chcieliśmy zrobić kompendium praktycznych rzeczy, które mogą się przydać. Nie chcieliśmy przesadzać z publikacją spraw, które są niepotrzebne. Skupiliśmy się na tym, co jest ważne. Warto czasem wyjechać ze swojego miejsca zamieszkania. Wypatrzyłem podobne publikacje poza naszymi granicami

- w Niemczech, we Francji. Zastanowiłem się, dlaczego tam są, a u nas nie ma. Zaczęłam rozmawiać z chłopakami i stwierdziliśmy, że razem możemy coś takiego zrobić - mówi Andrzej Górka.

Autorzy chcieli też stworzyć pozycję dla tych, którzy dopiero zaczynają swoją przygodę z górami, ale także dla tych, którzy na przykład w Tatrach bywają

bardzo często.

- Na naszej drodze spotkał się Adama i Przemka. Zostali przez nich zaproszeni do poprowadzenia prelekcji związanych z ratownictwem w górach na kursach, które prowadzą w schronisku w Dolinie Rostoki. Tam pojawił się pomysł i zaczęliśmy rozmawiać. Podzieliliśmy książkę na rozdziały i zaprosiliśmy do naszego grona lekarza, Maćka Mikiewicza, aby swoim okiem spojrzął na to wszystko - stwierdził Łukasz Migiel.

Ilustracje do książki wykonała znana rysownicza Katarzyna Zalepa, która, jak mówią autorzy, została „akuszerką” powstającej pozycji. Z jednej strony są to poważne rysunki instryktorskie, ale znaleźć można i te humorystyczne, które mają rozładowywać napięcie.

pp

Fot.: Maciej Jonek

Takiego pokazu mody w Zakopanem jeszcze nie było.

Niezwykły pokaz mody

Zarząd Koła Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną w Zakopanem zorganizował w niedzielę w stolicy Tatr pokaz mody.

Pokaz mody z udziałem osób z niepełnosprawnością intelektualną odbył się na otwartej niedawno nowej scenie Atelier w Teatrze Witkatego w Zakopanem. Nie był to zwyczajny pokaz. Nie dość że

brali w nim udział podopieczni ośrodka, to sportową kolekcję przygotowała znana projektantka mody Doroty Goldpoint, która jest autorką strojów dla takich gwiazd, jak Irena Santor czy Grażyna Szapołowska.

pp

6 LAT | GWARANCJA
MAZDY

HYBRYDOWA MAZDA CX-60

Stworzona rękoma japońskich mistrzów rzemiosła Takumi, Mazda CX-60 Plug-in Hybrid łączy wyrafinowaną elegancję języka stylistycznego KODO z wytrzymałością SUV-a. Starannie wyselekcjonowane materiały, moc 327 KM, wyjątkowa dynamika i przyspieszenie 5,8 sekundy do setki, łączą się w idealnej harmonii w samochodzie zaprojektowanym z myślą o kierowcy. Jeżeli z taką perfekcją dopracowujemy każdy detal – wyobraź sobie, z jaką przyjemnością będziesz prowadzić hybrydową Mazdę CX-60.

ANNDORA KRAKÓW

KRAKÓW | Al. 29 Listopada 149, tel. +48 12 345 38 28 | mazda-krakow-anndora.pl

W zależności od wersji samochodu średnie zużycie paliwa, energii oraz emisja CO₂ (na podstawie WLTP) wynoszą odpowiednio: 1,5-5,3 l/100 km, 23 kWh/100 km oraz 33-139 g/km. Samochody Mazda są wyposażone w układ klimatyzacji zawierający fluorowiny gaz cięgielarny o współczynniku ocieplenia globalnego powyżej 150. Informacje dotyczące odzysku i recyklingu samochodów wycofanych z eksploatacji znajdują się na mazda.pl

mazda.pl

CRAFTED IN JAPAN

Przy „Sabałce” poczytać można o historii tego miejsca.

Bunkier „Sabała” – centrum dowodzenia Ośrodka Oporu Jastarnia – latem otwarty dla zwiedzających.

Nasi są
wszędzie

Z wizytą u Sabały

Nieproszonych gości miał witać ogniem z wyrzutni rakietowych, przeciwpancernej armaty i ciężkich karabinów maszynowych.

Jedziesz rowerową ścieżką przez szumiący las i widzisz go w ostatniej chwili. Zza drzew wyłania się „Sabała”. Zamiast górskiego kapelusza z muszelkami – pancerna wieżyczka i ziejące otworami strzelniczymi betonowe ściany. Przed wojną „Sabałową ciupagą” była przeciwpancerna armata kalibru 37 mm, do tego trzy ciężkie karabiny maszynowe, jeden ręczny karabin maszynowy i dwie wyrzutnie rakietowe. Jego „cucha” – to żelbetowe ściany o grubości 180 cm. Zabezpieczała przed zimmem, ale i pociskami artyleryjskimi kalibru 220 mm. W środku siedzieli uzbrojeni po zęby żołnierze. Mieli zapas amunicji i żywności. Agregat prądotwórczy, układ filtracyjno-wentylacyjny z możliwością uszczelnienia obiektu. No i centralę telefoniczną.

Bo ciężki schron bojowy „Sabała” to było serce dowodzenia Ośrodka Oporu Jastarnia. Przed schronem ustawione były przeszkody przeciwpiechotne i przeciwczołgowe. System obronny wraz z „Sabałą” tworzyły jeszcze trzy ciężkie konstrukcje. Na plaży potężny „Sęp” broniący dostępu do półwyspu od strony morza. Jego żelbetowe ściany mają grubość ponad trzech metrów. W lesie między „Sabałą” a „Sępem” mocno wkopany w ziemię „Saratoga”, a nad Zatoką Pucką wylądował „Sokół”. Dziś jest ozdobą popularnego kempingu „Maszoperia”. Wszystkie bunkry uzbrojone podobnie jak „Sabała”.

Es jak Schmidt

Załogi ciężkich bunkrów mogły nadciągającego od strony lądu wroga razić także z moździerzy. Całości dopełniać miały rozrzucone po lesie lekkie schrony o ścianach grubości do 120 cm. Dla dwuosobowych załóg wyposażonych w ciężkie karabiny maszynowe lub karabiny przeciwpancerne. Miały powstać cztery. Do wybuchu II wojny światowej zdążyliśmy zbudować tylko jeden lekki schron.

- Niestety, kompletnie nie

wiadomo czemu centrum dowodzenia Ośrodkiem Oporu Jastarnia, ciężki schron nazwano „Sabała” – mówi Jerzy Sadowski, kustosz Polskich Schronów Bojowych w Jastarni. Jest ekspertem od obiektów obronnych oraz broni, pojazdów i samolotów z okresu II wojny światowej. W Gliwicach prowadzi poświęcone tej tematyce wydawnictwo INFORT. Jest też autorem wielu książ-

ny wymysł z cyklu poprawiania historii Ludowego Wojska Polskiego – podkreśla Jerzy Sadecki.

Wtórkuje mu Władysław Szarski, dyrektor naczelny Muzeum Obrony Wybrzeża Stowarzyszenia „Przyjaciele Helu”. – Nazwa „Saragossa” jest błędna, wprowadzona dopiero po wojnie. Być może dlatego, że Saratoga leży w USA. Przed wojną nazwą stosowaną dla tego schronu bojowe-

nowoczesne rozwiązanie, którym wówczas dysponowała w Europie tylko Francja. Prace szły błyskawicznie. Prowadzili je ochotnicy z Junackich Hufców Pracy kierowani przez saperów. Fortyfikacje w Jastarni miały bardzo ważne, strategiczne zadanie na wypadek wojny. Miały chronić przed atakiem od strony lądu umocnione baterie Helu. Bo stąd w razie potrzeby można było prowadzić

sterunkiem obserwacyjnym.

Wiosną 1945 Ośrodek Oporu Jastarnia został znowu w pełni obsadzony przez Niemców, ale 10 maja niemiecki garnizon Hel poddał się nacierającemu wojskom radzieckim. Tak jak Niemcy w trakcie wojny, tak Rosjanie, a z czasem Ludowe Wojsko Polskie do lat 50. budowali na półwyspie, zwłaszcza w okolicach Helu wiele obiektów militarnych

Sabałowe bajania

W 2015 roku bunkry w Jastarni odzyskały dawny blask. Zostały pomalowane w barwy ochronne.

Niestety, dziś dumne fortece są stale atakowane przez wandalów, graficiarzy i twórców przeróżnych „pamiątkowych” napisów z cyklu „tu byłem”, „kocham Ankę”, a także balujących wokół lub na kopułach bardziej rozrywkowych gości. Zostawiają po sobie śmieci i ślady palonych ognisk.

Natomiast schron „Sabała” w okresie letnim jest otwarty dla zwiedzających. W jego wnętrzu można zapoznać się z wyposażeniem i funkcjonowaniem fortyfikacji II Rzeczypospolitej. Są też sprzęty z lat czterdziestych i pięćdziesiątych. A także posłuchać opowieści Jerzego Sadeckiego, jak funkcjonowała ta fortyfikacja.

Bunkry od strony spodziewanego ataku wroga są zasypane ziemią. – Praktycznie od strony wroga ich nie widać. Nie mają również żadnego uzbrojenia, które mogło odeprzeć atak frontowy. Miało to na celu zmuszenie wroga do podejścia z boku. Wówczas wróg dostawał się w krzyżowy ogień, który mógł być prowadzony z czterech schronów bojowych jednocześnie – przypomina Jerzy Sadowski. Dodaje, że w takich warunkach wróg nie ma jak skutecznie zaatakować. Bo podczas zmasowanego ostrzału ciężkich karabinów, prowadzonego z umocnień, nie ma czasu na przeprowadzenie skutecznego i odpowiednio mocnego ataku na umocnioną fortyfikację.

„Sabała” i jego okolice wciąż skrywają wiele tajemnic. Jerzy Sadowski w sierpniu 2022 roku nieopodal plaży natknął się na widok kilkudziesięciu pocisków ułożonych w stos. Ktoś wykopał niewybuchy w pobliskich lasach i ułożył je na stosie. Tuż przy ścieżce rowerowej, na której w sezonie panuje duży ruch. Zaledwie 200 metrów od miejsca, w którym wypoczywali turyści. Kustosz natychmiast powiadomił policję i służby miejskie. Znaleźli zabezpieczyli saperzy. To jednak nie był koniec ich pracy. W pobliżu wykopali kolejnych 190 pocisków.

Jakie jeszcze niespodzianki ma dla nas „Sabała”? Trzeba przekonać się latem.

Tekst i fot.: Rafał Gratkowski

Ciężki schron bojowy „Sokół” nad Zatoką Pucką, dziś jest atrakcją kempingu „Maszoperia”.

Ciężki schron bojowy „Saratoga”, za nim na plaży widać bliźniaczego „Sępa”.

żek o wojnie i wojskowości oraz przewodników turystycznych. Latem spotkać go można właśnie w bunkrze „Sabała”, który w okresie wakacyjnym jest otwarty dla turystów. Pozostałe bunkry są zamknięte dla zwiedzających. Z wyjątkiem dostępnego z plaży „Sępa”. Jednak morskie sztormy sprawiają, że wnętrza bunkra wypełnia w większości piasek. A także śmieci pozostawiane przez nocnych balowiczów.

- Mamy tylko jedną wskazówkę odnośnie nazw nadanych naszym schronom – kontynuuje Jerzy Sadowski. – A dotyczy ona liter „S”. Wszystkie nazwy zaczynają się na „S”, ponieważ kierownictwem robót dowodził major Schmidt. Stąd „Sokół”, „Sabała”, „Sęp” i „Saratoga”.

Kustosz dodaje, że dziś tak naprawdę nie wiemy nawet, jaka była kolejność nadawania nazw. Natomiast niektóre z przewodników do dziś podają nazwę „Saragossa”. – To jednak komunistycz-

go była „Saratoga”.

Przypomina, że tej właśnie nazwy używa adiutant IV batalionu Korpusu Ochrony Pogranicza „Polesie”, który bronił półwyspu od strony lądu, obsadzając także schrony bojowe na przedpolu Jastarni. – Nie ma podstaw, by mu nie wierzyć. Nie mam już siły ustawicznie prostować tego błędu – dodaje Władysław Szarski.

Zęby smoka

Prace nad Ośrodkiem Oporu Jastarnia rozpoczęły się w maju 1939 roku, a zakończyć miały się w listopadzie. Ośrodek usytuowano około trzy kilometry od centrum Jastarni w kierunku Kuźnicy. Za projekt odpowiadali majorowie Józef Draguła i Leon Aleksander Schmidt. Trzonem obrony miały być cztery żelbetonowe ciężkie schrony bojowe (wspomniane „Sokół”, „Sabała”, „Saratoga” i „Sęp”), wyposażone w stacjonarne armaty przeciwpancerne w kopułach. Było to niezwykle

Lekki schron piechoty, jedyny, który zdążyliśmy zbudować we wrześniu 1939 roku z planowanych czterech.

Ciężki schron bojowy „Sęp” broni dostępu do plaż od strony morza.

ostrzał statków wchodzących do portu w Gdańsku. Hel był obszarem zamkniętym i aby wejść na jego teren, potrzebna była specjalna przepustka. Stacjonowały tam też okręty wojenne.

Rejon obrony w Jastarni miał szerokość około 430 metrów – tyle, ile szerokość półwyspu w tym miejscu – i długość pół kilometra. Półwysp był bombardowany przez niemieckie lotnictwo już od pierwszych godzin wojny. Natomiast atak lądem rozpoczął się dopiero 10 września. Walki nie trwały długo. Kontradmirał Józef Unrug 2 października 1939 roku uznał, że skoro cała Polska jest już zajęta przez wojska niemieckie i sowieńskie, nie ma sensu bronić skrawka Polski. Rejon Umocniony Hel skapitulował.

W latach 1940-44 Niemcy utrzymywali w sprawności obiekty Ośrodka Oporu Jastarnia. Bunkry w lesie pełniły rolę schronów przeciwlotniczych. Natomiast bunker „Sęp” stał się po-

broniących rejonu Zatoki Gdańskiej. Dlatego też obszar Półwyspu Helskiego od Juraty do Helu z powodu obecności wojska był niedostępny dla postronnych. Ani miejscowi, ani turyści nie mieli wstępu na większość terenów, aż do roku 1995. Z czasem wojsko zaczęło udostępniać tereny.

Dziś od roku 2005, na bazie powojennych obiektów zaczął działać Skansen Fortyfikacji II Rzeczypospolitej im. Kontradmirała Włodzimierza Steyera. Powstała ścieżka dydaktyczna. Odtworzono również przeszkody przeciwpancerne, przeciwpiechotne i okopy. Gdy pojedziemy drogą nr 216 z Jastarni do Juraty, bez trudu zauważymy zasieki z drutu kolczastego i „zęby smoka” – zapory przeciwczołgowe. Natomiast droga na tym odcinku staje się kręta. Nie przez ukształtowanie terenu. Budowania na potrzeby wojska. Architekci tak ją zaprojektowali, by utrudnić ostrzał artyleryjski.

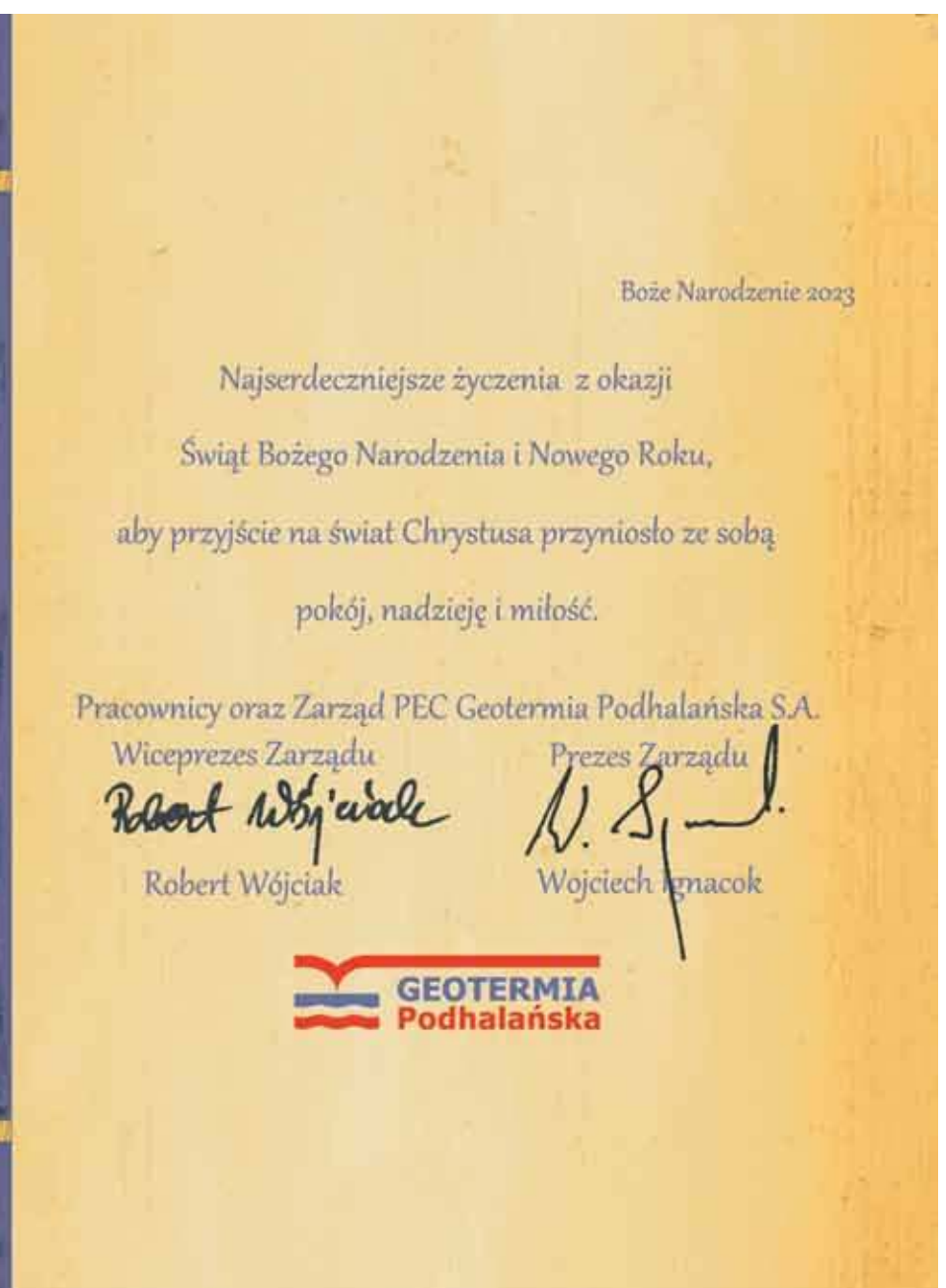
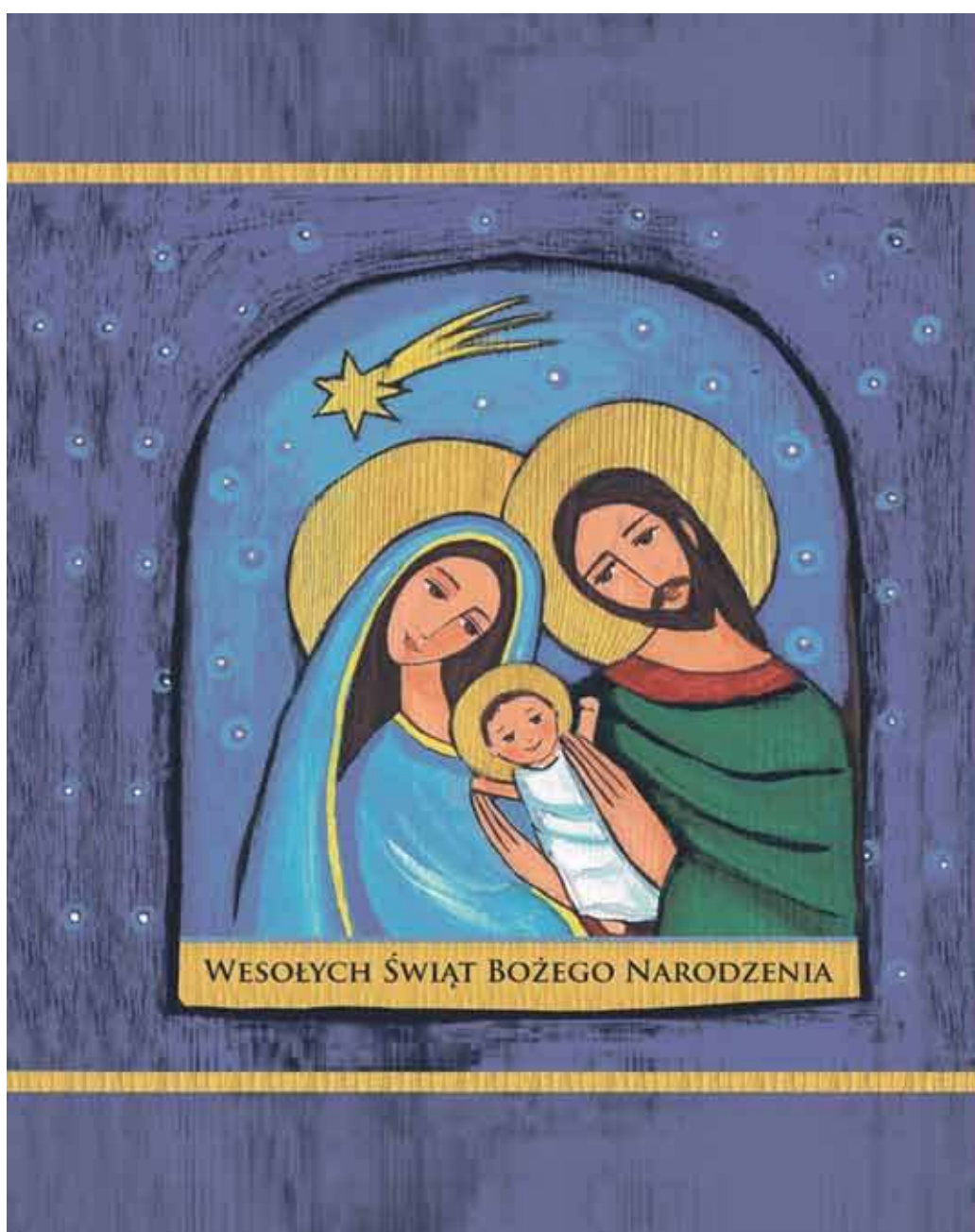
Z okazji Świąt Bożego Narodzenia
oraz Nowego Roku składamy najserdeczniejsze życzenia
wszelkiej pomyślności, radości i zdrowia.

Niech ten wyjątkowy czas będzie przepiękny ciepłą,
rodzinną atmosferą.

Życzymy, aby 2024 rok był czasem nowych możliwości,
sukcesów i spełnienia marzeń.

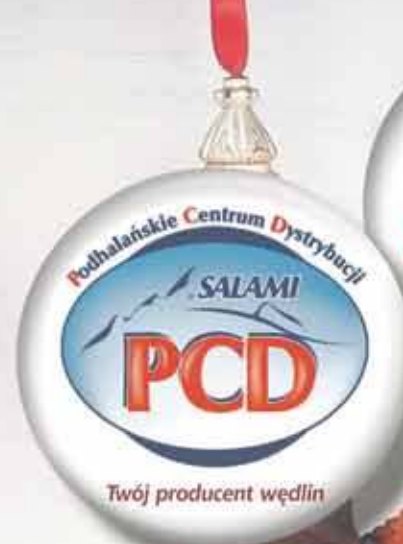
wojas
THE BEST STEP...

www.wojas.pl

**W małym Świętym Dziecku
Bóg daje nam Zbawienie.
Niech Gwiazda Betlejemska
zwiastuje nam w sercu na nowo
tę Dobrą Nowinę,
niech się rozraduje serce i uwierzy Jezusowi,
niech się umocni nadzieją
na cały Nowy 2024 Rok.**

Zapraszamy na przedświąteczne zakupy

Podhalańskie Centrum Dystrybucji „SALAMI” sp. z o.o.
NOWY TARG, ul. Kolejowa 172
tel. 18 26 14 400 www.pcd-salami.pl

Zapraszamy:
poniedziałek - piątek 7.00 - 16.00
sobota 7.00 - 14.00

RABKA-ZDRÓJ, ul. Orkana 19 b, tel. 18 26 70 902

Zapraszamy:

Market spożywczy:

poniedziałek - sobota 6.30 - 21.00

Pasaż handlowy:

poniedziałek - piątek 8.45 - 18.00

sobota 8.45 - 16.00

Kochani!

W to Boże Narodzenie i przez cały następny rok życzymy Wam, by przyszłość obdarowywała tym, co najbardziej wyczekiwane i potrzebne. Niech w sercu za sprawą Bożego Dzieciątka zagości pokój, miłość i nadzieja, a Nowy Rok przyniesie z sobą oczekiwane i nieoczekiwane radości. Niech dopisuje zdrowie, a dobre serca i ciepłe spojrzenia często wybiegają Wam naprzeciw.

Spółka „Nowa Targowica”,
i „Gazeta Targowa”

Turysto, odwiedź jarmark w Nowym Targu!

Najpiękniejszy w Polsce jarmark – w Nowym Targu, między Gorcami i Tatrami – zaprasza na zakupy.

Z jednej strony tradycja, z drugiej – nowoczesność. Jeśli czegoś potrzebujesz – tu kupisz wszystko, a jeszcze – zgodnie z jarmarcznym zwyczajem – możesz się targować. Jeśli chcesz po prostu miło spędzić czas, tu atrakcji Ci nie zabraknie. Jeśli chcesz dobrze zjeść – tu znajdziesz najlepsze specjały nie tylko góralskiej kuchni.

Tej atrakcji – podczas urlopu na Podhalu – ominąć nie możesz!

Nowy Targ, ul. Targowa. Zapraszamy w każdy czwartek, sobotę i niedzielę.

Galerie zdjęć z jarmarków – na naszej stronie internetowej: targowica.eu oraz na naszym profilu na fb: [nowatargowica](https://www.facebook.com/novatargowica)

„Czarna Owca” zaprasza do sklepów i restauracji

W gościnnych prograch najmłodszej na naszym jarmarku galerii handlowej, przekształconej z największej na Podhalu restauracji, można nadal pysznie zjeść – dwie sale i bar zostały po staremu, jak i zrobić zakupy w eleganckich butikach.

Do galerii można wejść zarówno od głównej alei, jak i od strony alejki graniczącej z „Kupieckim Dworem”, a także tej z drugiej strony budynku.

W sklepach nasi goście znajdą głównie odzież i obuwie, ale są też np. wózki, czy akcesoria dla niemowląt. Z kolei część restauracji

na pomieścić może ok. 200 osób, więc miejsce na chrzciny, komunie, urodziny i inne uroczystości – idealne. W menu m.in. słynne już wołowe policzki w sosie kurkowo-rydzowym, jagnięcina w sosie własnym i własne, pieczone w restauracji – pyszne ciasta.

Serdecznie zapraszamy.

REKLAMA

Od kozuchów po garnitury, od butów i skórzanych torebek po najmodniejszą odzież włoskich projektantów, od tradycji po nowoczesność. Mieszcząca się na nowotarskim jarmarku najpiękniejsza w kraju drewniana galeria handlowa „Kupiecki Dwór” codziennie zaprasza do swoich butików.

Nowy Targ, ul. Targowa 43

WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ SUKCESÓW
W NOWYM ROKU

życzy

GRUPA
autoremo

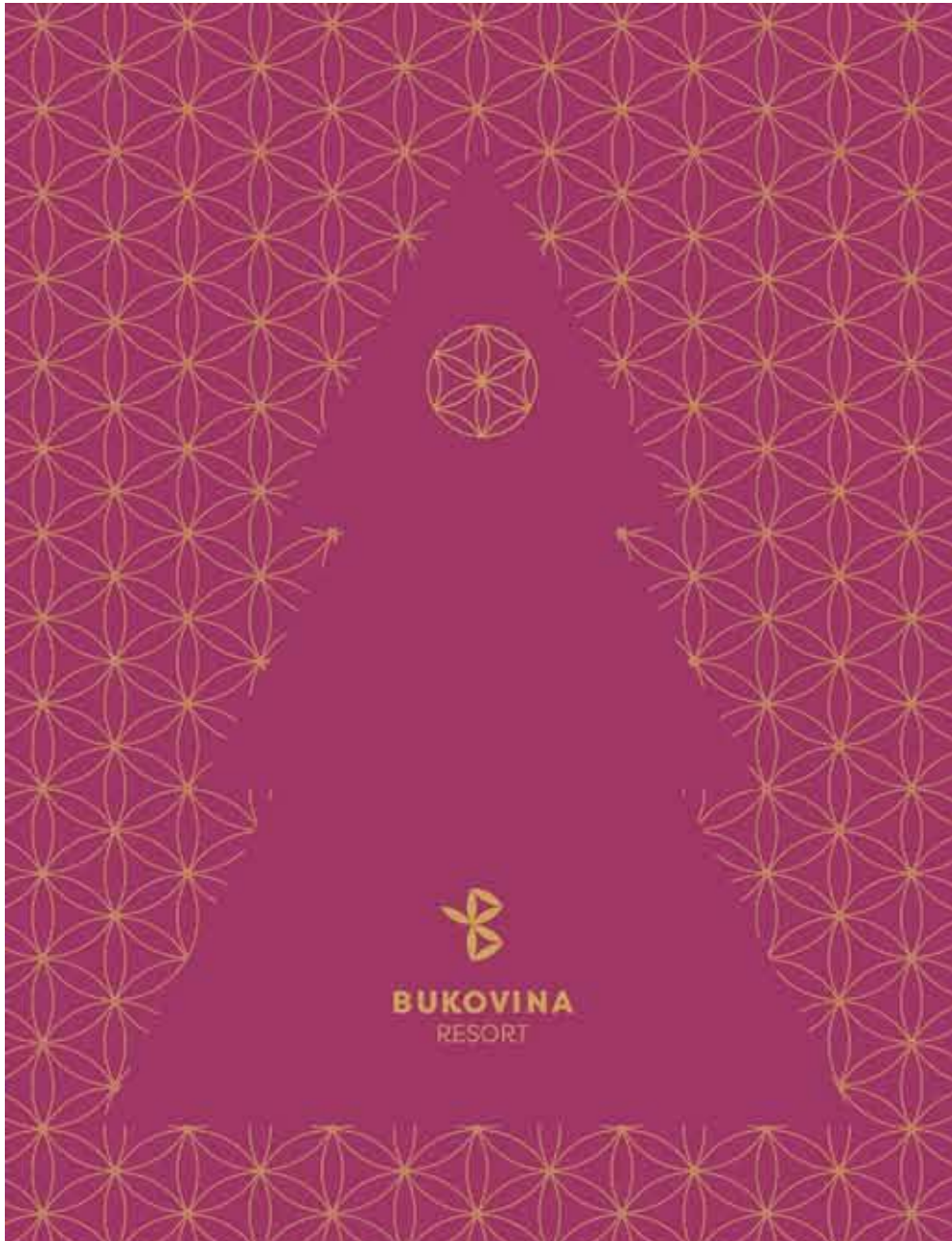
 autoremo.pl [instagram.com/GrupaAutoremo](https://www.instagram.com/GrupaAutoremo) [fb.com/GrupaAutoremo](https://www.facebook.com/GrupaAutoremo)

**Spokojnych Świąt
Bożego Narodzenia**

wypełnionych zapachem choinki
i dźwiękami kolęd, niosących spokój
i odpoczynek w ciepłej,
rodzinnej atmosferze.

Nowego Roku spełniającego wszystkie
marzenia, pełnego wiary, optymizmu
i wszelkiej pomyślności.

Życzy
BUKOVINA Resort

Koronacja Madonny z Szaflar

Uroczyste abp Marek Jędraszewski, metropolita krakowski koronował gotycką Madonnę z Szaflar w kościele pw. Św. Andrzeja Apostoła w szczególnej rocznicę – 200. konsekracji świątyni.

Szacownego gościa abpa Marka Jędraszewskiego w imieniu własnym, parafian i wszystkich mieszkańców gminy Szaflary powitał wójt Rafał Szkaradziński, podkreślając, że jest to najważniejsze wydarzenie w życiu parafii od 200 lat, a może nawet od czasu, gdy pod patronatem cysterskim w 1350 powstał tu pierwszy kościół. – Ten dzień, dzięki przychylności księdza arcybiskupa, zapisze się na kartach historii naszej parafii, a także naszego regionu. To bowiem nie tylko 200 lat konsekracji, trzeciego już w tym miejscu kościoła, ale przede wszystkim koronacja naszej Matki Bożej z Szaflar, do której zwracali się od wieków nasi przodkowie. Jest mi niezmiernie miło, że podczas dzisiejszego wydarzenia jest z nami kapelan pana Prezydenta Andrzeja Dudę ksiądz Zbigniew Kraś i opat o. Szymon Warciak z zakonu cystersów ze Szczyrzyca – mówił Rafał Szkaradziński.

Z kolei ks. Kazimierz Duraj, proboszcz parafii św. Andrzeja Apostoła w Szaflarach zwrócił uwagę na to, że koronacja Madonny z Szaflar to inicjatywa osób świeckich, na którą pozytywnie zareagował metropolita krakowski. – Dzięki inspiracji papieża Franciszka dziś dużo w Kościele mówi się o synodalności. Myślę, że to jest synodalność, a więc spotkanie decyzji pasterskiej księdza arcybiskupa i pragnienia wiernych – mówił ks. Kazimierz Duraj.

W uroczystości udział wzięło wielu gości: duchowni, przedstawiciele organizacji kościelnych i społecznych, samorządowcy, parlamentarzyści, radni, goście ze Związku Podhalan w USA i w Austrii. Nie zabrakło sportowców, harcerzy, uczniów, nauczycieli, a przede wszystkim mieszkańców gminy.

Korony Madonny i Dzieciątka wykonane są ze srebra, pokryte 24 karatowym złotem z osadzonymi perłami, granatami,

topazami i czerwonymi bursztynami. Tak samo wykonano berło. – Dobór kolorystyczny kamieni ma uzasadnienie w symbolice teologicznej. Błękit kamieni symbolizuje dziewiczą czystość Maryi, a czerwony blask kamieni symbolizuje królewską purpurę, a więc symbol władzy – tłumaczy artysta Marek Szala, który wykonał insygnia

koronne, a przed laty, jako konserwator zabytków z ministerialnymi uprawnieniami odrestaurował Madonnę. Rzeźba ma 95 cm wysokości, wykonana jest z lipy, polichromowana, partiami złożona. Pochodzi z warsztatu spisko – sądeckiego z 1380 r.

Zdjęcie: Biuro Prasowe Archidiecezji Krakowskiej

VIII Ogólnopolski Kongres Geotermalny

29 listopada w Hotelu Metropolo w Krakowie, odbył się VIII Ogólnopolski Kongres Geotermalny, w którym udział wzięli Wójt Gminy Szaflary Rafał Szkaradziński.

Głównym tematem tegorocznego Kongresu były „Projekty geotermalne w trakcie realizacji”. Wzięli w nim udział zaproszeni przedstawiciele inwestorów, beneficjentów programów wsparcia, firm realizujących obecnie projekty geotermalne oraz przedstawiciele wielu innych środowisk związanych z geotermią w Polsce.

Kongres miał posłużyć wymianie doświadczeń i perspektyw geotermii w Polsce oraz na arenie międzynarodowej.

Przypomnijmy, że w Szaflarach powstaje najgłębszy odwiert geotermalny

na świecie Bańska PGP-4. Wójt Gminy Szaflary Rafał Szkaradziński przedstawił zebranym informacje o postępach prac przy odwiercie, a także cały projekt geotermalny oraz informacje o planach budowy sieci geotermalnej realizowanej na terenie gminy Szaflary oraz magistrali zasilającej miasto Nowy Targ.

Organizatorami Kongresu byli: Polskie Stowarzyszenie Geotermiczne, AGH WGGiOŚ KSE, Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią, PAN oraz Redakcja Globenergia. Jest to najważniejsze cykliczne wydarzenie branży geotermalnej w Polsce.

Odrestaurowana kapliczka

Końcem listopada zakończono prace renowacyjne przy kapliczce św. Nepomucena, zlokalizowanej obok budynku remizy OSP w Szaflarach. Prace konserwatorskie wykonała konserwator dzieł sztuki – Regina Mrowca – Kenar.

Wartość prac to 22 440,20 zł. Zadanie zrealizowano dzięki dotacji w ramach konkursu „Kapliczki Małopolski 2023”, organizowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego. Gmina na ten cel pozyskała dotację w wysokości 12 000,00 zł, pozostałą kwotę pokryto z budżetu gminy.

W przyszłym roku gmina planuje konserwację kolejnych 8 kapliczek na terenie gminy w ramach pozyskanych środków z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

Kolędowanie

ZAPRASZAMY NA

Kolędowanie w Sercu Podhala

14 stycznia 2024

godz: 17:00

Parafia Miłosierdzia Bożego w Bańskiej Niżnej

WYSTĄPIĄ:

- Małgorzata Babiarcz MEGITZA
- Magdalena Panek
- Paweł Florczyk GÓRAL POWER
- Schola Bogu Mile
- Gabriela Król
- Zespół Bartki
- Zespół Warasy

Sorce Podhala
Gmina Bańska

Święty Mikołaj w Zaskalu

Tegoroczna aura ułatwiła podróż Św. Mikołaja, który przybył do remizy OSP w Zaskalu, by swą obecnością uszczęśliwić dzieci, wszak cały rok czekały one na ten wyjątkowy dzień.

Radości i śmiechu było co nie miara. Nastrój udzielił się rodzicom i opiekunom, którzy zostali zaproszeni ze swymi pociechami, by świętować. Wójt Rafał Szkaradziński przyznał, że te nasze dzieci musiały być naprawdę grzeczne, skoro św. Mikołaj był tak hojny i obdarował prezentami 78. Dzieci i zaprosił Mikołaja na przyszły rok, a ten obiecał dzieciom, że na pewno do nich przyjdzie.

Turniej Nadziei Olimpijskich w Szaflarach

W trakcie dwóch ostatnich weekendów w hali sportowej w Szaflarach odbył się Turniej Nadziei Olimpijskich 2023. Najpierw (w dniach od 8 do 10 grudnia) rywalizowali juniorzy młodszy, tydzień później (od 15 do 17 grudnia) do gry przystąpiły juniorki młodsze.

W pierwszym turnieju chłopców, w trakcie trzydniowej rywalizacji najlepsi okazali się Czesi, którzy przez cały weekend pozostali niepokonani, na drugim miejscu klasyfikacji końcowej na podium stanęli Polacy, trzecie miejsce zdobyła reprezentacja Rumunii.

W zmaganiach dziewcząt z kompletem zwycięstw triumfowały Węgierki, drugie miejsce zajęły Słowaczki, a podium uzupełniły Polki.

Turnieje Nadziei Olimpijskich rozgrywane są w państwach Grupy Wyszehradzkiej w 30 różnych dyscyplinach sportowych, a uczestnikami cyklu zawodów w kategoriach młodzieżowych są reprezentanci Czech, Słowacji, Węgier i Polski. W tym roku w ramach rywalizacji piłkarskiej ręcznej w zastępstwie reprezentacji Węgier gościnnie do grona uczestników dołączyła także Rumunia.

Zdjęcie: Tomasz Pańszczyk

Przesyłamy Wam
Najcieplejsze życzenia z okazji
zbliżających się
Świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku 2024.
Radości i życzliwości ludzi i świata,
cennych chwil z bliskimi
oraz
spełnienia, pomyślności
i satysfakcji w życiu zawodowym
życzą

**Zarząd, Rada Nadzorcza oraz Pracownicy
Spotem Zakopane.**

Zdrowych, wesołych Świąt Bożego Narodzenia
wszystkim pacjentom i pracownikom
Podhalańskiego Szpitala Specjalistycznego
im. Jana Pawła II w Nowym Targu

składa dyrekcja Podhalańskiego
Szpitala Specjalistycznego:

Marek Wierzbę - dyrektor

Aleksandra Chowaniec
- zastępcę dyrektora ds. leczenia

Dorota Pająk
- zastępcę dyrektora ds. pielęgniarstwa

Podhalański Szpital Specjalistyczny
im. Jana Pawła II w Nowym Targu

Drodzy Rodzice!

Co tydzień na łamach Tygodnika Podhalańskiego witamy najmłodszych Podhalan, którzy przyszli na świat w szpitalach w Zakopanem i Nowym Targu.

Fot.: Zofia Szwajnos, Jan Głabiński

e-mail: dzieci@24tp.pl
tel. 507 171 188

Szpital Powiatowy im. Dra Tyrusa Chałubińskiego w Zakopanem

Kornelia Jarzębowska,
cóрка Katarzyny i Huberta
14.12.23, 2700 g, 52 cm
Zakopane

Helenka Lasak, cóрка
Anety i Bartłomieja
14.12.23, 3000 g, 53 cm
Zakopane

Gabrysia Marek, cóрка
Magdaleny i Krzysztofa
13.12.23, 2900 g, 53 cm
Poronin

Ignas Czub, syn Anny
i Mateusza
13.12.23, 4100 g, 59 cm
Bukowina Tatrzańska

Marysia Porębska, cóрка
Agaty i Kamila
16.12.23, 3690 g, 56 cm
Zakopane

Szpital im. Jana Pawła II w Nowym Targu

Klemens Dziedzic, syn
Pauliny i Mateusza
12.12.23, 3160 g, 54 cm
Ciche

Magdalena Król, cóрка
Pauliny i Gabriela
12.12.23, 3770 g, 58 cm
Jablonka

syn Justyny i Dominika
11.12.23, 3430 g, 56 cm
Czorsztyn

córk Katarzyny i Macieja
Góreckich
11.12.23, 3520 g, 59 cm
Frydman

Julita Grzybek, córk
Justyny i Huberta
12.12.23, 3240 g, 53 cm
Ludźmierz

Anielka Pierwoła, córk
Dominiki i Krzysztofa
12.12.23, 2730 g, 51 cm
Kluskowce

Hubert Zubek, syn
Karoliny i Michała
11.12.23, 3240 g, 54 cm
Bukowina Tatrzańska

Zuzanna Wiercioch,
córk Doroty i Macieja
10.12.23, 3560 g, 56 cm
Szczawnica

Antos Smarduch, syn
Anny i Mateusza
11.12.23, 3450 g, 55 cm
Nowy Targ

Jakub Kapuściarz, syn
Agaty i Krzysztofa
13.12.23, 4030 g, 55 cm
Rogoźnik

Antos Chorązak, syn
Marioli i Jakuba
13.12.23, 3330 g, 55 cm
Olszówka

Aleksander Łukasza, syn
Sabiny i Maksyma
13.12.23, 3750 g, 57 cm
Raba Wyżna

Zuzia Kawa, córk
Aleksandry i Grzegorza
14.12.23, 2700 g, 52 cm
Frydman

Liliana Zemba, córk
Karmili i Jana
13.12.23, 3450 g, 55 cm
Maniowy

Radosław Bogaczyk, syn
Magdaleny i Pawła
13.12.23, 3410 g, 54 cm
Niedzica

Mikołaj Kromka, syn
Urszuli i Piotra
14.12.23, 3800 g, 56 cm
Kacwin

syn Joanny i Wojciecha
Mazurkiewiczów
14.12.23, 2900 g, 54 cm
Rabka-Zdrój

Przemysław Czesław
Kubuszek, syn Katarzyny
i Przemysława
14.12.23
Sierockie

Antos Działkowicz, syn
Klaudii i Przemysława
16.12.23, 2740 g, 54 cm
Maniowy

Nikodem Šturek, syn
Anny i Filipa
17.12.23, 3450 g, 56 cm
Jablonka

Gabrysia Szuba, córk
Wiktorii i Marcina
17.12.23, 2740 g, 54 cm
Ludźmierz

syn Katarzyny i Macieja
Ciągów
16.12.23, 3590 g, 55 cm
Nowy Targ

Kornelia Dziadkowiec,
córk Oliwii i Jana
16.12.23, 3310 g, 56 cm
Groń

Mia Świdzińska, córk
Lidii i Krzysztofa
15.12.23, 3140 g, 52 cm
Nowy Targ

Milenka Murańska, córk
Marii i Michała
17.12.23, 2960 g, 56 cm
Łąpsze Niżne

REKLAMA

TYGODNIK
Podhalański

do kawy na śniadanie

**HOTELARZU! ZAMÓW U NAS
COTYGODNIOWY PREZENT DLA SWOICH GOŚCI!**

Co tydzień przwieziemy Państwu na miejsce specjalnie zapakowany najnowszy numer Tygodnika Podhalańskiego.
Co tydzień Twoi goście znajdą w Tygodniku Podhalańskim bogaty informator dla turystów,
aktualny program imprez kulturalnych i sportowych, darmowe bilety na spektakle teatralne, seanse kinowe, koncerty.

ul. Droga do Rojów 9
Zakopane

ApartHotel

+48 18 20 138 63
+48 516 082 888

Bambi
Zakopane

www.bambizakopane.pl

**Teraz czekamy jeszcze
na Twój hotel**
Zadzwoń:
18 20 00 000 w. 22

47
NOWORODKI

TYGODNIK
Podhalański

51-52/2023

USG, RTG, EEG

Zakopane

◆ **GABINET USG – LEK. MED. ANDRZEJ KLASIŃSKI** – specjalista rentgenolog. BADANIA USG JAMY BRZUSZNEJ, TARCZYCY, SUTKÓW, STAWÓW, DOPPLER. **UL. SIENKIEWICZA 3B**. Pon.-czw. 11.30-13, pt. 11.30-12.30. Tel. 504 108 602. (1/2)

◆ **GABINET USG – lek. med. EWA GÓRKA**, specj. rentgenolog. USG jamy brzusznej, tarczycy, głowy przez ciemniaczkę u dzieci, piersi. Pon., śr., czw. od godz. 14 po uzgodnieniu telefonicznym: 608 610 101. **Ul. Sienkiewicza 4A**. (2/2)

◆ **Badania USG jamy brzusznej, piersi, tarczycy, węzłów chłonnych, narządów mocznych (jądra, najądrza). Lek. EWA SMOŁECKA** specjalista radiolog, Certyfikat PT USG, ul. Zborowskiego 4a/6 – pon., wt., środa. Konieczna rejestracja telefoniczna - 509923737. (124/2)

◆ **Dr n. med. JACEK JANCELEWICZ**. Badana USG TARCZYCY, JAMY BRZUSZNEJ, PIERSI, STAWÓW (kolano, bark i inne), NACZYŃ – DOPLER TĘTNIC SZYJNYCH I ŻYŁ KOŃCZYN DOLNYCH. Piątki od 16.30, Nowotarska 10 c. Tel. 604 916 262. (252/NT)

Krościenko

◆ **Lek. med. Wojciech Granowski**. USG: JAMY BRZUSZNEJ, TARCZYCY, JADER, DOPPLER: TĘTNIC SZYJNYCH, TĘTNIC I ŻYŁ KOŃCZYN, OPISY ZDJEĆ RTG. Ul. Esperanto 2. Rejestracja: 604 567 583. (133/NT)

INTERNA

Zakopane

◆ **GASTROMED INTERNA** i **ENDOSKOPIA** Specjalistyczna Poradnia Internistyczna, ul. Stolarczyka 12. **Lek. med. Henryk Chodurski** przyjmuje pon.-pt. po wcześniejszej rejestracji telefonicznej: 18 20 646 64, 606 46 39 40. www.gastromedzakopane.pl (10/2)

Nowy Targ

◆ **Specjalistyczny Gabinet Lekarski – lek. med. Witold Kalata**, specjalista chorób wewnętrznych. N. Targ, ul. Krasieńskiego 3, gabinet Cardim. Rej. 600 354 696, 516 618 111. Porady internistyczne i kardiologiczne. Kwalifikacje do zabiegów operacyjnych. (167/NT)

OKULISTYKA

Zakopane

◆ **Lek. med. LUCYNA GALICA-JURECKA – OKULISTA**, optometrysta PWr, ul. Krupówki 52 (obok Biura Ogłoszeń TP). **ZAKŁAD OPTYCZNY** i rejestracja pacjentów w godz. 10-14 (pon., wt., śr., pt.), 16-18 (czw.). **LEKARZ PRZYJMUJE** po wcześniejszej rejestracji: 18 20 66 824. (23/2)

◆ **GABINET OKULISTYCZNY**. Specjalista okulista **lek. MAŁGORZATA KWIATKOWSKA**. Ul. Chałubińskiego 37B, tel. 18 20 62-907, 601 177-405 przyjmuje pn. i czw. od 16-17, Zakopane, ul. Sienkiewicza 3B, przyjmuje wt. 16-17, pt. 17-18. W nagłych przypadkach codziennie. (27/2)

◆ **Lek. med. TOMASZ SZTEŃCEL – OKULISTA**. Dobór soczewek kontaktowych. Zakład optyczny na miejscu. Zakopane, Na Wilcznik 1 a. **NAGŁE PRZYPADKI: 604 42 65 92**. Rejestracja tel. czynna od 9-18, w soboty 10-13, 18 20 153 73. (28/2)

◆ **Lek. med. ESTERA RÓŻEWICZ – OKULISTA**. Diagnostyka i leczenie chorób oczu. Wtorek 9-12, czwartek 16-18, piątek 10-12. Ul. Gimnazjalna 1 (DOM RZEMIOSŁA). Tel. dom. 18 20 68 148, 606 609 406. (29/2)

◆ **Lek. med. WERONIKA MARASZEWSKA** – specjalista chorób oczu przyjmuje: pon. 10-12, wt. i czw. 16-18. Ul. Zamoyskiego 17 a, tel. 18 20 121-66, 695 996 417. (30/2)

◆ **GABINET OPTOMETRYCZNY**. Badania wid wzroku i dobór okularów. Inż. **LUCYNA MARUCHA** Optometrysta UM Poznań. Zakład Optyki Okularowej, ul. Kasprusia 1 B. Tel. 18 20 149 71, www.optyka-optometria.pl (300/2)

Nowy Targ

◆ **Lek. med. Marta Kotylak** – specjalista chorób oczu. leczenie schorzeń oczu, soczewki kontaktowe, orzecznictwo, badania profilaktyczne, okulistyka dziecięca, kwalifikacje do laserowego usuwania wad wzroku, komputerowe badanie pola widzenia, badanie tomografii komputerowej oczu (OCT). Ul. Kolejowa 10, pon, pt 9-17, wt, czw. 14-17. Rej. 509 297 858, 18 26 73 272. (5/NT)

Rabka

◆ **DR N. MED. MAŁGORZATA WOŚ, SPECJALISTA OKULISTA**, Szpital im. Żeromskiego w Krakowie, konsultacje, zabiegi okulistyczne, KRÓTKIE TERMINY OCZEKIWANIA NA ZABIEG USUNIĘCIA ZAĆMY. **SPEC MED**, ul. Prof. Jana Rudnika 3B, 602 222 084. (431/2)

PEDIATRIA

Zakopane

◆ **Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska – GRAŻYNA MAŁEK – pediatra**. Codziennie: Droga do Olczy 8 b. Tel. 18 20 14-999, 603 610-605. (19/2)

◆ **Pediatra TERESA BUR-NAT** – specj. chorób dzieci. Wizyty domowe, tel. 18 20-125-92, 604 06-17-26. Gabinet: Bulwary Słowackiego 4A/3. (21/2)

◆ **PEDIATRYCZNE WIZYTY DOMOWE**. Lek. Janina Kovacs. Tel. 601860090 (245/NT)

GINEKOLOGIA, POŁOŻNICTWO

Zakopane

◆ **PORADNIA GINEKOLOGICZNO-POŁOŻNICZA**, lek. med. GRZEGORZ MARKOWSKI – spec. ginekolog-położnik, Nowotarska 79, 18 20 64 244. Przyjęcia: bezpłatne (umowa z NFZ): pn., śr., czw. 8-14.30, wt. 14-18; prywatne: wt. 18-19, pt. 16-17. (13/2)

◆ **Specjalistyczny Gabinet Chorób Kobietych i Położnictwa, USG, USG piersi i cytologia – lek. med. DANUTA GRUSZKA-WRÓBEL**, specjalista ginekolog-położnik. Droga do Samków 3 A, poniedziałki i czwartki od 16. Tel. 18 20 629-50, 604 118 380. (40/2)

◆ **Lek. med. MACIEJ WIDERA** – ginekolog – położnik – USG, CYTOLOGIA. Przyjmuje: wt. i czw. 16-18 po uzgodnieniu tel. 602 389-411. Ul. Kaszelewskiego 6 (dojazd od ul. Powstańców Śląskich przez parking pod Gubałówką). (41/2)

◆ **SPECJALISTA GINEKOLOG POŁOŻNIK – ANNA BAŃKOWSKA-PODOLAK** przyjmuje w gabinecie przy ul. Ks. Stolarczyka 12 – poniedziałki, środy 17-19 – USG, cytologia. 601 28-15-79. (139/2)

◆ **Specjalistyczny Gabinet Lekarski Ginekologiczno-Położniczy – dr n. med. ANDRZEJ SAŁYK** – USG, cytologia, bezbolesne usuwanie nadżerek metodą Krio – przyjmuje: ul. Nowotarska 79 (koło ronda); pon., śr., i czw. od godz. 16. Tel. 604 802-696, rejestracja telefoniczna 13-14.: 18 20-143-79. (46/2)

◆ **GINEKOLOGIA POŁOŻNICTWO** **Dr hab. n. med. Hubert Wolski**, lek. Magdalena Massalska-Wolska, lek. Jan Wolski. Badania prenatalne. Monitorowanie ciąży. Profilaktyka onkologiczna. Badania prenatalne: USG, KTG. Profilaktyka onkologiczna: Cytologia, Kolposkopia, USG. Ul. Kościuszki 1, Zakopane, rejestracja 660 615 089. (316/NT)

Nowy Targ

◆ **Dr hab. n. med. Hubert Wolski**, specjalista ginekolog-położnik USG 3D, 4D, cytologia, ul. Waksmundzka 67, Nowy Targ. Rejestracja telefoniczna 660 615 089. (18/NT)

◆ **AB CLINIC CENTRUM GINEKOLOGII I LECZENIA NIEPŁODNOŚCI – dr n. med. Anna Gąsiorowska i lek. B. Pflaum**. Prowadzenie ciąży, USG, cytologia, KTG, leczenie schorzeń ginekologicznych. Ul. Długa 129 (budynek Femedici), rejestracja: **603 774 775** (433/2)

◆ **Gabinet Ginekologiczno-Cytologiczny lek. med. GIZIŃSKI MAREK** specjalista ginekolog-położnik. Nowy Targ, Rynek 24. Przyjmuje poniedziałki, środy, czwartki i soboty. Rejestracja tel. -sms 602 520 972. (318/NT)

LARYNGOLOGIA

Zakopane

◆ **WOJCIECH MAŁEK** – spec. audiolog laryngolog. Zakopane, Dr do Olczy 8 b (codziennie) i Nowotarska 79 ZAK-MED (pn., czw.) i wizyty domowe. Nowy Targ, Kopernika 7. DOBÓR APARATÓW SŁUCHOWYCH. BADANIA SŁUCHU: AUDIOMETRIA, TYMPANOMETRIA, OTOEMISJA, ABR; ENDOSKOPIA. Badania okresowe pracowników. 18 20 14 999, 601 46 04 50. (31/2)

◆ **GABINET LARYNGOLOGICZNY**. Specjalista laryngolog lek. **PAWEŁ KWIATKOWSKI**. Dobór aparatów słuchowych. Ul. Sienkiewicza 3B: pon. i czw. od 16-17. Ul. Chałubińskiego 37B, wt. i pt. 17-18. W sprawach pilnych codziennie: 18 20-62-907. Wizyty domowe, 603 125-510. (34/2)

◆ **Dr n. med. JANUSZ KWIATKOWSKI** – specjalista laryngolog, ul. Sienkiewicza 3 B: środy i piątki w godz. 16-17. Wizyty domowe, tel. 18 20 638-76, 605 200 885. (33/2)

◆ **Dr med. Emilian Kowal** – specjalista otolaryngolog dzieci i dorosłych. Konsultacje z zakresu chirurgii i onkologii głowy i szyi. Przyjmuje: **ALLMEDICA, Zakopane, Chyców Potok 26**, pon. i wt. 14-18. Rejestracja 18 265 74 88. (9/NT)

Rabka

◆ **Dr n. med. Mieczysław Kossek** – specjalista otolaryngolog. Choroby uszu, nosa, gardła i krtani u dorosłych i dzieci. Choroby alergiczne górnych dróg oddechowych. Rabka-Zdrój, ul. Władysława Orkana 19B (Centrum Handlowe „MAŁGOSIA” II piętro). Przyjmuje: pon., śr., pt. 16-17. Tel. **603 055 491**. (8/NT)

◆ **DR N. MED. JAN WOŚ, SPECJALISTA OTOLARYNGOLOG**, Szpital im. Żeromskiego w Krakowie, badanie dorosłych i dzieci (endoskopia w cenie), usunięcie migdałków, operację przegrody nosa i endoskopowa zatok, leczenie chrapania. **SPEC MED**, ul. Prof. Jana Rudnika 3B, 602 222 084. (360/2)

CHIRURGIA

Murzasichle

◆ **Prywatny Gabinet Chirurgiczny MAGDALENA DANIEL** – specjalista chirurgii dziecięcej. Ul. Chycokówka 1, tel. 602651002. Choroby chirurgiczne, choroby paznokci leczone metodą podologiczną ARKADY, bezbolesne usuwanie blizn i rozstępów nieinwazyjną metodą BLOOMEA. (437/2)

ORTOPEDIA

Zakopane

◆ **SPECJALISTYCZNY GABINET ORTOPEDYCZNO-URAZOWY, prof. dr hab. med. Daniel Zarzycki**, ul. Jagiełłońska 34, wtorki 17-19. Rejestracja telefoniczna: 668 690 415. (268/2)

◆ **GABINET ORTOPEDYCZNY**. **Dr n. med. WOJCIECH KĄCKI**. Przyjmuje: piątki (17-19): Zakopane, Balzera 18, rejestracja: 606 509 539; poniedziałki (18-20): ALLMEDICA, Nowy Targ, Kolejowa 31, rejestracja: 18 265 74 88 (29/2)

◆ **Lek. med. JANUSZ KALISKI, SPECJALISTYCZNY GABINET ORTOPEDYCZNY I MEDYCYNY PRACY** (porady ortopedyczne, RTG, USG, badania profilaktyczne, badania kierowców, badania osób ubiegających się o pozwolenie na broń). Ul. **TETMAJERA 23** (Centrum Medyczne STAR-MED), tel: 509 961-365. (428/2)

◆ **PORADNIA ORTOPEDYCZNA, lek. med. SZYMON BANAK** przyjmuje w poniedziałki 17.00-19.00, ul. Makuszyńskiego 1, Zakopane. Rejestracja telefoniczna: 694 41 35 49. (405/2)

KARDIOLOGIA

Zakopane

◆ **Lek. med. WŁODZIMIERZ RÓŻEWICZ** – kardiolog, specjalista chorób wewn. Przyjmuje: ul. Gimnazjalna 1 (DOM RZEMIOSŁA), pon. i śr. 17-19. EKG. Tel. 18 20 68-148, 604 44-07-39. (59/2)

Nowy Targ

◆ **CHOROBY SERCA, UKŁADU KRAŻENIA, CHOROBY WEWNĘTRZNE, EKG, ECHO SERCA, HOLTER EKG, HOLTER CIŚNIENIOWY, KONTROLA STYMULATORÓW SERCA I KARDIO-WERTERÓW – DEFIBRYLATORÓW**. Lek. med. Daniel Pelczarski – specjalista chorób wewnętrznych i kardiologii. Ul. Kolejowa 31. Tel. 606 683 999, 502 490 805 (do godz. 19). (108/NT)

◆ **PAWEŁ CHRUSCIEL**, specjalista kardiolog, specjalista chorób wewnętrznych. Echokardiografia, EKG wysiłkowe, holter ciśnienia. Ul. Wojska Polskiego 14, cały tydzień od godziny 16, rej. 18 26 672 56, 666 942 546. (4/NT)

DERMATOLOGIA

Zakopane

◆ **SPECJALIŚCI DERMATOLOGI – WENEROLOG**, asystenci Kliniki CMUJ: dr med. Marek Brzewski i dr med. Paweł Brzewski. Przyjmują w piątki 17-19. Ul. Makuszyńskiego 1. Rejestracja: 12 267 35 60, 608 472-034. (66/2)

◆ **Lek. med. KRZYSZTOF MARASZEWSKI – DERMATOLOG, WENEROLOG** – zamrażanie brodawek, diagnostyka zmian barwnikowych. Przyjmuje: pon. oraz pt. 16-17; w pozostałe dni – 605 596 710. Ul. Zamoyskiego 17 a. Wizyty domowe. (67/2)

◆ **Lek. ANNA IGRAS, SPECJALISTA DERMATOLOG-WENEROLOG**. Choroby skóry, włosów, paznokci i przeniesione drogą płciową. Badanie znamion dermatoskopem, kriochirurgia, elektrokoagulacja. Ul. **Nowotarska 79** (poniedziałek-piątek). Wizyty domowe. Tel. 600 044 624. (422/2)

◆ **PARO CLINIC** – lek. MAŁGORZATA GAWORCZYK. Trądzik, zmiany barwnikowe, brodawki, AZS, łuszczyca, bielactwo. Dermatoskopia, laseroterapia, kriochirurgia, plazma, peelingi medyczne. Czwartek, piątek, sobota: Aleje 3 Maja 5 lok. B, tel. 501 510 502. (457/2)

◆ **ŁUSZCZYCA SKÓRNA, ŁUSZCZYCA STAWOWA** oporna na leczenie dermatologiczne, nawracająca. Dr n. med. JACEK JANCELEWICZ. Piątki od 16.30, Nowotarska 10 c. Tel. **604 916 262**. (210/NT)

ENDOSKOPIA

Zakopane

◆ **GASTROMED INTERNA** i **ENDOSKOPIA** Pracownia Endoskopowa, ul. Stolarczyka 12. **Dr Henryk Chodurski** przyjmuje pon.-pt. po rejestracji telefonicznej: 18 20 646 64, 606 46 39 40. Także w ramach NFZ. Gastroskopia, kolonoskopia. (68/2)

Nowy Targ

◆ **LEK. MED. CEZARY WOJSŁAWSKI – CHIRURG**. Gastroskopia, kolonoskopia, rektoskopia. Ul. Rynek 24. Wtorek: 15-17, sobota: 9-11 oraz po telefonicznym uzgodnieniu: 18 266-63-78, 606 262 796. (17/NT)

ENDOKRYNOLOGIA

Nowy Targ

◆ **Centrum Zdrowia „INTERMED”**, lek. med. Irena Wójciak-Majerczak, endokrynolog, specjalista chorób wewnętrznych. Konsultacje endokrynologiczne, usg tarczycy. Nowy Targ, ul. Pajerskiej 8a, tel. 18 549 16 66. www.intermed24.pl, Krościenko, przychodnia Esperanto 1, tel. 609 468 844. (71/NT)

◆ **Lek. med. Elżbieta Pastuszak**, specjalista internista – **ENDOKRYNOLOG**. USG jamy brzusznej i tarczycy. Rynek 24. Przyjmuje: 1., 2. i 3. sobota miesiąca: 9-13. Tel. 602 319 259. (42/NT)

PODOLOGIA

Zakopane

◆ **GABINET PODOLOGICZNY „STUDIO ORCHIDEA”**, – specjalista podolog. Leczenie grzybicy paznokci, wrastające paznokcie – klamry, metoda Arkady, rekonstrukcja płytki. Pedicure specjalistyczny, usuwanie modzeli i odcisków, wykonywanie odciażeń i ortoz indywidualnych. Ul. Grunwaldzka 11b, 600 801 792, studio-orchidea.net (329/2)

◆ **PODOLOGIA Fancy You** – Twój specjalista od STÓP: w terapii wrastających i wkręcających paznokci, leczeniu grzybicy, kurzajek/brodawek, opracowaniu pękających pięt. Ul. Makuszyńskiego 1, kontakt: 502 470 657. (467/2)

PSYCHOLOGIA, PSYCHIATRIA

Zakopane

◆ **Lek. med. psychiatra ZBIGNIEW ŁABĘDZKI** – depresje, lęki, obsesje, zaburzenia psychiczne wieku podeszłego, nerwice, anoreksja i bulimia, bezsenność. Ul. Sienkiewicza 3 „Radwid”, pon. 9-14, wt. 9-19. 18 20 700-40, 501 056 947. www.zbigniew-labedzki-psychiatra.com (70/2)

◆ **PRACOWNIA PSYCHOLOGICZNA – ANNA JANUSZEK**, ul. Krupówki 3/5, 609 664 379. Badania psychologiczne kierowców i operatorów maszyn, pomoc psychologiczna, doradztwo zawodowe. Jakość i przystępne ceny. Dorosli, młodzież, dzieci. pracownia@psychologzakopane.pl (279/2)

◆ **Mgr IAN DYBA, Psycholog** – psychoterapia zaburzeń psychicznych (depresja, nerwice, lęk, uzależnienia), radzenie sobie z sytuacjami trudnymi, terapia rodzin, terapia grupowa; ul. Na Wilcznik 1a, www.jandyba.pl. Tel. 602655100. (315/2)

◆ **Centrum Psychologiczno-Psychoterapeutyczne CEL** ul. Gimnazjalna 3: psychologowie/psychoterapeuci dziecięcy, młodzieżowi i dorosłych (indywidualnie, grupowo) – tel. 600 04 19 05. Psychoterapia uzależnień. Badania psychotechniczne kierowców i badania na broń – tel. 731 034 803 (386/2)

Nowy Targ

◆ **BADANIA PSYCHOLOGICZNE, PSYCHOTESTY**: kierowców i operatorów, osób skierowanych za alkohol, punkty wypadek. Bezstresowo, bez kolejek, Nowy Targ, Szafarska 30. Tel. 606 515 717. Zapraszamy. (306/NT)

◆ **SPECJALISTA PSYCHIATRA, MEDYCYNY PRACY – dr n. med. MICHAŁ GAŁECKI** – wtorki, czwartki i piątki od godz. 15, Nowy Targ, ul. Szkolna 2, rejestracja tel. 603 97-19-11. Leczenie nerwic, depresji, psychozy, zaburzeń osobowości, uzależnień. Wizyty domowe. (74/2)

◆ **MACIEJ BRYNIARSKI**. Lek. specjalista psychiatra. Nowy Targ, ul. Wojska Polskiego 24. Przyjmuje: pon. 14.30-17, czw. 14-17. Rejestracja, wizyty domowe; tel. 608 480 432. (19/NT)

Klikuszowa

◆ **Gabinet Psychologiczny dla Dzieci i Młodzieży**. Diagnoza, terapia, wsparcie dla rodziców, Klikuszowa 40a, rejestracja: 535 122 256, psycholog-podhale.pl (217/NT)

SPECJALISTYCZNE GAB. LEKARSKIE

Zakopane

◆ **Lek. med. ALEKSANDRA SKUPIEŃ-DUDEK – MEDYCYNĄ PRA-CY** – badania profilaktyczne, badania kierowców oraz dla celów sanepid. – ul. Sienkiewicza 3 b, poniedziałki 9-11, środy 15-17, tel. 603 125-551 (38/2)

◆ **Centrum Medyczne STAR-MED**, ul. Kazimierza Przerwy-Tetmajera 23, tel. 18 26 377 00, e-mail: centrummedyczne@onet.pl. **PORADNIE**: – ORTOPEDYCZNA, – CHIRURGII OGÓLNEJ, – CHIRURGII NACZYNIOWEJ, – UROLOGII, – CHORÓB WEWNĘTRZNYCH, KARDIOLOGII, – FI-ZJOTERAPII, – NEUROLOGII, – ENDOKRYNOLOGII. **PRACOWNIE**: USG, RTG, EMG, **punkt pobierania krwi**. (429/2)

UROLOGIA

Zakopane

◆ **GABINET UROLOGICZNY, lek. Janusz Szczepka** – specjalista urolog – chirurg – USG nerek, pęcherza, prostaty, uroflowmetria, cystoskopia, laseroterapia. Ul. Gimnazjalna 1, pt. 15-17, sob. 9-10.30. tel. 502 733-153. (111/2)

Nowy Targ

◆ **Prywatna Poradnia Urologiczna UROVITA**, ul. Szafarska 93d, specjaliści urologzy pracujący w Pododdziale Urologicznym Szpitala Powiatowego w Zakopanem: lek. Piotr Trybek, lek. Leszek Michalski, lek. Wojciech Lewandowski. Poradnia czynna po południu, po rejestracji telefonicznej: (32) 11 14 260 po godz. 15.00, tel: 606 201 080 w godz. 8.00-15.00. (174/NT)

NEFROLOGIA

Nowy Targ

◆ **CHOROBY NEREK I UKŁADU MOCZOWEGO – specjalista nefrolog Marek Truczka**, przyjmuje: ul. Długa 44, we wtorki 16-18. Tel. 600 314 922. (2/NT)

NEUROLOGIA

Zakopane

◆ **GABINET NEUROLOGICZNY, dr n. med. RYSZARD BIELSKI** – specjalista neurolog. Przyjmuje ul. Kościuszki 11 (nr jedenaście), wt. i czw. 15-16.30. Rejestracja tel.: 602 624-020. Padaczka, choroby kręgosłupa, profilaktyka udarów mózgu, nerwice. (60/2)

Nowy Targ

◆ **STANISŁAW SKRZYPEK** – specjalista neurolog. Ul. Gorczańska 29. Przyjmuje codziennie pon.-pt., po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym. Tel. 507 060 345. (80/NT)

STOMATOLOGIA

Zakopane

◆ **AVO-DENTAL. A. W. JASIEWICZ.** Zakopane, Krupówki 50, 18 20-156-97, 18 20 625 40, 512 157 497. (79/Z)

◆ **GABINET STOMATOLOGICZNY** - ul. Sienkiewicza 3 (Radowid). 18 20 64 220, 601 45 63 69. Pon.-pt. **LIDIA ZAREMBA-SOŁTYS, MATEUSZ SOŁTYS** i **AGNIESZKA KOWALKIEWICZ-SOŁTYS**; **ANNA NIEDZIELSKA-STEFANIK** (606 278 912). Pełny zakres usług, RTG, mikroskop. (80/Z)

◆ **TATRZAŃSKIE CENTRUM STOMATOLOGII ESTETYCZNEJ I IMPLANTOLOGII TATRA MED.** Ul. Chramcówki 9, Zakopane. Pon.-pt.: 9-20; sob.: 10.30-15.30. Recepta: 530 433 433, 18 200 19 16. www.tatramed.pl (86/Z)

◆ **Stomatologia „EVADENT”, lek. stom. EWA DASZKIEWICZ.** Pełen zakres usług. Stomatologia estetyczna, dziecięca, chirurgia, nowoczesna protetyka, rtg. Rejestracja: 602 880 990. Ul. Zborowskiego 4a/5, Zakopane. (135/Z)

◆ **KOMPLEKSOWE LECZENIE STOMATOLOGICZNO-PROTETYCZNE**, ul. Sienkiewicza 22 c (18 20 132 46): **lek. stom. MONIKA PABIŚ-SIĘKA** (604 232 488), **lek. stom. SEBASTIAN SIĘKA** (606 71 61 41). Implanty, mosty i korony porcelanowe, zatrzaskowe protezy szkieletowe, rekonstrukcja złamanych zębów, piaskowanie, wybielanie zębów. (151/Z)

◆ **GIEWONT STOMATOLOGIA - gabinety stomatologiczne, pracownia rentgenowska:** zdjęcia pantomograficzne, cefalometryczne, punktowe i tomografia komputerowa 3D. Ul. Kościuszki 1 (III p.), rejestracja: 18 542 70 18, 698 966 226. Przyjmują lekarze: **Anna Krynicka-Pęksa, Maciej Rajski, Anna Marciniszyn, Patryk Targoński**, chirurdzy stomatologiczni: **Paweł Novak, Jan Miech**, oraz higienistka **Sabina Kucak** - pełen zakres usług. (202/Z)

◆ **STOMATOLOGIA PRZY RÓWNI ANNA I BARTOSZ NIEGODZIŃSKI.** Nowoczesne leczenie stomatologiczne. Stomatologia bez bólu. Pełen zakres usług, implantologia, endodoncja, protetyka. Mikroskop, pantomograf, tomografia liniowa. Ul. Sienkiewicza 4A/4, pn-sob. Tel. 530 602 603, www.przyrowni.eu (298/NT)

◆ **STOMATOLOGIA ZALIŃSKA**, Al. 3 Maja 23, lek. stom. Elżbieta Zalińska. Tel. 692 073 576. Pełen zakres usług, RTG, chirurgia, endodoncja, protetyka, stomatologia dziecięca. (290/NT)

Nowy Targ

◆ **ANNA STOKŁOSA-PIELA lek. stom.,** dyżur całodobowy - 606 463 125, 18 266 32 89, N. Targ, Kolejowa 127. Leczenie i usuwanie zębów w znieczuleniu komputerowym „the Wand”, leczenie paradontozy, laseroterapia, ozonoterapia, rentgen - panorama cyfrowa. Od pon. - sob. do godz. 21. Rejestracja wyłącznie telefoniczna. (27/NT)

◆ **GABINET STOMATOLOGICZNY, LEK. STOM. MAŁGORZATA BUŃDA, LEK. STOM. PIOTR BUŃDA - SPECJALISTA CHIRURGII STOMATOLOGICZNEJ**, ul. Jana III Sobieskiego 15. Czynne pon.-pt., także W SOBOTĘ, po wcześniejszej rejestracji telefonicznej. Pełny zakres usług, chirurgia stomatologiczna. **LASEROWE WYBIELANIE ZĘBÓW.** Tel. 504 620 074. (142/NT)

◆ **GABINET STOMATOLOGICZNY LEK. DENT. PAULINA SAMOLEJ-UJWARY.** Leczenie dzieci i dorosłych. **EKSPRESOWE WYKONYWANIE PROTEZ ZĘBOWYCH** - pon. i czw. godz.12. Gabinet czynny pon.-pt. Tel. 609 209 290. (105/NT)

Jabłonka

◆ **Gabinet Stomatologiczny.** Przyjmuje lek. dent. **MAGDALENA FIT-RUTKOWSKA.** Usługi stomatologiczne. Ul. Sobieskiego 7. Gabinet otwarty we wtorki, czwartki i piątki. Rejestracja tel. 18 26 525 04, 609 952 778. (207/Z)

◆ **CENTRUM STOMATOLOGII RODZINNEJ „IMPLADENT”,** lek. stom. **MARZENA BOGACZ-KLUCZ**, lek. stom. **WOJCIECH KLUCZ.** Jabłonka, ul. Wąska 2 (Juta). **KOMPLEKSOWE LECZENIE STOMATOLOGICZNE I PROTETYCZNE**, IMPLANTY, WYBIELANIE. Poniedziałek-sobota. 660 459 439, 606 621 014, 18 26 528 83. (221/Z)

Poronin

◆ **SICHELSKI - STOMATOLOGIA.** Poronin, ul. Kasprowicza 75 a (przy zakupiance), pn.-śr. 12-19, czw.-pt. 9-16, tel. 18 20 751 51. Przyjmują: **lek. stom. Adam Sichelski, lek. dent. Ewa Kościelniak.** Kompleksowe i nowoczesne leczenie. (81/Z)

Bukowina Tatrzańska

◆ **BUKOWINA TATRZAŃSKA WIERCH RUSIŃSKI 66. GABINET STOMATOLOGICZNY** lekarz dentysta: **MICHAŁ PASICH**, **GABINET CZYNNY:** piątek, sobota, niedziela - kontakt tel. 784-151-943 (259/Z)

Czarny Dunajec

◆ **Gabinet Stomatologiczny.** Przyjmuje lek. dent. **MAGDALENA FIT-RUTKOWSKA.** Usługi stomatologiczne. Ul. Kamieniec Dolny 18. Gabinet jest otwarty w środy w godz. 13-18. Rejestracja tel. 609 952 778. (438/Z)

Zubrzyca Górna

◆ **Gabinet w Zubrzycy Górnej 48B oferuje: stomatologia zachowawcza i dziecięca, protetyka, chirurgia, rentgen.** Czynne: pon.-pt. 10-20, sob. 12-16. Tel.: 604 519 887, 735 989 347, (12) 272 63 55. (294/NT)

STOMATOLOGIA ESTETYCZNA

Zakopane

◆ **AVO-DENTAL. A. W. Jasiewicz,** ul. Krupówki 50, Zakopane. Tel. 18 20 156 97. (311/Z)

IMPLANTO-PROTETYKA

Zakopane

◆ **AVO-DENTAL, A. W. JASIEWICZ.** Ul. Krupówki 50, Zakopane. Tel. 18 20 156 97, 18 20 625 40, 512 157 497. (230/Z)

◆ **IMPLANTY - lek. stom. PAWEŁ SKÓWIK**, ul. Saboty 2, Zakopane. Poniedziałek-piątek 10-19. Tel. 18 20 14 931, 602 49 09 24. (249/Z)

◆ **IMPLANTY - IMPLANTOPROTETYKA, lek. stom. Sebastian Sięka**, ul. Sienkiewicza 22c, tel. 606 71 61 41. TOMOGRAFIA 3D (281/Z)

Rabka-Zdrój

◆ **CENTRUM STOMATOLOGII DOMINIK**, ul. Zakopiańska 6a, Rabka. Tel.: 696025147. **Dr n. med. MARCIN KOTOWSKI.** Implanty z odbudową w 24h, odbudowa pełnych łuków zębówych oraz kości. (463/Z)

Jabłonka

◆ **IMPLADENT S. C. CENTRUM STOMATOLOGII RODZINNEJ** - ul. Wąska 2, Jabłonka. KOMPUTEROWE PLANOWANIE W PROGRAMIE SIMPLANT IMPLANTACJA NATYCHMIASTOWA, ODBUDOWY TYMCZASOWE NA IMPLANTACH DO 48 GODZIN. Tel. 606 621 014, 660 459 439, 18 26 528 83. (219/Z)

CHIRURGIA STOMATOLOGICZNA

Zakopane

◆ **TATRA MED** ul. Chramcówki 9, Zakopane. Chirurgia stomatologiczna, implantologia, tomografia 3D. Recepta: 530 433 433, 18 200 19 16. www.tatramed.pl (291/Z)

Poronin

◆ **IMPLANTY, S3 Stomatologia**, ul. Za Torem 28d, tel. 18 201 29 29. **Lek. dent. ANDRZEJ ŻEGLĘŃ** - specjalista periodontolog, lek. dent. **ANNA JAKUBIK** - specjalista periodontolog. Chirurgia stomatologiczna, zabiegi periodontologiczne, implanty. 504 104 963 (312/Z)

Nowy Targ

◆ **LEK. STOM. PIOTR BUŃDA, SPECJALISTA CHIRURGII STOMATOLOGICZNEJ**, N. Targ, Jana III Sobieskiego 15. Czynne pon.-pt., także w SOBOTĘ, po wcześniejszej rejestracji telefonicznej. **LASEROWE WYBIELANIE ZĘBÓW.** Tel. 504 620 074. (285/NT)

Rabka-Zdrój

◆ **CENTRUM STOMATOLOGII DOMINIK**, ul. Zakopiańska 6a, Rabka. Tel.: 696025147. **Dr n. med. MARCIN KOTOWSKI, lek. dent. spec. chirurgii MARCIN WIŚNIEWSKI** - chirurgiczne usuwanie zębów zatrzymanych, resekcje korzeni, usuwanie torbieli, implanty. (464/Z)

ORTODONCJA

Zakopane

◆ **AVO-DENTAL. A. W. JASIEWICZ.** Krupówki 50, Zakopane. Tel. 18 20-156-97, 18 20-625-40, 512 157 497. (90/Z)

◆ **GIEWONT STOMATOLOGIA - lek. stom. KATARZYNA MATUSIAK-HEŁMECKA**, ul. Kościuszki 1 (III p.), rejestracja: 18 542 70 18, 698 966 226. (451/Z)

REHABILITACJA

Zakopane

◆ **CENTRUM REHABILITACJI SPORTOWEJ mgr Michał Zarzycki**, ul. Jagiellońska 34. Rejestracja telefoniczna 604 504 966. (269/Z)

Nowy Targ

◆ **GABINET REHABILITACJI LECZNICZEJ** - rehabilitacja wszystkich schorzeń kręgosłupa, po urazach układu kostnego, po urazach układu nerwowego - NIEDOWŁADY, po udarach mózgu. Korekcja wad postawy. Możliwość wykonania zabiegów w domu pacjenta. Nowy Targ, ul. Gorczańska 29, 605 079 054. (97/NT)

PERIODONTOLOGIA

Poronin

◆ **S3 STOMATOLOGIA**, Za Torem 28 d, 18 201 29 29, **lek. dent. ANDRZEJ ŻEGLĘŃ** - specjalista periodontolog, **lek. dent. ANNA JAKUBIK** - specjalista periodontolog. Kompleksowe leczenie chorób przyzębia (paradontozy), usuwanie kamienia poddziąstłowego, chirurgiczne wydłużanie koron klinicznych. Zabiegi periodontologiczne. Przeszczepy dziąseł, pokrywanie recesji. (266/Z)

Rabka-Zdrój

◆ **CENTRUM STOMATOLOGII DOMINIK**, ul. Zakopiańska 6a, Rabka. Tel.: 696025147. **Lek. dent. specjalista periodontolog ANNA JAKUBIK** - skuteczne leczenie paradontozy, odsłoniętych szyjek zębówych, przeszczep dziąseł, korekta uśmiechu dziąstłowego, usuwanie kamienia poddziąstłowego, korekta wędzidełka. (465/Z)

MEDYCYNASTETYCZNA

Zakopane

◆ **AVO-DENTAL.** Krupówki 50, Zakopane, tel. 18 20 156 97. (208/Z)

◆ **PARO CLINIC**, dr.n. med. **Paweł Wnuk** i lek. **Joanna Malada-Kopiński.** **Botox, kwas hialuronowy (wypełnienie ust i zmarszczek), blefaroplastyka powiek, liposukcja podbródka, stymulatory tkankowe.** Aleje 3 Maja 5 lok. B, 501 510 502. (458/Z)

ANALITYKA

Zakopane

◆ **LABORATORIUM „HORMONDIA”** - o/Zakopane, ul. Makuszyńskiego 1, 18 20 174 22. Poniedziałek-piątek 7.30-12.00. Pełny zakres badań laboratoryjnych. Wynik możesz sprawdzić w internecie, poproś o kod dostępu. Aktualne informacje zawsze na www.hormondia.pl (98/Z)

◆ **PARO CLINIC.** Punkt pobrań, diagnostyka. Aleje 3 Maja 5 lok. B, tel. 501 510 502. (459/Z)

UZALEŻNIENIA

Zakopane

◆ **ODTRUCIE POALKOHOLOWE, ODWODNIENIA, NIEDOŻYWIENIA - WIZYTY W DOMU PACJENTA.** Lekarz **MACIEJ WÓJCIK.** Kroplówki, zastrzyki, tabletki. TERAPIA. Tel. 601 525 588, 696 213 825. (148/Z)

◆ **ODTRUCIA PO ALKOHOLU, KROPLÓWKI, PŁYNY WIELOELEKTROLITOWE.** Dojazd do pacjenta. Profesjonalizm, życzliwość, dyskrecja. Do każdego pacjenta podchodzimy indywidualnie. 24/H. Tel:507 240 999. (317/NT)

Koninki

◆ **WYJĄTKOWO SKUTECZNY PROGRAM TERAPII** - Prywatne Centrum Terapii Uzależnień „KONINKI„. DYSKRECJA - POMOC. **DETOKS - ODTRUCIA - BADANIA.** Bezpiecznie w szpitalu. 18 33 17 250, 18 33 19 737, www.terapia.net.pl, www.pomoc.terapia.net.pl (92/NT)

Rabka

◆ **INDYWIDUALNA TERAPIA UZALEŻNIEŃ:** alkohol, narkotyki, dopalacze, leki, hazard, nowe technologie, itp. **Konsultacje dla osób z problemem i ich bliskich.** Rabka-Zdrój, tel. 515268322. (456/Z)

◆ **OŚRODEK TERAPII UZALEŻNIEŃ „DEZYDERATA”** - terapia stacjonarna, konsultacje indywidualne z zakresu uzależnień od alkoholu, narkotyków, leków, hazardu i innych zachowań kompulsywnych. Rabka-Zdrój, ul. Zaryte 25, www.dezyderata.com, +48 530940354, +48 18 5447247, biuro@dezyderata.com.pl (450/Z)

OTYŁOŚĆ

Zakopane

◆ **CENTRUM DIETETYCZNE NATURHOUSE W ZAKOPANEM**, UL. KOŚCIUSZKI 15, ZAPRASZA NA BEZPŁATNĄ KONSULTACJĘ DIETETYCZNĄ: pomiary antropometryczne ciała, badanie ilości tkanki tłuszczowej w organizmie, wskazówki dotyczące prawidłowego żywienia. 18 20 156 19. (337/Z)

◆ **PORADNIA DIETETYCZNA** - mgr inż. **ANETA ZAJĄC.** Indywidualny plan żywieniowy w zdrowiu i w chorobie (hipercholesterolemia, celiakia, niedoczynność tarczycy, itp.). Bezpłatna analiza składu ciała. Droga do Olczy 11 c, 880 563 097. (355/Z)

Czarny Dunajec

◆ **TATRA MEDICA** - nasz doświadczony dietetyk specjalizuje się w alergiach pokarmowych, diecie przy chorobach, nietolerancjach pokarmowych i otyłości. Umów konsultację: info@tatramedica.pl, 48 18 333 33 34. Twój zdrowy styl życia zaczyna się tutaj! (466/Z)

OPIEKA

Skrzypne

◆ **DOM SENIORA TATRZAŃSKA JESIEŃ** - opieka długoterminowa, krótkoterminowa i dzienna. Skrzypne, ul. Wierchowa 20. Tel. 601 364 265, www.tatrzańskajesien.pl (169/NT)

Maniowy

◆ **DOM SENIORA EDEN** - komfortowe warunki. Opieka długoterminowa, krótkoterminowa, dzienna, pobyty rehabilitacyjne. Maniowy, ul. Jana Pawła II 12. Tel. 692 999 103, www.pensjonatden.com (315/NT)

WETERYNARYJNE

Zakopane

◆ **PRZYCHODNIA WETERYNARYJNA „TATRAVET”,** ul. Staszica 5b. Pon.-pt. 10-18, sob. 10-14. Ze względu na epidemię Covid-19 prosimy o telefoniczne umawianie wizyt: 18 54 277 04, 669 897 438. www.tataravet.pl (320/Z)

POKROWIEC OCHRONNY NA SKUTER ŚNIEŻNY

Fryda - Salon Firmowy Kegel-Błażusiak
ul. Składowa 26, Nowy Targ, tel. 18 266 99 96
Zamów online! - www.pokrowce.fryda.com.pl

APARATY SŁUCHOWE

- + refundacja NFZ
- + szeroki asortyment
- + dobór komputerowy
- + raty nieoprocentowane
- + laryngolog
- + diagnostyka szumów usznych
- + bezpłatne badania słuchu
- + wizyty domowe

Nowy Targ, ul. Krzywa 13
Zakopane,
ul. Sienkiewicza 3b
Tel./fax (018) 264 64 39

ZAKUPY 24h

RADIO-TAXI TELE
196-27
18 266 90 94
NOWY TARG
tel. 018 26 690 94

SZYBKOTANIO BEZPIECZNIE

INTER RADIO TAXI
196-21
18 20 142-32
ZAKOPANE

ASTRUM
Nowy Targ, ul. Długa 21a
Tel. 18 266 66 29,
661 621 937

TERMINALE PŁATNICZE KASY FISKALNE

Oprogramowania dla:
sklepów, gastronomii,
hotelarstwa, medycyny, aptek.
Podpis elektroniczny
SERWIS LAPTOPÓW

USŁUGI INFORMATYCZNE

RADIO 1490AM
"Na Góralską Nutę"
Wojciech Dorula
773 401-1518

POLSKI FM
92.7FM CHICAGO
RADIO NUMER 1 NA KAŻDĄ PORĘ ROKU!
Z nami zima nie straszna!
GODZIENNIE OD 5.00 RANO DO 7.00 WIECZOREM
NON-STOP W INTERNecie - WWW.POLSKIFM.COM | WWW.WIETRZNERADIO.COM | WWW.POLSKIFM

Zapraszamy do biur ogłoszeń:
ZAKOPANE, ul. Krupówki 54
NOWY TARG, Rynek 11

PRACA

dam

- ◆ PIZZERIA ANDREO przyjmie na stanowisko POMOC KUCHENNA, KIEROWCA, PIZZER, KELNER/-KA. 881 44 54 62.
- ◆ Restauracja Górka - zatrudni KUCHARZA - Białka Tatrzańska. Do uzupełnienia zespołu poszukuje osoby na stanowisko KUCHARZ A'LA CARTE. Praca w doświadczonym zespole, wysokie wynagrodzenie. Praca na stałe. Możliwość zakwaterowania. Więcej info pod nr: 518-259-536 rest.gorska@gmail.com www.restauracjagorska.pl

EURO LABORA
PRACA w AUSTRII
na warunkach austriackich dla:
**CIEŚLI SZALUNKOWYCH,
MURARZY, ZBROJARZY,
DEKARZY, ELEKTRYKÓW,
HYDRAULIKÓW,
SPAWACZY, ŚLUSARZY,
MONTERÓW, STOLARZY,
OPERATORÓW ŻURAWIA**
Komunikatywny i niemiecki
Kontakt:
praca@euro-labora.com
+48 32 417 20 56, 502 693 712,
535 655 034, 533 550 034
Certyfikat: 14601

- ◆ SPRZĄTANIE APARTAMENTÓW, prawo jazdy, 791 353 569
- ◆ NORWEGIA - TYNKARZ, MALARZ, BLACHARZ, STOLARZ. Norwegia (Oslo). Języki obce NIE wymagane. Praca z pracownikami z Podhala. Zjazd do kraju (samolot) co 1-3 tygodni wg. własnego uznania - pełna elastyczność i swoboda co do wyjazdów. Zarobki w przeliczeniu 20-27 Euro/godz. ZAPRASZAMY - Oferta ze względu na pracę na terenie Norwegii skierowana tylko dla obywateli Polski (z polskim paszportem). Tel. 667 602 602.

Bambi
Hotel w Zakopanem
zatrudni na stanowisko
**KIEROWNICZKA
SŁUŻBY PIĘTER**
Bardzo dobre wynagrodzenie.
Praca na stałe, bez zakwaterowania.
E-mail: manager@bambizakopane.pl
tel. **882 730 273**

- ◆ KUCHARZ/KA, PIZZER/KA, KELNER/KA, POMOC KUCHENNA z doświadczeniem, do karczmy w Bukowinie Tatrzańskiej. Możliwość zamieszkania. 602755354.
- ◆ Restauracja Zakostrefa Resto - Bar zatrudni osoby na stanowisko pomoc kuchenna / zmywak. Oferujemy bardzo dobre zarobki, pracę w zgranym zespole, umowę i ubezpieczenie. Nie zapewniamy zakwaterowania. +48 787 906 449 vip-kuchnia@gmail.com
- ◆ Przyjmę PRACOWNIKA BUDOWLANEGO. 572624414.
- ◆ Regionalna karczma w Zakopanem przyjmie do pracy: KUCHARZ, POMOC KUCHENNA, KELNER/-KA. 602 366 750.
- ◆ POMOC W PENSJONACIE. Możliwość zamieszkania. 601 661 661.

- ◆ PRZYJMĘ NA TYNKI, może być do przyuczenia. 734 14 66 40.
- ◆ Hotel Crocus w Zakopanem zatrudni PRACOWNIKA GOSPODARSTWA. Kontakt telefoniczny +48 665 678 182, składanie CV na mail: rezerwacja@hotelcrocus.pl
- ◆ KASJERA-KĘ DO SKLEPU SPOŻYWCZEGO - OD ZARAZ - Białe Dunajce - 888 472 789.
- ◆ Potrzebna POMOC DO PENSJONATU w Białym Dunajcu - 698 741 253.
- ◆ Przyjmę panią do pracy w pralni. 601551108.
- ◆ Restauracja Włoski Plac zatrudni kierowcę 798 221 932. 798 221 932 viaz@interia.pl
- ◆ Restauracja na Krupówkach zatrudni PIZZERA i KELNERKĘ. Tel. 668 404 790.
- ◆ Stacja Narciarska Polana Szymoszkowa zatrudni na sezon zimowy 2023/2024 do pracy w gastronomii: PIZZERÓW, BARMANKI i OBSŁUGĘ PUNKTÓW GASTRONOMICZNYCH, POMOC KUCHENNE, OSOBY NA ZMYWAK I DO ZBIERANIA NACZYŃ Z SALI. Więcej informacji tel.: 693 319 707
- ◆ Dom Wypoczynkowy w Białym Dunajcu zatrudni kucharkę/kucharza. Praca stała, umowa o pracę, pełny etat. Nr tel. 505 250 763, biuro@dwahalina.pl. 505 252 763
- ◆ ZATRUDNIĘ STROŻA. 601 502 208
- ◆ HARNASIOWA CHATA zatrudni KUCHARZA, POMOC KUCHENNĄ, OBSŁUGĘ BARU, KELNERKĘ. 600 035 355.
- ◆ Restauracja w Bukowinie szuka kucharkę/kucharki oraz pomocy kuchennej z doświadczeniem. Nr tel. 784569292, 783997156
- ◆ Zatrudnimy INSTRUKTORÓW NARCIARSKICH oraz OBSŁUGĘ WYPOŻYCZALNI i WYCIĄGU NARCIARSKIEGO na Gubałówce. Tel. 692 624 359.
- ◆ NIEMCY - PODATKI, RODZINNE, TŁUMACZENIA. 50227 9748.

szukam

- ◆ ZAOPIEKUJĘ SIĘ STARSZĄ OSOBĄ. 514 649 293.
- ◆ POSPRZĄTAM DOMY, MIESZKANIA BIURA itp. 514 649 293.
- ◆ ZŁOTA RĄCZKA - Zakopane - 575 025 137.

**KANCELARIE
PRAWNE**

- ◆ POMOC POLONII W USA, sprawy sądowe, nieruchomości, załatwiania dokumentów, Kancelaria z Nowego Targu. 571 245 261.
- ◆ Kancelaria Prawna TatraLEX świadczy usługi doradztwa prawnego, mediacji, reprezentacji przed urzędami i sądami oraz udziela wsparcia przy rozwiązywaniu sporów. Rzetelność, poufność i dostępność cenowa gwarantowane. Deutsch, русский, english. Usługi zdalne oraz u Klienta. Kontakt: kancelaria@tatralex.pl, +48 500-372-428.
- ◆ ODSZKODOWANIA dla rolników, samochodowe, majątkowe. Kancelaria z Nowego Targu. 571 245 261.
- ◆ POMOC FRANKOWICZOM, bezpłatna analiza sprawy, Kancelaria z Nowego Targu. 571 245 261.

50 OGŁOSZENIA DROBNE

51-52/2023

BIZNES

- ◆ Sprzedam WPOŻYCZALNIĘ NART I SNOWBORDU. 662 370 510.

POŻYCZKI

- ◆ PROVIDENT. 571 240 909.

**BIURA
RACHUNKOWE**

- ◆ BIURO RACHUNKOWE - DORADZTWO PRAWNE - PEŁNY ZAKRES ORAZ SZKOLENIA BHP I PPOŻ - PROFESJONALNIE - PRZYSTĘPNE CENY - UL. STOLARCZYKA blok 8, mieszkania 29 (parter) -182000678, 501515342.

NIERUCHOMOŚCI

pośrednictwo

- ◆ PERFECT NIERUCHOMOŚCI ul. Kościuski 8 Zakopane, tel. 600820576, 886896759 www.perfect-nieruchomosci.pl
- ◆ CHATA POD TATRAMI - nieruchomości, Kościelisko, ul. Mocarni 26, 606 701 770, 660 503 770, www.nieruchomoscizakopane.com.pl
- ◆ Biuro Nieruchomości TRZY KORONY - Monika Mastalska, licencja nr6224, SZCZAWNICA, Główna 28, Galeria Centrum II p. 182622708, 607282401, www.nieruchomosci.018.pl, e-mail: biuro@nieruchomosci.018.pl
- ◆ PROFESJONALNE ADMINISTROWANIE/ZARZĄDZANIE NIERUCHOMOŚCIAMI - licencja TATRA-DOMUS Hubicki Oskar. Kilkunastoletnie doświadczenie. oskarhubicki@tatra-domus.com, tel. 889189154
- ◆ DOMATOR - BIURO NIERUCHOMOŚCI - Zakopane. 665105040, www.domator-nieruchomosci.pl
- ◆ BESTATE Nieruchomości Zakopane Wielka Krokiew-Czecha 1. www.bestate.com.pl/zakopane +48 506131463
- ◆ PANORAMA Nieruchomości Zakopane, ul. Zamoyskiego 20a. tel.504 331 188, Zapraszamy do współpracy.
- ◆ RE/MAX DUO - MIĘDZYNARODOWE BIURO NIERUCHOMOŚCI. ZAKOPANE 182073773, NOWY TARG, 182755541, KRAKÓW. www.remax-polska.pl/duo
- ◆ VEGA - NIERUCHOMOŚCI ZAKOPANE, UL. DROGA NA BYSTRE 5 600223020, 609999989 www.vega.biz.pl
- ◆ VisitZakopane - NIERUCHOMOŚCI, SPRZEDAŻ, WYNAJEM. Ul. Zwierzyniecka 31, 600494949.

wynajem

- ◆ Wynajmę HAŁĘ: MAGAZYN/PRODUKCJA - 250m. Nowy Targ, ul. Składowa. Tel. 602 290 555
- ◆ DO WYNAJĘCIA LOKAL HANDLOWO - USŁUGOWO - BIUROWY, Zakopane centrum, ul. Kościuski - ok. 57 m² - 691 124 272.
- ◆ DO WYNAJĘCIA SZALAS POD KULIGI. 502 658 638
- ◆ DO WYNAJĘCIA HAŁY NA WARSZTAT SAMOCHODOWY, LAKIERNIĘ, PRALNIE, HURTOWNIĘ, MAGAZYN. 502 658 638
- ◆ Wynajmę lokal handlowy 37m² - górne Krupówki Zakopane. 602133866
- ◆ Do wynajęcia PIĘTRO DOMU ok. 30 m², Zakopane - 607 506 428.
- ◆ DO WYNAJĘCIA PLAC POD MAGAZYN. 502 658 638

- ◆ LOKAL DO WYNAJĘCIA - pod biuro, sklep. 18 26 47 150
- ◆ WYNAJMĘ BUDĘ HANDLOWĄ PRZY WYCIĄGU NARCIARSKIM W ZAKOPANEM. 502 658 638

BIURA
do wynajęcia
Krupówki 14A
Telefon
696-49-77-76

- ◆ DO WYNAJĘCIA LOKAL NA PIZZERIĘ W ZAKOPANEM. 502 658 638

kupno

- ◆ Odkupimy nieruchomości na Podhalu, działki, domy, mieszkania. +48600404554 grz.wick@gmail.com
- ◆ Kupię dom, działkę Rabka-Zdrój. 668266881
- ◆ Skupujemy nieruchomości; - działki - domy - mieszkania PODHAŁE! +48 600 404 554 grz.wick@gmail.com
- ◆ KUPIĘ działkę, dom, mieszkanie - 513 835 301

sprzedaż

- ◆ Zakopane - CENTRUM NOWE APARTAMENTY Z GARAŻEM PODZIEMNYM. DOMATOR 665105040
- ◆ ZAKOPANE, DZIAŁKA BUDOWLANA 1200m², cena 670000zł. DOMATOR. 665105040
- ◆ MIESZKANIA Cyrhla Hrubie, Za Strugiem - 607 506 428.
- ◆ ZAKOPANE - PENSJONAT blisko centrum. DOMATOR 665 105 040
- ◆ Sprzedam DZIAŁKĘ INWESTYCYJNĄ. 606 555 715.
- ◆ DZIAŁKA 15 AR - Nowy Targ Zadrzał. +44 7553 721231.
- ◆ Sprzedam Gęsi własnego chowu. 888341556

ANTYKI

- ◆ ANTYKI - SKUP, SPRZEDAŻ - Zakopane, Kościuski 3 (Granit, III p.). Tel. 601 464 133

SPRZEDAŻ

budowlane

- ◆ DESKI BUKOWE 8 i 5 cm, 1.800 zł/m³. 500 303 841.

**STUDNIE
GŁĘBINOWE**

system szwedzki, w 1 dzień
MOŻLIWOŚĆ PROJEKTÓW

POMPY CIEPŁA

**ODWIERTY
DO 150 m**

Tel. **607 980 682**
605 632 978

- ◆ DESKI ŚWIERKOWE półtorówki. 513 851 780.

maszyny, narzędzia

- ◆ PRZYCZEPKA Z KIPREM, ROZRUTNIKI OBORNIKA, PŁUGI, BRONY, KULTYWATORY, SIEWNIK, KOSIARKA ROTACYJNA, ŚRUTONIK BĄK, KOPARKA LEWATOROWA dwurzędowa. 660 006 303

- ◆ PRZYCZEPY, GLEBOGRYZARKA, MULCZER, BECZKOWÓZ, ROZRUTNIKI, PŁUGI, PRZEWRAKARKI, WCIĄGARKA, KOPACZKA, GRABIARKI, KOSIARKI, BRONY, ŁADOWACZ. 18 33 16 158.

różne

- ◆ OPAŁ ŚWIERK SUCHY. 609 927 174.

**ENOTECA
DUE AMICI**

**Kasprucie 6
Zakopane**

**Zapraszamy
na zakupy!**

- ◆ Do sprzedania SANIE w dobrym stanie. 798 856 326.
- ◆ LEDy na wymiar do Hoteli Pensjonatów 510 557 980
- ◆ NOWE KILIMY RĘCZNIE TKANE (z owczej wełny). Wzór: jarzębina (60/80). Tel. 793 887 893

**KOMINKI
NAGROBKIE
GROBOWCE
PARAPETY
SCHODY
BLATY**

601 958 378

- ◆ Sprzedam GOBELIN - pejzaż zimowy - (145/80). TORBY JUHASKIE. CHODNIKI TKANE NA KROŚNIE. Tel. 793 887 893
- ◆ DREWNO KOMINKOWE. 501 577 105.

**GAZ
na telefon**

Oferujemy gaz w butlach:
10 kg - propan
11 kg - propan-butan
30 kg - propan
33 kg - propan-butan
i do wózków widłowych

Tel. 515 682 878

Pracujemy na całym Podhalu
7 dni w tygodniu
Dostawa i montaż gratis!

- ◆ BALE. 694 235 818.
- ◆ DREWNO OPAŁOWE. 698 125 795

- ◆ OSCYPKI, GAŁKI. 696 973 159
- ◆ Sprzedam BALE. 791 669 932.

**ZŁOMOWANIE
POJAZDÓW**

WŁASNY TRANSPORT

SKUP ZŁOMU

Tel. 606 523 404
Najlepsze ceny!
Nowy Targ, ul. Ceramiczna 10

**SPRZEDAŻ CZĘŚCI
UŻYWANYCH**

Tel. 18 26 637 50

- ◆ LED do kostki brukowej na wymiar. 510557980
- ◆ AUTORYZOWANY SPRZEDAWCA ORLEN S.A. Oferuje sprzedaż oleju opałowego EKOTERM Orleń!!! Atrakcyjne ceny!!! natychmiastowa realizacja dostaw!!! NAJLEPSZE CENY NA PODHALU!!! Zapraszamy do kontaktu!!! 32 288 09 41, 0 - 451 176 355 biuro@paliwa24.com.pl www.paliwa24.com.pl

**Tel. 601 500 321
609 456 201**

Stacja Paliw MOYA
Szaflary, ul. Zakopiańska 2k

**Tel. 607 500 231
601 500 321**

- ◆ Profesjonalne oświetlenie LED Budynków 510 557 980
- ◆ FOTOWOLTAIKA SOLARY DO BACÓWEK - 510 557 980

zwierzęta

- ◆ RATLERKI. 887 302 110.
- ◆ JAŁÓWKI cielne. 601 337 031.

**KUPIĘ
KAŻDĄ
TOYOTĘ**

531 666 333

- ◆ ŚWINKI do 110cm. 503 456 874
- ◆ Sprzedam trzy ogiery 1.5-letniego kasztana, 2.5-letniego gniadego oraz 3.5-letniego karego (będzie szpakowaty) rasy wielkopolskiej. 609521837.

- ◆ OWCE GÓRSKIE kotne. 508 670 105.
- ◆ ŻREBIĘTA. 664 218 177.

KUPNO

- ◆ KUPIĘ STARE GÓRSKIE SPÓD-NICE, CHUSTKI (w złotej nitce), DA-LINKI, SZTOFKI. 573 321 730

**Dorabiamy
KLUCZE
SAMOCHODOWE**
z immobilizerami
do samochodów europejskich,
japońskich, amerykańskich.
**AWARYJNE OTWIERANIE
ZATRZAŚNIĘTYCH SAMOCHODÓW**
AUTO SERWIS GALICA
ul. Piłsudskiego 19
34-520 Poronin
Tel. 18 20 741 74
605 610 691, 601 56 11 18

- ◆ SKUP STARYCH SPAWAREK. 536269912.

MOTORYZACJA**kupno**

- ◆ SKUP SAMOCHODÓW, PŁA-CĘ LEPIEJ OD INNYCH. GOTÓWKĄ. 600225631.

części

**MAXMIL
STACJA PALIW**
OLEJ OPAŁOWY
ekoterm plus
PALIWA ORLEN
NOWY TARG
ul. Składowa 12b
tel. 18 26 48 019,
609 820 296
ZAKOPANE
ul. Żeromskiego (COS)
tel. 18 20 614 71

- ◆ FELGI Z OPONAMI HUNDAI i 30. 577 907 369.

sprzedaż

- ◆ FORD PUMA 1997, 90.000 km, 1-szy właściciel, progi do wymiany. 500 303 841.

**SKUP
AUT**
SPRZEDAŻ CZĘŚCI
NAJLEPSZE CENY
**Nowy Targ,
ul. Ceramiczna 7A
Tel. 696 774 738**

- ◆ VW CADDY 1.9D, 2008, osobowy, sprowadzony. 604 401 542.

RÓŻNE

- ◆ OBWOŻNY SKUP ZŁOMU - do-jazd do klienta. 536269912.
- ◆ PAPI SERVICE - OLEJ OPAŁOWY i OLEJ NAPĘDOWY. BIURO: PORO-NIN, KASPROWICZA 28 PON.-PIĄT. 08.-17.00 Tel./fax 18 20 74 845, 18 20 74 224 STACJE PALIW: ZAKOPANE, SPYRKÓWKA 4 NOWY TARG, SKŁA-DOWA 11 CENY HURTOWE. ZAPRA-SZAMY.

AUTO-COMPLEX
Nowy Targ
SERWIS SAMOCHODÓW
JAPONSKICH I KOREAŃSKICH
**TOYOTA, MITSUBISHI
SUZUKI, SUBARU, NISSAN,
HYUNDAI, KIA I INNE**
OFERUJE: PRZEGLĄDY,
NAPRAWY, DIAGNOSTYKĘ
KOMPUTEROWĄ,
CZĘŚCI ZAMIENNE
tel. 18 264 14 50
501 454 148
serwisnt@auto-complex.pl

USŁUGI**budowlane**

- ◆ ELEKTRYK - Tel. 662 140 933.
- ◆ PARKIETY, UKŁADANIE, CYKLI-NOVANIE BEZPYŁOWE - NOWO-CZESNYMI MASZYNAMI. MONTAŻ PODŁÓG: deski, panele. PBogacz, Za-kopane. 18 20-160 09, 602 138 575
- ◆ MALOWANIE, SZPACHLOWA-NIE, PODDASZA, PŁYTKI. 787 479 002.

- ◆ OGRODZENIA, www.hajdukowie.pl. 692 069 284.
- ◆ TYNKI MASZYNOWE I TRA-DYCYJNE NA PIASKU KWARCO-WYM, WYLEWKI MASZYNOWE, 507581818.
- ◆ OCIEPLENIA BUDYNKÓW, wła-sne rusztowanie. 793 628 855.
- ◆ FASADY - DOCIEPLENIA - NA MATERIAŁACH WYSOKIEJ JAKOŚCI. ATRAKCYJNE CENY. 507581818
- ◆ BUDOWY DOMÓW OD POD-STAW ORAZ WIĘZBY DACHOWE WRAZ Z POKRYCIEM. 572624414.
- ◆ TYNKI, WYLEWKI MASZYNO-WE. PROFESJONALNIE, TANIO. 606433864.
- ◆ WYKOŃCZENIA WNĘTRZ, FLI-ZOWANIE, PODDASZA. 505 821 021.

PAPI Service
**OLEJ OPAŁOWY
OLEJ NAPĘDOWY**
BIURO:
PORONIN, Kasprowiczka 28,
pon.-piąt. 8.00-17.00
Tel./Fax: 18 2074845, 18 2074224
STACJE PALIW:
ZAKOPANE, Spyrkówka 4
NOWY TARG, Składowa 11
CENY HURTOWE. ZAPRASZAMY

- ◆ REMONTY/PODDASZA/WY-KOŃCZENIA WNĘTRZ. 794 964 176
- ◆ HYDRAULIK - 728 247 495.
- ◆ DOCIEPLANIE STYROPIA-NEM - 606433864
- ◆ KAMIENIARSTWO. 882080371.
- ◆ Prace remontowe, malowanie, su-che zabudowy, wykończenia wnętrz. 508 441 711
- ◆ Firma remontowo-budowlana. Pra-ce wysokościowe. Odsnieżanie dachów. Malowanie. Remonty. Prace dekarские. 668 266 881
- ◆ TYNKI TRADYCYJNE Z BIA-ŁEGO KWARCU, POD MALOWA-NIE - ATRAKCYJNA CENA, WYLEW-KI MASZYNOWE. 665719051.
- ◆ TYNKI I WYLEWKI MASZYNO-WE, CEMENTOWO-GIPSOWO-WA-PIENNE, TRADYCYJNE. ZACIERANIE MECHANICZNE. 513 851 780, 18 26 598 80.

- ◆ MALOWANIE WNĘTRZ TRADY-CYJNE, NATRYSKOWE (do 1000 m2/ dzień), TYNKI DEKORACYJNE, GŁA-DZIE - 660921810.
- ◆ Tynki maszynowe wykonam. 698197928
- ◆ MALOWANIE DACHÓW, ELEWA-CJI. Wieloletnia praktyka, dobór mate-riałów. 338730601, 602882325 www.maluty.com.pl
- ◆ BUDOWY DOMÓW OD POD-STAW, DACHY. 608 729 122.
- ◆ REMONTY I WYKOŃCZENIA od A do Z. 572624414.
- ◆ KAMIENIARSTWO, WYKOŃCZE-NIA, FLIZOWANIE, SZPACHLOWA-NIE, MALOWANIE itp. 606 572 312.
- ◆ FLIZOWANIE, REMONTY, WY-KOŃCZENIA. 882080371.

inne

- ◆ Odsnieżanie dachów. 668266881
- ◆ KOMPLEKSOWA OBSŁUGA JA-CUZZI. 880 714 878
- ◆ WYCINKA, PRZYCINKA DRZEW W TRUDNYCH WARUNKACH - 691 317 098.
- ◆ LASTRYKO Odnawia-nie 516747535.
- ◆ LASTRYKO Odnawianie 516747535.
- ◆ ZABEZPIECZANIE OBIEKTÓW PRZED SZKODNIKAMI zgodnie z za-łożeniami GMP, GHP, HACCP. 18 20 63 868 w.21, 602 229 658
- ◆ Specjalistyczny ZAKŁAD ZWAL-CZANIA OWADÓW I GRYZONI. 18 20 63 868 w.21, 602 229 658
- ◆ PRALNIA ZAWRAT - PRANIE, MA-GLOWANIE - pościele, obrusy, ręczniki itp. 501 788 640

TŁUMACZENIA

- ◆ TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY - JĘZYKA NIEMIECKIEGO - mgr Magdalena Rysu-ła. Zakopane, Pod Lipkami 10. Tel. 18 20 17 239, 602 632 368.
- ◆ TŁUMACZENIA PRZYSIĘ-GŁE WSZYSTKIE JĘZYKI - M. WA-GNER. N. Targ, Rynek 11. 182661033, 502279748.

NAUKA

- ◆ JĘZYK ANGIELSKI dla zaawansowa-nych i średniozaawansowanych, prowa-dzony przez studentkę z Teksasu USA. 600 184 140.

**ZAK-COP
OCHRONA**
Monitoring Konwoje
Ochrona fizyczna
kom: 0 604 560 918 e-mail: zak-cop@zakopane.biz.pl

CLI
SYSTEMY KOMPUTEROWE
34-400 Nowy Targ, ul. Sokoła 16
**KASY FISKALNE
ONLINE**
SERWIS • SPRZEDAŻ
sklep.cli.pl
tel: 18 266 40 05
OPROGRAMOWANIE DLA FIRM

**APARATY
SŁUCHOWE**
● LEKARZ AUDIOLOG - LARYNGOLOG
● WIZYTY DOMOWE
● SPECJALISTYCZNE BADANIA SŁUCHU
● SPRZEDAŻ RATALNA
● DOBÓR KOMPUTEROWY
● REFUNDACJE NFZ i PFRON
ZAKOPANE
Droga do Olczy 8b
NOWY TARG RABKA
Szafarska 93 c Jana Pawła II 26
SONOMED Tel./fax: 18 20 113 55
APARATY SŁUCHOWE 601 460 450
605 670 638

Na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Nowy Targ oraz na stronie internetowej www.ugnowyrtarg.pl, w BIP-ie Urzędu Gminy Nowy Targ znajduje się
**WYKAZ
NIERUCHOMOŚCI**
przeznaczonej do dzierżawy pod parking, obręb Nowy Targ, stanowiącej własność Gminy Nowy Targ.
Szczegółowe informacje udziela Urząd Gminy Nowy Targ, ul. Bulwarowa 9 - pokój nr 206, tel. 18 26 32 222

tatrynet
Internet service provider
34-500 Zakopane
ul. Chałubińskiego 5A
tel. 18 20 140 46
e-mail: info@tatrynet.pl

Ogłoszenie

Sąd Rejonowy w Zakopanem prowadzi pod Sygn. I Ns 261/22 z wniosku Heleny Nędzy-Chotarskiej postępowanie o **uwłaszczenie nieruchomości położonej w Witowie i oznaczonej jako działka ewidencyjna nr 6756/7**, która odpowiada parceli gruntowej l. kat 6756/1 ujaw-nionej w prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Zakopanem księdze wie-czystej nr NS1Z/00018124/, gdzie jako współwłaściciele ujawnieni po-zostają Józef Styrzcula syn Jana i Marii, Maciej Styrzcula syn Jana i Marii, Stefania Styrzcula córka Jana i Marii, Stanisław Styrzcula syn Jana i Ma-rii, Maria Gąsienica Wawrytko córka Augustyna i Marii, Zofia Staszek cór-ka Augustyna i Marii Antonina Obrochta córka Augustyna i Marii, Kata-ryzna Nędzka, Jędrzej Michniak, Jędrzej Obrochta syn Wojciecha, Józef Obrochta syn Wojciecha, Józef Różak, Franciszek Różak, Agnieszka Ró-żak, Józef Orszulak, Jędrzej Orszulak, Józef Gąsienica, Wojciech Gąsie-nica, Jan Gąsienica, Jan Staszek, Tomasz Maryniarczyk, Katarzyna Ma-ryniarczyk, Jan Pitoń, Jan Obrochta, Jan Staszek syn Reginy, Jakub Gą-sienica, Regina Nędzka, Maryanna Głowacz, Jan Nędzka, Zofia Strzcu-lowia, Józef Nędzka, Aniela Krzeptowska, Stanisław Gąsienica, Bronisła-wa Nędzka, Antonina Krzeptowska, Józef Suwad, Anna Strączkowska, Jó-zef Staszek, Józefa Sobczak, Agnieszka Różak, Jan Kłaper syn Stanisła-wa, Zofia Kłaperowa, Augustyn Staszek syn Jana, Klementyna Różako-wa, Karolina Sobczakowa, Stanisław Szczepaniak, Władysław Szczepa-niak, Franciszek Szczepaniak, Jan Szczepaniak, Józef Nędzka syn Jana, Wojciech Nędzka syn Jana, Jan Nędzka syn Jana, Michał Nędzka syn Jana, Karolina Sobczak, Józef Sobczyk, Anna Sobczyk, Agnieszka Różak cór-ka Jana, Katarzyna Kapłon córka Józefa, Kazimierz Obrochta syn Jacen-tego, Jacenty Obrochta, Jan Obrochta syn Jacentego, Anna Obrochta córka Jacentego, Józefa Obrochta córka Jacentego, Jacenty Obrochta syn Jacentego, Tadeusz Adam Różak syn Władysława i Marii, Władysła-wa Różak Szczepaniak córka Władysława i Marii.

Sąd **w z y w a** osoby wymienione powyżej lub ich następców praw-nych oraz wszystkie osoby zainteresowane, aby w terminie 3 miesięcy od daty zamieszczenia ogłoszenia zgłosiły się do tut. Sądu i wykazały swoje prawa do przedmiotu postępowania pod rygorem pominięcia.

Jeżeli w tym terminie nikt się nie zgłosi, albo praw swoich nie wyka-że, Sąd stwierdzi zasiedzenie, o ile zostanie ono wykazane.

Ogłoszenie

Sąd Rejonowy w Zakopanem prowadzi pod Sygn. I Ns 322/23 z wniosku Tadeusza Skowry i Jacka Kobylarczyka postępowanie o **stwierdzenie zasie-dzenia położonej w Białce Tatrzńskiej nieruchomości stanowiącej działkę ewidencyjną nr 1611/15**, która położeniem i konfiguracją odpowiada par-celi gruntowej l.kat.1611/15, dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Za-kopanem prowadzi księgę wieczystą nr NSIZ/00020947/0, gdzie jako współ-właściciele ujawnieni pozostają Józef Mąka syn Wojciecha i Antoniny, Stani-sław Mąka syn Wojciecha i Antoniny, Maria Marcisz córka Wojciecha i Anto-niny, Antonina Mąka córka Jana i Marii, Piotr Mąka, Maria Mąka córka Piotra, Franciszek Mąka syn Piotra, Władysław Mąka syn Piotra, Wiktoria Mąka córka Piotra i Ludwik Szewczyk syn Franciszka.

Sąd **w z y w a** następców prawnych wymienionych osób oraz wszy-stkie osoby zainteresowane, aby w terminie 3 miesięcy od daty zamieszczenia ogłoszenia zgłosiły się do tut. Sądu i wykazały swoje prawa do przedmiotu postępowania pod rygorem pominięcia.

Jeżeli w tym terminie nikt się nie zgłosi, albo praw swoich nie wyka-że, Sąd stwierdzi zasiedzenie, o ile zostanie ono wykazane.

Zapraszam na słoneczne wakacje na Florydzie

Maria Lassak, St. Petersburg

+1 773-720-1403

■ ZAKOPANE 34-500
ul. Zwierzyniecka 14,
tel. 18 20 00000, 18 20 13000,
fax: 18 20 000 01
mail: tp@24tp.pl

ODDZIAŁY:
■ NOWY TARG, ul. Rynek 11
tel. 18 26 699 34
■ CHICAGO, 6500 S. Archer Ave.
Chicago ILL 60638

REDAKTOR NACZELNY
Paweł Pełka p.pełka@24tp.pl
SEKRETARZ REDAKCJI
Beata Zalot b.zalot@24tp.pl
DYREKTOR ARTYSTYCZNY
Andrzej Jurecki aloszajurecki@gmail.com

DZIENNIKARZE
Jolanta Flach j.flach@24tp.pl
Jurek Jurecki jjurecki@24tp.pl
Józef Figura (Nowy Targ, powiat suski)
j.figura@24tp.pl
Marek Kalinowski (Rabka, Orawa)
m.kalinowski@24tp.pl
Rafał Gratkowski (Zakopane)
r.gratkowski@24tp.pl

KULTURA, PUBLICYSTYKA
Beata Zalot b.zalot@24tp.pl

GÓRY
Apoloniusz Rajwa gory@24tp.pl

SPORT
Paweł Pełka p.pełka@24tp.pl

ROZMAITOŚCI
Agnieszka Nowelli a.nowelli@24tp.pl

FOTO
Maciej Jonek
Bartek Jurecki
Zofia Sz wajnos

DZIAŁ GRAFICZNY
Zofia Sz wajnos
Andrzej Larkowski

KOREKTA
Monika Para-Miśkowiec
Mirosława Borowicz

BIURA REKLAM I OGŁOSZEŃ
Zakopane

● ul. Krupówki 54, tel. 18 20 130 23
ogłoszenia@24tp.pl
● ul. Zwierzyniecka 14
tel. 18 20 130 00, fax 18 20 000 01
sekretariat@24tp.pl

Nowy Targ
Rynek 11, tel. 18 26 699 34,
nowytarg@24tp.pl

Czarny Dunajec
Rynek 7, tel. 18 26 57 204

SPECJALIŚCI DS. MARKETINGU

Katarzyna Starczowska
k.starczowska@24tp.pl tel. 508 380 383
Magdalena Lipkowska
magdalena@24tp.pl tel. 608 377 217

SEKRETARIAT
Beata Momot (Zakopane)
sekretariat@24tp.pl

WYDAWCA
Zakopiańskie
Towarzystwo Gospodarcze Sp. z o.o.

DRUK
Polska Press Sp. z o.o. Drukarnia w Sosnowcu
ul. Baczyńskiego 25a, 41-203 Sosnowiec-Milowice

Wydanie internetowe:
www.24tp.pl

Materiały do informatora kulturalnego można wysłać
pod adres: a.nowelli@24tp.pl
Zdjęcia noworodków: dzieci@24tp.pl
Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych.

Telefon interwencyjny
18 2000000
606 402 247

PRENUMERATA
krajowa kwartalna 90 zł
półroczna 160 zł
roczna 270 zł
zagraniczna kwartalna 170 zł
(Europa) półroczna 340 zł
roczna 670 zł

WPŁATY NA KONTO
PKO BP ZAKOPANE
33 1020 3466 0000 9502 0033 4839

Prenumerata realizowana
przez RUCH S.A.

Zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie www.prenumerata.ruch.com.pl. Eventualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: prenumerata@ruch.com.pl lub kontaktując się z Telefonicznym Biurem Obsługi Klienta pod numerem: 801 800 803 lub 22 717 59 59 – czynne w godzinach 7.00 – 18.00. Koszt połączenia wg taryfy operatora.

BIEGI NARCIARSKIE

Bryja i Rysula na czołowych miejscach

Na trasach zakopiańskiego COS-u, usytuowanych wokół kompleksu Średniej Krokwi, odbyły się pierwsze tej zimy zawody w biegach narciarskich w ramach Pucharu Grupy Azoty.

W 2010 roku na fali sukcesów Justyny Kowalczyk powstał Narodowy Program Rozwoju Biegów Narciarskich. Od sezonu zimowego 2018/19 zawody odbywają się w ramach Pucharu Grupy Azoty i jest to już 6. edycja tej imprezy. W Zakopanem w dwudniowych zawodach rywalizowano w biegach interwałowych w stylu klasycznym i w stylu dowolnym. Do zawodów przystąpiło prawie 250 biegaczek i biegaczy z polskich klubów i z krajów ościennych. Seniorzy i seniorki w stylu klasycznym rywalizowali na dystansie 10 km, juniorzy i juniorki mieli do pokonania taki sam dystans. Juniorzy młodszy i juniorki młodsze walczyli na dystansie 7,5 km, a chłopcy i dziewczęta mieli do pokonania trasę 2,5-kilometrową.

Nieco dłuższe dystanse były w biegach stylem dowolnym, też interwałowych. Seniorzy i seniorki, a także juniorzy i juniorki mieli do pokonania dystans 15 km, juniorzy młodszy 10 km, juniorki młodsze 7,5 km, a chłopcy i dziewczęta, podobnie jak w klasyku, biegali na dystansie 2,5 km.

Z zawodników klubów podhalańskich najwięcej uczestników wywodziło się z UKS Regle Kościelisko, byli także z KS Chochołów, KS Turbacz XC Klikuszowa/Obidowa, z UKS Dwójki Białe Dunajec i Stowarzyszenia Olimpic z Rabki-Zdroju.

W biegach stylem klasycznym w kategorii seniorów zwyciężył Łukasz Gazurek z klubu NKS Trójwies Beskidzka, a w stylu dowolnym Piotr Jarecki, reprezentant AZS AWF Katowice.

Wśród senierek najlepsza w klasyku była jego koleżanka klubowa Magdalena Kobielska, a w stylu dowolnym zwyciężyła Andżelika Szysz-

ka z MKS Halicz Ustrzyki Dolne.

W juniorach w obu stylach zwyciężył Paweł Bryja, zawodnik UKS Regle Kościelisko.

Także najlepsza w kategorii junierek w obu stylach była Zuzanna Fujak z NKS Trójwies Beskidzka.

W rywalizacji junierek stylem dowolnym drugie miejsce zajęła Daria Szkurat, reprezentująca KS Chochołów.

Z kolei w kategorii juniorów młodszych bieg stylem klasycznym wygrał Ukrainiec Bohdan Nikulin, przed Karolem Stachonem z UKS Regle Kościelisko. W pierwszej dziesiątce tej kategorii uplasowali się jeszcze inni reprezentanci UKS Regle: Jan Watycha, Kacper Karpiel i Jan Zwatrsko.

Justyna Rysula kontynuuje rodzinne tradycje, jej wujek Józef Rysula był wielokrotnym mistrzem Polski, jej siostra Joanna Rysula była mistrzynią Polski juniorek.

W biegu stylem dowolnym zwyciężył Karol Stachoń, na 4. miejscu uplasował się Jan Zwatrsko, a na 6. Jan Watycha.

W juniorkach młodszych klasyk wygrała Julia Rucka z MKS Istebna, a bieg stylem dowolnym Klaudia Radomska z UKS Rawy Siedlce.

W najmłodszych kategoriach dziewcząt i chłopców zwyciężyli w biegach stylem klasycznym: Laura Wantulok z WSS Wisły w Wiśle i Stanisław Dutka z MKS Halicz Ustrzyki Dolne, w biegach stylem dowolnym najlepsi byli: Maja Niemczycka z KS Jedność Nowy Sącz i Adam Jaroń z UKS Rawy Siedlce. W tej kategorii wśród dziewcząt bieg w stylu dowolnym na drugim miejscu ukończyła Justyna Rysula, kolejna z reprezentantek UKS Regle Kościelisko, tracąc do zwyciężczyni zaledwie 5,4 sekundy.

Czwarte miejsce zajęła jej klubowa koleżanka Marta Michniak. W klasyku nasze dziewczęta też były w czołówce: Justyna Rysula 4., a Marta Michniak 5.

Kolejne zawody Pucharu Grupy Azoty VI edycji zostaną rozegrane za dwa tygodnie w Beskidach na Kubalonce. Trzeci etap zaplanowano na nowosądeckim w Ptaszkowej, a czwarty, ostatni, w Sudetach w Jakuszycah.

Styl klasyczny

Seniorzy 10 km: 1. Łukasz Gazurek (NKS Trójwies Beskidzka) 26.17,9. **Juniorzy 10 km:** 1. Paweł Bryja (UKS Regle Kościelisko) 27.33, 8. **Juniorzy młodszy 7,5 km:** 1. Bohdan Nikulin (Ukraina) 20.42,3, 2. Karol Stachoń +12,9, 6. Jan Watycha +1.02,5, 9. Kacper Karpiel +1.24,2, 10. Jan Zwatrsko +1.39,4 - wszyscy UKS Regle Kościelisko. **Chłopcy 2,5 km:** 1. Stanisław Dutka (MKS Halicz Ustrzyki Dolne) 7.04,5. **Seniorki 10 km:** 1. Magdalena Kobielska (AZS AWF Katowice) 32.45,4. **Juniorki 10 km:** 1. Zuzanna Fujak (NKS Trójwies Beskidzka) 30.17,5. **Juniorki młodsze 7,5 km:** 1. Julia Rucka (MKS Istebna) 24.55,5. **Dziewczęta 2,5 km:** 1. Lena Wantulok (WSS Wisła w Wiśle) 7.42,4, 4. Justyna Rysula +7,7, 5.

Paweł Bryja wygrał kategorię juniorów w obu stylach.

Marta Michniak +11,7 obie UKS Regle Kościelisko.

Styl dowolny

Seniorzy 15 km: 1. Piotr Jarecki (AZS AWF Katowice) 33.46,1. **Juniorzy 15 km:** 1. Paweł Bryja 35.17,3. **Juniorzy młodszy 10 km:** 1. Karol Stachoń 24.47,6, 4. Jan Zwatrsko +32,9, 6. Jan Watycha +7,4. **Chłopcy 2,5 km:** 1. Adam Jaroń (UKS Rawa Siedlce) 6.03,9. **Seniorki 10 km:** 1. Andżelika Szyszka (MKS Halicz Ustrzyki Dolne) 26.04,0. **Juniorki 10 km:** 1. Zuzanna Fujak 25.59,8, 2. Daria Szkurat (KS Chochołów) +37,8. **Juniorki młodsze 7,5 km:** 1. Klaudia Radomska (MKS Halicz Ustrzyki Dolne) 22.04,8. **Dziewczęta 2,5 km:** 1. Maja Niemczycka (KS Jedność Nowy Sącz) 6.31,0, 2. Justyna Rysula +5,4, 4. Marta Michniak +15,0.

Tekst i fot.: Zdzisław Karaś

SKOKI NARCIARSKIE

Pierwszy Orlen Cup na Średniej Krokwi

Na skoczni HS-70, usytuowanej w kompleksie Średniej Krokwi im. Bronisława Czecha w Zakopanem, odbył się pierwszy z czterech etapów Orlen Cup 2023/24.

Uczestniczą w nim skoczkowie bardzo głębokiego zaplecza albo młodzi adepci skakania na nartach. Ta impreza, zainaugurowana po pierwszych sukcesach Adama Małysza, na swoją ideę „Szukamy następców mistrza”. Rzeczywiście, kilku takich następców się znalazło, a najwybitniejszym z nich wydaje się być Dawid Kubacki, bo Kamil Stoch w tej imprezie właściwie nie startował. Startował już do swojej wielkiej kariery w zawodach wyższej rangi.

Czy w tegorocznej edycji objawi się podobny talent, trudno powiedzieć. Takich zawodników, którym przepowiadano wielkie kariery, w poprzednich edycjach było już wielu, ale nie przełożyło się to na ich wyniki wśród seniorów. To nie taka prosta sprawa, jak się wydaje. Tacy mistrzowie, jak Adam Małysz, czy Kamil Stoch, nie rodzą się na kamieniu. Czasami trzeba czekać na nich całe pokolenie. Każdy jednak koronę mistrza w młodym wieku nosi w swoim plecaku. I zapewne z takim nastawieniem do zawodów Orlen Cup przystępują młodzi skoczkowie.

W pierwszych dwudniowych zawodach uczestniczyło ponad 120 chłopców i 8 dziewcząt.

Rozegrano konkursy w pięciu kategoriach: open, junior młodszy, młodzik, chłopiec starszy i kobiety. Zawody odbyły się na skoczni HS-70.

W kategorii open podwójnym zwycięzcą został Stanisław Majerczyk z LKS Poroniec Poronin. W pierwszym konkursie na trzecim stopniu podium stanął Wiktor Pękala z Sokoła Szczyrk, znany raczej jako ekspert i komentator skoków w TVP.

W kategorii juniorów młodszych także oba konkursy wygrał Szymon Dubiel z AZS Zakopane, drugi i trzeci był Mateusz Maciusiak z Chochołowa, syn znanego trenera skoków Macieja Maciusiaka.

W młodzikach zwyciężyli: Szymon Sarniak z KS Eve-nement Zakopane, klubu założonego przez Ewę i Kamila Stochów. W drugim konkursie najlepszy był Szymon Byrski z KS Chochołów.

W kategorii chłopców starszych bezkonkurencyjny był Miłosz Malarz z KS Rutkowski-Ski, klubu utworzonego i prowadzonego przez byłego skoczka Łukasza Rutkowskiego.

Wreszcie w kategorii dziewcząt oba konkursy wygrała Ukrainka Karina Kozłowa, reprezentująca wszakże KS Chochołów. Na drugim miejscu uplasowała się także zawodniczka zagraniczna Tamara Mesikova ze Słowacji, członkini TS Wisły Zakopane, dopiero trzecia była Sara Tajner ze Szczyrku, wnuczka byłego prezesa PZN Apoloniusza Tajnera. Czy zatem mogą dziwić słabe wyniki naszych pań na arenie międzynarodowej?

UNIHOKEJ

Nowotarżanka gwiazdą w Szwecji

Dominika Buczek, unihokeistka rodem z Nowego Targu, od tego sezonu reprezentuje barwy klubu Kalmarsud. To zespół ze szwedzkiej ekstraklasy, która uchodzi za najmocniejszą kobiecą ligę na świecie.

— REKLAMA —

strzelców. Łącznie w 11. dotychczasowych meczach bieżącego sezonu nowotarżanka zdobyła już 10 goli, a przy 8 asystowała. Z 18 punktami w dorobku zajmuje miejsce w czołowej punktacji kanadyjskiej. Biorąc pod uwagę tzw. rookie, czyli zawodniczki, dla których jest to pierwszy sezon w SSL, Buczek na ten moment nie ma sobie równych. Podobnie wygląda to w klasyfika-

cji klubowej. Wychowanka MMKS Podhale była też jedną z najlepszych zawodniczek reprezentacji Polski w zakończonych przed kilkoma dniami mistrzostwach świata, w których Polski zajęły miejsce 6. W 7 meczach Buczek zdobyła 1 gola, a przy 6 asystowała.

mz

PIŁKA NOŻNA MŁODZIEŻOWA

Jordan Jordanów i MasterKids Skawa zwycięzcami

Poznaliśmy zwycięzców eliminacji Podhalańskiego Podokręgu Piłki Nożnej do wojewódzkiego turnieju finałowego w ramach Małopolskiej Zimy, którego organizatorem jest Małopolski Związek Piłki Nożnej.

Rywalizacja toczyła się w dwóch kategoriach wiekowych: orlików (roczniki 2013 i młodszy) oraz młodzików (roczniki 2011 i młodszy). W obu tych kategoriach po wcześniejszych grach eliminacyjnych, w turniejach finałowych oglądaliśmy po 6 zespołów.

W kategorii orlików najlepszy okazał się zespół Jordana Jordanów, który na podium wyprzedził NKP Podhale Nowy Targ oraz Orawę Jabłonkę. Kolejne miejsca przypadły Klubowi Sportowemu Zakopane, Akademii Piłkarskiej Wisła Czarny Dunajec oraz Lubaniowi Maniowy.

Po koronę strzelców w tej kategorii sięgnął gracz Orawy Karol Sobczak, a tytuł najlepszego bramkarza trafił do Marcela Tynusa z NKP Podhale.

Ponadto trenerzy każdego zespołu wybrali najlepszego zawodnika. W gronie wyróżnionych znaleźli się: Igor Leśniakiewicz (Podhale), Igor Jaromin (Jordan), Dawid Buzek (Lubań), Wojciech Gołąb (AP Wisła), Jakub Pilch (Orawa) oraz Franciszek Król (KS Zakopane).

Akademia Piłkarska MasterKids ze Skawy okazała się najlepsza w kategorii młodzików. Drugie miejsce przypadło w udziale zawodnikom NKP Podhale, a trzecie Białym Białym Dunajcem. Na kolejnych pozycjach uplasowali się Szarotka Rokiciny Podhalańskie, Lubań Maniowy oraz Spisz Krempachy.

Dodatkowa seria rzutów karnych wyłoniła króla strzelców. Został nim ostatecznie Ksawery Lubiński z Podhala. Dawid Węglarz z AP MasterKids to z kolei najlepszy bramkarz turnieju. W drużynie gwiazd znaleźli się: Wojciech Leśniakiewicz (Podhale), Fabian Janczy (Lubań), Daniel Stolec (AP MasterKids), Tomasz Świec (Spisz) oraz Tomasz Bobak (Biali).

Zwycięskie zespoły z obu kategorii awan-

REKLAMA

Akademia Piłkarska MasterKids ze Skawy okazała się najlepsza w kategorii młodzików.

W kategorii orlików najlepszy okazał się zespół Jordana Jordanów.

sowały do finału wojewódzkiego.

Orlik. NKP Podhale Nowy Targ - AP Wisła Czarny Dunajec 2014 4:0, Jordan Jordanów - KS Zakopane 2:0, Lubań Maniowy - Orawa Jabłonka 0:4, NKP Podhale - KS Zakopane 5:1, AP Wisła - Orawa 0:4, Jordan - Lubań 5:2, NKP Podhale - Orawa 2:2, KS Zakopane - Lubań 6:0, AP Wisła - Jordan 1:4, NKP Podhale - Lubań 4:1, Orawa - Jordan 2:4, KS Zakopane - AP Wisła Czarny Dunajec 3:3, NKP Podhale - Jordan 0:0, Lubań - AP Wisła 2:2, Orawa - KS Zakopane 2:2.

Młodziki. NKP Podhale Nowy Targ - Spisz Krempachy 5:1, Lubań Maniowy - Biali Biali Dunajec 2:1, AP MasterKids Skawa - Szarotka Rokiciny Podhalańskie 2:0, Spisz - Biali 1:4, AP MasterKids - Lubań 2:0, NKP Podhale - Biali 1:1, Szarotka - Lubań 4:0, Spisz - AP MasterKids 0:6, NKP Podhale - Lubań 3:1, Biali - AP MasterKids 0:4, Szarotka - Spisz 3:1, NKP Podhale - AP MasterKids 2:4, Lubań - Spisz 3:3, Biali - Szarotka 0:1.

Tekst i fot.: Maciej Zubek

SKOKI NARCIARSKIE

Wyraźnego postępu nie widać

Zawody Pucharu Świata w skokach narciarskich, rozegrane w szwajcarskim Engelbergu, nic nie zmieniły w postawie naszych reprezentantów. Wszyscy skaczą przeciętnie i wyraźnego postępu, tak w formie, jak i wynikach nie widać.

To już ósmy konkurs indywidualny tego rocznego PŚ, a najwyższą lokatę, jaką dotąd zdołał wywalczyć nasz zawodnik, to 11. miejsce Piotra Żyły w Klingenthal. Tak źle w polskich skokach narciarskich nie było już od lat. No bo czy satysfakcjonujące zawodników i kibiców jest 14. miejsce Dawida Kubackiego w Engelbergu, będące jego rekordem tegorocznego sezonu? Czy Kamil Stoch może być zadowolony z tego, że kwalifikuje się do konkursów i zajmuje w nich miejsca w trzeciej dziesiątce? Dlaczego wyniki Piotra Żyły, niezłe z kwalifikacji 7. i 8. miejsca, nie przekładają się na rezultaty w konkursach? Należy wątpić, by to satysfakcjonowało naszych mistrzów.

Pozostali nasi reprezentanci albo nie kwalifikują się do konkursów, albo nie są w stanie awansować do drugiej serii. Skoki narciarskie to jednak nieprzewidywalna, a nawet nieobliczalna dyscyplina sportowa. Nagłe wzloty i upadki formy i dyspozycji zdarzają się dość często nawet z konkursu na konkurs. Przykładów można by mnożyć. Może i ten syndrom dotknie naszych skoczków, że po słabym początku, w kolejnych etapach PŚ odzyskują formę i w hierarchii światowych skoków narciarskich powrócą na miejsca, do których nas przyzwyczaili.

Wszystkie dotychczas rozegrane konkursy w: Ruce, Lillehammer, Klingenthal i Engelbergu stały na wysokim poziomie, były emocjonujące, przez to ciekawe. Mimo wszystko, dominatorem tegorocznego sezonu pozostaje Austriak Stefan Kraft. W sobotnich zawodach zajął 3. miejsce, a w niedzielnych po kapitalnym skoku w drugiej serii zwyciężył i jest to jego 105. podium i 35. zwycięstwo w PŚ. Doprawdy Austriak wyrasta na jednego z najlepszych skoczków narciarskich w historii tej dyscypliny.

O tym, że kariery mogą nagle przybrać

różne kształty, świadczy postawa Niemca Piusa Paschke. Z przeciętnego skoczka, często pomijanego w pierwszej reprezentacji, ten 33-latek w tym sezonie wyrósł na jednego z najlepszych, nie tylko w swojej kadrze. W klasyfikacji generalnej zajmuje 3. miejsce. Paschke wygrał pierwszy konkurs, w drugim uplasował się na 3. stopniu podium.

W zawodach na „anielskiej górze” całkiem dobrze radzili sobie Norwegowie i Słowacy.

Niestety, Polacy w dalszym ciągu okupują 7. miejsce w Pucharze Narodów. Czy to się zmieni po Świętach Bożego Narodzenia? Trudno powiedzieć. Najpierw nasi skoczkowie rozegrają 22 grudnia mistrzostwa Polski na Wielkiej Krokwi w Zakopanem, następnie wyjadą na Turniej Czterech Skoczni do Niemiec i Austrii i wreszcie powrócą na polski turniej do Wisły, Szczyrku i Zakopanego. Kiedy mają pokazać klasę, jak nie na TCS i u siebie?

Engelberg. HS-140

I KONKURS

1. Pius Paschke (Niemcy) 316,8 (135, 135), **2. Marius Lindvik** (Norwegia) 315,1 (138, 135,5), **3. Stefan Kraft** (Austria) 313,3 (131, 132,5), **4. Halvor Egner Granerud** (Norwegia) 307,3 (135, 132), **5. Anze Lanisek** (Słowenia) 306,8 (1315, 131,5), **6. Johan Andre Forfang** (Norwegia) 305,0 (138, 143,5), **21. Kamil Stoch** 280,3 (127, 132,5), **22. Piotr Żyła** 280,2 (133, 133), **33. Dawid Kubacki** 137,4 (128), **36. Paweł Wąsek** 124,5 (120,5).

II konkurs

1. Stefan Kraft 327,9 (135, 142), **2. Jan Hoerl** (Austria) 323,9 (141, 139), **3. Pius Paschke** 320,1 (141, 140), **4. Karl Geiger** (Niemcy) 316,3 (139,5, 137), **5. Andreas Wellinger** (Niemcy) 311,1 (136, 134), **6. Gregor Deschwanden** (Szwajcaria) 309,3 (138,5, 137), **14. Dawid Kubacki** 290,8 (138,5, 132), **23. Kamil Stoch** 283,1 (126, 130), **34. Piotr Żyła** 132,3 (127,5), **36. Paweł Wąsek** 128,6 (121,5), **37. Maciej Kot** 128,5 (127).

zk

BIATHLON

Ostry trening zamiast pościgu

Kolejne zawody tegorocznego biathlonowego PŚ odbyły się w szwajcarskim Lenzerheide. Kurort znany był dotychczas z narciarstwa alpejskiego, teraz zawitali do niego najlepsi biathloniści i biathlonistki, aby rozegrać zawody w ramach PŚ.

W Lenzerheide zaplanowano: sprinty, biegi pościgowe i mass starty (ze startu wspólnego) dla biathlonowej elity. Prawo występu w mass starcie ma 25 zawodniczek i zawodników z aktualnego rankingu i pięcioro najlepszych w danych zawodach. W tej sytuacji kluczowe są wyniki w sprincie, bowiem poza samymi punktami za ten bieg, do biegu pościgowego kwalifikuje się po 60 najlepszych ze sprintu. W biegu pościgowym startuje się z odpowiednim handikampem czasowym, wypracowanym w sprincie.

Trójka naszych reprezentantek: Anna Mąka, Joanna Jakieła (BKS WP Kościelisko), Natalia Sidorowicz, panieńskie nazwisko Tomaszewska, też wychowanka BKS WP, strzelały fatalnie i żadnej z nich nie udało się zakwalifikować do biegu pościgowego. Wszystkie trzy miały po trzy „pułdła” i zajęły miejsca poza 60-tką.

Najbliżej awansu była Anna Mąka, niestety trzy pierwsze strzały w pozycji leżącej nie były trafione, później na strzelnicy było już wszystko dobrze. Niestety, także pod koniec biegu Anna Mąka pomyliła trasę, musiała wracać i chyba to pozbawiło ją szansy na występ w pościgu. W sprincie zajęła 63. miejsce, tracąc do miejsca dającego awans zaledwie 4 sekundy.

Właściwie Polki mogły wracać do domu. Ale Norweski trener naszych biathlonistów Tobias Torgersen

Zawodnik BKS WP Kościelisko Grzegorz Galica w zawodach juniorskiego PŚ we Włoszech w sprincie zajął 6. i 7. miejsce.

w związku z brakiem startu w biegu pościgowym zarządził ostry trening. To naszym zawodniczkom zapewne się przyda nie tylko w kontekście dalszych startów w tym sezonie, ale w perspektywie udziału w MŚ w 2025 roku, które właśnie odbędą się w Lenzerheide. Polki bowiem bardzo narzekały na warunki wysokościowe, bo szwajcarski kurort leży na wysokości ponad 1400 m n.p.m. Oczywiście, trening wysokogórski jest ważnym elementem przygotowań w wielu dyscyplinach sportowych, szczególnie wytrzymałościowych.

Można z tej lekcji w Lenzerheide wyciągnąć właściwe wnioski na przyszłość. Z trójki naszych biathlonistów do biegu pościgowego zakwalifikował się tylko Jan Guńka. Kolejny z zawodników BKS WP Kościelisko. W sprincie przy dwu niecelnych strzałach zajął 57. miejsce. Trzeba jednak zaznaczyć, że chochołowianin wrócił do startu w PŚ po chorobie. Większość czasu przed Lenzerheide spędził w łóżku i z tej perspektywy jego wynik w sprincie, a przede wszystkim w biegu pościgowym, w którym zajął 50. miejsce, należy ocenić pozytywnie.

Nieco bardziej optymistyczne in-

formacje nadeszły z włoskiej Ridnau -Val Ridanna, z zawodów juniorskiego PŚ. Tam nasi zawodnicy w dwu sprintach plasowali się w pierwszych dziesiątkach. Marcin Zawół raz był trzeci, Filip Suchodolski był 6., a zawodnik BKS WP Kościelisko Grzegorz Galica w obu sprintach uplasował się na 6. i 7. miejscu, mając podczas biegów tylko po jednym niecelnym strzale. To bardzo dobrze rokuje na przyszłość.

Zawody w Lenzerheide zdominowali Norwegowie, co oczywiście nie jest niespodzianką, i Francuzka Justine Braisaz-Bouchet. Wprawdzie Norwegowie przegrali sprint z Niemcem Benediktem Dolem, ale w biegu pościgowym i w mass starcie zajęły całe podium. Oba te biegi wygrał Johannes Thingnes Boe. Francuzka Braisaz-Bouchet wygrała wszystkie konkurencje w Lenzerheide i na dodatek została nową liderką biathlonowego PŚ. To wspaniały wynik dla tej biathlonistki, która po przerwie macierzyńskiej powróciła do uprawiania sportu. Jak sama powiedziała, nawet podczas ciąży trenowała, oczywiście w ramach rozsądku. Urodziła córeczkę i teraz jest liderką PŚ. Czyż jest lepszy przykład umiłowania sportu, ukochanej dyscypliny?

Przed biegiem ze startu wspólnego doszło do bezprecedensowego zdarzenia. Do hotelu, w którym mieszkali Norwegowie, dostarczono amunicję, co jest niezgodne z regulaminem. Przy przeładowywaniu broni wystrzelił karabinek Sturle Holma Laegreida. Na szczęście nikomu nic się nie stało. Norweg przyznał się do zdarzenia, przeprosił, ale z biegu w mass starcie został wycofany.

Kolejny PŚ odbędzie się już na początku przyszłego roku w niemieckim Oberhofie.

Tekst i fot.: Zdzisław Karaś

Na narty z Tygodnikiem Podhalańskim

Miłośników białego szaleństwa zapraszają stacje narciarskie:

Kasina Ski & Bike Park w Kasinie Wielkiej kasinaski.pl

CZARNA GÓRA grapaski.pl

JURGÓW jurgowski.pl

BIAŁKA TATRZAŃSKA bialkatatrzańska.pl

Dla naszych czytelników mamy karnety. Aby je zdobyć, wystarczy w środę 27 grudnia o godz. 17 przesłać do nas mail na adres nowytarg@24tp.pl. W tytule proszę wpisać nazwę wybranej stacji, a w treści imię, nazwisko i odpowiedź na pytanie: Ile stopni trudności obowiązuje obecnie na narciarskich trasach zjazdowych i nartostradach? 20 osób, które jako pierwsze udzielą prawidłowej odpowiedzi, otrzyma od nas karnet na wybraną stację narciarską.

UWAGA!

Warunkiem odebrania nagrody jest okazanie aktualnego wydania Tygodnika Podhalańskiego

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia, pragniemy
złożyć Państwu najserdeczniejsze życzenia.
Niech ten wyjątkowy czas napelni nasze serca
pokojem i radością. Zadbajmy, aby te dni były
pełne spokoju, miłości i refleksji nad istotą
Bożego Narodzenia. Niech Nowy Rok
przyniesie pomyślność, a każdy dzień będzie
okazją do dzielenia się dobrem i miłością.

Grzegorz Luberda
Grzegorz Luberda
Przewodniczący Rady Miasta Nowy Targ

Grzegorz Watycha
Grzegorz Watycha
Burmistrz Miasta Nowy Targ

Renowacja Pomnika Katyńskiego

Na cmentarzu komunalnym w Nowym Targu przy ul. Skotnica odnowiono istniejący tam od 1990 r. Pomnik Katyński. Zadanie było realizowane przez Miasto Nowy Targ wspólnie z Instytutem Pamięci Narodowej Oddział w Krakowie i z pozyskanym dofinansowaniem ze środków: Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury - państwowego funduszu celowego oraz budżetu województwa małopolskiego.

Całkowity koszt remontu to 424 350,00 zł. Natomiast łączna kwota dofinansowania wyniosła 278 947,33 zł.

Głównym wykonawcą remontu była firma KATANGA Grzegorz Kwapisiewicz Sp. z o.o., jednak na miejscu prace realizowali nowotarscy podwykonawcy, działający jako konsorcjum firm Centrum Pogrzebowe Kamieniarstwo Bogusław Sięka oraz

Konserwacja Zabytków Jan Chodorowicz.

W ramach remontu wykonano również tablice upamiętniające 39 Oficerów Wojska Polskiego i Funkcjonariuszy Policji Państwowej związanych z Nowym Targiem, zamordowanych w Katyniu, Charkowie, Twerze i innych miejscach kaźni.

Uroczyste odsłonięcie Pomnika Katyńskiego nastąpiło 7 grudnia 2023 r. z udziałem władz Nowego Targu na czele z Burmistrzem Miasta Grzegorzem Watychą oraz Zastępcą Dyrektora Krakowskiego Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej dr. Michałem Wenklarem. Przybyli także przedstawiciele instytucji państwowych i samorządowych, a także duchowień-

stwa, lokalnych organizacji oraz rodziny pomordowanych w Katyniu i innych sowieckich obozach jenieckich. Uroczystość odbyła się w asyście wojskowej oraz licznych pocztów sztandarowych reprezentujących służby mundurowe, Radę Miasta Nowy Targ, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe z Nowego Targu oraz organizacje i instytucje. Odsłonięcia odnowionego pomnika dokonali przedstawiciele Rodzin Katyńskich:

- pani Maria Nenko - bratanica ppor. Stanisława Walentego Nenko
- pani Kazimiera Giełczyńska - bratanica ppor. Andrzeja Giełczyńskiego
- pan Marcin Ozorowski - wnuk

st. wachm. Józefa Czerwińskiego

Niezwykle poruszającym elementem uroczystości był program artystyczny przygotowany przez prowadzącego całą uroczystość pana Marcina Kudasika oraz uczniów Szkoły Podstawowej Nr 11 pod kierunkiem pani Doroty Kret.

Na cmentarzu, obok monumentu prezentowana jest także wystawa „Pomnik Katyński - miejsce pamięci Podhala”, która powstała w oparciu o archiwalne miejskie dokumenty urzędowe i wystawę Instytutu Pamięci Narodowej „Katyń Podhala” z 2008 r. Przedstawia ona ciekawą historię powstania pomnika oraz biogramy kilkunastu oficerów zamordowanych przez sowieckie NKWD.

Przed renowacją

Po renowacji

Ogłoszenie Burmistrza Miasta Nowy Targ

o ponownym wyłożeniu do publicznego wglądu projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego NOWY TARG 24 (Dział)

Na podstawie art. 17 pkt 9 i pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2023 poz. 977 z późn. zm.), art. 66 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 1688) oraz uchwały Nr LI/554/2023 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 13 marca 2023 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego NOWY TARG 24 (Dział),

zawiadamiam o ponownym wyłożeniu do publicznego wglądu projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego NOWY TARG 24 (Dział) w dniach od **28 grudnia 2023 r. do 19 stycznia 2024 r.** w siedzibie Urzędu Miasta Nowy Targ, ul. Krzywa 1, pok. 201, w godz.: pon. od **7.30-16.00**, wt. - pt. od **7.30-13.00**. Zainteresowani mogą zapoznać się z niezbędną dokumentacją: osobiście w siedzibie Urzędu w godzinach przyjmowania interesantów, w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem: www.nowytarg.pl oraz w zakładce PARTYCYPACJA w Systemie Informacji Przestrzennej pod adresem: http://mapa.inspire-hub.pl/partycypacja/nowy_targ.

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie zmiany planu rozwiązaniami odbędzie się w dniu **10 stycznia 2024 r.**, w siedzibie Urzędu Miasta Nowy Targ w Sali Obrad o godz. **12.00**.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt 2 i art. 58 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 z późn. zm.), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie pismem z dnia 16 maja 2023 r., znak: OO.410.9.11.2023.AZ oraz Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Targu pismem z dnia 28 kwietnia 2023 r., znak: NNZ.90831.4.4.2023 uzgodnili wniosek Burmistrza Miasta Nowy Targ o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego NOWY TARG 24 (Dział). Informacja o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego NOWY TARG 24 (Dział) została ogłoszona do publicznej wiadomości w dniach: od 22 maja 2023 r. do 22 czerwca 2023 r.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, każdy kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie zmiany planu miejscowego, może wnieść uwagi.

Uwagi należy składać w nieprzekraczalnym terminie do dnia 2 lutego 2024 r. z podaniem oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, a także imienia, nazwiska albo nazwy oraz adresu zamieszkania albo siedziby.

Uwagi można wnosić w formie papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularza zamieszczonego w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej: www.nowytarg.pl, za pośrednictwem platformy usług administracji publicznej ePUAP oraz w zakładce PARTYCYPACJA w Systemie Informacji Przestrzennej pod adresem: http://mapa.inspire-hub.pl/partycypacja/nowy_targ.

W przypadku poczty elektronicznej - uwagi należy kierować na adres: urbanistyka@um.nowytarg.pl.

Uwagi w formie papierowej należy wnieść:

- osobiście w Urzędzie Miasta Nowy Targ w Wydziale Obsługi Mieszkańców i Przedsiębiorców, ul. Krzywa 1 (Dziennik Podawczy - pok. 1),
- drogą pocztową na adres: Urząd Miasta Nowy Targ, Wydział Rozwoju i Urbanistyki, ul. Krzywa 1, 34-400 Nowy Targ,
- poprzez przekazanie wypełnionego formularza w czasie prowadzonej dyskusji publicznej.

UWAGA: Liczy się data wpływu uwagi do tut. Urzędu, a uwagi niespełniające powyżej wskazanych warunków pozostawi się bez rozpatrzenia.

Klauzula informacyjna:

Złożenie uwagi stanowić będzie odpowiedź na niniejsze Obwieszczenie.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) Urząd Miasta Nowy Targ informuje, iż:

1. Administratorem danych osobowych jest Burmistrz Miasta Nowy Targ.
2. Z Administratora można kontaktować się poprzez adres e-mail: umnt@um.nowytarg.pl lub pisemnie na adres siedziby Administratora: Urząd Miasta Nowy Targ, 34-400 Nowy Targ, ul. Krzywa 1.
3. Administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych - Pana Wiesława Kowalskiego, z którym można się kontaktować poprzez e-mail na adres: iod@um.nowytarg.pl.
4. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w związku z realizacją obowiązku prawnego ciążącego na administratorze (art. 6 ust. 1 lit. c RODO) oraz wykonywaniem przez administratora zadań realizowanych w interesie publicznym lub sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi (art. 6 ust. 1 lit. e RODO).
5. Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępniane innym organom i podmiotom na podstawie obowiązujących przepisów prawa.
6. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane do chwili realizacji zadania, do którego dane osobowe zostały zebrane, a następnie, jeśli chodzi o materiały archiwalne, przez czas wynikający z przepisów ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (U. 2020. poz. 164).
7. Pani/Pana dane osobowe nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany i nie będą podlegały profilowaniu.
8. Przysługuje Pani/Panu prawo do: dostępu do swoich danych osobowych, sprostowania swoich danych osobowych, żądania ograniczenia przetwarzania swoich danych osobowych, żądania przeniesienia swoich danych osobowych, a także - w przypadkach przewidzianych prawem - prawo do usunięcia danych, a także prawo do wyrażenia sprzeciwu wobec przetwarzania Państwa danych, wniesienia skargi do organu nadzorczego, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych ul. Stawki 2. 00-193 Warszawa.
9. Jeżeli przetwarzanie danych odbywa się na podstawie zgody na przetwarzanie danych, osoba której dane są przetwarzane ma prawo do cofnięcia zgody na przetwarzanie swoich danych osobowych w dowolnym momencie, bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem.
10. Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym. Osoba, której dane dotyczą jest zobowiązana do ich podania. Inne dane osobowe podane przez Panią/Pana - nie na podstawie obowiązującego prawa, są podawane dobrowolnie, jednak brak ich podania skutkować może m. in. ograniczeniem form komunikacji.

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 13 grudnia 2023 r. zmarł w Państwie przysięgi lat 76

Stefan Stopka

syn Najukochańszy
Tata, Dziadek i Brat

Świętej Pamięci

Ś. P.

AGNIESZKA RĄCZKA

NAJUKOCHAŃSZA CÓRKA I SIOSTRA

Przeżywszy lat 43, zaprzeczona Św. Sakramentami zmarła w Państwie dnia 10 grudnia 2023r.

Świętej Pamięci

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 17 grudnia 2023 r. zmarł w wieku 81 lat, zaprzeczony Św. Sakramentami Świętymi, nasz kochany

JAN MRAWCZAK

zam. Krowczyński, ul. Nadejdyńska 1

"Odszedł ale w sercach naszych pozostanie na zawsze"

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 15 grudnia 2023 r. odszedł od nas w wieku 78 lat, zaprzeczony Sakramentami Św. Najukochański

Jan KNAPCZYK

Zam. Witów 263 a

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 12 grudnia 2023 r. zmarł w Państwie przysięgi lat 78

JAN KRÓL-JÓZAGA

Ś.P.

Świętej Pamięci

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 14 grudnia 2023 r. zmarł w Państwie przysięgi lat 78

Jan Rzepa

"Nigdy nie zapomniemy lat spędzonych z Tobą
Zostaniesz w naszych sercach najbliższą osobą"

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 16.12.2023 r. odszedł od nas w wieku 81 lat, zaprzeczony Sakramentami Św. Najukochański i najukochańszy

Joanna JAZOWSKA

Zam. Lipnica Wielka 348

"On żyje w pamięci naszej, nie umarł, lecz się ukrył"

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że 17 grudnia 2023 r. zaprzeczona Świętymi Sakramentami zmarła w Państwie w wieku 92 lat

JÓZEFA KAMOŃ

MAMA, BABCIA, PRABABCIA I CIOCIA
Ś.P.
z domu Luberda
zam. Klikuszowa 174

"Jedynym Ciałem naszego ludu przetrwał...
Bogom kochany - Bóg pomógł w trudnych chwilach"

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że 18 grudnia 2023 r. zaprzeczony Sakramentami Świętymi zmarł w wieku 64 lat

JÓZEF PUDZISZ

BRAT I WUJEK
Ś.P.
zam. Lasek 14

"Jest tylko cierpienie...
ale dzięki ci wieloletniemu cierpieniu...
i dzięki ci, żeś nam dał, żeś nam dał, żeś nam dał...
i dzięki ci, żeś nam dał, żeś nam dał, żeś nam dał..."

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 13 grudnia 2023 r. zmarł w wieku 75 lat, zaprzeczony Sakramentami Świętymi, nasz kochany

MICHAŁ RYŁKO

zam. Nowy Targ ul. Podtatrzańska

"On żyje w pamięci naszej, nie umarł, lecz się ukrył"

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że 5 grudnia 2023 r. zaprzeczony Sakramentami Świętymi zmarł w wieku 69 lat

ANDRZEJ SZPONDER

Nasz Najukochańszy
MĄŻ, BRAT I WUJEK
Ś.P.
zam. Nowy Targ, ul. Jana Kazimierza 9

Świętej Pamięci

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 14 grudnia 2023 r. zmarł w wieku 80 lat, zaprzeczony Sakramentami Świętymi, nasz kochany

JAN ŚCISŁOWICZ

zam. Ostrowsko, ul. Gorczańska 7

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 14 grudnia 2023r. odszedł do wieczności w wieku 69 lat

STANISŁAW PŁOSKONKA

"Jest tylko cierpienie...
ale dzięki ci wieloletniemu cierpieniu...
i dzięki ci, żeś nam dał, żeś nam dał, żeś nam dał...
i dzięki ci, żeś nam dał, żeś nam dał, żeś nam dał..."

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 13 grudnia 2023 r. zmarła w wieku 42 lat, zaprzeczona Sakramentami Świętymi, naszą kochaną

KATARZYNA GUZIAK

zam. Nowy Targ Os. Na Skarpie 3/13

"Rozłąka jest naszym losem, spotkanie naszą nadzieją"

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 18 grudnia 2023 r. odszedł od nas w wieku 78 lat, zaprzeczony Sakramentami Św. Najukochański
Mama, Teściowa, Babcia, Ciocia

Władysława DZIELSKA

Zam - Odrowąż19

Ś. P.

ANTONINA RAPTA

NAJUKOCHAŃSZA MAMA, BABCIA I PRABABCIA

Przeżywszy lat 87, zaprzeczona Św. Sakramentami zmarła w Państwie dnia 15 grudnia 2023r.

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 18 grudnia 2023 r. zmarła w Państwie przysięgi lat 81

DOROTA KACICZAK

Ś.P. NASZA NAJUKOCHAŃSZA
MAMA, TEŚCIOWA, BABCIA, CIOCIA

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 15 grudnia 2023 r. zmarł w Państwie przysięgi lat 76

Stefan Stopka

syn Najukochańszy
Tata, Dziadek i Brat

Świętej Pamięci

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 16 grudnia 2023 r. zmarł w Państwie przysięgi lat 77

FRANCISZEK ŁOJAS

„KOŚLA”
POETA PODHAŁA

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci

Leszek Staszek

Ś.P.

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 16 grudnia 2023 r. zmarł w Państwie przysięgi lat 64

WOJCIECH MROŻEK

Ś.P. NASZ NAJUKOCHAŃSZY
SYN, TATA, BRAT, SZWAGIER, WUJEK

"Odszedł ale w sercach naszych pozostanie na zawsze"

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 18.12.2023 r. odszedł od nas w wieku 81 lat, zaprzeczony Sakramentami Św. Najukochański i najukochańszy

Stefania ZAHORA

zam. Jablonka ul. Olejarska 12

"W momencie śmierci bliskiego, najbardziej bolesnym jest nie doświadczenie jego życia"

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 18 grudnia 2023 r. zmarł w wieku 77 lat, zaprzeczony Sakramentami Świętymi, nasz kochany

WOJCIECH FILAR

zam. Nowy Targ ul. Podtatrzańska 72/6

AR BRZOSTOWSCY

ZAKŁAD USŁUG PORZEBOWYCH

NOWY TARG
ul. Św. Anny 46

TEL. CAŁODOBOWY 18 266 98 94
kom. 601 46 57 59 kom. 507 52 33 34
www.arbrzostowscy.pl

Filia Lapsze Niżne, ul. Jana Pawła II
tel. 18 265 92 21

JABŁOŃSKI
Zakład Pogrzebowy

DOM POGRZEBOWY
W MIĘTUSTWIE OBOK CMENTARZA

KOMPLEKSOWA ORGANIZACJA
CEREMONII POGRZEBOWYCH

JABŁONKA
601-966-905

RATUŁÓW
661-429-750

CZARNY DUNAJEC
661-429-750

KAPLICA DO MODLITW I POŻEGNAŃ
ZMARŁYCH

CAŁUN
ZAKŁAD OSTATNIEJ POSŁUGI

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE
PRZEWÓZ MIĘDZYNARODOWY

Czynne w godz. 7-18, tel./fax: 18 201 20 80
Całodobowy tel. 798 467 667, 519 631 731
Zakopane, ul. Nowotarska 18 (vis a vis cmentarza)

KWACIARNIA KROKUS

Czynne: poniedziałek-sobota: 8.00-20.00, niedziela: 9.00-19.00
tel. 18 20 128 12, Zakopane, ul. Kościuszki 19A

calun-zakopane.pl

STYKS

Zakład Usług Pogrzebowych
K.M.Janiczek S.C.

34-700 Rabka-Zdrój
ul. Zakopiańska 58B, ul. Kilińskiego 46B
tel. 18 26 79 260 kom. 609 106 956

www.styksrabka.pl
km.janiczek.styks@op.pl

Zdrowych i pogodnych Świąt Bożego Narodzenia!
Niech ten czas spędzony w gronie najbliższych
napelni Wasze serca spokojem i radością.
Niech błogosławieństwo Bożego Dzieciątka
towarzyszy Wam przez całe życie.
A w Nowym 2024 Roku
niech spełnią się Wam wszystkie życzenia
Pracownicy

E.Leclerc

GORCE

DOM HANDELOWY

- Nowy Targ, ul. Składowa 2a
- Nowy Targ, ul. Jana III Sobieskiego 4a
- Zakopane, ul. T. Kościuszki 25

KAWA PRIMA 500G
17,99 zł

PŁYN DO SPRYSKIWACZY 5L. - 22C
14,49 zł

LIMANDA FILET 1KG
19,99 zł

JABŁKO 1KG
1,99 zł

ZIEMNIAKI WOREK 15KG
1KG 0,99 zł
15,99 zł

MARCHEW 1KG
1,59 zł

USZKA
Z KAPUSTĄ I GRZYBAMI 1KG
19,99 zł

TWARÓG PÓŁTŁUSTY 1KG
12,99 zł

Zapraszamy
na przedświąteczne
zakupy

Ceny obowiązują od 21.12 do 23.12.2023 lub do wyczerpania zapasów.